

Večja avtonomija - boljša prihodnost zobozdravnikov?

S soglasno sprejetim sklepom 37. skupščine Zdravniške zbornice Slovenije, z dne 29. marca 2001, je odbor za zobozdravstvo (OZB) od sveta za izobraževanje prevzel vse naloge in odgovornosti v zvezi s podiplomskim izobraževanjem zobozdravnikov. Skupaj z že sprejetimi spremembami ustreznih Zborničnih aktov, ki so bili sprejeti na 36. seji skupščine, je tako zaokrožena reorganizacija Zbornice in s tem utemeljena večja avtonomija zobozdravnikov.

Posledice prevzema številnih novih nalog so očitne. Novi odbor se mora bistveno več ukvarjati s tekočimi

nalogami, posebno z urejanjem zadev v zvezi s stomatološkimi specializacijami, v katere v preteklosti, žal, ni mogel posegati.

Nič manj ni pomembno delo odbora pri uresničevanju strateških nalog v tem obdobju:

- Nadaljevanje in dokončanje projekta "Perspektive slovenskih zobozdravnikov do leta 2010".
- Prizadevanje za ustanovitev inštitucije za podiplomsko izpopolnjevanje zobozdravnikov.
- Poudarjena usmeritev v preventivo tudi za zobozdravstveno varstvo odraslih.
- Ustanovitev strokovnih kolegijev za področje zobozdravstva.

Zavedamo se, da je boljša prihodnost zobo-

zdravnikov v veliki meri odvisna od tega, kako bo odbor opravljal svoje temeljno poslanstvo - čim boljši socialno-ekonomski položaj zobozdravnikov. Pri tem si bomo prizadevali dobiti večje zaupanje in podporo članov. Zato smo sklenili vzpodbuditi sodelovanje v okviru regijskih odborov. Jeseni bomo pričeli z rednimi obiski v posameznih regijah, na katerih bi radi po eni strani podrobneje seznanili članstvo z organizacijo, delom in nalogami odbora, po drugi strani pa ugotovili "terensko" problematiko in skupaj poiskali najbolj ustrezne rešitve.

Prepričan sem, da bomo tako lahko veliko prispevali za boljšo prihodnost zobozdravnikov.

Prof. dr. Franc
Farčnik, dr. stom.

Franc Farčnik

Uradne ure predsednika Zbornice in članov izvršilnega odbora, generalnega sekretarja, predsednika razsodišča in tožilca

Ime	Dan	Od	Do
asist. mag. Marko Bitenc, dr. med. Predsednik Zbornice	četrtek	16.00	17.00
asist. Andrej Možina, dr. med. Podpredsednik Zbornice in predsednik odbora za bolnišnično in specialistično zdravstvo	četrtek	16.00	17.00
Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med. Predsednica odbora za osnovno zdravstvo	četrtek	16.00	17.00
prof. dr. Franc Farčnik, dr. stom. Podpredsednik Zbornice in predsednik odbora za zobozdravstvo	sreda	13.00	14.00
prof. dr. Matija Horvat, dr. med. Predsednik sveta za izobraževanje zdravnikov	četrtek	15.00	16.00
prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med. Predsednik odbora za strokovno-medicinska vprašanja	po dogovoru		
mag. Žarko Pinter, dr. med. Predsednik odbora za pravno-etična vprašanja	prva sreda vsak drugi četrtek	15.00 16.00	16.00 17.00
Jani Dergič, dr. med. Predsednik odbora za socialno-ekonomska vprašanja	četrtek	16.00	17.00
Igor Praznik, dr. med. Predsednik odbora za zasebno dejavnost	četrtek	16.00	17.00
prim. mag. Brane Mežnar, dr. med. Razsodišče I. stopnje	po dogovoru		
doc. dr. Jože Balazic, dr. med. Tožilec Zbornice	po dogovoru		
Brane Dobnikar, univ. dipl. prav. Generalni sekretar	četrtek	13.00	14.00

Uradne ure strokovne službe

Enota	Dan	Od	Do	Telefonsko	Osebnostno
Tajništvo	Po, T, S	08.00	15.00	✗	✗
	Č	08.00	17.00	✗	✗
	Pe	08.00	13.00	✗	✗
Tel.: 01 30 72 100, faks: 01 30 72 109 E-pošta: zdravniska.zbornica@zzs-mcs.si					
Oddelek za pravne in splošne zadeve	Po, T, S	09.00	10.00	✗	
	Č	14.00	15.00		✗
	Pe	13.00	16.00	✗	✗
Tel.: 01 30 72 136, faks: 01 30 72 109 E-pošta: cecilija.dolhar@zzs-mcs.si					
Oddelek za zdravstveno ekonomiko, plan in analize	Po, T, S, Č	08.00	15.00	✗	✗
Tel.: 01 30 72 142, faks: 01 30 72 109 E-pošta: vesna.vidmar@zzs-mcs.si					
Oddelek za usposabljanje in strokovni nadzor	Po, T, S	08.00	15.00	✗	✗
	Č	13.00	17.00	✗	✗
	Pe	08.00	13.00	✗	
Tel.: 01 30 72 164, faks: 01 30 72 169 E-pošta: katja.zaplotnik@zzs-mcs.si					
Oddelek za finance in računovodstvo	Po, T, S	08.00	15.00	✗	✗
	Č	08.00	17.00	✗	✗
	Pe	08.00	13.00	✗	✗
Tel.: 01 30 72 132, faks: 01 30 72 109 E-pošta: helena.novak@zzs-mcs.si					
Oddelek za stike z javnostmi in uredništvo revije ISIS	Po, T, S	08.00	15.00	✗	✗
	Č	08.00	17.00	✗	✗
	Pe	08.00	13.00	✗	✗
Tel.: 01 30 72 152, faks: 01 30 72 159 E-pošta: isis@zzs-mcs.si					

Vsebina

uvodnik	Franc Farčnik	• Večja avtonomija – boljša prihodnost zobozdravnikov?	3
novice		•	8
fotoreportaža	Pavle Kornhauser	• Komorni zdravniški koncert Pro Medico	22
	Za Medicus: Robert Juvan	• 22. svetovne medicinske igre	26
iz glasil evropskih zbornic	Marjan Kordaš	• Dilerji v uniformi	31
	Marjan Kordaš	• Varstvo nastajajočega življenja	31
	Boris Klun	• Življenjske navade srčnih bolnikov ostajajo nespremenjene	32
aktualno	D. Rotar Pavlič, J. Kersnik	• http://www.drmed.org – strokovni splet za odličnost v družinski medicini	33
zanimivo	Vojko Gatnik	• Goriško zdravniško društvo v Umbriji	37
obletnice	Saša Zupanič	• Bolnišnica Golnik praznuje svoj 80. rojstni dan	40
program strokovnih srečanj		•	47
delo Zbornice		• Zapisniki IO ZZS	64
strokovna srečanja	David B. Vodušek	• Slovenija v polfinalu svetovnega prvenstva – v nevrologiji	70
	Matjaž Rode	• Nove tehnologije in diagnostične možnosti v stomatologiji	73
	Živa Novak Antolič	• Vrh evropske ginekologije v Malmöju	75

8

26

SFIGMOMANOMETER

Devetnajsto stoletje je zaznamoval tehnološki razvoj, ki je prinesel mnogo novosti tudi v medicino. Med njimi je leta 1896 zdravnik Riva Rocco (1863-1936) pričel uporabljati sfigmomanometer. Elastična manšeta je bila povezana z živosrebrnim manometrom. Deset let pozneje (leta 1906) je Korotkoff identificiral slišne vrednosti zvokov v arteriji pri napihnejni oziroma spihnjeni manšeti in odprl nov pogled v notranja dogajanja v človeškem telesu. Kepa pristne sečoveljske soli pa bi - zaužita v kratkem časovnem presledku - zagotovo dvignila živo srebro na 230 mm in čez.

Idejna zasnova in tekst Elizabeta Bobnar Najžer

	Borut Bratanič	• Racionalna farmakoterapija v pediatriji	77
	Radko Komadina	• Novosti na področju kostne gostote	79
	Josip Car, Davorina Petek	• Mednarodne potrditve slovenski družinski medicini	80
	Kristjan Nedog	• Travma	82
	Jelka Reberšek Gorišek	• Klamidijske okužbe	83
	Manica Mueller Premru	• Simpozij mikrobi in antibiotiki 2001	87
	Mitja Košnik	• Osnove klinične alergologije in astme	88
	I. Grmek Košnik, M. Kavčič	• Obisk univerzitetne bolnišnice v Baslu	89
	Željko Jakelič	• Dentalna implantologija	90
tako mislimo	Aleksander Brunčko	• Biti ali ne biti, to zdaj ni več vprašanje	92
odmevi	Zvonimir Šusteršič	• Ivan Kalinšek: Akademik Božidar Lavrič	93
zdravniki v prostem času	Tomaž Rott	• Od Calgaryja do Victorie	94
	Marjan Kordaš	• Dva recepta	99
personalia		•	101
zlata obreza	Janko Kostnapfel	• Negativiziem	103
koledar zdravniških srečanj		•	105
misli in mnenja uredništva	Matjaž Zwitter	• Naročilnice	122

40

71

Profesor Frederick A. Moore, M.D., F.A.C.S. - obisk v Sloveniji

Od 6. do 12. maja letos je na povabilo predstojnika Katedre za kirurgijo in predsednika Društva travmatologov Slovenije prof. dr. Vladimirja Smrkolja, dr. med., Slovenijo obiskal prof. Frederick A. Moore, M.D., F.A.C.S., iz Houstona.

Profesor Moore je podpredsednik Katedre za kirurgijo Medicinske fakultete Univerze v Texasu, predstojnik oddelka za splošno kirurgijo, predstojnik intenzivne enote za zdravljenje poškodovancev in vodja travma centra v Memorial Hermann Hospital v Texas Medical Centru v Houstonu, ZDA.

Travma center v Memorial Hermann Hospital je eden najbolj zaposlenih v vsej Ameriki. Je najvišje stopnje, kar pomeni, da nudijo 24 ur na dan celotno oskrbo poškodovanca s specialisti vseh področij. Prof. Moore je postal vodja tega centra pred šestimi leti, ko se je tja preselil iz Denverja v državi Kolorado, kjer je prej delal kot travmatolog. Zaupana mu je bila težka naloga, da v Memorial Hermann Hospital v Houstonu nadgradi in izboljša oskrbo poškodovancev.

Pred tremi leti so odprli popolnoma nov prizidek in v kleti je vrhunsko opremljen urgentni center, ki sprejme več kot deset politravmatiziranih bolnikov vsak dan.

Prof. Moore je kirurg in znanstvenik. Na področju zdravljenja politravmatiziranih bolnikov je eden vrhunskih strokovnjakov. Njegov življenjepis je dolg več kot 50 tipkanih strani in navajam le nekatere podatke. Je redni profesor kirurgije Medicinske fakultete Univerze v Texasu, član več kot 20 profesionalnih organizacij, npr. American College of Surgeons, American College of Critical Care Medicine, Shock Society, American Association for Surgery of Trauma itd., član uredniških odborov revij Journal of Trauma, Annals of Surgery, Journal of Surgical Research, Critical Care Medicine in Shock, recenzent v American Journal of

Physiology, Archives of Surgery, Hepatology in Nutrition. V življenju je imel 140 pomembnejših nacionalnih in mednarodnih predavanj, 40-krat je bil gostujoči profesor. Ima preko 200 objav v recenziranih revijah s SCI-indeksom, 20 naročenih prispevkov in še 40 objav drugje. Kar 55 poglavij je napisal v knjige, med najvidnejše sodijo poglavje Critical Care v zadnji izdaji učbenika Sabiston Textbook of Surgery (Sabiston), Electrolyte Disorders v Current Surgical Therapy (Cameron), Postinjury Multiple Organ Failure in The Injured Spleen v knjigi Trauma (Moore, Mattox, Feliciano) itd.

Pred več leti, ko je mag. Miroslav Batišta, dr. med., kot predstojnik Oddelka za travmatologijo Splošne bolnišnice Celje prvič obiskal Memorial Hermann Hospital, ga je prof. Moore prijazno sprejel. Prof. Moore

Razprava o raziskovalni epidemiološki študiji vzrokov smrti zaradi poškodb v Sloveniji - prof. Frederick Moore, M.D., prof. dr. Vladimir Smrkolj, dr. med., Jerneja Vidmar, dr. med. (z leve proti desni)

Prof. Frederick Moore, M.D., med predavanjem v Kliničnem centru

Omizje tiskovne konference v Toplicah Dobrna. Prof. Frederick Moore, M.D., prof. dr. Vladimir Smrkoľ, dr. med., mag. Miroslav Batišta, dr. med. (z leve proti desni)

mu je razložil nastanek današnje organizacije travmatološke službe v ZDA in mu prikazal svoje načrte razvoja travma centra, kjer še danes dela. Z leti in obiski vse več slovenskih študentov in zdravnikov je postajala vez med Memorial Hermann Hospital ter Slovenijo čedalje močnejša. Mag. Batišta je s pomočjo dr. Igorja Gregoriča, ki dela v Houstonu, povabil prof. Moora na obisk k nam. Dejstvo je, da ima prof. Moore na leto na voljo samo 1 teden "delovnega" dopusta za obisk druge države. Lani je bil v Južnoafriški republiki, naslednje leto gre najverjetneje v Brazilijo. Čeprav ga vabijo na vse konce sveta, si je letos vzel čas za nas, verjetno tudi zaradi dobrega mnenja o tistih, ki prihajajo v Houston. To si lahko štejemo v čast.

Obisk v Sloveniji je trajal en teden in je združeval uradni - strokovni del ter tudi ogled naše dežele s prijetnim druženjem. Prof. Moora so prijazno uradno sprejeli uradni gostitelj prof. dr. Vladimir Smrkoľ, dr. med., predsednik Zdravniške zbornice mag. Marko Bitenc, dr. med., dekan Medicinske fakultete prof. dr. Miha Žargi, dr. med., in direktor Kliničnega centra prof. dr. Primož Rode, dr. med. Razgovori z vsemi so bili več kot le uradne narave, v sproščenem vzdušju je tekel pogovor o medicini pri nas in v ZDA, o težavah enih in drugih, o željah Slovenije po izboljšanju razmer in iskanju rešitev, o možnostih sodelovanja, o vtisih o Sloveniji in seveda zahvali, da se je prof. Moore odločil obiskati našo državo. Prof. Moore je bil nad pogovori navdušen predvsem zato, ker je bil sprejem mnogo bolj sproščen in prijazen, kot je pričakoval, gostitelji pa so si zanj

vzeli tudi veliko dragocenega časa.

Prof. Moore je imel v Kliničnem centru štiri predavanja, razdeljena v dva sklopa. Prvi je bil predvsem namenjen reanimatologom oziroma tistim, ki se ukvarjajo z intenzivnim zdravljenjem poškodovancev. V predavanjih **Controversies in shock resuscitation in Early prediction of post injury organ failure** je prikazal študije in njihovo uporabo kristaloidov ali koloidov v šokovnem stanju zaradi izgube krvi ter njihov pristop k preprečevanju nastanka večorganske odpovedi,

ki je njegovo primarno področje raziskovanja. Drugi sklop predavanj je bil predvsem namenjen travmatologom. V predavanjih **What has changed in the early management of blunt trauma? in Non-operative management of blunt splenic trauma** je pokazal vpliv njihovih današnjih diagnostičnih možnosti na algoritme obdelave topih poškodb, na kar se je navezovala tudi tema oskrbe topih poškodb vranice, ki jih čedalje bolj zdravijo konzervativno. Predavanja so bila dobro obiskana in na koncu se je vedno razvila glasna debata, ki je povzročila živahna razmišljanja o tem in onem tudi kasneje.

Prof. Moore je obiskal tudi urgentni blok Kliničnega centra v Ljubljani ter Centralno intenzivno terapijo. Bil je presenečen nad opremo, ki je tudi v primerjavi z njihovo zelo dobro. Komentiral je le morebiti nepraktično razporeditev prostorov urgentnega bloka, kar pa bi se dalo tako rekoč čez noč spremeniti. Zato je bil s prikazanim sistemom zadovoljen, pravzaprav je videl več, kot je pričakoval. Kratek čas se je mudil tudi v Splošni bolnišnici Maribor, kjer so ga sprejeli direktor Gregor Pivec, dr. med., strokovni vodja kirurgije prof. dr. Eldar Gadžijev, dr. med., organizacijski vodja kirurgije Jože Ferik, dr. med., predstojnik Oddelka za travmatologijo Aleksander Frank, dr. med., predstojnik Oddelka za anestezijo in reanimatologijo Zoran Zabavnik, dr. med., in

Strokovna debata med predavanji v Kliničnem centru. Prof. Frederick Moore, M.D., prof. dr. Vladimir Smrkoľ, dr. med., prof. dr. Eldar Gadžijev, dr. med. (z leve proti desni)

vodja Enote za kirurško intenzivno terapijo Zvonko Borovšak, dr. med. Po kratki predstavitvi bolnišnice je pogovor tekel o želji mariborske bolnišnice po sodelovanju z njim ter njegovimi strokovnjaki, tudi v smislu pomoči pri izgradnji nove sheme organizacije urgentne službe. Na kratko si je ogledal tudi delo v enoti za intenzivno zdravljenje poškodovancev.

Prof. Moora smo namestili v Zdravilišču Dobrna, sredi zelene in cvetoče majske narave. Bil je navdušen in odkrito je priznal, da mora biti za nas "pravi šok", ko vidimo beton in vročino v Houstonu. Veliko priložnosti za ogled Slovenije ni bilo. Uspeli smo se povzpeti na Okrešelj in resno je menil, da je Logarska dolina idealen kraj za počitnice in morebiti ga bomo pri nas še videli. Vedno nas je spraševal, kako to, da tukaj praktično ni turistov s fotoaparati. Če bi oni imeli kaj takega, potem bi bila gneča nevzdržna. Resnično smo pozabljen turistični biser v tem koncu sveta, kar je tudi pred odhodom k nam prebral v nekem njihovem članku z interneta. Popoldan slabega vremena smo izkoristili za obisk Postojnske jame in kaj podobnega prav tako še ni videl. Ker se ukvarja s kolesarjenjem, smo šli tudi na krajši kolesarski izlet po obrobju Kozjaka. Seveda smo mu ponudili tudi tradicionalne slovenske jedi in naše vino, čeprav je bil bolj navdušen nad pivom.

Prof. Moora sem večkrat vprašal, kaj si misli o naši medicini in deželi nasploh. Ko sem bil na obisku pri njem v Houstonu, sem mu poklonil vodiča Lonely Planet Slovenia. Prebral si je tudi poglavje o zgodovini, ker le

tako je mogoče razmere ocenjevati bolj realno. Slovenija je kot dežela nanj naredila velik vtis. Veliko se je tudi naučil, povedal je, da med potovanji po svetu dobiva tudi nove strokovne ideje. Včasih vidi, da lahko stvari potekajo tudi drugače, in to učinkovito. O tem potem razmišlja doma. Zelo pohvalno je govoril o naših študentih in zdravnikih, ki jih je srečal v Houstonu in pri nas. Povedal je, ta smo pridni in si želimo izboljšav ter čimveč znati. Zato nam je vedno pripravljen pomagati. Ure in ure sva se pogovarjala tudi o tem, kako mladi študentje in zdravniki pri nas dejansko živijo, kako so sprejeti v službo, ali imajo družine, koliko ur delajo ipd. Če je bila tema strokovna ali pa ne, vedno je bil prof. Moore izjemno sogovornik ne samo s širokim znanjem, ampak tudi pogledom na svet. Omenjal je tudi svoje različne težave, tudi napake, ki so se pojavljale v njegovem strokovnem življenju. S tem je pokazal, da veliki ničesar ne skrivajo, ampak problem obelodanijo, analizirajo in ga razrešijo. Najbrž so zato veliki.

Že na začetku bi moral zapisati, da brez pomoči sponzorjev pri namestitvi in nakupu letalske vozovnice obiska prof. Fredericka Moora v Sloveniji ne bi bilo. Ko smo organizatorji prosili za pomoč, smo zapisali, da je obisk tako pomembne osebe ne samo priložnost za zahvalo, temveč odpiranje Slovenije v svet znanja. Predvsem mladim, kot je na tiskovni konferenci rekel prof. Smrkolj, je treba dati priložnost drugačnega pogleda. Rezultati tega dela ne bodo vidni jutri. Pojutrišnjem pa bo verjetno drugače, za naše bolnike boljše.

Prof. Frederick A. Moore, M.D.: "Slovenski študentje, ki prihajajo v Houston, so vsi zelo inteligentni in si želijo čimveč znati. Ne ostanejo dolgo časa, vendar smo vedno veseli, da sodelujejo pri delu v našem travma centru, kjer se vsi učijo z navdušenjem."

Prof. dr. Vladimir Smrkolj, dr. med.: "Študentje in mladi zdravniki specializanti so potencial in bodo šele čez leta vodili slovensko travmatologijo. Prilika, da vidiš še neko drugačno medicino, neko drugačno kirurgijo in neko drugačno travmatologijo je dragocena izkušnja za mlade ljudi in menimo, da je to bistvo te povezave, tega sodelovanja."

Mag. Miroslav Batišta, dr. med.: "Veliko sem videl in mislim, da je zelo koristno, da se učimo od najboljših na svetu. Zdaj, po desetih letih, lahko rečem, da smo na pragu tistega, za kar sva se skupaj z dr. Gregoričem, našim rojakom, odličnim kardiokirurgom, ki dela v Houstonu, prizadevala vsa ta leta: da bi omogočila čim boljše šolanje za slovenske kirurge. Ob tem tudi povem, da že na desetino slovenskih študentov obiskuje Houston, in vidim, da najino delo že daje rezultate ter je s tem že poplačano."

Tiskovna konferenca, Toplice Dobrna, 11. maj 2001

Obisk so omogočili: Toplice Dobrna, d.d., Splošna bolnišnica Maribor, Terme Čatež, d.d., Bayer Pharma, d.o.o., Zdravilišče Laško, d.o.o., Lek, d.d., Krka, d.d., Metalka Media, d.o.o., Zavarovalnica Maribor, d.d.

Roman Košir

Prof. Frederick Moore, M.D., na sredini in njegova "vodiča" po Sloveniji: mag. Miroslav Batišta, dr. med., na sliki levo, in Roman Košir, dr. med., na sliki desno.

Oddih in klepet na Okrešlju. Prof. Frederick Moore, M.D., na levi in asist. mag. Andrej Čretnik, dr. med., na desni.

Kulturni junij v Kliničnem centru

V mesecu juniju so se v avli Kliničnega centra zvrstile kar tri prireditve. 5. junija so gojenci iz Centra v Črni na Koroškem razstavili svoje likovne izdelke. 13. junija je zdravnica dr. Duška Meh s svojimi prijatelji predstavila svojo prvo pesniško zbirko, ki jo je izdala pri Prešernovi družbi. 21. junija pa je Mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč pripravil koncert za bolnike. Ker smo o prvi prireditvi poročilo že pripravili, se bomo sedaj posvetili drugima dvema, ki sta se odvijali v razstavišču, kjer so obiskovalci še vedno občudovali razstavljene izdelke.

Dr. Duška Meh, znanstvenica, zdravnica in pesnica, je na vseh področjih svojega dela zelo uspešna. Kot prav posebnega in tople-

nanje z izdajo samostojne zbirke pri Prešernovi družbi. Naslov zbirke pesmi je *Jočeš, moj mali pajac?* Pajac je njen zaupni prijatelj v lepih in tudi v najtežjih trenutkih njene človeške osamljenosti. "Njemu Duška pripoveduje tisto, kar je v njej najbolj pretresljivo, vendar tudi veličastno. Tudi v urah naših samot Duškin pajac sporoča; kako prijateljica ljubi ta svet, kako nas ima rada, kajti z njo vred smo v igri upanja in moči. Čisto vsi!" je v spremni besedi zapisal prim. Jože Felc, dr. med. Dramska igralka Olga Kacjan je prebirala pesmi za obiskovalce, ki so se zbrali v avli Kliničnega centra. Celotno prireditev sta zaokrožili študentki Akademije za glasbo, ki sta na flavti zaigrali kratek program.

V mojem malem svetu
je sonca
tako malo ...
so zvezde
le v očeh ...
je smeh
le spomin ...

Duška Meh.
Jočeš, moj mali pajac? (Stran 31)

Pesmi so lirični utrinki pesničnih razpoloženj. Včasih so optimistične, večkrat pa tesnobne, kdaj tudi prav otožne. "To je tiste vrste literatura, ki je avtorji ne pišejo, ampak žive. Pesmi Duške Meh so, kljub temu da so tragične in da so navsezadnje samo utrinek, ki ne premore napete dramaturške fabule, bolj žive od življenja samega." (dr. Jože Felc).

Objemi me, moj
mali prijatelj!
Objemi mojo
preplašeno usodo,
skrij moje
objokane oči.
Objemi me
in teči, teči z mano!

Duška Meh.
Jočeš, moj mali pajac? (Stran 59)

V četrtek 21. junija pa je v avli Kliničnega centra zadonela domača zborovska pesem,

Dr. Duška Meh med prijatelji pred avditorijem. Sedijo od desne proti levi dr. Duška Meh, Aleksander Čolnik in Olga Kacjan.

ga človeka jo je predstavil njen prijatelj Aleksander Čolnik. V odnosu do soljudi je pozorna in skrbna, vedno pripravljena priskočiti na pomoč. Razdaja se pacientom na Inštitutu za rehabilitacijo. Na strokovnem in raziskovalnem področju dosega vidne uspehe tudi v mednarodni sredini. Pesmi pa piše že od srednješolskih let. Kot študentka medicine na Medicinski fakulteti v Ljubljani se je priključila Literarni sekciji KUD-a. Svoja dela je objavljala v raznih revijah, v Biltenu Kliničnega centra in v Literarnih listih Literarne sekcije KUD-a. Njene pesmi so bile objavljene tudi v knjigi *Ars Medici*, ki jo je KUD Kliničnega centra in Medicinske fakultete izdal leta 1991 in v njej predstavil svojo literarno in likovno ustvarjalnost. Sedaj pa je Duška Meh - pesnica doživela veliko priz-

Dr. Duška Meh med prijatelji v avditoriju.

ki jo Mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč goji že 20 let. Zbor nosi ime prvega slovenskega visokošolskega profesorja pediatrije, zdravnika, učitelja, pisca strokovnih del in člankov, ki je bil popolnoma predan svojim malim bolnikom. Za ljubiteljsko glasbeno skupino je vsaka okrogla obletnica vredna proslave. Še zlasti to velja za velik pevski zbor, kjer večina pevcev zvesto in navdušeno vztraja od prvih začetkov njegovega oblikovanja. Sami pravijo, da jim skupinsko petje v zboru predstavlja sprostitev, osebno zadovoljstvo in uživanje v glasbi. Brez tega seveda ne bi bilo tako veliko tako uspešnih nastopov, kot so jih v vseh teh letih doživeli z zborom dr. Bogdan Derč. Moramo se zavedati, koliko odrekovanja lastnemu prostemu času pomenijo vaje, koliko usklajevanja različnih želja in hotenj je potrebnega, da nek pevski zbor ohrani enotnost, da glasbeno napreduje. Zbor šteje zdaj 40 članov in ga vodi zborovodja Venčeslav Zdravec in predsednik Janez Čepelj. Sestavljajo ga zdravstveni delavci od zdravnikov, medicinskih sester, tehnikov, inženirjev do psihologov in drugih, ki želijo oblikovati in spoznavati zborovsko pesem, negovati slovensko kulturno bogastvo in ga širiti.

Sporod zbor, ki sloni predvsem na ponarodnih pesmih in tudi umetniških skladbah slovanskih in drugih skladateljev, je navduševal poslušalce, kjerkoli je nastopal. Njihova pesem postaja pomemben element zdravja duha in telesa, zato jo predstavljajo v bolnišnicah, domovih starejših občanov, na strokovnih seminarjih in simpozijih, pa tudi na koncertih po prelepi Sloveniji in v svetu. Peli so v vseh sosednjih državah, Avstriji, Italiji, na Hrvaškem ter Nizozemskem, v Nemčiji, ZDA in Kanadi, Avstraliji in ne nazadnje na Svetem sedežu v Rimu.

Tokrat so nam pripravili naslednji program: *Triglav* (J. Aljaž), *Znamenje* (F. Venturini), *V neskončnost* (Becaut), *La nontanara* (T. Ortelli), *Je reviens chez-nous* (J. P. Ferland), *Tancuj, tancuj* (J. Šoupal), *Prleška* (prir. A. Weingerl), *Marinaresca* (P. Carniel), *Hvala ti* (M. Stegu), *Mnogaja leta* (stari slovenska), *Zvezde na nebu gore* (V. Avsenik, prir. R. Vidic) in *Coro di schiavi Ebrei* (G. Verdi), s katero so tudi počastili obletnico rojstva velikega italijanskega skladatelja. Poslušalci so jih pristrčno in toplo sprejeli in nagradili za njihovo petje.

KUD Kliničnega centra in Medicinske fakultete z veseljem pripravlja prireditve za bolnike in na ta način obogati njihov bolni-

Zborovodja in solist ljubljanske Opere Venčeslav Zdravec pred svojimi pevci med nastopom v Kliničnem centru.

šnični dnevni red. Še posebno smo zadovoljni, da lahko ob takšnih svečanih priložnostih in jubilejnih dosežkih gostimo umetniške ustvarjalce v prostorih Kliničnega centra. Veseli smo, da imamo pri tem delu tudi pomoč in razumevanje v vodstvu bolnišnice in tudi pri donatorjih, ki prispevajo za materialne stroške delovanja društva. Naši sponzorji so: zdravstvena zavarovalnica, Onkološki inštitut Ljubljana, Gostilna Štorklja Ljubljana, Fotokopirnica Flamingo's. Vsaka kulturna prireditev v Kliničnem centru

prispeva tudi k bogatitvi medsebojnih odnosov med zaposlenimi in bolniki ter tudi med bolniki samimi, ki se v času prireditve družijo in za kratek čas pozabijo na svoje težave. Ko jim srce napolnijo zvoki prelepe zborovske glasbe, ko ob tesnobnih pesmih začutijo, da tudi v boleznih in nesrečah niso tako sami, tudi o svojem težkem stanju razmišljajo drugače, bolj optimistično. Saj bo vendar tudi vse to minilo in se bodo vrnil na svoje domove. ■

Tatjana Praprotnik, Foto: T. Praprotnik

Mestinson (piridostigmin) postal neregistrirano zdravilo!

Zdravnikom, ki imajo varovance z Miastenijo gravis, sporočamo, da je Mestinson (piridostigmin) izgubil status registriranega zdravila. Kot neregistrirano zdravilo ga mora za potrebe bolnikov v državi nabavljati Nevrološka klinika Kliničnega centra. Bolniki bodo do nadaljnjega lahko dobili zdravilo v Lekarni KC, recept pa jim bo izstavil zdravnik v triazni ambulanti Poliklinične nevrološke službe. Prosimo, da se bolniki tam oglašijo z izvidom zadnjega kontrolnega pregleda pri lečečem nevrologu. ■

David B. Vodusek

Naši prijatelji

*Sonce nam je vsem prijatelj:
zjutraj nas zgodaj v svetel dan zbudi,
ves dan zvesto z neba nas greje in skrbi,
da v polju žito vsako leto dozori.*

(M. Klopčič)

Naši prijatelji so vsi, ki nam pridejo v goste, kajti mi smo mali in veliki otroci v pižamah, ki se zdravimo v celjski bolnišnici na otroškem oddelku kirurških strok, na oddelku ORL in na otroškem oddelku - pediatriji.

Čeprav bolni, tudi mi radi ustvarjamo, se igramo, pojemo, poslušamo pravljice, se zabavamo, smejemo ... Saj ne pravijo zaman, da je smeh pol zdravja - po njem se tudi mi dobro počutimo.

In veselimo se obiskov - gostov, ki nas pridejo zabavat, nam igrat igrice ...

Tako so nam zadnje dni pomladi polepsali otroci - najmlajši folkloristi iz vrtca Dramlje, stari od 3 do 5 let, z vzgojiteljico Mileno Kajtna.

S svojim programom so sodelovali na 5. republiški reviji otroških folklornih skupin

v Rogaški Slatini in prejeli zlato priznanje.

Zaplesali so nam nekaj ljudskih plesov: ringa-raja, ples z metlo in stoli, "poušter tanc", čindara ...

Najmlajše so spremljali starši, ki so igrali na ljudske instrumente, vzgojiteljica Milena pa na harmoniko.

Povedali so nam še nekaj izštevank in nam zapeli nekaj pesmic.

Tako lepo nam je vsem bilo!

Pričarali so nam toplo, sproščeno vzdušje, kot to zmorejo le otroci.

V prijetni urici smo se nasmejali in zabavali kot že dolgo ne.

Ob tem smo pozabili, da nas kaj boli, da ne moremo ploskati, ker smo v mavcu, da se držimo za trebuhe, ko se bojimo smejati, ker smo operiranci, a so nam vseeno tekle solze smeha in radosti.

Hvala vsem!

Hvaležni mali in veliki otroci v pižamah Splošne bolnišnice Celje s svojimi vzgojiteljicami: Majdo, Ireno in Heleno iz vrtca Zarja Celje, oddelek bolnišnica. ■

Vse več denarja za vse manj zdravja

Podobno kot večina držav (vključno s Slovenijo), se na pragu 21. stoletja tudi v bližnji Nemčiji pospešeno ukvarjajo s problematiko financiranja zdravstva. Nemško zdravstveno zavarovanje se je znašlo v težavah, ki jih do nedavnega niso predvidevali niti največji pesimisti med realisti. Upoštevajoč trenutne razmere, ki so posledica trendov v zdravstvu (in gospodarstvu države nasploh), poznavalci ugotavljajo, da sistem vsem dosegljivega zdravstvenega zavarovanja in varstva čaka negotova prihodnost, kar v praksi pomeni, da bo v prihodnosti za manj zdravja potrebno odšteti (nameniti) več denarja kot doslej. Intenzivna prizadevanja (lahko bi jih imenovali kar bitka) za znižanje stroškov zdravstvenega zavarovanja je zajela vse plasti nemške družbe - začela in končala pa se bo seveda pri zdravnikih in zdravstvenih delavcih. Nemška zvezna ministrica za zdravstvo Ulla Schmidt v parlamentu pred kratkim ni uspela proreti s (finčno sicer utemeljenim in dorečenim) predlogom za povišanje prispevkov za zdravstvo (na enotnih 12,5 odstotkov za vse zavarovance), s katerim je želela omiliti vrtoglavo naraščanje stroškov v svojem sektorju. Ministrica Schmidtova je pri svojih prizadevanjih naletela na odločen odpor močnega zdravniškega (cca 295.000 medicusov) in zavarovalniškega lobija (dobrih 150.000 uslužbencev), ki se tudi v preteklosti nista dala ukloniti njenima predhodnikoma (A. Fischer in H. Seehoferju). Uveljavljenemu in preizkušenemu (do nedavnega tudi dokaj učinkovitemu in uspešnemu) nemškemu sistemu demokratičnega, vsem državljanom dosegljivega (optimalno dostopnega) zdravstvenega varstva (na leto razpolaga s proračunom v višini dobrih 500 milijard nemških mark) se torej obeta negotova prihodnost, v katero pa se najvišji vladni vrh trenutno ne bo poglobljajal. Nemški zvezni kancler Gerhard Schroeder se je namreč odločil, da pride zdravstvo v kurikulumu vlade na vrsto šele po volitvah, leta 2003. ■

Vir: Focus

Majda Guzej

nm

Stališče glavnega odbora Fidesa

Glavni odbor Fidesa je na svoji seji, dne 4. julija 2001, obravnaval pobudo Ministrstva za zdravje za sklenitev nove kolektivne pogodbe za poklica zdravnik in zobozdravnik: Kolektivna pogodba za zdravnike in zobozdravnike, ki opravljajo javno zdravstveno službo v Republiki Sloveniji, skupaj z besedilom, ki je bilo priloženo kot predlog z dne 26. 6. 2001, in **soglasno sklenil, da predloga iz procesnih razlogov kot tudi zaradi vsebine ne sprejme.**

Poslano gradivo, ki ga ministrstvo popularno imenuje "nova kolektivna pogodba", glede na to, da spreminja samo naslov

in manj kot četrtno besedila veljavne kolektivne pogodbe, in še to v škodo zdravnikov, ni in ne more biti pobuda za sklenitev nove kolektivne pogodbe v smislu tč. 3. a) obligacijskih določb, temveč zgolj predlog za spremembo oziroma dopolnitev kolektivne pogodbe v smislu drugega odstavka iste točke.

Glavni odbor opozarja ministrstvo, da je dne 11. 04. 2001 poslal predlog sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe, kar je ministrstvo sprejelo z dopisom št. 182-5/99 z dne 18. 5. 2001. Dopis ministrstva z dne 29. 05. 2001 pa ne pomeni opredelitve proti predlogu Fidesa, kot določa tč. 3.

b) kolektivne pogodbe. Kvečjemu, da ministrstvo pristaja na besedilo Fidesa.

Ne glede na pravo težo in razlago določb kolektivne pogodbe o sklenitvi, spremembi in dopolnitvi kolektivne pogodbe, se glavni odbor sklicuje na pravilo "prvi v času, prvi v pravu".

Dokler se ministrstvo ne izjasni oziroma ne postopa o predlogu Fidesa z dne 11. 4. 2001 skladno z določbami kolektivne pogodbe, glavni odbor šteje, da je v postopku predlog Fidesa.

■
Predsednik Fidesa

Konrad Kuštrin, dr. med., l. r.

ZDRAVNIKI IN SIVA EKONOMIJA

Oblasti v Franciji, ki so se na pobudo tamkajšnjih socialistov odločile vzeti pod drobnogled delo na črno med lastnim prebivalstvom, so ugotovile, da virus sive ekonomije najbolj ogroža nižje in spodnje plasti srednjega sloja francoskega prebivalstva. Med intelektualci je nelegalnega poklicnega udejstvovanja manj, najredkeje pa se pojavlja med zdravniki, sodniki in teologi - med pripadniki poklicev, ki tudi sicer (v Franciji in v Sloveniji) zavzemajo prva tri mesta na samem vrhu moralno-etične lestvice. Nizka stopnja razširjenosti sive ekonomije med zdravniki bo po mnenju vodje raziskave Jeana Pignota pripomogla k večjemu ugledu zdravništva, poraslo pa bo tudi spoštovanje in zaupanje uporabnikov

in javnosti nasploh v zdravnikovo moralno-etično korektnost in neoporečnost. ■

Vir: *Le Monde*

nm

OBETAVNA POKLICNA PERSPEKTIVA

Po ugotovitvah strokovnjakov EU, kamor se v zadnjem času vse bolj obrača in odpira tudi Slovenija, so perspektive za zaposlitev in poklicno kariero v zdravstvenem sektorju trenutno dokaj obetavne. Z omenjeno ugotovitvijo strokovnjakov za zaposlovanje in zdravstvo pri Eurostatu se strinja tudi nemška ministrica za zdravstvo, Ulla Schmidt, ki poudarja, da predstavlja področje zdravstva obetavno možnost za zaposlovanje dela in uka željne populacije. Pri

tem ministrica poudarja potrebo po pripravljenosti kandidatov za delo ter doživljenjsko izobraževanje in izpopolnjevanje.

"Najvišji zdravstveni poklici (z zdravniki na čelu) so lahko uspešni le, če gredo v korak s časom - z razvojem znanosti in tehnike," pravi prva dama nemškega zdravstva. V želji, da bi se za delovanje v zdravstvu v prihodnosti odločali tudi in predvsem najbolj perspektivni posamezniki, sta se nemški zvezni ministri za zdravstvo in šolstvo odločili za skupno akcijo predstavitve in popularizacije zdravstvenih poklicev - od medicinskih sester in negovalk do dietetikov, higienikov, zdravnikov in managerjev v zdravstvu. Spodbudno je tudi dejstvo, da sodijo zdravniki v Nemčiji med najbolj plačane poklice z akademsko izobrazbo. ■

Vir: ZDF

nm

Sestanek SZO o tveganjih za pojav otroške paralize v Evropi

Evropski urad Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) s sedežem v Kopenhagenu je v Ljubljani 5. in 6. julija organiziral sestanek, na katerem so predstavniki petnajstih evropskih držav in regij razpravljali o tem, **ali so sodelujoče države sposobne zagotoviti, da se otroška paraliza (poliomielitis) po dolгих letih odsotnosti ne bi vnovič pojavila.**

Po uspešni globalni akciji izkoreninjenja črnih koz si je SZO v sodelovanju z organizacijama UNICEF-a in Rotary International leta 1988 postavila za cilj izkoreninjenje otroške paralize do leta 2000. Z množično in usklajeno akcijo se je število prijavljenih primerov otroške paralize v tem obdobju občutno znižalo, in sicer s 350.000 v letu 1988 na manj kot 3.000 v letu 2000. "Države obeh Amerik in z območja Pacifika so na primer zavezile širjenje poliovirusa že pred leti in so danes uradno priznane kot države brez otroške paralize," je povedal **dr. Steven Wasilak**, koordinator programa za izkoreninjenje otroške paralize pri evropskem uradu SZO. "Zaradi razširjenosti virusa v okoli 20 državah podsaharske Afrike in indijskega podkontinenta pa je potrebno prizadevanje za popolno izkoreninjenje otroške paralize v prihodnjih dveh letih še pospešiti." Vendar, kot poudarja dr. Wasilak, bo raziskovanje te bolezni trajalo še veliko dlje, predvsem zaradi potrebe po pridobitvi uradnega priznanja, da v posamezni državi ni več nikakršne nevarnosti za pojav virusa - povzročitelja otroške paralize. Evropski urad SZO združuje 51 držav članic, do nedavne-

ga pa je za zadnji pojav otroške paralize veljal izbruh te bolezni v Turčiji leta 1998. Več primerov otroške paralize so zabeležili leta 1996 v Albaniji, Grčiji, na Kosovu in v nekaterih državah nekdanje Sovjetske zveze. Z množičnim cepljenjem in drugimi ukrepi SZO je bilo v vseh teh državah širjenje bolezni ustavljeno. **V Sloveniji** je bil zadnji primer otroške paralize prijavljen leta 1978.

Najnovejši pojav otroške paralize pa so zaznali letos v Bolgariji. Od 24. marca do danes sta bila potrjena dva primera bolezni med necepljenimi otroki romske skupnosti, strokovnjaki pa ocenjujejo, da bi se lahko okužilo od nekaj sto do nekaj tisoč otrok. Laboratorijske analize so potrdile, da je ta vrsta poliovirusa v Bolgarijo prišla iz severnega dela Indije. Bolgarske oblasti so se odzvale s hitro akcijo in že aprila začele cepiti najbolj ogrožene skupine otrok v starosti do 7 let. S pomočjo mednarodne skupnosti je bilo cepljenje z drugo dozo cepiva pred kratkim zaključeno, kar bo zavezilo nadaljnje širjenje bolezni.

Dr. Alenka Kraigher, nacionalna koordinatorica za nalezljive bolezni in cepljenje ter vodja Centra za nalezljive bolezni na Inštitutu za varovanje zdravja RS, je na srečanju, ki poteka v ljubljanskem hotelu Slon, poudarila, da **mora vsak otrok prejeti ustrezno število odmerkov cepiva proti otroški paralizi, vse dokler ne dosežemo popolnega izkoreninjenja te bolezni.** "To velja tudi za otroke v vseh evropskih državah, saj zadnji primeri bolezni dokazujejo,

da tveganje za vnovičen pojav otroške paralize v Evropi zaradi množičnega mednarodnega prometa še vedno obstaja." Poleg tega evropski urad SZO svojim članicam že nekaj let priporoča vzpostavitev sistema za zgodnje odkrivanje poliovirusa, ki naj bi potekal tako, da bi pri vsakem otroku z znaki ohlapne paralize roke ali noge preverili, ali ne gre za virus, ki povzroča otroško paralizo. Ta sistem so pred kratkim uspešno uvedli v Bolgariji s ciljem hitrega prepoznavanja virusa in zgodnje potrditve izbruha bolezni. Če bi bilo mogoče takšne ukrepe uvesti v vseh evropskih državah in če novih primerov bolezni ne bo zaznani, bi lahko Evropo razglasili za regijo brez otroške paralize že leta 2002. **Ministrstvo RS za zdravje in Inštitut za varovanje zdravja RS podpirata prizadevanja za uvedbo takšnega sistema.** ■

Tanja Urdih Lazar

Commission of the European Communities

Predlogi Komisije za boj proti protimikrobni odpornosti

Evropska komisija je sprejela dokument, ki vzpostavlja strategijo za boj proti nevarnosti, ki jo za zdravje človeka, živali in rastlin predstavlja protimikrobna odpornost. Sprejela je tudi predlog priporočila Sveta o previdnosti pri uporabi protimikrobnih agensov v človeški medicini. Priporočilo spodbuja vlade držav članic, da sprejmejo ukrepe za obvladovanje širjenja protimikrobne odpornosti in spodbujajo bolj previdno uporabo teh agensov. To pomeni širjenje informacij in krepitev ozaveščenosti v splošni javnosti, varnostni ukrep "na recept" in bolj natančno spremljanje porabe protimikrobnih agensov. Predlagano priporočilo predstavlja prvi poskus ukrepanja na ravni Skupnosti v zvezi s človeško medicino in zaokrožuje različne tekoče dejavnosti na področju veterinske in fitosanitarne uporabe protimikrobnih sredstev. Strategija daje globalen pregled tekočih dejavnosti v zvezi z nadzorom, preprečevanjem, raziskovanjem in razvojem izdelkov in mednarodnim sodelovanjem. Evropski svet je na srečanju v Göteborgu znova poudaril potrebo po dejanjih za reševanje tega vprašanja.

"Uporaba protimikrobnih sredstev je zelo prispevala k izboljšanju zdravja," je povedal David Byrne, komisar za varstvo zdravja in potrošnikov. "Toda skupaj z ugodnostmi, ki jih je prinesla njihova uporaba, so določeni virusi in bakterije razvili odpornost, kar podaljšuje trpljenje pacientov in zvišuje stroške zdravstvenega varstva ter predstavlja dodatno breme za družbo.

Da bi obvladali ta vedno večji javni problem, moramo delovati na ravni veterinske, fitosanitarne in človeške medicine. V človeški medicini je največ pozornosti posvečene čezmerni in neprimerni uporabi antibiotikov, zlasti pri otrocih z respiratornimi vnetji. Toda iz izkušenj skandinavskih dežel vemo, da je uporabo antibiotikov mogoče zmanjšati in tako prispevati k upočasnitvi razvoja odpornosti. Komisija predlaga, da državne oblasti sprejmejo ukrepe in tako spodbudijo ravnanje pacientov in staršev, zdravnikov in negovalcev, ter vzpostavijo potrebna pravila za izogibanje vsakršni čezmerni uporabi antibiotikov v človeški medicini. Strategija poleg tega navaja vrsto tekočih dejavnosti na veterinskem in fitosanitarnem področju, kajti ta boj bijemo na mnogih frontah."

Strokovni izraz protimikrobni agens se uporablja za vsako substanco, s katero ubijamo ali preprečujemo rast mikroorganizmov, vključno z antibiotiki in drugimi antibakterijskimi, antivirusnimi, antiglivnimi in antiparazitskimi agensi. Uporabljajo se že desetletja za zdravljenje nalezljivih bolezni in preprečevanje infekcij. Pojav in širjenje protimikrobne odpornosti sta postala velik problem javnega zdravstva tako v Skupnosti kot po vsem svetu. Čezmerna in nepravilna uporaba protimikrobnih agensov je pospešila rast odpornih organizmov.

T. i. "protimikrobna odpornost" se lahko širi na druge mikrobne populacije. Nalezljive bolezni, ki so postale odporne na standardno protimikrobno zdravljenje,

predstavljajo nevarnost za zdravje človeka in živali.

Znanstveni upravni odbor EU je maja 1999 predlagal enakomerno zmanjšanje povprečne uporabe protimikrobnih agensov na vseh področjih: v človeški medicini, veterinski medicini in varstvu rastlin. Evropski zdravstveni sveti so Komisijo prosili, da oblikuje pobudo glede uporabe antibiotikov v človeški medicini. Strategija Skupnosti predstavlja načrt tekočih in prihodnjih dejavnosti EU na različnih ravneh: krepitev zavesti med zdravniki, veterinarji, kmeti in pacienti, izdajanje "na recept" na vseh področjih, tudi v agrikulturni, nadzor odpornosti proti določenim protimikrobnim agensom in njihove uporabe, spremljanje in poročanje o usedlinah v hrani, postopno ukinjanje uporabe v obliki pospeševalcev rasti v krmi in v gensko obdelanih organizmih, ponovno testiranje uporabe v dodatkih hrani. Poleg tega narašča podpora raziskavam in razvoju novega protimikrobnega in alternativnega zdravljenja in cepljenja. Okrepiti je treba tudi mednarodno sodelovanje v obliki forumov v boju zoper protimikrobno odpornost, npr. v Svetovni zdravstveni organizaciji (SZO), zlasti pa sodelovanje z državami kandidatki ter deželami v razvoju. ■

Prevedla: Aleksandra Šarman

Adriatic zavarovalna družba je pričela poslovati 1991 in v nekaj letih se je iz Kopra razvila v eno največjih slovenskih zavarovalnic. Tržni delež je v desetih letih z 2,1 narasel na sedanjih 13 odstotkov, prihodki iz dejavnosti pa znašajo že skoraj 18 milijard slovenskih tolarjev. Od drugih slovenskih zavarovalnic se Adriatic razlikuje predvsem po najbogatejši ponudbi zavarovanj, saj poleg vseh klasičnih zavarovanj že vse od leta 1993 nudi tudi vso paleto prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj.

V Adriaticu nenehno dvigujejo kakovost svojih zavarovalnih storitev ter bogatijo svoja zavarovanja. Kasko zavarovancem že leto dni omogočajo najboljšo asistenco na cesti z brezplačnim članstvom v AMZS, svojim 350.000 zavarovancem nudijo svetovanje na brezplačnem modrem telefonu 080 11-10, za vrhunske slovenske športnike so oblikovali poseben nadstandardni zdravstveni paket "Vrhunski športnik", najboljši slovenski športniki in nosilci olimpijskih medalj imajo Adriaticovo rento, sto tisoč članov Časopisnega kluba Dela in Slovenskih novic pa ima brezplačno nezgodno zavarovanje in druge ugodnosti pri premoženjskih zavarovanjih.

Adriatic je v letu 2000 zbral 17,9 milijarde tolarjev premije, kar je 14,7 odstotka več v primerjavi z letom poprej. Izplačane škode so znašale 10,8 milijarde tolarjev in so v primerjavi z letom 1999 večje za 10 odstotkov. V strukturi premije Adriatica so kot glavne zavarovalne skupine prevladovali: zdravstvena zavarovanja do 44,5 odstotka, sledijo avtomobilska zavarovanja s 30,31 odstotka, imovinska zavarovanja z 11,3 odstotka ter življenjska in nezgodna zavarovanja z 12,7 odstotka premije.

Poslovni sistem Adriatica zdaj po vsej Sloveniji zaposluje vključno z zastopniki že preko 1.000 ljudi, redno zaposlenih konec maja 2001 je bilo 557, posluje v devetih poslovnih enotah v vseh regijskih središčih, ves čas širi mrežo svojih poslovalnic in v prek 30 ekskluzivnih pooblaščenih agencijah trži izključno Adriaticova zavarovanja.

Po zadnjih podatkih se trend uspešnega poslovanja nadaljuje tudi letos. Adriatic po desetem letu poslovanja obvladuje 13 odstotkov slovenskega zavarovalnega trga in tudi v 2001 ostaja splošna zavarovalnica, delno specializirana za zdravstvena zavarovanja, ki ves čas uvaja novosti in sledi smernicam trga.

Ob zaključeni desetletnici delovanja Adriatica je mogoče reči, da so se v rasti in razvoju Adriatica na nek način odražale tudi spremembe, razvoj ter konsolidacija zavarovalnega trga v Sloveniji. Pred časom je bila sprejeta nova zavarovalniška zakonodaja, v kratkem se obeta lastninjenje zavarovalnic, v primerjavi s časom pred desetimi leti imamo povsem drugačno zakonodajo na zdravstvenem in pokojninskem področju. Spremenila pa se ni le zakonodaja, tudi želje in potrebe naših zavarovancev so drugačne.

ZAVAROVANJE ODGOVORNOSTI

Zavarovanje odgovornosti pri zavarovalnici ADRIATIC D. D., na podlagi krovne pogodbe z Zdravniško zbornico Slovenije.

Lahko sklepate po pošti, ali pa z osebnimi obiski po vsej Sloveniji, s pomočjo zavarovalne agencije ADRIATIC-ZARA, Miklošičeva 20, Ljubljana.

Tel.: 01/439-81-80.

Tel./faks: 01/232-32-54,

e-pošta: adriatic.zara@siol.net.

Poleg zavarovanja odgovornosti vam lahko ponudimo tudi vsa druga zavarovanja iz naše bogate ponudbe.

ZAVAROVANJE ODGOVORNOSTI ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV

Zavarovalnica Adriatic že vrsto let sodeluje z Zdravniško zbornico Slovenije. Že leta 1997 sta partnerja podpisala tri krovne pogodbe, ki članom Zbornice nudijo možnost sklenitve zavarovanj pod ugodnimi pogoji, saj bo manjših in večjih, tudi nerazumno visokih odškodninskih zahtevkov iz dneva v dan več. Iz pogodbe izhajajo ugodnosti pri višini premije, zelo pomembno pa je tudi določilo o spreminjanju zavarovalne premije glede na dosežen rezul-

tat pri teh zavarovanjih (bonus-malus glede na merodajni zavarovalno-tehnični rezultat). V tem času se je zaradi ugodnega škodnega rezultata pri zdravnikih, ki opravljajo zasebno prakso, premija za večji obseg kritja celo znižala. V začetku leta 2001 sta Zbornica in Adriatic sklenila že tretji aneks k pogodbi za zavarovanje odgovornosti zdravnikov in zobozdravnikov, kjer je v skladu s sklepom izvršilnega odbora Zbornice opredeljena premija za najnižjo zavaroval-

no vsoto, ki znaša tri milijone SIT.

V okviru krovne pogodbe je z zavarovalnico Adriatic do zdaj sklenilo zavarovanje že več kot 300 zdravnikov zasebnikov. Poleg tega so pri Adriaticu zavarovane tudi večje zdravstvene ustanove, vključno z največjo, Kliničnim centrom.

Sestavni del kakovostnih zavarovalnih storitev je tudi uspešno reševanje škodnih primerov. V Adriaticu rešujejo zavarovalne primere iz naslova zdravniške odgovornosti

izkušeni pravniki, ki po potrebi sodelujejo s strokovnjaki drugih področij ter tako natančno preučijo vsak odškodninski zahtevek.

Izplačane odškodnine se gibljejo pri zavarovanju poklicne odgovornosti zdravnikov od nekaj sto tisoč do več milijonov tolarjev. Najvišji do sedaj prejeti odškodninski zahtevek, ko je pacientka zaradi predpostavljene napake pri kirurškem posegu oslepela, znaša 22 milijonov tolarjev.

Poleg **krovne pogodbe za zavarovanje zdravniške odgovornosti** je Zbornica z Adriaticom podpisala tudi **krovno pogodbo kolektivnega nadstandardnega prostovoljnega zavarovanja** (zavarovanje bolniške dnevnice), kjer je dosežena možnost, da se lahko zavarujete za ustrezno dnevno odškodnino za primer bolezni. Tretja pogodba je sklenjena za **kolektivno nezgodno zavarovanje**. Z omenjenim zavarovanjem se

lahko zavarujejo za primer nezgode zaposleni delavci v ordinaciji in njihovi družinski člani.

Za tehnično izvedbo zavarovanj v okviru krovne pogodbe skrbi Adriaticova pooblaščenca agencija Adriatic-Zara iz Ljubljane, ki je na razpolago tudi za morebitne dodatne informacije.

Edi Bubnič

FOTOREPORTAŽA

Komorni zdravniški koncert Pro Medico

Zdravniki imamo posebno nagnjenje do glasbe, smo tudi njeni ustvarjalci - skladatelji, zlasti pa poustvarjalci - solisti instrumentalisti, člani orkestrov, številni se posvečajo zborovski pesmi. Ta ljubiteljska dejavnost plemeniti poklic in pomaga sproščati napetost po utrudljivem vsakodnevnem delu, ki nemalokrat traja pozno v noč.

Zdravniška instrumentalna komorna skupina v Ljubljani - imenovali smo jo PRO MEDICO - ima triintridesetletno tradicijo. Prvič smo nastopili na Zdravniškem koncertu ob zaključku Plečnikovega memoriala v veliki dvorani Narodne galerije v Ljubljani.

Razen v klavirskem kvintetu muziciramo v različnih komornih sestavah: kot klavirski kvartet, klavirski trio, pogosto tudi kot duo (M. Zupan, violina, in P. Kornhauser, klavir). Lansko leto smo skupaj z učenkami Srednje glasbene šole v Ljubljani, ob koreografiji kolega Henrika Neubauerja, za oder pripravili praiizvedbo Četvorke (Kvadriije) Benjamina Ipavca, ki jo je ta najbolj znan skladatelj iz glasbene družine Ipavcev iz Šentjurja pri Celju skladal za klavirski trio. Počaščeni smo, da z nami sodelujejo tudi prvakinja ljubljanske opere: sopranistki Nori-

Melina Todorovska, oboistka (prva z leve), je članica Slovenske filharmonije. Študij oboe je začela v Skopju, nadaljevala v Ljubljani in zaključila v Parizu. Nastopila je tudi kot solistka z orkestri in s komornimi skupinami z instrumenti iz družine oboe - z oboa d'amore, angleškim rogom in baročno oboo.

Prof. Pavle Kornbauer, dr. med., Mirjam Kalin in Rebeka Radovan (z leve). Prof. Pavle Kornbauer, dr. med., pediater, je bil prvi predstojnik Pediatričnega oddelka kirurških strok, ljubljanskega Kliničnega centra; obenem je opravljal naloge medicinskega direktorja naše osrednje bolnišnice. Ob študiju na zagrebški Medicinski fakulteti je bil vpisan na Akademiji za glasbo: njegov profesor je bil vodilni klavirski pedagog v državi Svetislav Stančić. Bil je soustanovitelj Kulturno-umetniškega društva Kliničnega centra in Medicinske fakultete dr. Lojz Kraigher in njegov predsednik. Kot pianist - solist, v komornih skupinah ter z orkestrom - je nastopil na številnih koncertih doma in tudi v tujini. Spodbudil je oblikovanje glasbenih zdravniških komornih skupin PRO MEDICO - klavirskega tria, kvarteta in kvinteta - in jih še danes vodi. **Mirjam Kalin**, altistka, se je posvetila študiju solopetja pod vodstvom profesorice Zlate Ognjanović. Leta 1989 je postala članica zbora RTV Ljubljana, od leta 1996 pa nastopa kot solistka ljubljanske Opere. Prejela je Wagnerjevo štipendijo in nagrado Zlata ptica za poustvaritev Jele v Kozinovem Ekvinociju. Lansko leto je pela v Pasijonu po Mateju J. S. Bacha. Imela je več nastopov na koncertnem odru, tudi v tujini. **Rebeka Radovan** je po zaključku šolanja na srednji glasbeni šoli, kjer je bila njena profesorica Zlata Ognjanović, postala članica ljubljanske Opere. Pela je številne sopranske vloge, tako Mimi v *La Bobeme*, Marinko v *Prodani nevesti*, Manon v istoimenski operi *Massenata*. Nastopa tudi na koncertnem odru, npr. v *Magnificatu* J. S. Bacha, v Verdijeve *Requiemu* je pela v pulski Areni. Z zdravniško komorno skupino PRO MEDICO je nastopila že drugič.

Pro Medico: Marko Zupan, 1. violina, Miha Benedik, 2. violina, Pavle Kornbauer, klavir, Vilim Demšar, viola, Zvonimir Rudolf, violončelo (z leve). **Marko Zupan, dr. med.**, je neurolog v Splošni bolnišnici Celje: ob študiju medicine je obiskoval Glasbeno šolo Domžale ter se izpopolnjeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri profesorju Dejanu Bravničarju. Je član Celskega godalnega orkestra. V klavirskem kvintetu PRO MEDICO sodeluje od prvih začetkov. Pogosto nastopa kot solist in skupaj s pianistom P. Kornbauerjem. **Mag. Miha Benedik, dr. med.**, je nefrolog v dializnem centru Nefrološke klinike KC. Ob študiju medicine je opravil zaključni izpit na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani, smer violina, pri prof. Matiji Tercelju. V klavirskem kvintetu PRO MEDICO je že igral 2. violino pred trintridesetimi leti. **Prof. Vilim Demšar**,

je dokončal Akademijo za glasbo v Ljubljani, smer violina, pozneje se je posvetil violi - poučevanju in komornemu muziciranju. Bil je član Slovenske filharmonije in Slovenskega komornega orkestra. Obenem nadaljuje družinsko tradicijo goslarskega mojstra, njegove violine so povsod zelo iskane in cenjene. Labko ga imenujemo za "doktorja" oblikovanja godalnih instrumentov. Kot violist sodeluje v komorni sestavi PRO MEDICO peto leto. **Prof. dr. Zvonimir Rudolf, dr. med.**, je specialist onkolog. Violončelu se je posvetil že v otroških letih, obiskoval je Srednjo glasbeno šolo v Mariboru, igral poklicno v opernem orkestru. V klavirskem kvintetu PRO MEDICO je tudi on nastopil že pred trintridesetimi leti na zdravniškem koncertu ob Plečnikovem memorialu v veliki dvorani Narodne galerije.

Tomo Havliček je absolvent Medicinske fakultete v Ljubljani. Ljubiteljsko se posveča kontrabasu že več let, je dijak Srednje glasbene šole v Ljubljani. Igra v številnih orkestrih, tako tudi v zdravniškem orkestru *Camerata medica*. S *PRO MEDICO* nastopa prvič.

B. Smetani je bil tudi on globoko povezan s češko narodno glasbo. Dober del glasbenega ustvarjanja je posvetil komornim sestavam. Slovita sta njegov klavirski trio, imenovan *Dumky* (po ukrajinskem plesu; skladbo je *PRO MEDICO* javno že izvedel), ter klavirski kvintet v A-duru op. 81 iz leta 1887, ki je ena najlepših, najbolj obsežnih ter glasbeno in tudi tehnično najbolj zahtevnih skladb celotnega komornega glasbenega ustvarjanja. Tako kot v drugih skladbah Dvoraka, tudi v tem kvintetu občudujemo mojstrstvo, kako so obdelani motivi narodne glasbe z uporabo romantične harmonije ter baročnega kontrapunkta z za simfonične orkestre primerno uporabo instrumentov. Zdravniška komorna skupina *PRO MEDICO* je na koncertu prvič izvedla skupaj vse štiri stavke, ki terjajo skoraj enourno napeto in zbrano igranje.

Johann Sebastian Bach (1685-1759) je velikan ne le glasbenega baroka, temveč vse zgodovine glasbe. L. van Beethoven je skladatelja duhovito ocenil, da ni le potok (igra besed, v nemščini Bach pomeni potok), temveč morje. J. S. Bach nam je zapustil neverjetno obsežno število skladb. Bil je dvorni komorni glasbenik v Weimarju in potem v Cöthenu, kjer so nastale predvsem njegove posvete skladbe: *Brandenburški koncerti*, zbirka "Dobro uglašeni klavir", solo sonate za violino in za violončelo. Ko je leta 1723

Pogled na polno cerkev sv. Florijana

na in Rebeka Radovan ter altistka Mirjam Kalin. Na koncertu, ki je bil 12. junija 2001 tradicionalno v cerkvi sv. Florijana na Gornjem trgu, sta, v skladbah J. S. Bacha, prvič nastopila s *PRO MEDICO* še kontrabasist, absolvent medicine Tomo Havliček in oboistka Melina Todorovska, članica Slovenske filharmonije. Profesor ljubljanske Akademije za glasbo Primož Lorenz je od oblikovanja *PRO MEDICO* naš glasbeni svetovalec.

Naša zahvala nas velja vsem, zlasti pa sponzorjem, ki so omogočili, da smo zdravniki - glasbeniki lahko nadaljevali s skupnim muziciranjem in na javnih nastopih kalili ter ohranjali samozaupanje za obvladovanje vedno obsežnejšega in zahtevnejšega sporeda. Hvaležni smo poslušalcem, ki so vedno do zadnjega kotička napolnili prostor, kjer smo nastopali, in nam izkazali priznanje za našo ljubiteljsko dejavnost. *Saj - musica amor noster est.*

Anotnin Dvorak (1841-1904) je eden vodilnih glasbenikov 19. stoletja. Ob starejšem

Prim. mag. France Urlep, dr. med., in asist. dr. Zvonka Zupanič Slavec, dr. med. (v prvi vrsti z leve), za njima prof. Poredoš s soprogo

postal organist v Tomaževi cerkvi v Leipzigu ter obenem glasbeni direktor tega mesta, se je lotil duhovnih skladb: maš, pasijonov, velikonočnih in božičnih oratorijev. Iz Božičnega oratorija - iz šestega dela - smo predstavili recitativ in arijo za sopran na besedi- lo pesnika Picandra. Matejev pasijon je naj- bolj tehtno in tudi najbolj obširno Bachovo delo, polno pretresljive dramatičnosti in obenem spevnega lirizma. Predstavili smo značilno altovsko arijo, ki jo po prepričljivi- vosti in globini povezanosti glasbe in bese- dila lahko primerjamo z ljubezenskim due- tom Desdemone in Otela G. Verdija. Izbrali smo po eno sopransko in eno altsko vlogo zato, ker je njuna spremljava komorna, ne potrebujeta ne velikega orkestra ne zbora.

Franz Schubert (1797-1828) bi v zgodo- vini glasbe verjetno zavzel eno vodilnih mest, če ga ne bi - komaj tridesetletnega - ugono- bila usodna "francoska bolezen". Izredno plodovit kot simfonik, pianist, komorni glasbenik, zlasti pa skladatelj samospesov,

Koga poznate?

predstavlja najbolj izrazitega "Dunajčana". Njegova glasba povezuje "klasiko" z "ro- mantiko". Med klavirskimi skladbami - ob obsežnih sonatah - so njegove krajše im- promptus ("improvizacije", tako jih je ime- novalnjegov založnik) pojem Schubertove pianistične usmerjenosti. oblikovano imajo impromptuji hitri stavek, ki se po spevnem umirjenem srednjem delu ponavlja. Schu- bertu je bila tuja Beethovnova dramatičnost, prav tako tudi virtuoznost, nemalokrat "sama sebi namen", kot jo poznamo npr. pri Lisztu; skladatelja lahko opredelimo za "tra- gičnega lirika". Najbolj znana komorna skladba F. Schuberta je nedvomno klavirski kvintet v A-duru, ki je nastal med njegovimi poletnimi počitnicami na deželi; imenovali so ga "Postrvin kvintet". Po vedrini in opti- mizmu, nezapleteni harmoniji in lahko ra- zumljivi melodioznosti izstopa med njego- vimi skladbami. Iz tega sicer obsežnega šeststavnega dela je PRO MEDICO izvedel Finale in z njim zaključil koncert. Namesto besed naj govori glasba. ■

*Pavle Kornhauser
Foto: Amadej Lah*

*Cerkev sv. Florijana na Gornjem trgu v
Ljubljani*

22. svetovne medicinske igre

Evian, 23. do 30. junij 2001

22. svetovne medicinske igre so se letos odvijale v Evianu, prelepem zdraviliškem mestu na francoskem delu obale Ženevskega jezera. Več kot 3.000 udeležencev z vsega sveta in tekmovanja v 25 športnih panogah opravičujejo naziv najpomembnejšega medicinskega športnega dogodka na svetu. Poleg zdravnikov in zobozdravnikov tekmujejo še veterinarji, farmacevti, diplomirani fizioterapevti in študenti zadnjih letnikov teh fakultet. Slovencev nas je bilo 41, nastopili pa smo v nogometu, košarki, tenisu, atletiki, streljanju, plavanju, triatlonu in badmintonu. Glede na majhno število udeležencev smo bili prav gotovo najuspešnejša skupina, saj smo osvojili medalje prav v vseh športih, kjer smo nastopili. Poleg športnih srečanj so organizatorji v okviru iger, tako kot vsako leto, pripravili tudi mednarodni simpozij športne medicine, katerega smo se z zanimanjem udeležili. Ker je bil urnik tekmovanj zelo natančen, nihče ni uspel spremljati vseh naših uspehov v celoti, zato so poročila po disciplinah ločena in s tem lahko tudi natančnejša.

Košarka

Tudi četrtič - zmagovalci!

Slovenska zdravniška košarkarska reprezentanca - "MEDICUS Slovenija" je tudi v svojem četrtem nastopu na svetovnih medicinskih igrah stopila na najvišjo stopničko.

Že uvodne tekme so pokazale, da bodo Slovencev najtrši tekme Madžari, ki so nastopili z močno okrepljeno ekipo, ob tem, da se je v naši reprezentanci že v drugi tekmi huje poškodoval član prve peterke Kovač, ki nato ni več igral.

V predtekmovanju so Slovenci najprej premagali Estonijo 53-39 (Žebeljan 11, Bunc 12, Cvetičanin 5, Macura 16, Anderluh 2, Kovač 4, Drev 2 in Drobnič 4), sledila je zmaga proti Latviji 67-47 (Žebeljan 6, Bunc 15, Cvetičanin 6, Macura 18, Anderluh 4, Zupanc 4, Alibegović 11 in Kovač 4). Tretja tekma je bil prvi derbi z Madžari, zmagali smo z 71-63 (Žebeljan 27, Bunc 17, Cvetičanin 8, Macura 9, Alibegović 8 in Drobnič 2). Najlažjo zmago smo dosegli proti Hrvatom 97-41 (Žebeljan 4, Cvetičanin 23, Ključevšek 2,

Macura 10, Anderluh 9, Alibegović 10, Zupanc 7, Drobnič 10 in Drev 22).

Finalna tekma z Madžari je potekala v izredno nervozni igri, Slovenci pa smo ves čas tekme lovili minimalno prednost Madžarov. Ob tem nam nista bila najbolj naklonjena francoska sodnika, ki sta nam dosodila veliko število osebnih napak, tako da sta že v začetku drugega polčasa morala iz igre zaradi 5 osebnih napak Cvetičanin in Bunc, v podaljšku pa še Alibegović. Kljub temu smo že v rednem delu imeli priložnost za zmago. Pri izidu 53-53 smo imeli zadnji napad, ki ga žal nismo realizirali. V podaljšku smo s 6 zaporednimi koši Zupanca prišli do vodstva za 5 točk, vendar tudi to še ni bilo dovolj. Madžari so namreč 7 sekund pred koncem tekme pri izidu 70-69 za Slovenijo imeli dva prosta meta, zadeli so le prvega, po zgrešenem drugem prostem metu, pa se je do žoge dokopal Žebeljan in jo v akciji "coast to coast" v zadnji sekundi podaljška položil v madžarski koš. Končni izid: Slovenija - Madžarska 72-70 (53-53, 26-28)

Koše so dosegli Macura 31, Žebeljan 19, Bunc 7, Cvetičanin 3, Alibegović 6 in Zupanc 6.

Sekcija za atletiko, kolesarstvo in triatlon

Poleg članov sekcije Jane Ambrožič, Kristine Tozon, Antuna Srimca, Alojza Horvata in Nade Rotovnik Kozjek so se tekmovanj v atletiki udeležili tudi Ana Mikuš, Andrej Vrančič in Dejan Pekarovič. Osvojili smo pet zlatih kolajn, tri srebrne in dve bronasti kolajni.

Atletika

Atletska tekmovanja so potekala na prelepem atletskem stadionu v Evianu, v zelo dobri organizaciji lokalnih atletskih zanesenjakov. Največji problem je bila huda vročina in tekmovalni pogoji so bili v popoldanski pripeki zelo težki. Zaradi tega so tudi nekateri rezultati nekoliko slabši. Na primer: tek moških na 5.000 m je potekal ob štirih popoldne v hudi pripeki, ko je že sam fizični napor lahko nevaren. K sreči je bila splošna pripravljenost tekmovalcev zelo dobra in tekmovanja so minila brez resnih težav. Tekmovali smo v petih starostnih skupinah in spodaj zapisani rezultati pomenijo uvrstitev v svoji starostni skupini.

Stojijo z leve: Možina, Cvetičanin, Drobnič, Drev, Macura, Alibegović, Kovač, čepijo z leve: Anderluh, Bunc, Zupanc, Ključevšek in Žebeljan.

KROS**- moški 10 km :**

Antun Srimac, 2. mesto (40' 58")
Alojz Horvat, 5. mesto (35' 04")

- ženske 7,5 km :

Nada Rotovnik Kozjek, 1. mesto (27' 03")
Jana Ambrožič, 4. mesto (33' 00")
Ani Mikuž, 6. mesto (33' 39")
Kristina Tozon, 7. mesto (33' 41")

MALI MARATON - 21 km :

Jana Ambrožič, 2. mesto (1:56' 54")
Kristina Tozon, 5. mesto (2:03' 31")
Antun Srimac, 4. mesto (1:49' 44")
Alojz Horvat, 9. mesto (1:32' 16")

200m

Andrej Vranič, 4. mesto (24" 25)

400m

Andrej Vranič, 2. mesto (54" 20)
Nada Rotovnik Kozjek, 3. mesto (66" 76)

800m

Nada Rotovnik Kozjek, 1. mesto (2' 27" 34)

1500m

Alojz Horvat, 8. mesto (4' 58" 82)

3000m

Nada Rotovnik Kozjek, 1. mesto
(10' 56" 47)

5000m

Antun Srimac, 4. mesto (21' 39" 34)
Alojz Horvat, 8. mesto (19' 39" 24)

METANJE KROGLE

Dejan Pekarovič, 4. mesto (11m 48)

METANJE KOPJA

Dejan Pekarovič, 4. mesto (31m 63)

METANJE DISKA

Dejan Pekarovič, 3. mesto (35m 24)

Kolesarstvo

Kolesarska tekmovanja so potekala na gričih v okolici Eviana. Tekmovanje je bilo etapno. Prvi dan je bila vožnja na čas (kronometer), nato pa so v naslednjih dneh sledile še tri etape. O zmagi je odločal najboljši skupni čas. Tekmovanje je bilo izredno dinamično, medicinski kolesarski zagnanci so se izkazali zelo trdoživi tudi v takšni preizkušnji, kajti kolesarjenje v tej obliki je bilo prvič na medicinskih igrah. Vse etape so bile praktično gorske, ker v okolici Eviana ni veliko ravnine. Organizacija je bila odlična, ceste dobro označene in varovanje v križiščih odlično. Od Slovencev se je tekmovanja udeležila samo Nada Rotovnik Kozjek, ki je zmagala v vseh posameznih etapah in v skupni uvrstitvi pri ženskah.

Andrej Vranič z neposredno konkurenco

Jana Ambrožič, Ana Mikuš in Kristina Tozon (z leve) po krosu

Spomin na dosežke - Nada Rotovnik Kozjek

Triatlon

Tekmovanje v triatlonu je potekalo zadnji dan, ko je splošna tekmovalna vna z zelo popustila. Vseeno so pripravili zelo lep triatlon (klasičen: 1.500 m plavanja, 40 km kolesarjenja, 10 km teka), z zelo težkim kolesarjenjem in pa čudovito tekaško progo ob obali Ženevskega jezera. Med ženskami je zmagala Nada Rotovnik Kozjek in tako s petimi zlatimi in eno bronasto medaljo postala najboljša posameznica na igrah.

Streška sekcija

Streško sekcijo je v Evianu zastopal samo en tekmovalac: Branko Košir.

Nastopal je v treh disciplinah: malokalibrska puška, zračna pištola in zračna puška.

Prvi nastop je bil v streljanju z malokalibrsko puško. Streljanje je potekalo leže na odprtem strelišču v Evianu, ki je postavljeno v kamnolom in visoke temperature so v dveurnem nastopu krepko dehidrirale tekmovalce in njihov končni vrstni red. Branko Košir je v tej disciplini osvojil 2. mesto.

Naslednji dan je bil nastop v streljanju z zračno pištolo. V tej disciplini je bila na tem prvenstvu najštevilnejša streška udeležba in tudi največja konkurenca. Naš tekmovalac je v streljanju s pištolo osvojil bronasto medaljo.

Zadnji dan je bil še nastop v streljanju z zračno puško. Tu je naš tekmovalac pokazal najboljšo koncentracijo in mirno roko ter osvojil zlato medaljo.

Strelci nastopajo na WMG že četrto leto in vsako leto se s tekmovalj vračajo z meda-

Navijači na nogometni tekmi: strah - upanje - razočaranje - navdušenje ... a na koncu ...

ljami. Za naslednje svetovno prvenstvo se zanaša še nekaj strelcev in z malo sreče se bomo naslednje leto s tekmovalja vrnili še s kako medaljo več.

Nogomet

Na nogometnem turnirju, ki je prav gotovo najbolj množičen šport iger, je sodelovalo 34 ekip iz Evrope, Afrike in Južne Amerike. Ekipo MEDICUS Slovenija smo zastopali člani nogometne sekcije MEDICUSA: Ludvik Kiraly, Andrej Malek, Branko Cvetičanin, Andrej Čretnik, Gregor Škorjanc,

Ervin Strbad, Peter Popovič, Emil Pal, Boris Palek, Blaž Iskra, Mladen Prettner, Mirko Lukač, Franci Koglot, Andrej Možina, Robert Juvan. Igrali so še študenti zadnjega letnika medicinske fakultete: Tomi Bremec, Goran Štekar, Boštjan Pohlen, Gorazd Plevnik, študent zadnjega letnika visoke zdravstvene šole Tomaž Roblek in kot "jockey" zobozdravstveni tehnik Robert Voljč.

Prva dva dneva smo odigrali 3 tekme predtekmovalja. Na prvi tekmi smo po hudem in izenačenem boju z 1:0 premagali italijansko ekipo iz Torina. Gol je dosegel Popovič, ki se je po prostem strelu Plevnika, najbolje znašel pred golom nasprotnega vratarja. V drugi tekmi smo nekoliko lažje premagali belgijsko ekipo iz Charleroijsa s 4:1, in sicer z goli Plevnika, Paleka dvakrat in Juvana, v tretji tekmi pa še francosko ekipo iz Lyona s 3:1, z goli Plevnika dvakrat in Iskre in se tako kot prvouvrščena ekipa predtekmovalj uvrstili v osmino finala. Tu smo se srečali s še eno italijansko ekipo iz Milana in jo premagali s 4:0 (Plevnik trikrat, Palek). Četrtnfinalna tekma s špansko ekipo iz Mallorce je bila nekakšna povratna tekma, saj smo to ekipo premagali že na 1. svetovnem zdravniškem prvenstvu v Barceloni pred 6 leti. Tudi tokrat smo zanesljivo zmagali z 2:0 (Iskra dvakrat). V polfinale so se uvrstile štiri, po mnenju vseh najboljše ekipe, in sicer poleg naše še argentinska Femeca, ki je bila v finalu zadnji dve leti zapored, madžarska H-med Budapest, ki je zmagala na zadnjih

Branko Košir pri streljanju z MK puško leže

... srebrni nogometaši!

treh igrah in francoska iz Metza, ki je lani zasedla 4. mesto, predlani pa 3. Naše moštvo je lansko leto zasedlo 6. mesto in je bila že uvrstitev v polfinale izboljšanje lanskega dosežka. Na tekmi proti Argentincem smo prikazali kolektivno in borbena igro in z dvema izrednima zadetkoma Plevnika s prostih strelav povedli na 2:0. Do konca tekme smo kljub hudemu pritisku Argentinec uspešno ubranili prednost, saj so šele v zadnji minuti uspeli doseči zadetek in končni izid 2:1. Madžari so zanesljivo premagali Metz z 2:0 in tako smo se v finalu pomerili z najboljšo ekipo zadnjih 3 let. V hudi vročini, ob 16. uri in vidno utrujeni po težki polfinalni tekmi smo se le s težavo branili madžarskih napadov. Že v prvem polčasu smo dobili gol po samostojnem prodoru madžarskega napadalca. V igro smo se vrnili v drugem polčasu po izrednem голу Plevnika s prostega strela. Ko je že kazalo na podaljške pa smo nekaj minut pred koncem dobili gol iz prostega strela in potem nismo več uspeli zbrati moči za izenačenje. Po tekmi smo bili nekoliko razočarani nad zamujeno priložnostjo, vendar smo športno priznali tekmeccem, da so bili boljši od nas in zaslužen zmagali. Naše razočaranje je bilo veliko le v trenutkih po tekmi, ko so se čustva polegla pa smo se seveda zavedeli, da je to največji uspeh slovenskega zdravniškega nogometa doslej.

Franci Koglot na stopničkah za zmagovalce, tokrat pod vrhom

Tenis

Na teniškem turnirju sta letos nastopila le Katja Ažman Juvan in Franci Koglot.

V posamični konkurenci je Katja izgubila v polfinalu proti kondicijsko boljše pripravljene Švicarki, Franci pa je v finalnem dvoboju proti svojemu zagriženemu vsakoletnemu nasprotniku iz Belgije izgubil zaradi zdravstvenih težav in tako osvojil 2. mesto. V dvojicah sta Katja in Franci izgubila v četrtfinalu.

Badminton

V badmintonu je Ervin Strbad kljub poškodbi pri nogometu osvojil četrto mesto med posamezniki, v dvojicah pa sta skupaj z Dejanom Pekarovičem osvojila bronasto medaljo.

Plavanje

Letos je bil, v odsotnosti Kreša Božikova, naš edini tekmovalec Andrej Možina, ki je osvojil bronasto medaljo na 50 m hrbtno.

Na žalost letos tudi ni bilo naših odličnih golfistov, ki so sicer vedno osvajali medalje.

Ob koncu našega bivanja in tekmovanj v Evianu, smo pod pokroviteljstvom Slovenskega zdravniškega društva MEDICUS, ki je bil tudi sicer glavni organizacijski in finančni steber naše udeležbe, priredili zabavo v "slovenski vasi", na kateri smo proslavili vse naše uspehe in medalje. Predsednik MEDICUS-a, Andrej Bručan, ki nam je vsekozi stal ob strani, saj sam po poškodbi še ni mogel tekmovati, je ob tem izrazil zadovoljstvo in navdušenje ob uspešnih športnih predstavah.

Našo udeležbo so finančno podprli: Zdravniška zbornica Slovenije, Fides, sindikat zdravnikov in zobozdravnikov, in Zdravniško društvo Slovenije, preko finanč-

Proslava v "slovenski vasi" po podelitvi košarkarskih medalj

ne podpore Slovenskemu zdravniškemu športnemu društvu MEDICUS. Razumevanje za udeležbo svojih zaposlenih so imeli: Klinični center Ljubljana, Medicinska fakulteta v Ljubljani, Splošna bolnišnica Brežice in Zdravstveni dom Brežice. Z donacijami so nam finančno pomagala tudi številna podjetja iz gospodarstva: Lek, Krka, Medis, Novonordisk, BS Jabolko, Tiskarna Povše, Tommy Frey East, Pivovarna Union, Elektro Ljubljana, Trimco, ERA, SKB, Proloco, Terme Čatež, Glaxo Smith Kline, Alpos Medinf, Eurošped, Zavarovalnica Maribor, Braintec, Poteza, Gostinsko podjetje Ljubljana. Lek je prispeval tudi opremo za košarkaško ekipo, ki je bila zelo dobrodošla. ■

Za Medicus: Robert Juvan

Vse rezultate iger in še več informacij lahko dobite na spletni stran MEDICUS-a: www.medicus-si.net

Predsednik društva "Medicus" Andrej Bručan se je poglobil v pokal

Avstrija

Dilerji v uniformi

Uporaba mamil je v avstrijski vojski (Bundesheer) razmeroma mlad problem, a število uporabnikov se hitro povečuje. Preventiva in strog nadzor naj bi v prihodnje preprečila, da bi bile vojašnice kraj za še večjo izmenjavo za kanabis in extasy.

Samo v letu 2000 se je uporaba mamil ugotovila pri 589 vojaki. Pri večini, 523 vojaki, je šlo za kanabis, pri ostalih pa za extasy ali celo heroin. "To seveda ni nič presenettjivega", meni dr. Harald Habicht, polkovnik-zdravnik (*Oberstarzt*), "saj gre pri naši vojski za reprezentativen vzorec mladih ljudi, torej imamo isti problem kot med prebivalstvom na splošno." Seveda pa je tu problem bolj zaostren, ker imajo vojaki opravka z orožjem, težkimi vozili ter zapletenimi aparaturnami. Ker je vojska posebno okolje, mladi ljudje, ki so bili poprej "clean", zlahka zapadejo mamilom."

V ta namen so v avstrijski vojski začeli s preventivnim programom. Po eni strani so to predavanja, po drugi strani pa uporaba psov, dresiranih za odkrivanje mamil.

Če se ugotovi, da vojak uporablja mamila, kazenska ovadba ne sledi takoj. Uporabnika mamil registrirajo pri *Bezirkshauptmannschaft* in nato nadzorujejo. Če pa z mamili ne preneha, se najprej demobilizira in služenje vojaškega roka ponovi čez eno leto.

Vir: *Österreichische Ärztezeitung*, št. 9, 10. maj 2001

Marjan Kordaš

Varstvo nastajajočega življenja

Pravni pogoji za prekinitve nosečnosti so zasidrani v avstrijskem kazenskem zakoniku (§ 9, StGB): v prvih treh mesecih ter po posvetu z zdravnikom prekinitve nosečnosti ni kazniva. Kazniva tudi ni pri neposredni življenjski nevarnosti za nosečnico, pri mladostnicah (*Unmündigkeit der Schwangeren*) ter pri resni nevarnosti za telesno ali duševno poškodbo otroka. Noben zdravnik ni dolžan sodelovati pri prekinitvi nosečnosti, razen pri varovanju življenja nosečnice. Diskriminacija zdravnikov zaradi izvršitve ali odklonitve prekinitve nosečnosti ni dovoljena.

V seminarju o medicinski etiki v marcu 2001, ob predavanju gospe dr. B. Maier o nesrečnih nosečnostih, se je razpravljalo o začetku človekovega življenja in s tem povezano pravico embrija do življenja. Presenetljivo je, da se tudi v tem krogu ni prišlo do obvezujočega odgovora. Izhajajoč iz definicije, da etika sama po sebi ne more podajati nobenih receptov, temveč ponuja le pomoč

pri orientaciji in odločitvi. A hkrati so bili izdelani kar uporabni nastavki za rešitve. Ontogeneza - izhajajoča iz skupka celic v stadiju morule pa vse do življenja sposobnega otroka - predstavlja zvezen razvoj, ki ga spremlja naraščajoča zahteva po pravem varstvu embrija. A tudi prvi zametki ne lebdi v prostoru brez vrednot; zahtevajo vsaj tisto spoštovanje, ki pripada vsem oblikam človekovega bivanja

S pravnega gledišča gre pri prekinitvi nosečnosti za kolizijo med pravico do življenja nerojenega otroka ter med pravico samostojnega odločanja ženske. V zvezi s tem igra odločilno vlogo vprašanje o začetku človekovega življenja ter vpliv dane stopnje razvoja embrija na njegov pravni status. Še pred nekaj leti praktično ni bilo pomembno, če je bil začetek človekovega življenja opredeljen s spojitvijo spolnih celic ali - izraženo pravno - z nidacijo. Medtem nas pa je reprodukcijska medicina postavila v že daleč bolj zahteven položaj. To zadeva med drugim tudi oploditev in vitro, kjer gre za izbor embrijev za implantacijo ter prekinitve nosečnosti iz evgenične indikacije.

Vir: *OÖ Ärzte*, št. 131, maj 2001

Marjan Kordaš

Življenjske navade srčnih bolnikov ostajajo nespremenjene

V evropski študiji, verjetno gre za Cindi, čeprav to ni izrecno omenjeno, v kateri je sodelovalo devet držav (Češka republika, Finska, Francija, Nemčija, Madžarska, Italija, Nizozemska, Slovenija in Španija) so primerjali navade bolnikov s srčnimi boleznimi med obdobjema 1995/1996 in 1999/2000. Zajetih je bilo 3.569 bolnikov v prvem in 3.379 v drugem obdobju.

Najzanimivejši podatki so naslednji:

- V obdobju 1995/1996 je kadilo 19,4 od-

stotka srčnih bolnikov, v obdobju 1999/2000 pa 20,8 odstotka.

- Bolezensko debelih srčnih bolnikov je bilo v prvem obdobju 25,3 odstotka, v drugem pa 32,8 odstotka.
- Meritve krvnega tlaka pokažejo v prvi skupini 55,4 odstotka hipertonikov, v drugi pa 53,9 odstotka. Rahlo znižanje pa statistično ni signifikantno.
- Edini pozitivni rezultat: bolniki v prvi skupini so imeli zvišane vrednosti holesterola v 86,2 odstotka, v drugi pa 58,8 odstotka.
- Znatno se je povečala poraba zdravil v drugi skupini.

Zaključek izvajalcev študije: "Evropska medicina je kolektivno odpovedala, debelost postaja nova kuga modernega časa, življenjskega načina ljudi ni mogoče spremeniti od danes na jutri, morda bi kazalo ustanavljati za to posebne ustanove, z vse večjim predpisovanjem zdravil ni mogoče reševati problemov."

Vir: doktorinwien 6

Boris Klun

Zdravstveni dom Šentjur pri Celju objavlja prosto delovno mesto

**zdravnika po končanem sekundarijatu ali
zdravnika splošne medicine ali
zdravnika specialista splošne medicine ali
zdravnika specialista pediatrije**

za delo v šolskem dispanzerju s polnim delovnim časom za nedoločen čas.
Poskusno delo v skladu s kolektivno pogodbo.

Pogoji:

- končana Medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- znanje slovenskega jezika,
- vozniški izpit kategorije B.

Nastop dela po dogovoru.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov:
Zdravstveni dom Šentjur pri Celju, Cesta Leona Dobrotinška 5, 3230 Šentjur pri Celju.

http://www.drmed.org - strokovni splet za odličnost v družinski medicini

Danica Rotar Pavlič, Janko Kersnik

Uvod

Ena od pomembnih zahtev, s katero se srečujemo prav vsi zdravniki, je ne le, kako ohraniti pridobljeno znanje, ampak tudi, kako slediti vletoku novih odkritij, ter nenazadnje, kako novosti uresničevati v vsakodnevni praksi. Zdravniki bi morali imeti hiter dostop do informacij in strokovnih smernic ter izsledkov znanstveno utemeljene medicine. Seveda je prvi pogoj, da je iskani podatek kakovosten in zanesljiv. Poleg tradicionalnih načinov izobraževanja se kot način stalnega strokovnega izobraževanja vse bolj uveljavlja tudi spletni informacijski servis.

Prenovljen strokovni splet

Pred letom dni je Združenju zdravnikov družinske medicine uspelo uresničiti dolgoletno željo po lastni spletni strani (<http://www.drmed.org>). Z njeno pomočjo smo sodelavci Združenja za družinsko medicino želeli kolegom, ki so razkropljeni v več kot 800 ambulantah in zasebnih zdravstvenih zavodih, omogočiti hiter in preprost dostop do slovenskih in tujih strokovnih informacij s področja družinske medicine ter jim olajšati povezovanje s strokovnimi spletnimi stranmi po svetu na enem mestu. Število obiskov se je iz meseca v mesec vztrajno povečevalo, zato smo se po enem letu "spletarjenja" odločili za prenovitev strani.

Namen prenovljenih spletnih strani je obiskovalcu omogočiti lažje

in hitreje iskanje zelenih podatkov s področja družinske medicine. Želeli smo, da bi se lahko obiskovalci o dilemah, s katerimi se srečujejo pri vsakodnevnem delu v ambulanti družinske medicine, pogovorili z drugimi zdravniki, poiskali nasvete s strani Združenja zdravnikov družinske medicine, Katedre za družinsko medicino in Razširjenega strokovnega kolegija za družinsko medicino. Novost spletne strani je tudi "anketa", ki smo jo oblikovali z željo, da bi ugotovili, katere so tiste strokovne vsebine, ki jih zdravniki družinske medicine v Sloveniji najbolj potrebujejo.

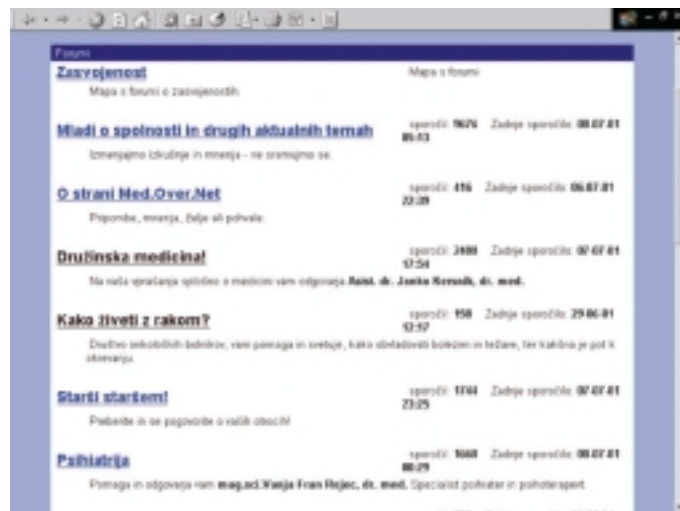
Novosti, ki so namenjene bolnikom

Sodelavci Združenja zdravnikov družinske medicine si že več let prizadevamo, da bi tudi bolniki imeli možnost pogovora o zdravstvenih težavah, o kakovosti zdravstvenih storitev, ki so jih deležni, ter stalen dostop do nasvetov za zdrav način življenja. Idejo smo uresničili tako, da sodelujemo na forumu s strokovnjaki drugih specialnosti (<http://www.med.over.net/phorum/>) in pripravljamo odgovore na vprašanja, ki sodijo na področje družinske medicine. Poleg dobro obiskane strani, na kateri se mladi pogovarjajo o spolnosti in sorodnih temah (ta je imela v manj kot letu dni že skoraj 10.000 sporočil), se največ vprašanj in mnenj nanaša prav na področje družinske medicine. Teh smo do 7. julija zabeležili kar 2.480.

Med obiskovalci spletne strani so ljudje obeh spolov in vseh starosti. Prevladujejo teme, o katerih je pri zdravniku verjetno nekoli-

Strokovni splet Združenja zdravnikov družinske medicine Slovenije

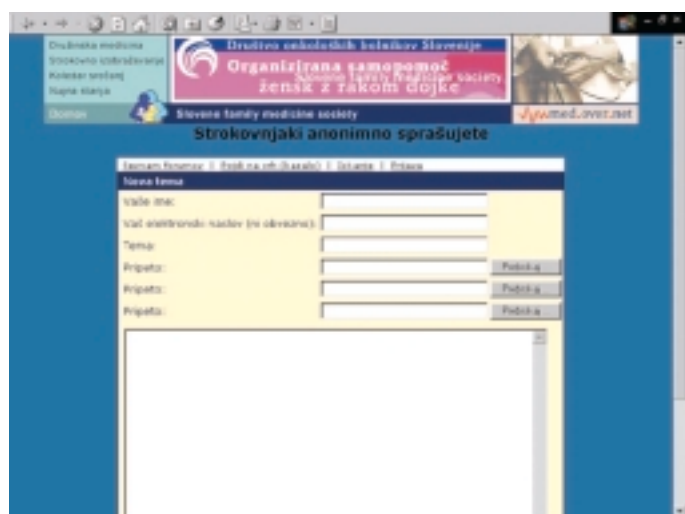
Tudi bolniki imajo možnost, da zastavljajo vprašanja s področja družinske medicine.

ko težje spregovoriti, na primer zadrege v spolnosti, zdravstvene težave s področja sečil, duševne motnje, infekcije, zdravstvene težave z nejasnimi znaki, skrbi, zaradi katerih slovenski bolniki ne bi želeli obremenjevati svojega zdravnika. Zelo veliko vprašanj prejmejo tudi forumi s področja psihiatrije, ginekologije in porodništva. Odzivi obiskovalcev kažejo, da slovenski bolniki potrebujejo tudi tovrsten način sporazumevanja; nekateri pa želijo prejeti informacije, pri katerih gre za posredovanje odgovorov brez osebnega stika. K veliki odzivnosti pomembno prispevajo: enostavnost stika, možnost, da obiskovalci zaobidejo vse administrativne, prostorske in časovne ovire pri vzpostavljanju stika z zdravnikom, bolnikova anonimnost ter hitri odgovori sodelujočih specialistov (moderatorjev posameznih področij). Verjetno pa veliko število zastavljenih vprašanj ter sporočenih stališč kaže tudi na še vedno premajhno zanimanje zdravstvenih delavcev za bolnikova občutja in osebne stiske. Forum je torej postal nova oblika sporazumevanja med zdravnikom in bolnikom. Morda bomo z njegovo pomočjo spodbudili zdravnike, da se izboljšajo večine sporazumevanja.

Poleg možnosti zastavljanja vprašanj lahko bolniki izražajo tudi svoje pomisleke glede posameznih zdravstvenih storitev oziroma lahko sporočijo, na kakšne ovire naletijo pri uresničevanju svojih zdravstvenih potreb (http://www.drmed.org/pritozni_sistem/). Številne pripombe in pobude namreč v običajnem pritožnem postopku ostanejo skrite in jih zato ne moremo izkoristiti, kadar želimo izboljšati kakovost dela ali spremeniti način organiziranosti zdravstvene službe na lokalni ravni. Pritožni sistem, ki dopušča tudi anonimne vloge, nam posreduje podatke o odstopanjih, ki sama po sebi sicer niso povzročila škode, a bi skozi daljši čas lahko privedla do resnejših zapletov.

Forum zdravnikov družinske medicine - Strokovni forum

Enoletne izkušnje ter pričakovanja in želje, o katerih so nam poročali zdravniki, ki so že obiskali spletno stran, so nam omogočili

Novost na spletnih straneh Združenja zdravnikov družinske medicine je tudi Strokovni forum. (doc6doc)

razvoj strokovnega foruma, ki smo ga oblikovali v preteklem mesecu. Predvidevamo, da se bodo z njegovo pomočjo strokovnjaki med seboj strokovno usklajevali in pogovarjali (klepet) ali pa bodo iskali odgovore na svoja vprašanja (<http://www.drmed.org/forum/>).

Tehnično je strokovni forum zasnovan tako, da omogoča obiskovalcu, da posreduje največ tri tekstovne oziroma grafične pripombe. Vprašanje je torej možno zastaviti npr. hkrati z rentgenskim ali drugim slikovnim gradivom. Kakšen bo odziv med zdravniki družinske medicine na ponujeno novost, še ne vemo. Gotovo bomo stran nadgrajevali oziroma jo širili glede na število obiskovalcev ter glede na vsebino njihovih vprašanj ter mnenj.

Zdravniki in medicinski tehniki v stiski

Zdravnik družinske medicine se pogosto srečuje z dilemami, na katere težko dobi odgovor v svojem neposrednem delovnem okolju. To še zlasti velja za tiste, ki delajo v odročnejših krajih. Strokovni spletni portali (tuji in domači) nam poleg drugih klasičnih medijev omogočajo, da poiščemo odgovore na svoja vprašanja, ki pa jih včasih ne moremo preveriti z drugimi. Poleg priložnosti, da zdravniki izmenjujejo "izkušnje iz prakse za prakso", bo zgoraj navedena novost dajala možnost, da posamezen zdravnik ali medicinska sestra poišče pomoč v stiski (če npr. postanejo delovne ali osebne razmere takšne, da privedejo do izgorelosti, pa bi rabili nasvet strokovnjaka, ne da bi razkrili lastno identiteto). Zagotovljena anonimnost obiskovalca bo, upajmo, omogočila tudi največjim omahljivcem, da bodo poiskali pomoč. Zdravniki, ki so zadržani za navedeno spletno stran, so prevzeli odgovorno nalogo. Upamo, da bomo na tak način lahko pomagali zdravnikom in medicinskim sestram ter jim vsaj nekoliko olajšali bremena.

Publikacije v elektronski obliki

Precej zbornikov učnih delavnic, ki jih organizira Združenje zdravnikov družinske medicine v sodelovanju s Katedro za družinsko medicino MF, v tiskani obliki ni več dosegljivih, zato smo obiskovalcem omogočili, da jih prebirajo v elektronski obliki.

Priručnik "Nujna stanja" v elektronski obliki

Tudi priročnik "Nujna stanja" je tako našel svoje mesto na spletnih straneh s prostim dostopom za vse zdravnike. S to potezo smo želeli to zelo iskano in uporabno gradivo ponuditi prav vsem ter tako na svoj način prispevati h kakovostnejši obravnavi bolnikov, ki potrebujejo nujno medicinsko pomoč. Nov način objave bo gotovo omogočil, da bo še večji krog strokovnjakov kritično presodil posamezna poglavja priročnika ter s strokovnimi nasveti dopolnil tisto, kar se je v času po njegovem izidu že spremenilo. Skupina strokovnjakov, ki bo vodila razpravo na spletni strani publikacije, bo hkrati odgovarjala na vprašanja in dileme v zvezi z urgentno medicino, s katero se zdravniki srečujejo zunaj dobro opremljenega bolnišničnega okolja. V nasprotju s tiskanim priročnikom bo elektronska oblika omogočala hitreše vnašanje in objavo popravkov ter vsebinsko nadgradnjo (zlasti pri imenih novih zdravilnih substanc). Kazalo je urejeno tako, da je v zelo kratkem času moč priti do zelenega poglavja, z iskalnikom pa je omogočeno tudi iskanje po geslih.

Novice in povezave

Poleg običajnih informacij o Združenju zdravnikov družinske medicine, ki letos praznuje svojo 35. obletnico delovanja, o Katedri za družinsko medicino ter o Razširjenem strokovnem kolegiju za dru-

žinsko/splošno medicino na spletnih straneh med drugim lahko najdete koledar strokovnih srečanj, ki jih organizira Združenje.

"Povezave" so bile dobro obiskane že v prejšnjem spletu, po prenovi pa lahko obiskovalec brska med tujimi smernicami s področja družinske medicine, po registru zdravil ter obišče Centralno medicinsko knjižnico, ZZS, WHO, WONCA ter Royal College of General Practitioners. Poveže se lahko z Evropskim združenjem za kakovost v družinski medicini ter poišče o poteku projekta Improve (Implementation of patient involvement instruments to improve general practice care for older people in Europe). Na voljo je še dolg seznam revij, ki so pomembne za delo zdravnika splošne/družinske medicine.

Zaključek

Združenje zdravnikov družinske medicine s spletnimi stranmi prispeva k doseganju svojih temeljnih ciljev informiranja svojih članov, spodbuja k njihovem stalnemu strokovnemu izobraževanju in njihovem sodelovanju pri razvoju stroke. Veseli nas, da lahko zdravnikom družinske medicine omogočimo brezplačen dostop. Vemo, da bo treba marsikatero področje še nadgraditi; nestrpnost pričakujemo nove izzive, ki nas bodo spodbudili, da bomo strokovni splet še izboljšali. ■

ZANIMIVO

Goriško zdravniško društvo v Umbriji

Vojko Gatnik

V začetku meseca junija 2001 sta Goriško zdravniško društvo in Akademsko potovalna agencija Ars longa pripravila tri-dnevno študijsko potovanje po Umbriji. Popeljali smo se skozi 14., 15. in 16. stoletje Apeninskega polotoka, skozi čas, ko sta na ozemlju današnje Romagne in Umbrije vladali dve mogočni plemiški rodbini - Malatesta in Montefeltro. Spoznali smo gospodarske, družbeno-politične, verske, filozofske in zdravstvene razmere (epidemije kuge) mračnega srednjega veka, ki so ustvarile ugodna tla za nastop renesanse. Seveda smo se ob tem srečali tudi s sledovi starih Rimljanov in njihovih predhodnikov - Etruščanov. Na poti proti Riminiju smo, podobno kot Julij Cezar, pred 2.000 leti, prekoračili rečico Rubikon. Mesto Rimini je bilo prvo, ki ga je podprlo pri vzponu na oblast, kar je imperator meščanom hvaležno poplačal. V spomin na ta čas stoji na osrednjem trgu njegov bronasti spomenik. Tudi današnji obiskovalec vstopa v staro mestno jedro pod Avgustovim slavolokom. Preko reke, ki teče skozi Rimini, je Tiberij zgradil kamniti most, ki se pne v petih čudovitih lokih in še danes služi svojemu namenu. Odličnost starorimskih inženircev potrjuje zgodovinsko dejstvo, da je v drugi svetovni vojni, ko se je nemška armada umikala pred generalom Pattonom, v enem samem dnevu prenesel več kot 300 tankov.

Tiberijev most v Riminiju

Sredi Riminija stoji mogočna trdnjava, v kateri je, kadar ni bil na vojnih pohodih, bival zloglasni Sigismond Malatesta (1417-1468). Za slab sloves je s svojimi dejanji poskrbel sam, da bi mu peli slavo pa je na dvoru gostil pesnike, pisatelje, govornike, slikarje in filozofe. V slikovitem mestecu Cesena je zgradil lepo zgodnjerenesansno knjižnico Biblioteca Malatestiana, ki se je vse do današnjih dni ohranila nedotaknjena. Kako dragocene so bile te knjige, ročno pisane in

iluminirane na pergament, že ob svojem nastanku, priča dejstvo, da so jih z železnimi verigami priklenili h klopem. Izposoja ni bila mogoča. Takratni izobraženci so jih lahko proučevali samo v tihoti knjižnice, ob mehki svetlobi, ki pada skozi okna z obeh stranskih kril prostora in pod pomirjujoče zelenkasto obarvanimi stropnimi loki.

V Riminiju smo se osredotočili še na znameniti Tempio Malatestiano, ki velja za enega osrednjih renesančnih spomenikov Italije. Zgrajen je bil kot družinska grobnica na mestu, kjer je prej stala manjša gotška cerkev. Sigismond Malatesta se sicer ni veliko oziral na papeško oblast, vendar se je dodatnim sporom izognil tako, da cerkve ni porušil, marveč jo je z mavzolejem enostavno obzidal. Nagrobni napisu pričajo, da so poleg članov družine Malatesta tu pokopani tudi različni umetniki, ki so živeli in umrli na njihovem dvoru.

Romagna je lepa in bogata dežela. Slovi po najvišjem nacionalnem dohodku na prebivalca v Italiji. Slovenski duši pa je nedvomno ljubša Umrbiya. Pri mestecu Fano smo zapustili jadransko obalo in se po cesti Flaminia (če zapreš oči, lahko še danes slišiš drdranje železnih obročev starorimskih voz po črnem granitnem tlaku) zapeljali v osrčje Apeninov. Namestili smo se v srednjeveškem mestu Gubbio, ki nedotaknjeno, čvrsto in večno mladostno sedi na strmih pobočju. V mestnem muzeju hranijo slovite Eugubinske tablice iz 2. stol. pr. Kr.

Od Gubbio ni daleč do pokrajinske prestolnice Perugia. Pot se zložno vije čez hribe in doline. Trdne, urejene kmetije pričajo, da ljudje lahko živijo tudi od kmetovanja. Prostrana žitna polja se vzpenjajo v take strmali, kot so pri nas poznane le še v pripovedkah. Ko se hrbet Apeninov prevesi proti Tirenskemu morju, ko zavejejo blage sape od Trazimenskega jezera, popotnika pozdravijo oljčni gaji, drevoredi cipres in rumeno bogastvo grmov brnistre. Tudi Perugia je bila prvotno zgrajena na visoki vzpetini. Mestni očetje so poskrbeli za sodobno udobje - tekoče stopnice te popeljejo od parkirišča skozi ogromne podzemne hodnike nekdanje utrdbe visoko v hrib - prav v staro mestno jedro. Zavidljiva urejenost mesta, sproščen ulični vrvež in bogata arhitektura te že med hojo po ulicah navdaja z nekim posebnim razpoloženjem. Osrednji mestni trg s slikovitim vodnjakom, pozno gotška stolnica, mestna hiša in nacionalna galerija vtise samo stopnjujejo. Ogled prostorov nekdanje menjalnice Collegio del Cambio pa nudi vrhunec v doživetju renesančne umetnosti. Perugino z učenci, mojstri intarzij, štukature in rezbarij so prostore tako okrasili, da obiskovalcu zastane dih.

Sprehod po ozkih, strmih uličicah proti starim etruščanskim vratom obiskovalca vrne v sedanost. Iz številnih lokalčkov mamljivo vabijo vonjave umbrijskih kulinarčnih dobrot in odličnih vin. Ko se prepustiš lokalni specialiteti, testeninam z gobami, med katerimi je tartufov veliko več kot samo za okras, lahko razmišljaš tudi o tem, da razvojna pot etruščanskega oboka v gradbeništvu pa do popolnosti rimskega loka, ki je takratne gradbince "osvobodil težnosti", ni bila dolga. Zagonetni nasmešek na obrazih ženskih udeleženk potovanja pa je izdajal, da se brez izjeme vidijo kot vihrave Etruščanke, ki v belih tunikah drviyo s konjsko dvovprego skozi Avgustov slavolok mimo zaprašene, v razdrapane sandale obutege grškega in rimskega potopisca, ki se ne moreta načuditi tako pregrešno emancipiranemu položaju žena v etruščanski družbi.

V cerkvi San Pietro se ponovno srečaš z deli pomembnih renesančnih in baročnih slikarjev. Poleg Perugina tukaj poskrbi za presenečenje Caravaggio.

Vsi zadovoljni, prepričani, da ne moremo več doživeti nič pomembnega, bi najraje ostali kar v Perugia. Vodja odprave, zgodovi-

nar g. Miloš M. je bil nepopustljiv. Čakal nas je Assisi. Nad zorečimi žitnimi polji, pobarvanimi z živordečimi lisami maka, nas je mesto v poznem popoldanskem soncu prijazno pozdravilo. Številni žerjavi spominjajo na nedavni potres, ki ga je precej poškodoval, vendar so rane v glavnem že zaceljene. Pretežno kamnite hiše, strme, ozke uličice, nevsiljive, vendar mamljive trgovnice in lokali, brezhibna čistoča, radosten ulični utrip in končno veličasten pogled na velik kompleks bazilike svetega Franciška te prepričajo, da si Assisi moral obiskati!

Ulica v Assisiju

Urbino je bilo zadnje mesto našega potovanja. V polnem žaru je zacvetelo v času vladanja vojvode Federica da Montefeltro (1422-1482). Poleg velikega bogastva, ki si ga je prislužil kot odlični vojskovodja (dobitnik angleškega kraljevega odlikovanja hlačne podveze), je razpotalgal še z odlično izobrazbo, razgledanostjo, razsodnostjo in poštenjem. Po lastni meri v vseh pogledih je zgradil ogromno vojvodsko palačo

(pri gradnji so kot dolžinsko mero uporabljali njegov korak). Palača je za tisto obdobje neverjetno udobna, zračna in svetla. Od razkošne opreme pa je žal ostalo le malo. Na tem dvoru je bil zapisan kodeks obnašanja dvorjanov, ki je postal zakon vseh takratnih evropskih dvorov.

Udeleženci izleta na notranjem dvorišču vojvodske palače v Urbino

Poleg rodbine Montefeltro so živeli v blaginji tudi takratni meščani Urbina. Federica so zelo spoštovali, zato se mu ni bilo potrebno skrivati za debelimi zidovi palače. Brez oboroženega spremstva je lahko potoval po deželi. Ali je potemtakem zgolj naključje, da se je prav takrat in tam rodil Raffaello Sanzio? Odgovore na to in na vprašanja o toskanskih veleumih bomo poiskali na naslednjem potovanju. ■

Bolnišnica Golnik praznuje svoj 80. rojstni dan

Saša Zupanič, Ema Mušič, Mitja Košnik, Matjaž Fležar, Jurij Šorli

Puhla je sedanjost brez preteklosti in še bolj puhla brez vizije za prihodnost.

Ko se otrok rodi, čestitamo staršem - ti so ustvarili pogoje za njegovo življenje. Ko začne kazati svoj jaz, nas zanima, kaj mu je podarila narava. In naposled pride čas, ko se pokaže, kaj je k danim talentom s svojim delom in hotenji prispeval sam.

Tok človeškega življenja naj nas vodi po življenjski poti ustanove s težkim delom: zdraviti, učiti, bodriti in tolažiti.

Praznične prireditve

Slikarska kolonija - otvoritev	7. 6.
prodajna razstava	jeseni
Dan odprtih vrat (vabljeni!) in novinarska konferenca	27. 9.
Dan odprtih vrat z ogledom laboratorijev, diagnostičnih enot in oddelkov (vabljeni zdravstveni delavci!)	28. 9.
Strokovna razstava v Gorenjskem muzeju v Kranju, nato stalna postavitvev razstave v Bolnišnici Golnik	jeseni
Strokovni sestanek za zdravnike Pulmologija in alergologija v Sloveniji v 21. stoletju v Cankarjevem domu v Ljubljani in svečana akademija Strokovno srečanje za medicinske sestre	5. 10.
Zdravstvena nega v luči pulmologije in alergologije v Sloveniji v 21. stoletju na Brdu pri Kranju	5. 10.

Bolnišnici Golnik je danih veliko naravnih in kulturnih pogojev

Bolnišnica Golnik se nahaja na Gorenjskem ob južnem vznožju gorskega grebena Križka gora, visokem okoli 1.600 m. Kraj, po katerem bolnišnica nosi ime, je majhno naselje na poti iz Kranja v Tržič, ki ga od bolnišnice loči le sprehajalni park z vodometi. Po domače so kraj nekoč imenovali Glavnik. Od Ljubljane je Golnik oddaljen 40 km, od Kranja pa 12. Ima redne avtobusne povezave, v okviru bolnišnice pa je veliko urejeno parkirišče.

Bolnišnico Golnik obkrožajo gore, gozdovi z urejenimi pešpotmi, južno od ceste pa odprt svet s polji in zamočvirjenimi travniki.

Tukaj je zaradi ugodnih vetrov doma padalski šport.

Bolnišnica Golnik leži na izrazito prisojni legi. Ta ji prizanaša s količino snega in ji daje obilo sončnih dni. Pravijo, da na Golniku vedno sije sonce. Zdravilne klimatske danosti, zlasti ugodna vlaga in veliko sončnih žarkov, so že leta 1916 avstroogrsko vlado pripravile do izbora gradu Golnik za klimatsko zdravilišče za pljučne bolnike.

V sklopu bolnišnice še danes stoji grad iz 16. stoletja. Grad je bil dolgo znan pod imenom Gallenfels po rodbini istoimenskih baronov, ki so tukaj uspešno gospodarili skoraj dve stoletji. Iz njihovega obdobja je znan bakrorez gradu, objavljen v Valvasorjevi Slavi.

Gallenfels po Valvasorju

Zanimivo je, da je bil prvi lastnik gradu Luthrovemu nauku globoko predan vitez Jurij Kreutzer. Graščina je z njegovim imenom (Kreutzhof) prvič omenjena leta 1566 v urbarju križkega urada.

Devetnajsto stoletje graščini ni bilo naklonjeno; gospodarji so se vrstili in drug za drugim prodajali polja, travnike in gozdove. Ostal je le grad, ki je v devetih grajskih sobanah s 40 posteljami leta 1919 sprejel prve tuberkulozne bolnike.

Danes grad čaka na obnovo.

Sanatorij za pljučne bolnike je zgrajen po vzoru tedaj najsodobnejšega zdravilišča za tuberkulozo v Evropi (Davos, Švica)

1. oktober 1921 je dan - rojstvo, ki ga Bolnišnica Golnik praznuje

še danes. Tedaj je pričel z delom nov sanatorij s 180 posteljami, zgrajen po zgledu zdravilišča za tuberkulozne bolnike v Davosu. To je bilo tedaj eno najsodobnejših tovrstnih zdravilišč v Evropi. Gradnja je tekla do leta 1927: dograjen je bil šestetažni prizidek h glavni zdraviliški stavbi, uprava, zrasla je ležalnica na prostem (koliko tuberkulozних bolnikov se spominja mrzlega zimskega zraka in pernice na sebi), tedaj je začel rasti park, ponos vseh zaposlenih na Golniku ter dušni mir golniških varovancev in njihovih svojcev. Do 2. svetovne vojne je imelo zdravilišče 210 bolniških postelj in bolnišnici predanega vodjo prof. dr. Roberta Neubauerja.

Sanatorij za pljučne bolnike z ležalnico leta 1927

Tuberkuloza (jetika) je zaznamovala prostor in čas ter Bolnišnico Golnik

Danes se nam zdi neverjetno, da je tuberkuloza toliko časa obeleževala življenjske zgodbe, zlasti mladih ljudi. Posledica epidemije tuberkuloze je bilo nenehno primanjko vanje prostora, zato se je bolnišnica ves čas širila. Leta 1937 je bila zgrajena t. i. železničarska stavba, ki je dobila ime po donatorki - zavarovalnici železničarjev. Med 2. svetovno vojno so Nemci dozidali vzhodni del (infekcijsko stavbo, pošto, pralnico). Posteljne zmogljivosti so iz 200 leta 1930 narasle na 800 bolniških postelj leta 1955. Vojne, lakota, slabe bivalne in higienske razmere so bile kot naročene za širjenje tedaj smrtno tuberkuloze.

Sprva so kot zdravilo zoper jetiko veljali dolgotrajen počitek, dobra hrana (zdravilno moč so pripisovali zlasti česnu) in življenje na čistem zraku. Bolnike, ki so se prvi vselili v bolnišnico, je enkrat tedensko obiskoval zdravnik Hawlina iz Tržiča.

Nakup rentgenske aparature leta 1926 je omogočil pričetek rentgenske diagnostike pljučne tuberkuloze. Čez nekaj let jo je nadomestila tedaj najmodernejša aparatura Tele-Pantoskop. Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo je imel to aparaturo prvi v Jugoslaviji. Sočasno je bila bolnišnici podarjena prva oprema za operacijsko dvorano.

Od leta 1937 naprej je bila ustanova kirurška bolnišnica, ki je izvajala operativne posege, kot so pnevmotoraks, torakokavstika, torakoplastika. Golniški kirurgi so izpeljali prvo ekstrapleuralno pnevmolizo na Balkanu in uvedli kirurški postopek pljučne resekcije. Po

2. svetovni vojni so se operacije izvajale vsak četrtek popoldne, ko je prišel s svojo ekipo iz Ljubljane prof. dr. Lavrič. Operacije so trajale do jutra naslednjega dne. Pnevmoлизe in torakokavstike so delali skoraj vsi golniški zdravniki. Kirurška tradicija je živela do leta 1973. Do tedaj so v Bolnišnici Golnik opravili vse znane operacije na pljuči.

Za zajezitev širjenja tuberkuloze je bila potrebna organizacija dobre protituberkulozne službe in izobraževalnih tečajev o tuberkulozi za zdravnike, bolnike in splošno javnost. Do 2. svetovne vojne je mreža protituberkulozних dispanzerjev v Dravski banovini štela že 21 enot, zvrstilo se je 16 golniških tečajev za jugoslovanske zdravnike, objavljeni pa so bili tudi številni napotki o jetiki za bolnike.

Golniški park danes

Navodila oboelim za tuberkulozo iz leta 1936 (povzeto po: Neubauer R. TBC, jetika: zdravim v pouk - bolnim v pogum)

Navodila oboelim za tuberkulozo iz leta 1936 (povzeto po: Neubauer R. TBC, jetika: zdravim v pouk - bolnim v pogum)

Splošna bolnišnica za Gorenjsko

Med 2. svetovno vojno je bila golniška bolnišnica splošna civilna bolnišnica za Gorenjsko (Krankenhaus Gallenfels). Zdravila je civilno prebivalstvo in nemške vojake. Imela je oddelek za infektivne bolezni, kirurški in ginekološki oddelek in porodnišnico. Nemci so bili v bolnišnici do konca vojne in so veliko prispevali k napredku bolnišnice. Zanimivo je, da tedanji upravnik g. Samonigg še živi, in sicer na avstrijskem Koroškem.

Zvezni inštitut za tuberkulozo

Po 2. svetovni vojni se je Bolnišnica Golnik vrnila na stare tirnice. Postala je Zvezni inštitut za tuberkulozo. Vsaka republika je imela proporcionalni delež bolniških postelj. Tukaj so se za tuberkulozo ob Slovencih zdravili Hrvati, Srbi, Bosanci, Makedonci in Črnogorci. Ležalna doba je bila dolga tudi do dve leti, bolniki pa so bili mladi fantje in dekleta, polni mladostnega žara in želje po normalnem življenju. V današnjem kulturnem domu so se enkrat tedensko kratkočasili ob filmskih predstavah, s slovensko ljudsko pesmijo jih je zabaval Slovenski oktet, čas so jim krajšale knjige iz leposlovne knjižnice, ki deluje še danes. Za Golnik je bilo to najbolj živahno obdobje, iz katerega je pod imenom Steza ljubezni ostala znana pešpot nad gradom proti gozdu, kjer so se rojevale številne ljubezni.

Živahno pa je bilo obdobje od leta 1947 do 1955 tudi za zdravstveno osebje, ki ga je po prof. dr. Neubauerju vodil drugi stebler Golnika, prim. dr. Tomaž Furlan. Na Golniku so se šolali vsi strokovnjaki za tuberkulozo takratne Jugoslavije (kader, izučen na Golniku, je bil osnova bolnišnic

za tuberkulozo, nastalih v Jugoslaviji v 50. in 60. letih). Leta 1946 je bila ustanovljena šola za medicinske sestre. Delovala je do leta 1962, ko so se začele po državi odpirati druge medicinske šole. Inštitut je začel izdajati do leta 1991 živečo revijo Plučne bolezni.

Leta 1950 je prim. dr. Tomaž Furlan v bolnišnici uvedel epidemiološki oddelek, ki je skrbel za organizacijo protituberkulozne službe za Slovenijo. 48 dispanzerjev je s cepivom BCG izvajalo množična cepljenja proti tuberkulozi.

Oddelek je takoj začel tudi z neselektivnimi masovnimi radiografskimi pregledi (fluorografijo) vse slovenske populacije v starosti nad 14 let. Obsežna zdravstvena akcija za preprečevanje širjenja tuberkuloze je v posamezne dispanzerje po Sloveniji dnevno privedla tudi po sto in več ljudi. Zdravniki se spominjajo nadčloveških naporov, ki jih je od njih zahteval boj proti tuberkulozi.

Ves čas pa je tekkel tudi vsesplošni pouk o boleznih. Pod okriljem Rdečega križa so izšle številne drobne brošure, neizpodbiten dokaz strahu pred boleznijo pandemčnih razsežnosti.

Šele odkritje zdravil streptomycin in isoniazid v zgodnjih 50. letih je zajezilo širjenje tuberkuloze in prekinilo prakso kirurškega zdravljenja bolezni, ki je na bolnikih puščala trajne posledice.

Bolnišnica Golnik je še danes osrednja slovenska bolnišnica za diagnostiko, zdravljenje in epidemiologijo pljučne tuberkuloze. Vodimo in oblikujemo centralni register za tuberkulozo za Slovenijo (letno je danes pri nas še približno 400 bolnikov s tuberkulozo).

Bolnišnica za pljučne bolezni

Z odpiranjem bolnišnic za tuberkulozo po Jugoslaviji (Kamenica, Skopje, Valjevo...) je Bolnišnica Golnik v času svoje največje postalne zmogljivosti izgubila status zveznega inštituta. Do leta 1960 je bila Bolnišnica Golnik vrhunska, vodilna in največja bolnišnica za tuberkulozo v Jugoslaviji.

Laboratorij za mikobakterije danes

Dotok bolnikov iz drugih jugoslovanskih republik je upadal, zbolevnost za tuberkulozo v Sloveniji se je manjšala, krajšala se je tudi ležalna doba.

Ob diagnostiki in zdravljenju tuberkuloze se je bolnišnica ves čas svojega obstoja srečevala tudi z drugimi pljučnimi boleznimi. Za njihovo diagnostiko so počasi nastajali laboratoriji in diagnostične enote: sodoben respiratorni laboratorij, laboratorij za tuberkulozo, bakteriološki laboratorij. Prav laboratoriji in diagnostične enote so ponos današnje bolnišnice.

Letos mineva 50 let odkar je bila na Golniku opravljena prva bronhoskopija v Sloveniji.

Z ustanovitvijo pnevmološkega oddelka leta 1955 se je Bolnišnica Golnik usmerila v diagnostiko in zdravljenje pljučnih bolezni: pljučnice, astme, kroničnega bronhitisa, pljučnega raka. S tem se je zelo spremenila struktura bolnikov. Pred desetletji so ženske manj kadile, zato so bili bolniki v glavnem moški po petdesetem letu starosti. Obiskovalci so bolnišnici vedno dajali poseben utrip. V šestdesetih in sedemdesetih letih so ob nedeljah može obiskovale cele družine, ki so se z njimi gostile z domačo pijačo in jedajo. Ob ponedeljkih so zato imeli bolniki tradicionalno povišano temperaturo.

Leta 1963 je Bolnišnica Golnik ustanovila poseben splošni internistični oddelek za potrebe zdravstvenega doma v Kranju. Zdravile so se bolezni srca in ožilja, sladkorna bolezen, bolezni prebavil in sečil. Te bolezni na Golniku v manjši meri zdravijo še danes.

Razširitev zdravstvene dejavnosti na celotno pulmologijo in vključitev v izvajanje do- in podiplomskega študija medicine je zasluga tretjega golniškega stebra, prof. dr. Bojana Fortiča.

V 70. letih so se počasi zmanjševale posteljne zmogljivosti, leta 1971 pa je prišlo do združitve s Kliničnim centrom v Ljubljani.

Pod okriljem Kliničnega centra Ljubljana

Bistvena pridobitev združitve s Kliničnim centrom je bil razvoj učne baze Medicinske fakultete v Ljubljani. Bolnišnica Golnik je v šolskem letu 1972/73 prevzela pouk pnevmologije v okviru predmeta Interna medicina na dodiplomskem študiju medicine, uveden pa je bil tudi dvosemestrski podiplomski študij iz pnevmologije.

Leta 1973 se je s prenovo oddelka za intenzivno nego in terapijo začel intenzivni razvoj pljučne invazivne diagnostike.

Leta 1976 je bolnišnica dobila oddelek za endoskopske preiskave, 1979 pa kardiološki laboratorij in oddelek za kardiorespiratorno rehabilitacijo.

Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo

Do osamosvojitve bolnišnice je prišlo leta 1998; tedaj je dobila bolnišnica svoje današnje ime. Alergologija se je v imenu bolnišnice prvič pojavila leta 1993 kot rezultat več kot desetletne dejavnosti na področju klinične alergologije.

Četrty vizionarski steber bolnišnice, prof. dr. Jurij Šorli, je Bolnišnico Golnik usmeril proti Zahodu. Uvedel je sistem zagotavljanja kakovosti, izobraževanje kadra v tujini, bolnišnica je pred kratkim pristopila k projektu poslovne odličnosti. Poudaril je pomen diagnostike, pri tuberkulozi pa epidemiologije.

Danes ima bolnišnica 237 postelj, razporejenih po osmih kliničnih oddelkih, pulmološki in alergološki ambulantni na Golniku in v Ljubljani, internistično ambulanto in dispanzer za sladkorne bolnike v Kranju.

V diagnostične namene uporabljamo respiratorni laboratorij, mikrobiološki laboratorij, imunološki laboratorij, laboratorij za klinično biokemijo in hematologijo, citološki in histološki laboratorij, laboratorij za motnje dihanja v spanju in kardiološki laboratorij. Večina laboratorijev je bila pred kratkim prenovljena in opremljena z najsodobnejšo laboratorijsko opremo. Fizioterapevtski in rentgenski oddelek sta ločeni celoti.

V Bolnišnici Golnik izvajamo vrsto endoskopskih posegov, med katerimi je vodilna bronhoskopija, v okviru oddelka za intenzivno nego in terapijo pa tudi holterjevo monitorizacijo ter intrakardialno elektrokardiografijo.

Knjižnice v pomoč pljučnim bolnikom

Kirurškega oddelka bolnišnica nima več. Izvajamo pa invazivne intratorakalne posege, kot so torakoskopija, biopsija plevre in pljuč, torakalna drenaža.

V zadnjih letih se je bolnišnica močno uveljavila tudi na področju klinične alergologije.

Vrsta objav, organizacija podiplomskih tečajev in vodenje pulmološke in alergološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva potrjujejo vodilno vlogo strokovnjakov naše bolnišnice na področju pulmologije in alergologije.

Bolnišnica Golnik opravi kar 40 odstotkov vse hospitalizacije pljučnih bolnikov v Sloveniji, bolniki pa prihajajo predvsem z Gorenjske in Ljubljane, 18 odstotkov bolnikov prihaja iz ostalih slovenskih regij.

V bolnišnico sprejemamo bolnike s pljučnimi, alergijskimi in tudi drugimi internističnimi obolenji. Ker spada bolnišnica med terciarne ustanove na področju pulmologije, se na pljučnih oddelkih zdravijo tudi bolniki z najtežjimi diagnostičnimi in terapevtskimi problemi na pljučih. Vregova Obkoljena zver je dokument stiske nekaterih naših bolnikov in strokovne ter človeške zahtevnosti našega dela.

Naše delo pa ne sestoji samo iz diagnostike in zdravljenja. Pri nas tudi negujemo, učimo, bodrimo, tolažimo in kratkočasimo.

Bolnišnica Golnik je znana po izvajanju sodobne in kakovostne zdravstvene nege in vzgoje. Bolnike poučujemo v obliki učnih delavnic, spletnih prispevkov in konzultacij z zdravniki, individualnih pogovorov in tiskanih gradiv. Naučimo jih, kako živeti s kisikom na domu, kako z astmo, pljučnim rakom, kroničnim bronhitisom, tuberkulozo, alergijo in sladkorno boleznijo. Z dolgotrajnimi boleznimi je lažje živeti, če o njih kaj vemo. Bolnikom so na razpolago drobne knjižice naših specialistov, ki nastajajo v sodelovanju zlasti z Društvom pljučnih bolnikov. Objavljamo poljudne prispevke v dnevnem časopisu in v revijah za zdravo življenje.

Vse naše zdravstveno osebje ima psihološko predznanje, imamo socialnega delavca in prostovoljke za pogovor z bolniki.

Vemo, da je - za razliko od nas - bolnikom v bolnišnicah običajno dolgčas. Čas jim poskušamo krajšati z leposlovjem na oddelkih in v leposlovni knjižnici, z razstavami, naš park pa je prostor, kjer se duša spočije, telo osveži, razum pa botanike in vrtnarstva uči.

V Bolnišnici Golnik se za svoje varovance trudi 427 zaposlenih, od tega 43 zdravnikov in 44 ljudi v laboratorijih (skupno 10 visokošolskih učiteljev, 8 doktorjev znanosti, 5 magistrstov znanosti, 2 svetnika), 150 medicinskih sester (od tega 15 višjih medicinskih sester in 2 prof. zdravstvene vzgoje) in preostalo zdravstveno in nezdravstveno osebje. ■

Literatura:

- Spomini na preteklost Golnika: ob 60-letnici Bolnišnice Golnik. Golnik, 1981.
Zalar, G.: Bolnišnica Golnik od nastanka do danes. V: Kranjski zbornik. Kranj: Mestna občina, 1985:276-88.
Šorli, J. Ob 75-letnici Inštituta za pljučne bolezni in TBC na Golniku. Zdravniški vestnik 65;1996(Suppl.2):II-1.

Bolnišnica Golnik danes

Vodilne osebnosti v razvoju bolnišnice Golnik

<i>Dr. Oton Haus</i>	prvi direktor
<i>Prof. dr. Robert Neubauer</i>	vpeljal je kirurgijo (jugoslovanski torakokirurški center)
<i>Prim. dr. Tomaž Furlan</i>	največ zaslug za preventivo in zgodnje odkrivanje pljučne tuberkuloze (fluorografske akcije in besežiranja)
<i>Prof. dr. Bojan Fortič</i>	razvoj pulmologije in učne baze Medicinske fakultete v Ljubljani
<i>Prof. dr. Jurij Šorli</i>	osamosvojitve bolnišnice, nacionalni program za tuberkulozo, uvedba alergologije, poudarek na razvoju laboratorijev in diagnostičnih enot, uvedba sistema zagotavljanja kakovosti

Navodila za oglaševanje na rumenih straneh:

Vsak prireditelj zdravniškega srečanja, seminarja, konference idr. ima pravico do dveh brezplačnih objav.

Za prvo obvestilo, v katerem najavi prireditev nekaj mesecev vnaprej, je na voljo četrtna strani, za objavo podrobnega programa seminarja ali simpozija pred srečanjem prostor ni omejen. Da bi bile informacije čim bolj natančne in brez napak, vljudno prosimo, da prireditelji izpolnijo obrazec, ki je objavljen na zadnji strani koledarja. Objavljali bomo le tista obvestila in programe, ki jim bo priložen izpolnjen vprašalnik, da bo podatke mogoče vnašati v koledar.

Rok za oddajo gradiva v uredništvu je 10. v mesecu za objavo v številki, ki izide prvega v naslednjem mesecu.

Športno društvo "Medicus"

Sekcija za golf

pod pokroviteljstvom tovarne

Lek d.d. in Volvo Slovenija

vabi na

DRŽAVNO PRVENSTVO ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV V GOLFU

Igrišče Golf kluba "Zlati grič", Slovenske Konjice

1. september 2001 s pričetkom ob 9.30

Način tekmovanja: Stableford – 18 lukenj

Po tekmovanju bo podelitev nagrad in družabno srečanje.

Kategorije:

- bruto moški
- bruto ženske
- neto moški HCP 1 – 18
- neto moški HCP 19 – 36
- neto ženske HCP 1 – 36

Vodja tekmovanja: Sabina Markoli, dr. stom.

Prijave sprejemamo do 29. avgusta 2001 v Golf klubu "Zlati grič", tel.: 03 75 80 362.

Informacije o štartnih časih bodo na voljo v petek, 31. avgusta 2001, od 10.00 dalje.

Dodatne informacije: Sabina Markoli, dr. stom., GSM: 041 705 884 in Andrejka Omerzel Topalovič, dr. stom., GSM: 031 833 118.

Združenje zdravnikov družinske medicine SZD
organizira

SLAVNOSTNO SKUPŠČINO ZDRUŽENJA ZDRAVNIKOV DRUŽINSKE MEDICINE – SZD OB 35-LETNICI DELOVANJA

Hotel Park, Bled

5. september 2001 ob 18.00

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika Združenja
2. Pozdravi gostov
3. Prvi predsednik Združenja prim. Borut Rus: Ustanovitev Sekcije za splošno medicino
4. Doc. dr. Božidar Voljč: Družinska medicina na prelomu 20. v 21. stoletje
5. Predstavitve knjige prim. mag. Toneta Koširja: Splošna medicina v Sloveniji
6. Pogostitev

Kotizacije ni.

Prijave do 31. avgusta 2001: ga. Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p. p. 2218, 1104 Ljubljana, tel. 01 43 86 915, faks: 01 43 86 910.

Športno društvo "MEDICUS"

Teniška sekcija

vabi na

V. DRŽAVNO PRVENSTVO ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV V TENISU

igrišča Olimpije pri Zavodu Tivoli, Ljubljana, 7. -9. september 2001

Program

Petek, 7. september

- 16.00 Žrebanje
- 18.00-20.00 Informacije o razvrstitvi tekmovalcev: dr. Stanko Vidmar, 041-503 877, g. Edi Smeh, 041 740 200.

Sobota, 8. september

- 9.00 Pričetek V. državnega prvenstva zdravnikov in zobozdravnikov v tenisu
- 20.00 Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj

Nedelja, 9. september

- 9.00 Nadaljevanje tekmovanja (po potrebi)

Prvenstvo bo na in ob igriščih Olimpije pri Zavodu Tivoli, Ljubljana. Tekmovanje bo v vsakem vremenu. V primeru slabega vremena bo tekmovanje na in ob pokritih igriščih Gregorc pri Dolgem mostu na Viču v Ljubljani.

Žoge: Dunlop Fort

Kategorije:

ženske: rojene 1962 in mlajše
rojene 1961 in starejše
rojene 1951 in starejše
rojene 1941 in starejše

moški: rojeni 1962 in mlajši
rojeni 1961 in starejši
rojeni 1956 in starejši
rojeni 1951 in starejši
rojeni 1946 in starejši
rojeni 1941 in starejši

Igrali bomo na dva dobljena niza, pri neodločenem rezultatu se bo igral tie break do deset točk. V primeru premajhnih skupin se bo igralo po sistemu Round Robin (vsak z vsakim). Pri starejših kategorijah igralcev se po dogovoru igra krajši dvoboj.

Vodja tekmovanja: dr. Stanko Vidmar, glavni sodnik: g. Edi Smeh.

Prijave sprejemamo do žrebanja, torej do 7. septembra do 16. ure po pošti, faksu, e-pošti in telefonu. Naslov: Slovensko športno društvo Medicus, Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana. Faks: 01-30 72 169, e-pošta: medicus@zzs-mcs.si. Dodatne informacije: dr. Stanko Vidmar, 041 503 877.

PRIJAVNICA

za V. državno prvenstvo zdravnikov in zobozdravnikov v tenisu

7. - 9. september 2001, igrišča Olimpije pri Zavodu Tivoli, Ljubljana

Ime in priimek: _____

Leto rojstva: _____ Spol (obkroži): m ž

Naslov: _____

Telefon: _____

Prijavnico pošljite po pošti ali faksu na naslov: Slovensko športno društvo Medicus, Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana. Faks: 01-30 71 169.

Lahko jo pošljete tudi po e-pošti: medicus@zzs-mcs.si

Svojo prijavo lahko sporočite tudi po telefonu: 041-503 877; 01-30 72 163.

Zavod za razvoj paliativne oskrbe Ljubljana

vljudno vabi na

JAVNI FORUM O KOMUNICIRANJU Z BOLNIKOM

Štišova dvorana, Cankarjev dom, Ljubljana, 18. september 2001 ob 17.00

Javni forum je namenjen izmenjavi izkušenj, znanj in mnenj o komuniciranju z bolnikom. Zastavili si bomo vprašanja:

- S kakšnimi ovirami se srečuje bolnik pri komuniciranju z vsemi tistimi, ki mu nudijo zdravstveno in psihosocialno oskrbo?
- Kakšna je vloga zdravnika in medicinske sestre v komuniciranju z bolnikom?
- V kolikšni meri je kakovost bolnikovega življenja odvisna od učinkovitega komuniciranja z zdravstvenim osebjem? Ali se tega zavedamo?
- Kako se naše komuniciranje spremeni po lastnem soočenju z boleznijo?
- Ali se zavedamo, da v komuniciranju z bolnikom pogosto prikrivamo slabe novice? Česa nas je strah?

Komunikacija pomembno vpliva na bolnikovo psihološko pripravljenost, da se sooči z boleznijo. To soočenje je pogosto celo bolj obremenilno kot bolečina zaradi bolezni.

Na Forumu bodo sodelovali strokovnjaki s področja medicine, zdravstvene nege, socialnega varstva, sociologije, psihologije, šolstva, farmacije in širša javnost.

Vstop prost. Prisrčno vabljeni!

Dodatne informacije: ga. Amila Adrovič, Zavod za razvoj paliativne oskrbe Ljubljana, Vegova 8, 1000 Ljubljana, tel.: 01 42 56 450, faks: 01 42 63 329.

Združenje proti spolnemu zlorabljanju

organizira seminar

ZLORABA OTROK – NASILJE V DRUŽINI – ZAŠČITA OTROK

20.-22. september 2001, 4.-6. oktober 2001, 11.-13. oktober 2001

“Delajmo z znanjem in skupaj za zaščito otroka,” je naš cilj in vodilo seminarjev, ki jih v okviru svojih rednih izobraževanj organizira Združenje proti spolnemu zlorabljanju. Dosedanjih šest tridnevnih seminarjev, namenjenih stro-

kovnim delavcem v vrtcih, šolah, centrih za socialno delo, policiji, tožilstvu, nevladnih organizacijah, sodiščih, zdravstvu itd., je bilo s strani udeležencev izjemno dobro ocenjenih. Način seminarskega dela in udeležba različnih strokovnjakov, ki se v okviru svojega dela srečujejo oziroma imajo možnost med prvimi zaznati sum ogroženega otroka, omogoča na seminarju tudi izmenjavo mnenj, izkušenj in dobre prakse.

Na seminarjih se poleg simulacije skupinskega dela in mnogih vaj, ki so pomembne za prepoznavanje in zavedanje občutkov, ki jih lahko doživljajo zlorabljeni otroci ob razkrivanju zlorabe, uporabljajo kot didaktični pripomočki tudi video posnetki na to temo.

Naslednje tri seminarje v letošnjem letu bomo organizirali v septembru in oktobru. Na željo zainteresiranih udeležencev izobraževanj, da lahko pravočasno načrtujejo udeležbo na seminarjih, pošiljamo informacijo o seminarskih terminih in pregled osnovne tematike seminarjev.

PROGRAM

Prvi dan:

Katja Bašič: Pogled nazaj, sodelovanje in partnerstvo, skupinsko delo, zakonska osnova

Savica Pureber: Kazenska zakonodaja, policija, njena vloga in pooblastila
Olga Bezenšek Lalič: Zakonodajne dolžnosti in pristojnosti CSD

Prim. Andreja Gostiša Kornhauser: Vloga zdravnika in njegove pristojnosti
Milena Gačeša: Pristojnosti in dolžnosti vrtcev in šole

Drugi dan:

Katja Bašič: Zloraba otrok, spolna zloraba otroka, razkrivanje zlorab

Vitka Ribičič: Otrok in zloraba – kompleksnost videnja in pristopa specializiranih strokovnjakov

Dr. Magdalena Urbančič: Analize primerov so ključ dobre prakse

Zdenka Peklaj: Odrasle preživele žrtve spolnih zlorab

Tretji dan:

Dr. Darja Zaviršek: Družina

Katja Bašič: Nasilje v družini, otroci in nasilje v družini

Elvira Agič: Svetovanje in pomoč žrtvam

Kotizacija za udeležence seminarja znaša 20.000,00 SIT. V ceno je všteto tudi obsežno seminarsko gradivo, ki ga prejmejo udeleženci seminarjev. Na posamezen seminar sprejememo do 35 udeležencev.

Informacija, ki je pred vami, ima zaradi omejenega števila udeležencev namen omogočiti pravočasne prijave zainteresiranim udeležencem izobraževanja. Uradne prijavnice in točen potek programa izobraževanja bomo razpošiljali v mesecu avgustu. V kolikor pa se boste odločili za prijavo prej, vam lahko potrditev udeležbe in podroben program pošljemo osebno na vaš naslov oziroma osebno na naslov vaše institucije ali nevladne organizacije.

Za predprijave se lahko obrnete na Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Masarykova 23, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 13 341, GSM: 041 856 903, kjer lahko dobite tudi vse dodatne informacije.

Izvedbo izobraževanj že drugo leto kot projekt podpira Mestna občina Ljubljana.

Splošna bolnišnica Maribor

Služba za ginekologijo in perinatologijo

Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo

organizira učno delavnico

TEHNIKE ASISTIRANE REPRODUKCIJE

Splošna bolnišnica Maribor

24.-26. september 2001

PROGRAM

Ponedeljek, 24. septembra 2001

- 9.30–10.15 Standardizirani diagnostični postopki SZO v diagnostiki neplodnosti (*E. Borko*)
Zdravljenje neplodnosti in z dokazi podprti postopki zdravljenja (evidence based medicine) (*V. Vlasisavljevič*)
- 10.20–10.45 Selekcija pacientov in priprava na IVF (*V. Gavrič Lovrec*)
- 10.45–11.00 Odmor
- 11.00–11.30 Endoskopske operacije in postopki zunajtelesne oploditve (*M. Reljič*)
- 11.30–12.00 Protokoli za spodbujanje ovulacije (*V. Vlasisavljevič*)
- 12.30–14.00 Kosilo
- 14.00–14.30 Spremljanje rasti foliklov z ultrazvokom (*V. Vlasisavljevič*)
- 14.30–15.00 Spremljanje endometrije z ultrazvokom (*V. Gavrič Lovrec*)
- 15.30–16.00 Identifikacija in ocenjevanje kakovosti oocitov in zarodkov (*M. Čížek Sajko*)
- 16.00–18.00 Skupina A: Folikulometrije
Skupina B: Embriotransfer

Torek, 25. septembra 2001

- 9.00–9.30 IVF v naravnem ciklusu (*M. Reljič*)
- 9.30–10.00 Injiciranje semenčic v citoplazmo jajčne celice (ICSI) (*V. Vlasisavljevič*)
- 10.00–10.30 Nepravilnosti mehanizmov oploditve (*B. Kovačič*)
- 10.30–10.45 Odmor
- 10.45–11.15 Lutealna podpora (*V. Gavrič Lovrec*)
- 11.15–11.45 Moška neplodnost kot indikacija za oploditev z biomedicinsko pomočjo (*V. Vlasisavljevič*)
- 11.45–12.15 Intrauterina inseminacija (*V. Kovač*)
- 12.15–13.00 Tehnike priprave semena za IUI (*V. Petrovič*)
- 13.00–14.30 Kosilo
- 14.30–15.00 Zamrzovanje zarodkov, ejakulata, tkiva testisa in ovarija (*B. Kovačič*)
- 15.00–15.30 Komplikacije tehnik asistiranе reprodukcije (*M. Reljič*)

- 15.30–16.00 Mesto dispanzerskega ginekologa pri pripravi in spremljanju pacientk med IVF-postopkom (*V. Vlasisavljevič*)
- 16.30–18.00 Skupina A: Embriotransfer
Skupina B: Folikulometrije

Sreda, 26. septembra 2001

- 8.30–10.00 Punkcije foliklov
Androloški laboratorij
Laboratorij za reproduktivno biologijo
Laboratorij za kriobiologijo
- Skupna A in B: izmenjaje
- 10.00–10.30 Odmor
- 10.30–11.00 Novosti v asistirani reprodukciji
Blastociste: Nove možnosti selekcije zarodkov za embriotransfer (*V. Vlasisavljevič*)
- 11.00–11.30 Pelvioskopija: ambulantni način preiskave jajcevodov (*M. Reljič*)
- 11.30–12.00 Predimplantacijska diagnostika (*B. Kovačič, N. Kokalj Vokač*)
- 12.00–12.30 Rekombinantni FSH in antagonisti GnRH (*V. Vlasisavljevič*)
- 13.30–14.30 Kosilo
- 15.00–15.30 Dopplerjeve preiskave v reproduktivni medicini (*V. Gavrič Lovrec*)
- 15.30–16.00 Spontan splav in postopki ART (*M. Reljič*)
- 16.30–17.00 ART pri pacientkah, starejših od 40 let (*V. Vlasisavljevič*)
- 17.00–17.30 Umetni ciklus in prenos zarodkov (*V. Kovač*)
- 17.30–18.00 Nosečnost in porod pri pacientkah po ART (*K. Ogrizek Pelkič*)
- 20.00 Skupna večerja in pogovor s predavatelji

Program učne delavnice je namenjen ginekologom, ki želijo razširiti znanje o tehnikah zanositve z biomedicinsko pomočjo.

Delo bo potekalo v skupini z največ 10 kandidati.

V dopoldanskem času bo potekalo delo na oddelku za reproduktivno medicino, v laboratoriju za IVF in androloškem laboratoriju Splošne bolnišnice Maribor.

V dopoldanskem in popoldanskem času bodo organizirana predavanja iz izbranih poglavij s področja humane reprodukcije.

Videosistem na vseh mikroskopih v laboratorijih omogoča kontinuirano spremljanje dela z gametami in zarodki.

Vodja učne delavnice: prof. dr. Veljko Vlasisavljevič, dr. med.

Predavatelji: prof. dr. Elko Borko, dr. med., Mojca Čížek Sajko, univ. dipl. biol., asist. mag. Vida Gavrič Lovrec, dr. med., dr. Borut Kovačič, univ. dipl. biol., Vilma Kovač, dr. med., Vidka Petrovič, univ. dipl. biol., asist. dr. Milan Reljič, dr. med.

Kotizacija za udeležbo na tečaju znaša 50.000,00 SIT (z vračunanim 19-odstotnim DDV). Kotizacija vključuje predavanja, zbornik delavnice, okrepčilo med odmori in kosila. Kotizacijo plačate na žiro račun Splošne bolnišnice Maribor, Ljubljanska ul. 5, sklad prof. dr. M. Černelca, št.: 51800-743-47228, sklic na št. 30-08. S pripisom za učno delavnico "Tehnike asistiranе reprodukcije".

S seboj prinesite potrdilo o plačilu.

Prijavnico pošljite na naslov: ga. Suzana Knuplež, Splošna bolnišnica Maribor, Služba za ginekologijo in perinatologijo, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, tel.: 02 32 12 178, faks: 02 33 12 393, e-pošta: gin.perinat@sb-mb.si

Psihiatrična bolnišnica Idrija
Združenje psihiatrov Slovenije
Epiklub

organizirajo strokovno srečanje

I. DUŠEVNE MOTNJE PRI ODRASLEM BOLNIKU Z EPILEPSIJO

II. TOPIRAMAT V ZDRAVLJENJU BOLNIKOV Z EPILEPSIJO

Psihiatrična bolnišnica Idrija
28. september 2001

PROGRAM

Petek, 28. septembra 2001

I.

- 10.00 Pozdravne besede
10.10–10.30 *Jože Felc*: Pomen in možnosti psihiatričnih patografskih raziskav umetnikov z epilepsijo
10.30–10.50 *Saša Čelan Stropnik*: Epilepsija in psihoze
10.50–11.10 *Marko Pišljarič*: Depresija pri bolniku z epilepsijo
11.10–11.30 *Jože Grošelj*: Terapevtski pristop pri obravnavi depresije in psihotičnih stanj pri bolniku z epilepsijo
11.30–11.50 *Vali Tretnjak*: Kognitivne motnje in epilepsija
11.50–12.00 Razprava
12.00–12.30 Odmor

II.

- 12.30–13.00 *Jože Grošelj*: Topiramate v zdravljenju epilepsij odraslih
13.00–14.00 *Emilio Perucca*: Topiramate: From a drug of last resort to a first – line treatment option
14.00–14.10 Razprava
14.30–16.00 Kosilo

16.00–17.30 Učna delavnica: Izkušnje v zdravljenju epilepsij s topiramatom v monoterapiji (vodja: *Emilio Perucca*)
17.30–18.00 Sestanek botrov Epikluba: Načrt dela za leto 2002 (vodja: *Igor Ravnik*)

Kotizacije ni.

Število udeležencev ni omejeno.

Informacije: mag. Marko Pišljarič, dr. med., Psihiatrična bolnišnica Idrija, Pot sv. Antona 49, 5280 Idrija, tel.: 05 37 34 400, faks: 05 37 73 651, e-pošta: marko.pisljar@pb-idrija.si

Sekcija za citopatologijo SZD

organizira učno delavnico na temo

CITOMORFOLOŠKE KARAKTERISTIKE PATOLOŠKIH SPREMENB CERVIKALNIH CILINDRIČNIH CELIC IN KOMBINIRANIH LEZIJ

Seminarska soba Inštituta za patologijo, Medicinska fakulteta,
Korytkova 2, Ljubljana, 1. oktober 2001 od 9. do 16. ure

Annik J. M. van Aspert-van Erp, Phd., CFIAC

Vsebina: Celične značilnosti predstopenj ploščatoceličnega raka vratu maternice so dobro poznane, značilnosti predstopenj žleznega raka pa so še vedno slabše dokumentirane. Dr. van Aspert-van Erp bo najprej imela predavanje na zgoraj omenjeno temo, nato bo vodila delavnico – mikroskopiranje brisov vratu maternice s patološkimi spremembami na žlezem epiteliju in kombiniranimi spremembami (ploščatocelične in žlezne).

Kotizacija: 5.000,00 SIT, plačate na Slovensko zdravniško društvo, Sekcija za citopatologijo, št. žiro računa: 50101-678-48620, sklic na št.: 23-307.

Informacije: Živa Pohar Marinšek, dr. med., tel.: 01 23 23 063, e-pošta: zpohar@onko-i.si

Medicinska fakulteta

Katedra za kirurgijo

organizira

XXXVIII. PODIPLOMSKI TEČAJ KIRURGIJE ZA ZDRAVNIKE DRUŽINSKE MEDICINE

1. predavalnica, Klinični center, Ljubljana

1.-2. februar 2002

TEME:

1. Bolezni prostate (moderator: B. Tršinar)
2. Zlom, povezani z osteoporozo (moderator: R. Komadina)

Informacije: Katedra za kirurgijo, Medicinska fakulteta, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, tel.: 52 47 384, 43 13 113 int. 25 25.

VABILO K UDELEŽBI

12. MEDNARODNEGA BALINTOVEGA KONGRESA IN DRUGIH SLOVENSkih BALINTOVih DNI

Portorož
3.-7. oktober 2001

Michael Balint (1896-1970) je bil rojen v Budimpešti kot sin splošnega zdravnika. Medicino je študiral v rodnem mestu. Po končani fakulteti se je odločil za študij psihoanalize, ki ga je pričel pri Hansu Sachu v Berlinu, nadaljeval pa pri prof. Sandorju Ferenciju v Budimpešti. Leta 1939 se je preselil v Anglijo, kjer je delal na Tavistock kliniki v Londonu in bil predsednik Britanskega psihoanalitičnega združenja.

Bil je eden prvih analitikov, ki je poudaril pomen interakcije med materjo in otrokom za nadaljnjo kapaciteto vzpostavljanj odnosov z drugimi. Prav njegovo globoko zanimanje za dogajanje v medosebnih odnosih je ostalo stalno prisotno tako v njegovem teoretičnem kot tudi praktičnem delu. Svoje strokovno delo je v veliki meri posvetil proučevanju odnosa med zdravnikom in bolnikom. Že v dvajsetih letih prejšnjega stoletja je opazil proces odtujevanja v medicini in začel razmišljati o možnih rešitvah.

Leta 1950 je organiziral prvi seminar za splošne zdravnike v Londonu, na katerem so razpravljali o svojih bolnikih in preizkušali nove oblike pogovora z njimi. Od leta 1966 sta z ženo Enid, ki je bila prav tako psihoterapevtka, vodila analitsko skupino desetih splošnih zdravnikov. Do leta 1971 so se sestajali enkrat tedensko po uro in pol. Osnovna oziroma začetna misel M. Balinta, ki je pričel delati s to skupino, je bila, da bi poskušali ugotoviti, kaj se pravzaprav dogaja med bolnikom in zdravnikom splošne prakse v kratkem času (povprečno šest minut), ki ga preživita skupaj med enim obiskom.

Kaj lahko zdravnik izve o bolniku in kaj lahko bolnik sporoči o sebi?

Kaj lahko dosežemo v tako kratkem času?

Po več kot dvajsetletnem proučevanju je M. Balint izdelal metodo, po kateri si lahko zdravnik v dokaj kratkem pogovoru z nevsiljivim in neopredeljujočim načinom vodenja pogovora ustvari vtis o bistvenih psihosocialnih elementih bolnikovih razmer. Na osnovi raziskovanj je nastala tudi knjiga z naslovom »Šest minut za pacienta: interakcije v ambulantni splošni praksi« (Enid Balint, Jack S. Norell). Kmalu so Balintove skupine postale eden od modelov učenja celostnega pristopa k bolniku.

Sedaj potekajo tako klasične kot tudi modificirane oblike Balintovih skupin. Klasične Balintove skupine sestavlja 8-15 zdravnikov splošne medicine, ki se sestajajo dvakrat mesečno vsaj dve leti. Vodita jih eden ali dva psihiatra – analitika. Trajajo vsakokrat uro in pol.

Na vsaki skupini eden izmed članov predstavi svojega bolnika, s katerim ima težave pri zdravljenju, ostali člani se spontano vključijo s svojimi doživljanji, razmišljanji, izkušnjami.

Skupine so zaprtega tipa. Modificirane Balintove skupine so lahko tudi

polodprte ali odprte, heterogene po sestavi – vanje so vključeni posamezniki različnih strok, lahko tudi študentje. Trajajo lahko manj kot dve leti.

Pionir v delu s tovrstnimi skupinami v Sloveniji je doc. M. Petelin, dr. med. Leta 1981 je tako na iniciativo študentov medicine vodil prvo Balintovo skupino. Po nekaj letih so bile skupine vključene v program študija, in sicer kot izbirni predmet iz psihiatrije; kot take potekajo še danes. Dr. Petelin je princip dela v Balintovih skupinah širil tudi na področje socialnega dela. Veliko je zanimanje med splošnimi zdravniki. Tako občasno potekajo skupine v okviru njihove specializacije, organiziranih pa je bilo tudi nekaj večdnevnih seminarjev. Seminarje je organiziral Svet za Balintove skupine pod okriljem Slovenskega zdravniškega društva. Sedanja predsednica tega sveta je Zlatka Kralj, dr. med., ki je tudi članica izvršilnega odbora mednarodne Balintove zveze. Skupaj z Marijo Vegelj Pirc, dr. med., sta organizirali in vodili prvo skupino Monte Verita v Sloveniji. To je Balintova skupina v prisotnosti pacienta.

Mednarodna Balintova zveza je Sloveniji zaupala organizacijo 12. mednarodnega Balintovega kongresa, ki bo potekal v Portorožu od 3. do 7. oktobra. V okviru kongresa bodo potekala predavanja in delavnice, ki jih bodo vodili tudi tuji vodilni strokovnjaki s tega področja.

V času kongresa bodo potekali tudi Drugi slovenski Balintovi dnevi. Vsi, ki ste doslej imeli izkušnjo z delom v Balintovi skupini in ki boste napisali, kako je to vplivalo na vaše nadaljnje delo, imate možnost dobiti nagrado, ki jo bo na kongresu v Portorožu podelila Švicarska psihosomatska fundacija. Naloge pošljite v štirih izvodih na naslov: Zlatka Kralj, dr. med., COR+MEDICO, Trubarjeva 51a, Ljubljana, do 31. 8. 2001.

Za vse informacije lahko pokličete ob četrtek med 13.00 in 14.00 uro na telefonsko številko: 01 431 52 52.

Prisrčno vabljeni,

Miklavž Petelin, dr. med.
Zlatka Kralj, dr. med.
Urša Mrevlje, dr. med.

PRELIMINARNI PROGRAM

Sreda, 3. oktobra 2001

16.00 Registracija
19.00 Otvoritvena slovesnost

Pozdravni govori:

- Organizator: Zlatka Kralj, dr. med. spec. (Ljubljana)
- Predsednica izvršilnega odbora mednarodne Balintove zveze: *Michele Lachowsky, dr. med.* (Pariz)
- Županja občine Piran: *Vojka Štular, prof.* (Piran)
- K druženju ob koktajlih iz kave in čaja vabi Droga Portorož

Četrtek, 4. oktobra 2001

08.00 Registracija
09.00 Minister za zdravje: *prof. dr. Dušan Keber, dr. med.* (Ljubljana)
Predsednik Slovenskega zdravniškega društva: *prof. dr. Pavel Poredoš, dr. med.* (Ljubljana)

Častni predsednik kongresa: *prof. dr. Boris Luban - Plozza* (Ascona)
Odmor

10.00–11.30 Moderator: *univ. prof. E. R. Petzold* (Aachen)
Our track to the milky way – balintwork: *univ. prof. E. R. Petzold, dr. med.* (Aachen)
Balint group as an antidote to professional and human alienation: *Kornelia Bobay*, (Budapest)
Do you want to hear the story of my life?, *dr. Salinsky John, dr. med.* (London)
The doctor-patient communication and the Balint groups: *Donata Kurpas, Andrzej Steciwko* (Wroclaw)
Pleasures of doctoring through reflections in Balint groups: *Andre Matalon, dr. med., Martine Granek Catarivas, dr. med., Stanley Rabin, PhD* (Tel-Aviv, Beersheba)
What is Balint group? Findings from a UK survey of current practice: *Chris Mace MD, MRCPshy, Hilary Hearnshaw, PhD, Frances Griffiths, PhD* (Warwick)
Odmor

12.00–13.30 Memorie del corpo: *prof. Graziano Martignoni, dr. med.* (Commano)
Psychosomatic approach in the general/family practice: *Blažeković Milaković S., Teuber M., Špehar Stojanović S., Tiljak H., Kumbrija S., Grbić E.* (Zagreb)
How to become an attentive doctor: *F. Ludwig Becker, S. Altmeyer, E. R. Petzold* (Aachen)
Balint groups for family medicine residents: The struggle for acceptance: *Martine Granek Catarivas, dr. med., Stanley Rabin, PhD* (Tel-Aviv, Beersheba)
Can hospitals embrace balint? A study of a picu's response: *Polly Blacker* (Sheffield)
Balint method in the interdisciplinary team: *S. Stojanović Špehar, S. Blažeković Milaković, E. Grbić, S. Kumbrija, S. Šuše, N. Trifković* (Zagreb)
Na degustacijo zdrave hrane vabi Droga Portorož
15.30–16.00 Predstavitev posterjev
16.00–18.00 Balintova skupina, skupina Monte Verita
18.30 Študentski forum

Petek, 5. oktobra 2001

DRUGI SLOVENSKI BALINTOVI DNEVI

Moderator: *doc. Miklavž Petelin, dr. med.* (Ljubljana)

10.00–12.00 Kronični bolečinski sindrom – vpliv komunikacije med zdravnikom in bolnikom v ambulanti splošne/družinske medicine na kakovost življenja: *Igor Praznik, dr. med.* (Vojnik)
Poti podeželskega zdravnika med pacientovimi in lastnimi stiskami: *prim. Franci Božiček, dr. med.* (Slovenska Bistrica)
Lastne izkušnje z obvladovanjem stresa in sindroma izgorelosti: *prim. Bojan Lovše, dr. med.* (Maribor)
Deset let zdravnikovih izkušenj v zasebni praksi: *asist. Dean*

Klančič, dr. med. (Ljubljana)

Balintove skupine za socialne delavce: *asist. Miran Možina, dr. med.* (Ljubljana)

Razprava

16.00–18.00 Balintova skupina, skupina Monte Verita
Sestanek Sveta za Balintove skupine pri Slovenskem zdravniškem društvu

Sobota, 6. oktobra 2001

Moderator: *Dr. John Salinsky, dr. med.* (London)

9.00 Čipke na Slovenskem

10.00–11.30 Do GP's benefit from Balint group – participation?: *Dorte Kjelmand, dr. med.* (Eksjö)

Balint method – sources of efficacy: *S. Kumbrija, S. Blažeković Milaković, S. Stojanović Špehar, E. Grbić, S. Šupe* (Zagreb)

Balint method – sources of efficiency: *E. Grbić, S. Blažeković Milaković, S. Kumbrija, S. Stojanović Špehar, S. Šupe* (Sisak)

An innovative Balint group for early residents in psychiatry: *Kir Levin, dr. med., Stanley Rabin, PhD* (Beersheba)

Odmor

12.00–13.30 Perspectives in junior Balint work: collective or individual approach?: *Berna CS, Rennella* (Geneva)

A model for training of Balint group leaders – The Swedish programme: *Anita Häggmark*, (Stockholm)

Group post Balint: *Jean Gillis, dr. med.* (Kraainem)

Junior Balint work in Hungary: *Maria Szirtes, Eva Harmathy, Kornelia Bobay* (Budapest)

Efficiency of work in Balint groups as viewed by students of medicine: *B. Jugowar, M. Skommer* (Poznan)

16.00 Plesna delavnica na grško tradicionalno glasbo: *Monika Voncina* (Dunaj)

20.00 Poslovilna zabava

Nedelja, 7. oktobra 2001

9.00–11.00 Sestanek IO mednarodne Balintove zveze

**Zobozdravstveno ordinacijo,
opremljeno ali neopremljeno,
v Izoli oddam po dogovoru.**

Informacije:

05 64 14 568, 05 64 00 820, 041 650 671.

**Slovensko društvo za skupinsko analizo in
Psihiatrična klinika Ljubljana**

vas vabita na tretjo jesensko mednarodno delavnico skupinske psihoterapije

MIDVA, EROS ...

Skupinska analitična eksploracija odnosov med moškim in žensko

**Grad Hrib in hotel Bor, Preddvor
12.-13. oktober 2001**

PROGRAM

Petek, 12. oktobra 2001

- 11.30–12.00 Prijava udeležencev
- 12.00–12.30 Dobrodošlica – uvod
- 12.45–14.15 Male skupine
- 14.15–14.45 Kava, sadje
- 14.45–16.00 John Schlapobersky: Couples in Trouble – Therapeutic Options
- 16.00–16.30 Kava, čaj, pecivo
- 16.30–18.00 Male skupine
- 18.15–19.30 Srednja ali velika skupina
- 20.00 Večerja

Sobota, 13. oktobra 2001

- 9.00–10.30 Male skupine
- 10.30–11.00 Kava, sadje
- 11.00–12.15 John Schlapobersky: The Pair and The Person - Couples Group Therapy
- 12.15–14.00 Kosilo
- 14.00–15.30 Male skupine
- 15.30–16.00 Kava, sadje
- 16.00–17.15 Srednja ali velika skupina
- 17.15–17.45 Kava, čaj, pecivo
- 17.45–19.15 Male skupine
- 19.30–20.00 Evalvacija
- 20.00 Zaključek – kozarček na prihodnjič!

Dodatni program:

Nedelja, 14. oktobra 2001

Neformalni konec delavnice: Vzpon na Kališče s čajem in prigrizkom v Planinskem domu na Kališču (1.534 m). Odhod izpred hotela ob 8. uri.

Vabljeni predavatelj (Guest Speaker) bo John Schlapobersky iz Londona, znan skupinski analitik in specialist zakonske psihoterapije.

Analitične male skupine in srednjo oziroma veliko skupino bodo vodili slovenski, polno usposobljeni skupinski analitiki.

Delavnico bomo neformalno zaključili v nedeljo, 14. oktobra, z vzponom na Kališče in v tamkajšnjem Planinskem domu.

Kotizacija znaša 25.000,00 SIT (za članice in člane SDSA 20.000,00 SIT)

Prosimo, da zaradi omejenih hotelskih zmogljivosti sobe rezervirate sami čim prej – s pripombo »za delavnico«.

Za informacije sta na voljo Franc Peternel ob torkih med 11. in 13. uro na tel. št.: 01 23 15 990, 43 44 517 in Lev Požar, e-pošta: lev.pozar@guest.ar-nes.si

Združenje psihiatrov Slovenije

Psihiatrična klinika Ljubljana

Medicinska fakulteta – Katedra za psihiatrijo

vabijo na

2. SLOVENSKI PSIHIATRIČNI KONGRES Z MEDNARODNO UDELEŽBO

**Grand hotel Emona, Kongresni center Bernardin, Portorož
18.-20. oktober 2001**

Častni pokrovitelj je minister za zdravje Republike Slovenije.

Organizacijski odbor: asist. mag. Blanka Kores Plesničar, dr. med., predsednica, Urban Groleger, dr. med., sekretar, Bojan Belec, dr. med., Miha Derganc, dr. med., doc. dr. Milan Ličina, dr. med., Urša Mrevlje, dr. med., Karin Serbec, dr. med., Borut Škodlar, dr. med., asist. dr. Vesna Švab, dr. med., doc. dr. Slavko Ziherl, dr. med.

Programski odbor: doc. dr. Slavko Ziherl, dr. med., predsednik, asist. dr. Zdenka Čebašek Travnik, dr. med., prim. Jože Felc, dr. med., prof. dr. Onja Grad Tekavčič, doc. dr. Marga Kocmur, dr. med., asist. mag. Aleš Kogoj, dr. med., asist. mag. Blanka Kores Plesničar, dr. med., prim. Gorazd Mrevlje, dr. med., prof. dr. Peter Praper, prof. dr. Norman Sartorius, doc. dr. Rok Tavčar, dr. med., prof. dr. Martina Tomori, dr. med., prim. Andrej Žmitek, dr. med.

PROGRAM

Četrtek, 18. oktobra 2001

- 9.30–9.45 Otvoritev kongresa
- 9.45–10.30 *M. Tomori:* Psihijatrija znotraj ali zunaj družbe
- 10.30–11.15 *N. Sartorius:* Psychiatry today
- 11.15–11.25 Razprava
- 11.25–11.50 Odmor s kavo

programi strokovnih srečanj

- 11.50–12.00 *M. Pišljar, A. Erznožnik Lazar*: Uspešnost zdravljenja bolnikov, odvisnih od alkohola, in hkratne depresije
- 12.00–12.10 *D. Janša*: Psihotične motnje in odvisnost
- 12.10–12.20 *M. Rus Makovec, M. Radovanovič, I. Rahne Otorepec, R. Ivančič, V. Tomšič*: Dvojne diagnoze na enoti za zdravljenje odvisnih od alkohola
- 12.20–12.30 *V. Furman Bajc, I. Rahne Otorepec*: Vloga stresa pri odvisnosti od alkohola
- 12.30–12.40 *A. Kastelic, T. Kostnapfel Rihtar*: Kako zdravimo odvisnost od prepovedanih drog v Sloveniji
- 12.40–12.50 *B. Belec*: Integrativni pristop k zdravljenju pacientov z dvojno diagnozo
- 12.50–13.00 *K. Serbec, M. Rus Makovec, S. Zihert*: Psihosocialne lastnosti staršev mladostnikov, odvisnih od nedovoljenih drog
- 13.00–13.10 *M. Lovrečič, I. Maremmani*: Serotonergična nevrotoksičnost MDMA ter vloga fluoksetina
- 13.10–13.20 Razprava
- 13.20–14.30 Odmor za kosilo
- 14.30–15.00 *D. Boben Bardutzky, Z. Čebašek Travnik*: Smisli in nesmisli izvedenskega dela v psihiatriji
- 15.00–15.10 Razprava
- 15.15–17.00 Satelitski simpozij Pharmacia
- 19.30 Večerja

Petek, 19. oktobra 2001

- 9.00–9.45 *B. Gallhofer*: Cognitive dysfunction in patients suffering from schizophrenia: A crucial factor for the future?
- 9.45–9.55 Razprava
- 9.55–10.05 *M. Mujabašič*: Kakovost življenja bolnikov s shizofrenijo v institucijah
- 10.05–10.15 *J. Fürst*: Primerjava porabe psihiatričnih zdravil v Sloveniji in Skandinaviji
- 10.15–10.25 *S. Zihert*: Učinki antidepresivov na spolnost
- 10.25–10.35 *B. Kores Plesničar, V. Dolžan, B. Zalar, M. Tomori, K. Breskvar*: Povezava z antipsihotiki povzročeni ekstrapiramidnih simptomov in genetskega polimorfizma CYP2D6
- 10.35–10.45 *I. Zupan*: Pomen QTc intervala pri psihiatričnem zdravljenju
- 10.45–10.55 Razprava
- 10.55–11.20 Odmor s kavo
- 11.20–11.30 *M. Ličina, J. Mlakar, M. Trtnik Snoj, M. Blinc Pesek*: Poporodne duševne motnje, obravnavane v Psihiatrični kliniki Ljubljana pred 50 leti in danes
- 11.30–11.40 *J. Kersnik, M. Zupančič*: Znaki duševnih motenj pri bolnikih v splošni ambulanti
- 11.40–11.50 *J. Car, J. Kersnik, I. Švab*: Kako zdravimo depresijo v splošni medicini?
- 11.50–12.00 *T. Sikošek Skulj, V. Stamos, C. Bačar, F. Kozjek*: Vpliv litijevega karbonata na delovanje ščitnice
- 12.00–12.45 *M. Davidson*: From premorbid to prodromal to first episode of schizophrenia: cognitive and behavioral changes

- 12.45–12.55 Razprava
- 12.55–14.00 Odmor za kosilo
- 14.00–14.45 *G. Thornicroft*: Evidence based interventions for people with severe mental health problems
- 14.45–14.55 Razprava
- 14.55–15.05 *V. Švab*: Psihiatrija v skupnosti
- 15.05–15.15 *U. Groleger, K. B. Štrukelj, M. Z. Dernovšek, V. Novak Grubič*: Sprejemi na sprejemne oddelke Psihiatrične klinike Ljubljana
- 15.15–15.25 *J. Borštnar, M. Močnik Bučar*: Proces sprememb skozi čas pri obravnavanju kriznih stanj na Oddelku za krizna stanja
- 15.25–15.35 *D. Resman, A. Meško Pokorn*: Predstavitve oddelka za vedenjsko-kognitivno terapijo v Psihiatrični bolnišnici Begunje
- 15.35–15.45 *A. Kogoj, B. Mikluž*: Svetovalni telefon Spominčica
- 15.45–15.55 *J. Čarapič, K. Serbec*: Predstavitve oddelka za zdravljenje motenj hranjenja
- 15.55–16.05 Razprava
- 16.05–16.35 Odmor s kavo
- 16.35–16.45 *M. Tomori*: Suicidalna ideacija v adolescenci – ali je res znak tveganja?
- 16.45–16.55 *O. Grad, A. Zavasnik*: Ali so grupe žalujočih zaščitni dejavnik pred samomorilnim vedenjem?
- 16.55–17.05 *A. Marušič, J. Balazic, A. Farmer, P. McGuffin*: Molekularno genetsko raziskovanje samomora v Sloveniji
- 17.05–17.15 *R. Oravec, F. Leskošek*: Sezonalna razdelitev suicidalnosti in uporaba antidepresivov v Sloveniji
- 17.15–17.25 Razprava
- 19.30 Večerja

Sobota, 20. oktobra 2001

- 9.00–9.10 *M. Lunaček*: Psihiatrija in psihoanaliza – kaj nam danes more povedati Schreberjev primer S. Freuda?
- 9.10–9.20 *J. Rojšek*: Štiri psihologije – diskontinuiteta ali kontinuiteta integracije motivacijskih konceptov
- 9.20–9.30 *M. Brecelj Kobe, D. Trampuž*: Ko zares prisluhnemo...
- 9.30–9.40 *J. Rugelj*: Samo izjemno je možno izvesti uspešno psihoterapijo
- 9.40–9.50 *D. Trampuž, V. Meden Klavora, N. Rupnik*: Jezik slike
- 9.50–10.00 Razprava
- 10.00–10.25 Odmor s kavo
- 10.25–10.35 *H. Gregorič Kumperščak, N. Potočnik Dajčman*: Uporaba atipičnih antipsihotikov v razvojnem obdobju
- 10.35–10.45 *M. Brecelj Kobe, V. Martinčič Jarc*: Obsesivno kompulzivna motnja v otroštvu
- 10.45–10.55 *A. Reljič Prinčič, M. Dražovič*: Evalvacija ambulantnega zdravljenja bulimije nervose
- 10.55–11.05 *M. Radovanovič, M. Tomori*: Vpliv stališč do psihoaktivnih snovi na rabo psihoaktivnih snovi pri slovenskih srednješolcih
- 11.05–11.15 *M. Gorišek, N. Hribar*: Sistemski pristop pomoči pri inducirani psihotični motnji v družini – primer iz klinične prakse

- 11.15–11.25 *A. Hafner, M. Premik, G. V. Mrevlje*: Epidemiološko spremljanje anoreksije in bulimije nervoze v Sloveniji v obdobju od 1989 do 1999
- 11.25–11.35 *Z. Čebašek Travnik*: Specializacija iz psihiatrije – izkušnje iz starih programov in priporočila za nove
- 11.35–11.45 Razprava
- 11.45–12.05 Zaključek kongresa

Kotizacija za celotni kongres znaša 40.000 SIT in vključuje udeležbo na strokovnem programu, zbornik in druge materiale, prigrizke, kosilo, svečani večerji s plesom in plačilo potrdila Zdravniške zbornice. Število kreditnih točk bo objavljeno kasneje.

Kotizacije so oproščeni sekundariji, mladi raziskovalci in študenti medicine. Enodnevna kotizacija je 20.000 SIT.

Plačilo kotizacije je na žiro račun: Cankarjev dom, Prešernova 10, Ljubljana, št. rač.: 50100-603-41427, sklic na številko 02 661100601 09721 200019, APP Ljubljana ali na osnovi zahtevka, ki ga izstavi Cankarjev dom, ali z bančnim čekom ali s kreditno kartico (Visa, Eurocard/Mastercard, American Express). Kotizacijo lahko plačate tudi ob registraciji na kraju samem.

Pomembno: Vsa plačila naj bodo jasno opremljena z imenom plačnika. Osebnih in poslovnih čekov ne moremo sprejemati.

Potrditev: Prijavo, morebitno naročeno rezervacijo hotelske sobe in plačilo vam bomo pisno potrdili, takoj ko bomo od vas prejeli vse podatke (popolno prijavnico) in plačilo oz. dokazilo o plačilu.

Odpovedi: Vsaka odpoved prijave naj bo pisna in poslana v Cankarjev dom. Po koncu kongresa bomo vrnilli 80 odstotkov plačila, če bomo prejeli odjavo pred 17. septembrom 2001; kasnejše odjave so možne, vendar brez povračila, kreditno kartico bomo obremenili s stroški v višini ene nočitve.

Priporočamo, da se vsi udeleženci (aktivni in spremljevalci) prijavite na recepciji čim prej po prihodu v Portorož. Tam boste prejeli imenske priponke, ki so v konferenčnem centru obvezne ves čas kongresa in simpozija. Po končanem obisku boste na recepciji prejeli potrdilo o udeležbi, ki bo veljalo tudi pri nadaljšanju zdravniških licenc.

Namestitev najenostavneje rezervirate tako, da izpolnite in v Cankarjev dom najpozneje do 17. septembra 2001 pošljete priložen obrazec za registracijo (razdelek za namestitev). Število sob, ki so na voljo za udeležence kongresa, je omejeno in po tem datumu za namestitev ne moremo več jamčiti.

Pomembno: Rezervacijo si lahko zagotovite le z jamstvom – s številko kreditne kartice in datumom izteka njene veljavnosti.

Vidimo se oktobra 2001 v Portorožu!

**Prodaj fleksibilni ezofagogastroduodenoskop
in kolonoskop znamke Pentax s pripomočki.**

**Informacije: Ksenija DeLorenzi, dr. med.,
Medicinski center DeLorenzi, Erjavčeva ulica 30, 5000
Nova Gorica, tel./faks: 05 30 24 656.**

Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije (DZDS)

obvešča vse zobozdravstvene delavce, da prireja

XV. REPUBLIŠKI STROKOVNI SEMINAR DZDS - ROGAŠKA SLATINA 2001

STROKOVNA DOKTRINA STOMATOLOŠKE KLINIKE

Rogaška Slatina

8.–10. november 2001

PROGRAM:

Četrtek, 8. novembra 2001, Kristalna dvorana

- 16.00 Prihod in prijava udeležencev
17.00 Otvoritev
17.15–17.45 *Ljubo Marion*: Oskrba dentinske rane in predstavitev začasnih mostov, izdelanih po tehniki tankega ogrodja (EGG SHELL TECHNIQUE)
17.45–18.00 *Ecio Sever*: Funkcionalna analiza griza v artikulatorju
18.00–18.45 *Silva Krivic*: Laboratorijska izdelava keramičnih inlejev in onlejev po različnih tehnikah
18.20–18.45 Razprava

Petek, 9. novembra 2001, Kristalna dvorana

- 09.00–09.30 *Narcisa Košir*: Pedontologija in ortodontija za skupni cilj
09.30–09.45 *Alenka Pavlič*: Lokalna anestezija pri otrocih
09.45–10.15 *Franek Klemenc*: Strojno širjenje in termoplastična polnitev koreninskih kanalov
10.15–10.30 *Janja Jan*: Zob – pokazatelj onesnaženosti okolja
11.00–11.20 *Marjana Longar*: Slikanje zobnih kron
10.30–11.00 Odmor

11.20–12.00 Razprava
12.00–15.00 Odmor za kosilo
15.00–15.45 *Franc Farčnik, Maja Ovsenik, Matina Drevenšek*: Vloga zobozdravnika v okviru ortodontske službe
15.45–16.00 *Doroteja Hren, Maja Mauer*: Delo ortodontskega tehnika v ambulanti za fiksno ortodontijo
16.00–16.30 *Uroš Skalerič*: Napotnice za parodontologa – priporočila za splošnega stomatologa
16.30–17.00 *Marija Kovač Kavčič*: Vzroki, pojavnost in zdravljenje okužb z virusom herpesa v ustni votlini
17.00–17.30 Odmor
17.30–18.30 VII. memorialno predavanje prof. dr. Jožeta Ranta

- The role of orthodontics in supporting periodontology and prosthetics, Helmut Droschl, Austria
 18.30–19.00 Razprava
 20.30 Skupna večerja

Petek, 9. novembra 2001, sejna dvorana hotela Sava

- 15.00–15.20 *Milena Gliha*: Bolniki z možnostjo prenosa okužb v zobni ambulanti
 15.20–15.40 *Valerija Skopec*: Delo medicinske sestre v ambulanti za zobne bolezni in endodontije
 15.40–16.00 *Jana Hribar*: Adhezijsko cementiranje v fiksni protetiki – oprava zobne asistentke
 16.00–16.30 Razprava

Sobota, 10. novembra 2001, Kristalna dvorana

- 09.30–10.00 Nenad Funduk: Namenska prevleka II
 10.00–10.15 Peter Jevnikar: Primerjava različnih postopkov registracije griza pri brez zobem pacientu
 10.15–10.35 Razprava
 11.00 Zaključek
 12.00 Občni zbor DZDS

Strokovna predavanja so izbrana tako, da bodo zanimala večino zobozdravstvenih delavcev.

Kotizacija

za zobozdravnike do 30. 10. 2001 32.000,00 SIT, po tem datumu 35.000,00 SIT, za zobotehnike in rtg-tehniko do 30. 10. 2001 27.000,00 SIT, po tem datumu 30.000,00 SIT, za medicinske sestre do 30. 10. 2001 20.000,00 SIT, po tem datumu 23.000,00 SIT.

V ceni kotizacije sta všteta 19-odstotni davek in skupna večerja.

Izpolnjene prijave pošljite na naslov: ga. Martini Kajzer, Stomatološka klinika Ljubljana, Hrvatski trg 6, 1000 Ljubljana. Na podlagi prijave vam bomo izstavili račun.

Prenočišče lahko rezervirate pisno ali po telefonu v Zdravilišče Rogaška, ga. Irena Petan, tel.: 03 81 14 709 ali po faksu: 03 81 14 732.

Za rekreacijo v obliki teniškega turnirja pa bo poskrbel g. Peter Goltes, pri katerem se lahko tudi prijavite pisno ali po tel.: 01 43 22 123, int. 42-43.

S pristrčnimi pozdravi in na svidenje v Rogaški.

Martina Tašker
 predsednica Organizacijskega odbora

Prof. dr. Uroš Skalerič, dr. stom.
 predsednik DZDS

Kompletno opremljeno in utečeno zobno ordinacijo v Kopru – Prisoje prodam ali dam v najem.

Informacije po 20. uri na tel.: 041 651 621 ali 05 62 72 282.

Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo

Kirurška klinika, Klinični center Ljubljana in

Slovensko združenje za urgentno medicino – Svet za reanimacijo

prirejata v okviru V. seminarja za zdravnike "Kritično bolan otrok - razpoznava, zdravljenje in prevoz"

**SPECIALIZIRAN DVODNEVNI TEČAJ
 IZ REANIMACIJE OTROKA**

z obširnimi praktičnimi delom in učnimi delavnicami

1. predavalnica, Klinični center, Ljubljana

15.–16. november 2001

PROGRAM

Četrtek, 15. novembra 2001

- 8.30–16.00 Predavanja
- 8.30–8.40 Uvodne besede, *Janez Primožič*
 8.40–9.00 Razpoznavna kritično bolnega otroka, *Janez Primožič*
 9.00–9.20 Temeljni postopki oživljanja, *Ivan Vidmar*
 9.20–9.45 Nadaljevalni postopki oživljanja: algoritmi in zdravila, *Metka Derganc*
 9.45–9.55 Proces izobraževanja reanimacije v pediatriji – evropski dogovor, *Ivan Vidmar*
 Razprava
 10.25–11.00 Odmor
- 11.00–11.20 Dihalne poti pri otroku, *Inka Lazar*
 11.20–11.40 Pripomočki za vzdrževanje prehodnosti dihalnih poti in dihanja, *Ivan Vidmar*
 11.40–12.00 Zagotovitev dihalne poti s tubusom in laringealno masko, *Milena Kremesec*
 12.00–12.20 Zdravljenje po reanimaciji, *Gorazd Kalan, Metka Derganc, Andreja Gostiša*
 12.20–12.40 Izhod reanimacije pri otroku, *Andreja Škofljanec, Štefan Grosek, Metka Derganc*
 Razprava
 13.00–14.00 Odmor za kosilo
- 14.00–14.20 Motnje srčnega ritma, ki ogrožajo življenje, *Brane Gaber*
 14.20–14.40 Tekočinska reanimacija otroka, *Štefan Grosek*
 14.40–15.00 Venske poti v nujnih stanjih, *Štefan Grosek*
 15.00–15.20 Oskrba in prevoz otroka v bolnišnico, *Anica Novak*
 15.20–15.40 Standardi predhospitalnega zdravljenja otrok s hudo poškodbo glave in vratu, *Ana Špec Marr*
 Razprava

Petek, 16. novembra 2001

8.30–17.00 Praktični del in učne delavnice

Temeljni postopki oživiljanja na modelih dojenčkov in večjih otrok, I. Vidmar s sod.

Alternativne venske poti, Š. Grosek s sod.

Uporaba pripomočkov za sprostitev dihalnih poti in intubacija otroka, M. Kremesec s sod.

Imobilizacija otroka za prevoz, A. Novak s sod.

Ob koncu seminarja bo sledil vprašalnik.

Kotizacija: 28.000,00 SIT

Nakazilo: H.B.S. d.o.o., žiro račun: 50100-601-272266, sklicna številka 05-130-01. Prijavnico in kopijo dokazila o vplačilu kotizacije, prosimo, obvezno pošljite na podjetje H.B.S. d.o.o., Cesta Dolomitskega odreda 44, 1000 Ljubljana, tel./ faks: 01 25 74 555.

Praktični del izobraževanja bo potekal v skupinski učni obliki, zato vas prosimo, da prijave pošljete najkasneje do **8. novembra 2001**.

Za omejeno število predhodno prijavljenih študentov ni kotizacije, za omejeno število sekundarijev pa znaša kotizacija 14.000 SIT.

Organizator si pridržuje pravico do manjših sprememb v programu!

Klinični center Ljubljana

SPS Interna Klinika

Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni

organizira

XI. PODIPLOMSKO ŠOLO ZA ZDRAVNIKE – SLADKORNA BOLEZEN TIPA 2

3. predavalnica Kliničnega centra, Ljubljana

16.–17. november 2001

PROGRAM

Petek, 16. novembra 2001

12.00–12.40 Pozdrav in uvod v šolo. Anketa.

Moderator: *Ravnik Oblak M.*

12.40–13.00 *Ravnik Oblak M.*: Diagnostika, klasifikacija in etiopatogeneza

sladkorne bolezni tipa 2

13.00–13.20 *Vrtovec M.*: Vzgojno-izobraževalni program bolnika s sladkorno boleznijo tipa 2

13.20–13.40 *Medvešček M.*: Prehrana v zdravljenju sladkorne bolezni

13.40–14.00 *Vrtovec M.*: Telesna dejavnost

14.00–14.30 Odmor

Moderator: *Mrevlje F.*

14.30–15.00 *Mrevlje F.*: Zdravljenje z oralnimi antidiabetiki

15.00–15.20 *Mrevlje F.*: Zdravljenje z insulinom

15.20–16.00 *Senčar P., Hrastnik D.*: Predstavitev repaglinida in najpogostejše uporabljenih insulinov

16.20–16.40 *Tomažič M.*: Samokontrola

16.40–17.00 Odmor

Moderator: *Tomažič M.*

17.00–17.20 *Koselj M.*: Kronični zapleti sladkorne bolezni

17.20–17.40 *Urbančič Rovan V.*: Diabetična noga

17.40–18.00 *Koselj M.*: Sladkorna bolezen in arterijska hipertenzija

18.00–18.20 *Medvešček M.*: Sladkorna bolezen in dislipidemija

18.20–18.40 *Medvešček M.*: Sladkorni bolnik v posebnih okoliščinah

Sobota, 17. novembra 2001

Delavnice (skupine A, B, C)

8.00–9.00 Svetovanje prehrane (*Bohneč M., Hočevar M., Tomažin Šporar M.*)

9.00–10.00 Samokontrola (*Bohneč M., Čuček K., Tomažin Šporar M.*)

10.00–11.00 Peroralna terapija 1. del (*Mrevlje F., Koselj M., Ravnik Oblak M.*)

11.00–11.20 Odmor

11.20–12.20 Peroralna terapija 2. del (*Mrevlje F., Tomažič M., Ravnik Oblak M.*)

12.20–13.20 Zdravljenje z insulinom (*Mrevlje F., Vrtovec M., Urbančič V.*)

13.20–14.20 Sladkorni bolnik v posebnih okoliščinah (*Koselj M., Medvešček M., Tomažič M.*)

14.20–15.00 Odmor

15.00–15.30 Diabetična noga, prikaz primerov (*Urbančič Rovan V.*)

15.30–15.50 *Koselj M.*: Obravnava sladkornega bolnika v ambulantni splošne medicine

15.50–16.30 Preizkus pridobljenega znanja. Anketa, ocena šole.

16.30 Zaključek šole

Prijave do 20. oktobra 2001 z enotno prijavnico za udeležbo na zdravniških srečanjih, objavljeno v Izidi.

Kotizacije ni.

Število udeležencev je omejeno na 30.

Informacije: prim. Miha Koselj, dr. med., tel.: 01 43 30 288, faks: 01 43 30 288.

PRVO OBVESTILO

Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD
Osnovno zdravstvo Gorenjske – Zdravstveni dom Kranj
Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Gorenjske
Katedra za družinsko medicino MF
Zavod za zdravstveno varstvo Kranj
 organizirajo

III. FAJDIGOVE DNEVE: INFEKCIJE V OSNOVNEM ZDRAVSTVU Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Hotel Kokra, Brdo pri Kranju,
30. november in 1. december 2001

Srečanje je namenjeno zdravnikom, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom v osnovnem zdravstvu ter sekundarijem in upokojenim zdravnikom. Namen srečanja je seznaniti se s stanjem oskrbe bolnikov z infekcijskimi boleznimi, s sodobnimi smernicami in priporočili za delo. Poseben poudarek bo na respiratornih infekcijah, okužbah sečil, cepilnem programu za odrasle in problemih uporabe antibiotikov.

PRELIMINARNI PROGRAM

1. sklop: Respiratorni infekti
 - *Douglas Fleming* (Velika Britanija): Sodobni pogledi na obravnavo infekcijskih boleznih
 - *Simona Bizjak, Janko Kersnik*: Pogostost akutnih respiratornih infekcij v družinski medicini
 - *Marjeta Zupančič*: Zdravljenje sinusitisa
 - *Zora Bojc*: Laboratorijske preiskave vnetja v rokah zdravnika družinske medicine
 - *Franci Bečan, Janko Kersnik*: Zdravljenje akutnih respiratornih infekcij v družinski medicini
2. sklop: Cepljenje
 - *Nena Kopčaver Guček*: Cepljenje proti gripi v družinski medicini
 - *Branka Bizjak, Janko Kersnik*: Kako cepimo proti tetanusu v družinski medicini
 - *Alenka Kraigher*: Najučinkovitejši ukrep pred nalezljivimi boleznimi – varno cepljenje
 - *Medicinska sestra*: Vloga medicinske sestre pri izvajanju varnega cepljenja
 - *Ada Hočevar Grom*: Cepljenje proti davici, tetanusu, klopne-

mu meningoencefalitisu, hepatitisu

- *Maja Sočan*: Preprečevanje pneumokokne pljučnice in gripe s cepljenjem
3. sklop: Okužbe sečil
 - *Josip Car*: Kako zdravimo okužbe sečil v družinski medicini v Sloveniji
 - *Jelka Lindič*: Nezapletene okužbe sečil
 - *Urška Dermota*: Sanford in urikult
 - *Irena Grmek*: Občutljivost testiranih antibiotikov v ZZV
 - *Medicinska sestra*: sterilen odvzem vzorca za mikrobiološko preiskavo
 4. sklop: Uporaba antibiotikov
 - *Ursula Prüniger* (Avstrija): Pomen tržne analize antibiotikov
 - *Suzana Židanik*: Predpisovanje antibiotikov v družinski medicini
 - *Jurij Fürst*: Posebnosti predpisovanja antibiotikov v Sloveniji v primerjavi s svetom
 5. sklop: Žgoče teme
 - *Matjaž Fležar*: Zapleti respiratornih infekcij na spodnjih dihalih, diferencialna diagnoza virusne in/ali bakterijske okužbe
 - *Vilma Urbančič*: Infekcije diabetične noge
 - *Bojana Beovič*: Kreutzfeld-Jacobsova encefalopatija
 - *Mojca Kržan*: Medsebojno delovanje antibiotikov in drugih zdravil
 - *Irena Grmek Košnik*: Mehanizmi bakterijske odpornosti na antibiotike
 6. sklop: Rezistentni mikroorganizmi
 - *Andrej Trampuž*: Kakšno nevarnost predstavljajo odporne bakterije pri ambulantnih bolnikih
 - *Medicinska sestra*: Kužnine v ambulanti – MRSA
 - *Patronažna sestra*: Delo z bolniki, okuženimi z MRSA
 - *Mojca Golja*: MRSA in domska oskrba
 - *Majda Pohar*: Priporočila za delo z bolniki, okuženimi z MRSA

Kotizacija 25.000,00 SIT vključuje udeležbo na srečanju, osvežitve med predvidenimi odmori srečanja in lahko kosilo v petkovem odmoru za kosilo. Kotizacija ne vključuje drugih obrokov in prenočišča. Račun bomo izstavili plačniku v mesecu, ko bo potekalo strokovno srečanje, ne glede na datum prijave.

Prijavnice pošljite do **15. novembra 2001** na naslov: ga. Jožica Krevh, Uprava Osnovnega zdravstva Gorenjske, Gosposvetska 9, 4000 Kranj, faks: 04 20 26 718, tel. 04 20 82 523. Informacije: Janko Kersnik, Koroška 2, 4280 Kranjska Gora, tel./faks: 04 58 84 601, e-pošta: janko.kersnik@s5.net, spletna stran: www.drmed.org, kjer bodo 14 dni pred srečanjem objavljeni tudi razširjeni izvlečki predavanj.

Sobo lahko rezervirate na naslov: Hotel Kokra, Predoslje, tel. 04 26 01 000, faks: 04 20 21 551.

Vascular Access Society

Slovenian Society of Nephrology

Department of Nephrology University Medical Center Ljubljana

The 5th European Basic Multidisciplinary Hemodialysis Access Course

Brdo pri Kranju, Slovenia
June 6-7th, 2002

WHY THIS COURSE ?

- Are all patients entering hemodialysis given the optimal chance to have the longest lasting vascular accesses, which are the least prone to complications?
- Do all surgeons do their best to create a native arterio-venous fistula prior to placement of a prosthetic graft?
- Are too many central catheters placed?
- Are there still nephrologists who look at their patients' vascular accesses only when thrombosis has occurred?
- Are there still patients whose venous capital is consumed too early by repeated surgical revisions whereas percutaneous approaches would have prolonged the life of each access-site?
- Do radiologists dilate too often and in inappropriate locations?
- When has a stenosis to be treated?
- Are too many stents placed because of substandard dilatation techniques?
- Is it acceptable that some stents obviate further surgical possibilities of access creation or central line placement?
- Where is the place for duplex ultrasound?
- Why are there so many different radiological techniques for treatment of thrombosed access?
- Is it so easy to intervene on hemodialysis patients that they are left in the hands of inexperienced surgeons or radiologists?

Dear colleagues,

These and other problems will be addressed during 5th European Basic Multidisciplinary Hemodialysis Access Course. I am pleased to invite you to our Basic Course. The location is a large, old estate with rich natural and cultural heritage. It is located approximately 25 km from Ljubljana and 7 km from International airport Ljubljana-Brnik. We would, of course, very much appreciate to meet you here in Slovenia.

Marko Malovrh, MD, PhD
Chairman of the Organizing Committee

PRELIMINARY PROGRAM

Wednesday, June 5th, 2002

- 17.00–19.00 Registration
- 19.30 Welcome reception

Thursday, June 6th, 2002

- 9.00 Presidential Address
- 9.15–12.30 Basic consideration
 - Incidence and demography of vascular access in Europe
 - Basic nephrological techniques
 - Preoperative examinations
 - Strategies and standards
- 12.30–14.00 Lunch
- 14.00–16.15 Native arteriovenous fistula
 - Strategies for access creation
 - Vessel preservation
 - Different types of fistulas
 - Prosthetic arteriovenous fistula
- 16.30–18.00 Workshops
 - Surgery
 - Nephrology
 - Ultrasound
 - Radiology
- 19.30 Gala dinner at Brdo Castle (limited availability – registration is required)

Friday, June 7th, 2002

- 9.15–12.30 Diagnosis and treatment of complications
 - Stenosis and thrombosis – interventional and surgical
 - Infections
 - Ischemia
 - Venous hypertension and high flow
- 12.30–14.00 Lunch
- 14.00–15.30 Diagnosis and treatment of complications (continue)
- 15.30–16.15 Complications of central catheters
- 16.30–18.00 Workshops (repeated)
- 18.00 Closing of the course

Saturday, June 8th, 2002

- 9.00–13.00 Half day city tour to Ljubljana (optional)

Board of the Vascular Access Society

President: A. Bakran, Liverpool (England), secretary: J. Tordoir, Maastricht (Netherlands), treasurer: V. Mickley, Baden-Baden (Germany), members: J. Barbosa, Lisbon (Portugal), P. Bourquelot, Paris (France), S. Di Giulio, Rome (Italy), M. Lazarides, Athenes (Greece), M. Malovrh, Ljubljana (Slovenia), J. Pengloan Tours (France), J. R. Polo, Madrid (Spain), L. Turmel Rodrigues, Tours (France), D. Vorwerk, Ingolstadt (Germany)

Local organization committee

President: M. Malovrh, vice president: R. Ponikvar, secretary: J. Buturovič Ponikvar, treasurer: M. Benedik, members: A. F. Bren, A. Guček, S. Kaplan Pavlovčič, J. Klančar, T. Klokočovnik, J. Kovač, V. Premru, A. Urbančič

GENERAL INFORMATION

Location of the Course

Hotel Kokra, Predoslje 39, 4000 Kranj, Slovenia, phone: +386 4 26 01 000, fax: +386 4 20 21 551, E-mail: hotel-kokra.brdo@gov.si

Symposium Language

The Course will be held in English and there will be no simultaneous translations.

Registration and Hotel Reservation

You are advised to register as early as possible. For your convenience we already reserved accommodation for all participants. You will have to register directly to the hotel. The price in single room is from 150 to 125 DM.

Registration Fee

	before March 31, 2002	after March 31, 2002
Non-VAS-Members	500 DM	600 DM
VAS-Members	450 DM	500 DM
Residents	250 DM	300 DM

Gala dinner and City Tour

Due to limited number of places, you are advised to book as early as possible. The fee will be 70 DM for dinner and 30 DM for City tour.

For further Comments and Inquires

Call for information card to be sent. Please do not hesitate to contact me: Marko Malovrh, M.D. PhD, -University Medical Center Ljubljana, Department of Nephrology, Zaloska 7, 1525 Ljubljana, Slovenia, phone: +386 1 54 23 478, fax: +386 1 23 15 790, E-mail: marko.malovrh@mf.uni-lj.si

Psihiatrična bolnišnica Begunje

vabi na strokovno srečanje

NA STIČIŠČIH PSIHIATRIJE IN INTERNE MEDICINE II. DEL

Psihiatrična bolnišnica Begunje, Begunje na Gorenjskem, 26.-27. oktober 2001

PROGRAM

Petek, 26. oktobra 2001

- 10.30 Registracija udeležencev
- 12.00 *J. Romih*: Pozdravne besede
- M. Tomori*: Etiološke teorije psihosomatskih bolezni

A. Ihan: Psihoimunologija

14.30 Odmor

15.00 *B. Škodlar*: Psihoonkologija

S. Šuškovič: Psihiatrični vidiki pljučnih obolenj

M. Kos Golja: Psihiatrični vidiki revmatskih obolenj

16.30 Odmor

17.00 *D. Resman*: Vedenjsko – kognitivna terapija psihosomatskih obolenj

D. Troha, P. Jovan: Delirij v interni medicini

20.00 Večerja

Sobota, 27. oktobra 2001

8.30 *H. Gantar*: Zajetje škodljive rabe alkohola in odvisnosti

B. Belec: Pogostejši internistični zapleti odvisnosti od drog

M. Ličina: Psihiatrični zapleti dialize

10.30 Odmor

11.00 Predstavitev posterjev

11.30 *R. Tavčar*: Hematološki zapleti pri psihotropnih zdravilih

M. Z. Dernovšek, S. Vitorovič: Psihični stranski učinki nekaterih internističnih zdravil

D. Janša, R. Janša: Psihiatrični vidiki pljučnih obolenj

13.00 Odmor

13.30 *N. Šolinc*: Konziliarni psihiater v interni medicini

P. Jovan: Konziliarni internist v psihiatriji

15.00 Zaključek

Vsa predavanja bodo v slovenščini. Kotizacija znaša 27.000,00 SIT za nakazila na ŽR (Psihiatrična bolnišnica Begunje 51540 – 603 – 31525 s pripisom »za strokovno srečanje«) ali za vplačila ob registraciji. Vsi registrirani udeleženci bodo naknadno prejeli zbornik predavanj. V kotizacijo so všteti tudi prigrizki in skupna večerja (27. oktobra). Organizator bo iz zneska kotizacije poravnal prispevek Zdravniški zbornici Slovenije, ki bo srečanje predvidoma upoštevala pri podaljševanju zdravniških licenc.

Poleg predavanj vabljenih predavateljev je predvidena predstavitev posterjev. Pričakujemo posterje, tematsko vezane na naslov srečanja. Dimenzije so 50 × 120 cm (širina × višina), po dogovoru tudi drugače. Povzetke v dolžini do 300 besed je potrebno poslati na naslov organizatorja do 30. septembra 2001.

Udeležencem, ki bi želeli prenočiti, priporočamo Hotel Podvin. Mošnje 1, 4240 Radovljica, tel. 04/533 88 81, faks 04/533 88 85, v katerem bo tudi večerja. Okvirne cene prenočišč z zajtrkom: enoposteljna soba 9.000,00 SIT, dvoposteljna soba 12.000,00 SIT. Priporočamo pravočasne rezervacije.

Naslov za prijave in dodatne informacije: prim. Andrej Žmitek, dr. med., Psihiatrična bolnišnica Begunje, 4275 Begunje, tel.: 04 53 33 315, faks: 04 53 07 221.

Prijavnica je podlaga za izstavitve računa, kot to zahteva zakon o DDV. Če je plačnik zavod, je treba navesti vse udeležence, za katere plača kotizacijo. Prosimo, da kotizacij ne nakazujete prej kot zadnji teden pred pričetkom srečanja.

Zdravniška zbornica Slovenije

vabi

članice in člane na gala medicinski

Izidini ples

v soboto, 8. decembra 2001

v preddverju Cankarjerega doma

plesna glasba, srečelov, večerja, zabavni program

Rezervacije: Uredništvo revije Isis, Dalmatinova 10, p. p. 1630,
1001 Ljubljana, e-pošta: isis@zds-mcs.si

Obvezna večerna toaleta.

Število mest je omejeno, zato pohitite s prijavami!

Zapisniki IO ZZS

Zapisnik 11. seje izvršilnega odbora Zdravniške zbornice Slovenije, ki je potekala 10. maja 2001 v Ljubljani

Soglasno je bil sprejet sklep št. 356/11/2001:

Sprejme se naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 10. seje izvršilnega odbora z dne 24. 5. 2001 in poročilo o izvršitvi sklepov
2. Predstavitve projekta "The development and implementation of quality improvement system (QIS) in health care", Priporočila Evropskega sveta R97 (17)
3. Ugotovitev potreb po specialistih v zvezi s prošnjo za državljansko tvo dveh zdravnikov
4. Stališče Zbornice do predloga stališča CP o enakih možnostih
5. Pobuda Filozofske fakultete za določitev ravni opravljanja izpitov iz slovenskega jezika
6. Predlog za spremembo predloga zakona o vzajemnem priznavanju poklicnih kvalifikacij
7. Poročilo s seminarja "Delovno pravni položaj zdravnika"
8. Udeležba na "Joint Commission International (JCI) Summer Practicum on Quality Improvement and Accreditation"
9. Razno

1. točka dnevnega reda: Potrditev zapisnika 10. seje izvršilnega odbora z dne 24. 5. 2001 in poročilo o izvršitvi sklepov

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je v zvezi z zapisnikom 10. seje izvršilnega odbora opozorila, da je pod točko 11. Razno - Sprememba Kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Sloveniji pri njeni izjavi potreben popravek, saj predloga za spremembo kolektivne pogodbe ni podalo Ministrstvo za zdravje, temveč sindikat Fides.

Predsednik Zbornice, mag. Marko Bitenc, dr. med., je ob tem pripomnil, da takšno stanje, kot je sedaj, predstavlja resen proceduralni zaplet, saj Zbornica ni bila povabljen na pogajanja, dvopartitno pogajanje pa ni ustrezno.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., se je s tem strinjala ter pojasnila, da bo, v kolikor se stanje ne bo spremenilo, s strani Fidesa sprožila to zadevo.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 357/11/2001: Potrdi se zapisnik 10. seje izvršilnega odbora z dne 24. 5. 2001 s popravkom zapisa pod točko 11. Razno - Sprememba Kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Sloveniji. Sprejme se pisno poročilo o realizaciji sklepov.

2. točka dnevnega reda: Presentacija projekta "The development and implementation of quality improvement system (QIS) in health care", Priporočila Evropskega sveta R97 (17)

Prim. Vanda Brubnjak Jevtič, dr. med., je uvodoma povedala, da je bilo na kakovosti narejenega zelo malo, česar se v Kliničnem centru zavedajo. Projekt "Kakovost" je zelo pomemben, saj je neke vr-

ste reorganizacija zdravstva. Povedala je, da so navezali stike z informacijskim centrom Evropskega sveta, ki dobiva vsa priporočila in direktive Evropskega sveta. Ena izmed teh so tudi priporočila, ki so predmet te predstavitve, za katera so s strani Evropskega sveta dobili dovoljenje, da se smejo prevesti v slovenščino in so že pri prevajalcih. Izdajatelj te brošure bo Klinični center, Zbornica pa je vljudno vabljen, da pristopi k projektu. Na Zbornico pa se ne obračajo le zaradi izdaje te brošure, saj Zbornica vrši tudi druge pomembne naloge, kot so strokovni nadzori in specializacije. Omenila je, da dopolnitev zakona o zdravstveni dejavnosti locira razširjene strokovne kolegije na klinike. Razložila je da "Quality improvement" v bistvu pomeni izboljšanje procesa z namenom dobrih rezultatov zdravljenja in prihranka denarja. To pomeni, da je potrebno izboljšati znanje zdravnikov, ki imajo profesionalno znanje, tudi na področju poznavanja procesov v zdravstvu, z namenom izboljšanja kakovosti v zdravstvu. Poudarila je, da se mora celotni proces odvijati v enotni bazi, s sodelovanjem zdravnikov in medicinskih sester. To je v grobem tudi vsebina omenjenega priporočila Evropskega sveta oziroma brošure, ki se pripravlja. Brošura je sestavljena iz priporočila ministrov - memorandum, nato opredeljuje ključna načela za izboljšanje delovanja sistema ter predstavlja osnovo za projekte v prihodnje.

Prim. Vanda Brubnjak Jevtič, dr. med., je dodala, da ne more spregledati današnje 8. točke dnevnega reda - udeležba na "Joint Commission International (JCI) Summer Practicum on Quality Improvement and Accreditation", saj bi se bilo po njenem mnenju takšnih sestankov koristno udeleževati. V ZDA so prva priporočila na temo kakovosti izdali že leta 1950 in so dandanes že rutina. V Evropi se o izboljšanju kakovosti govori šele v zadnjih letih in metodologija za izdelavo priporočil in indikatorjev je v obravnavi v Evropskem parlamentu.

Prim. Vanda Brubnjak Jevtič, dr. med., je pojasnila, da vzporedno poteka še en projekt, ki se ukvarja z algoritmi (predstavila je prošnjo z algoritmom zdravljenja). Povedala je, da so s takim projektom v Kliničnem centru že izdelali enotne diagnoze; gre za torzo, kjer se algoritmi in diagnostika lahko dodajajo. Tudi na tem področju bi želeli sodelovati z Zbornico, saj tako lahko v prihodnosti skupaj oblikujemo osnovo za vso Slovenijo.

Predsednik Zbornice se je prim. Vandi Brubnjak Jevtič, dr. med., zahvalil za predstavitev ter menil, da je vsekakor potrebno vzpostaviti tesnejše sodelovanje med Kliničnim centrom ter Zbornico. Predlagal je, da se prim. Vando Brubnjak Jevtič, dr. med., vključi v projekt Kakovost v zdravstvu, o čemer bo govoril s prof. dr. Marjanom Pajntarjem, dr. med. Povedal je, da smo zaenkrat opredelili parametre kakovosti, do leta 2002 pa bomo sposobni izračunati indikatorje kakovosti. Priprava smernic dobre klinične prakse je izjemno zahtevna ter zahteva skupno nastopanje Kliničnega centra, Slovenskega zdravniškega društva ter Zbornice. Na pripombo prim. Vande Brubnjak Jevtič, dr. med., da naj po finančni strani ne pričakujemo preveč, pa je pojasnil, da je minister za zdravje zagotovil, da naj bi bila sredstva Svetovne banke zagotovljena v ta namen, na nas pa je, da pripravimo dobro ponudbo.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je pripomnil, da je glede tega rahlo skeptičen, saj so algoritmi primerni le za primarno raven, univerzitetna ustanova pa je ustvarjalec. Po njegovem mnenju je izraz doktrina neprimeren, saj ima vojaški prizvok. Prišlo je do konsenza, da je kakovost izrazito odvisna od strokovnih vodij. Papirnata navodila pa so nevarna - precenjuje se njihov pomen, zdravnika zadr-

žujejo na okostenelih načelih, po drugi strani pa lahko vodijo v anarhijo. Seveda je potrebno napraviti izhodišča, vendar naj ne bi bila preveč podrobna (puščice v algoritmih), saj so pacienti med seboj različni.

Prim. Vanda Brubnjak Jevtič, dr. med., se je strinjala, da je doktrina slab izraz, to so pa pravzaprav smernice in priporočila. V Evropi pomeni direktiva obvezo, priporočilo pa je le pripomoček za lažje orientiranje v situaciji, ko zdravnik ne ve, kako bi se odločil. V Kliničnem centru je veliko mladih zdravnikov, ki ne vedo vedno, kako ravnati - s takim priporočilom bi se lažje odločili.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je dejal, da bi za to morala skrbeti predvsem nadrejeni in mentor.

Prim. Vanda Brubnjak Jevtič, dr. med., je pojasnila, da gre za mlade ljudi, ki se ne znajo odločiti, zato zaradi strahu pred tožbami raje naredijo več preiskav kot premalo, kar pa pomeni tudi finančno obremenitev. Algoritmi bodo gotovo pripomoček mladim zdravnikom. V Kliničnem centru bodo zato izhajali iz primerov, na oddelku bodo sodelovali vsi zdravniki in se odločali s konsenzom. Predstavila je konkreten primer, ko se s pomočjo podatkovne baze primerja naše zdravljenje s tistim iz literature.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je dejal, da v interni medicini obstaja zgoščenka, ki se trikrat letno revidira, zato nima smisla ustvarjati kaj novega.

Predsednik Zbornice je pripomnil, da to ni pravi čas za preveč poglobljeno razpravo, gre le za to, da se dogovorimo za sodelovanje s Kliničnim centrom ter za skupno koordinacijo.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je izrazila strinjanje s tem, da se bo končno vse zbralo na enem mestu.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 358/11/2001: Izvršilni odbor Zbornice spodbuja tesno sodelovanje s Kliničnim centrom Ljubljana in meni, da bi bilo v prihodnje zelo koristno.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 359/11/2001: Vodji projekta "Kakovost v zdravstvu Slovenije", prof. dr. Marjanu Pajntarju, dr. med., se predlaga, da v projektno skupino vključi tudi prim. Vando Brubnjak Jevtič, dr. med.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 360/11/2001: Zdravniška zbornica Slovenije si mora v sodelovanju ter v povezavi s Kliničnim centrom Ljubljana ter Slovenskim zdravniškim društvom pri Svetovni banki prizadevati za pridobitev položaja nosilcev za pripravo smernic dobre klinične prakse.

3. točka dnevnega reda: Ugotovitev potreb po specialistih v zvezi s prošnjo za državljanstvo dveh zdravnikov

Predsednik Zbornice je pojasnil, da smo s strani Ministrstva za zdravje prejeli dva dopisa s prošnjo, da jim za potrebe podaje mnenja k sprejemu dveh tujih zdravnikov v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi izredne naturalizacije posredujemo podatke o tem, ali v Sloveniji primanjkuje zdravnikov specialistov fiziatrov - še zlasti na celjskem območju, ter zdravnikov specialistov oftalmologov - še zlasti na področju Štajerske in Prekmurja. Predlagal je, da se na tej seji še ne sprejme dokončni sklep ter pojasnil, da sta mag. Zlatko Fras, dr. med., ter ga. Nika Sokolič, univ. dipl. ekon., pripravila poseben model v štirih točkah za razreševanje tovrstnih vprašanj. Zbrala sta veliko podatkov, manjka pa jima še mnenje posameznih strok. Iz doslej zbranih podatkov pa sicer izhaja, da potreb po fiziatrskih ni, po okulistih pa morda.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je pripomnil, da je verjetno kate-

ra od tamkajšnjih zdravstvenih institucij objavila razpis za tovrstnega specialista, pa ga očitno niso dobili.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je poudarila, da gre tu za dva člana Zbornice, ki sta mogoče že dolgo v Sloveniji, imata licenco in želita pridobiti še državljanstvo na podlagi izredne naturalizacije. Dejala je, da razume, kako je biti tujec, gre za eksistenčno vprašanje.

Predsednik Zbornice je pripomnil, da jima mi tega ne otežujemo, lahko pa pomagamo, da prej pridobita državljanstvo. Sedaj morata namreč vsako leto dobiti delovno dovoljenje. Povedal pa je tudi, da je prejel proteste s strani okulistov glede tega, kako zlahka tujci pridejo v mrežo. Zato je njegovo stališče, da zdravnikoma sicer ne želimo oteževati pridobitve državljanstva, vendar, če ni v našem interesu, jima pri tem tudi ni treba pomagati; seveda pa nikakor ne oviramo rednega pridobivanja državljanstva.

Igor Praznik, dr. med., je dejal, da lahko pride do tega, da se razmere spremenijo in zdravnik ne dobi več novega delovnega dovoljenja.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je vprašal, zakaj ne bi dali mnenja o tem, ali zdravnik kakovostno opravlja svoje delo.

Predsednik Zbornice mu je pojasnil, da nas Ministrstvo za zdravje za to ni zaprosilo.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je kljub temu menil, da ne, ali so podatki, ki naj bi jih posredovali ministrstvu, relevantni za odločitev o državljanstvu.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je pripomnila, da, v kolikor gre za vprašanje kakovosti zdravnika, Zbornica zdravniku sploh ne bi podelila licence, če bi dvomila v njegovo kakovost. Povedala je, da pozna kolega, ki ne dobi državljanstva, ter predstavila njegov neugoden položaj.

Predsednik Zbornice je dejal, da on gleda na stvar pragmatično - če tujec dobi državljanstvo, zapremo pot našim specializantom. Potrebno bi bilo vprašati naše okuliste in fiziatre, ali so za to.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je ponovno poudarila, da je Zbornica omenjenima zdravnikoma podelila licenci, zato sedaj ne moremo postavljati pod vprašaj njune kakovosti.

Prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med., je dejal, da gre za to, da zdravnik želita izredno naturalizacijo, do česar bi prišla, če bi mi dejali, da je nekje premalo okulistov, česar pa ne moremo storiti.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je menila, da je to preveč idealistična slika.

Prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med., je menil, da je prav, da štiti mo naše zdravnike. Pozna nekoga, ki nenehno zaproša za priporočilo za izredno naturalizacijo, vendar ga ne dobi. To lahko dobi le, kdor je nepogrešljiv.

Predsednik Zbornice je ponovno poudaril, da moramo odgovoriti na vprašanje, ki nam ga je zastavilo Ministrstvo za zdravje, s tem podatkom pa potem drugi organi odločajo o podelitvi državljanstva na podlagi izredne naturalizacije.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je menila, da je preveč idilično pričakovati, da bo okulist iz Ljubljane odšel v Mursko Soboto, ker jih je tam premalo.

Predsednik Zbornice je dejal, da moramo mi le odgovoriti, ali jih je dovolj ali premalo, zato se mu zdi predstavljeni koncept ustrezen.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., se je s tem strinjala in menila, da bi se moral uporabljati za vse na novo prispele zdravnike.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je pripomnil da bi vendarle morala biti vključena tudi kakovost prosilca.

Predsednik Zbornice je odgovoril, da je ta model oblikovan glede

na vprašanje, ki smo ga prejeli.

Prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med., je dejal, da vprašanje sicer ni primerno, vendar pa moramo nanj odgovoriti.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je opozorila, da v primeru, če napišemo, da ni potreb po zdravnikih, vplivamo na to, da se proslcema odbije hitri postopek.

Predsednik Zbornice je odgovoril, da bosta pač pridobila državljanstvo po rednem postopku.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je ob tem poudaril, da se v ZDA v takih primerih zahteva priporočilo strokovnjakov.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., se je strinjala, da bi moralo biti vključeno tudi priporočilo treh strokovnjakov.

Predsednik Zbornice je odgovoril, da to ni v kontekstu današnjega odločanja.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 361/11/2001: Izvršilni odbor se strinja z metodologijo ugotavljanja potreb po specialistih posameznih specialnosti za primere, ko zdravniki - tuji državljani pri ustreznih organih zaprosajo za podelitev slovenskega državljanstva na podlagi izredne naturalizacije. Tak model bo služil za razreševanje podobnih vprašanj tudi v prihodnje.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 362/11/2001: Izvršilni odbor bo dokončno rešitev v primeru T.S., dr. med., ter B.S., dr. med., sprejel po pridobitvi mnenja strokovnih kolegijev Zbornice.

Izvršilni odbor je na svoji 11. seji, 7. junija 2001, razglasil 28. marec za dan odprtih vrat Zdravniške zbornice Slovenije.

4. točka dnevnega reda: Stališče Zbornice do predloga stališča CP o enakih možnostih

Predsednik Zbornice je pojasnil, da je Zbornica prejela prošnjo, da se izjavi o tem, ali ima glede predloženega dokumenta kake pomisleke. Pomisleke naj bi imeli Poljaki, on sam pa se z vsebino strinja. Gre za enake možnosti ne glede na spol, vero, raso itd.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 363/11/2001: Izvršilni odbor se strinja s stališčem stalnega odbora Comité Permanent des Médecins Européens o enakih možnostih.

5. točka dnevnega reda: Pobuda Filozofske fakultete za določitev ravni opravljanja izpitov iz slovenskega jezika

Predsednik Zbornice je dejal, da je njegovo stališče, da naj se zahteva najvišja raven.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., se je s tem absolutno strinjala.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je vprašal, kako bo z gostujočimi tujimi kolegi.

Predsednik Zbornice je pojasnil, da v takih primerih do preizkusa znanja slovenskega jezika sploh ne pride; to velja le za tiste tujce,

ki pridobivajo licenco.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je dejal, da je dejansko stanje v Mariboru tako, da bi lahko vsem, ki so že 20 let v Sloveniji, odvzeli licenco, ker ne znajo slovensko.

Predsednik Zbornice je odgovoril, da to velja za tiste, ki bodo želeli pridobivati licenco, za nazaj seveda ne moremo storiti ničesar.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je poudaril, da mora to veljati tudi za zdravnike, ki prihajajo iz EU.

Predsednik Zbornice je odgovoril, da bo veljalo, kolikor nam bodo dopuščali medsebojni evropski predpisi.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je dejal, da imajo v Beogradu tečaje slovenskega jezika.

Predsednik Zbornice je dodal, da Norveška sama financira tečaje v tujih državah, ker ima tako hude potrebe po kadrih. Tam vsakdo dobi službo, ker potrebujejo vse profile.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 364/11/2001: Izvršilni odbor meni, da naj zdravniki, ki se bodo zaposlili v Republiki Sloveniji, opravljajo izpite iz slovenskega jezika na visoki ravni.

6. točka dnevnega reda: Predlog za spremembo predloga Zakona o vzajemnem priznavanju poklicnih kvalifikacij

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., je pojasnil, da predlog tega zakona, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, govori o posebnem telesu, ki bo odločalo v postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic EU za opravljanje regularnih poklicev oziroma regularnih poklicnih dejavnosti v Sloveniji. V primeru, da je za neko področje ustanovljena zbornica, pa bi bilo po njegovem mnenju bolj primerno, da v postopku odločanja ne bi bilo zavezujoče mnenje ministrstva, temveč nove zbornice.

Predsednik Zbornice je dejal, da je to odmik od pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializaciji zdravnikov. Zbornica je bila objektivni filter pri priznavanju specialističnih izpitov. Zakon o zdravniški službi tudi določa, kdo podeljuje poklicni naziv, zato bi morali pri Ministrstvu za delo o tem zahtevati izjemo glede Zdravniške zbornice.

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., je pripomnil, da bi bilo bolj primerno, da je dikcija - pristojna zbornica.

Predsednik Zbornice je dejal, da naj se tega predloga ne posreduje državnemu zboru, temveč vladi.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 365/11/2001: Izvršilni odbor sprejme pobudo za spremembo Zakona o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Sloveniji, kot je naveden v prilogi. Strokovna služba naj predlog posreduje Vladi RS.

7. točka dnevnega reda: Poročilo s seminarja "Delovnopравни položaj zdravnika"

Predsednik Zbornice je dejal, da je bil ta seminar menda zelo slabo pripravljen, zato bi bilo primerno, da Zbornica organizira predavanje na to temo.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 366/11/2001: V zvezi z obravnavo poročila s seminarja "Delovno pravni položaj zdravnika" izvršilni odbor meni, da bi bilo primerno, da Zdravniška zbornica Slovenije konec novembra 2001 organizira predavanje na temo delovnopravnega položaja zdravnikov.

8. točka dnevnega reda: Udeležba na "Joint Commission International (JCI) Summer Practicum on Quality Improvement and

Accreditation”

Predsednik Zbornice je menil, da glede na to, da gre za ZDA, ni tako pomembno, da bi se kdo udeležil, tudi čas je neprimeren.

Asist. Gordano Živčec Kalan, dr. med., je zanimalo, kakšna je vsebina tega seminarja.

Predsednik Zbornice je odgovoril, da je naslov spletne strani v gradivu, mi pa na tem sodelujemo v Evropi.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 367/11/2001: seminarja “Joint Commission International (JCI) Summer Practicum on Quality Improvement and Accreditation”, ki bo potekal v času od 9. 7. 2001 do 18. 7. 2001 v Oakbrook Terrace, Illinois, ZDA, se ne udeleži nihče.

9. točka dnevnega reda: Razno

a) Prošnja za kritje dela stroškov udeležbe na plenarnem sestanku UEMS

Soglasno je bil sprejet sklep št. 368/11/2001: Izvršilni odbor odobri prošnjo Združenja kardiologov Slovenije, da se Janezu Polesu, dr. med., krije del stroškov udeležbe na plenarnem sestanku UEMS, ki je potekal 11. maja 2001 v Bruslju, in sicer v znesku 172.196,00 SIT, s pripombo, da naj v prihodnje za kritje stroškov zaprosijo vnaprej.

b) Zahvala za sponzoriranje Nevrološke delavnice

Predsednik Zbornice je predstavil zahvalo SloMSIC-a za odobreno finančno pomoč.

c) Spremembe pravilnika o organizaciji in delu razsodišča

Predsednik Zbornice je predstavil dopis predsednika razsodišča, prim. mag. Braneta Mežnarja, dr. med., ter predlagal, da se v komisijo za obravnavanje in usklajevanje pripomb k pravilniku o organizaciji in delu razsodišča Zbornice imenujejo prim. mag. Brane Mežnar, dr. med., dr. Marjan Jereb, dr. med., ter Vesna Habe Pranjič, univ. dipl. prav.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 369/11/2001: V tričlansko komisijo za obravnavanje in usklajevanje pripomb k pravilniku o organizaciji in delu razsodišča Zbornice se imenujejo prim. mag. Brane Mežnar, dr. med., dr. Marjan Jereb, dr. med. ter Vesna Habe Pranjič, univ. dipl. prav.

d) Prošnja za povrnitev polovice stroškov za udeležbo na sestanku UEMS-a za gastroenterologijo na UMEA na Švedskem

Soglasno je bil sprejet sklep št. 370/11/2001: Izvršilni odbor odobri prošnjo prof. dr. Saše Markovič, dr. med., predstojnice KO za gastroenterologijo, za povrnitev polovice stroškov prevoza in bivanja za udeležbo na sestanku UEMS-a za gastroenterologijo, ki bo potekal od 15. do 16. junija 2001 na UMEA na Švedskem, in sicer v znesku 71.000,00 SIT za prenočišče ter 122.541.00 SIT za prevoz.

e) Udeležba na sestanku izvršilnega odbora EFMA

Soglasno je bil sprejet sklep št. 371/11/2001: Izvršilni odbor se strinja, da se v imenu Zdravniške zbornice Slovenije sestanka izvršilnega odbora EFMA, ki bo od 8. do 10. junija 2001 v Baslu, udeleži asist. mag. Marko Bitenc, dr. med.

f) Razširitev sklepa izvršilnega odbora št. 285/5/2001

Soglasno je bil sprejet sklep št. 372/11/2001: V imenu Zbornice se 8. simpozija zdravniških zbornic srednje- in vzhodnoevropskih držav, ki bo od 8. do 10. junija v Varšavi, udeležijo Igor Praznik, dr. med.,

Elizabeta Bobnar Najzer, prof., in Brane Dobnikar, univ. dipl. prav.

g) Stališče strokovne službe do pogodbe o izvajanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., je pojasnil, da gre za podobno problematiko kot pri obveznem zdravstvenem zavarovanju.

Predsednik Zbornice je pripomnil, da je razlika v tem, da gre tu za prostovoljnost.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je dejal, da je Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije v celoti odklonilo podpis te pogodbe, saj Vzajemna krije samo 100 odstotkov, ne pa presežka storitev. Zlasti kolegi zasebniki pa sprašujejo, kaj naj storijo.

Predsednik Zbornice je dejal, da iz poročila, ki ga je pripravila strokovna služba, ni razviden konkreten predlog izvršilnemu odboru, zato naj bo to pripravljeno do naslednje seje.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je vprašala, kako lahko zavarovalnica sploh vpogleda v strokovno dokumentacijo.

Prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med., je menil, da je pomembno samo, ali je podano soglasje pacienta.

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., je predlagal, da bi se sprejel sklep, da ima zavarovalnica pravico do vpogleda, če zavarovalec zdravnika odveže s posebno izjavo.

Predsednik Zbornice je dejal, naj se povabi Tadeja Galeta, univ. dipl. prav., da na naslednji seji izvršilnega odbora pod prvo točko dnevnega reda predstavi problem.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 373/11/2001: Strokovna služba do naslednje seje izvršilnega odbora dopolni svoje stališče do pogodbe o izvajanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila in člane odbora seznaniti z navedeno problematiko.

h) Recenzija tematske številke revije Dignitas z naslovom “Začetek in konec življenja - pravna vprašanja abortusa in evtanazije”

Predsednik Zbornice je člane izvršilnega odbora seznanil s tem, da je prejel recenzijo tematske številke revije Dignitas z naslovom “Začetek in konec življenja - pravna vprašanja abortusa in evtanazije”, ki je zelo obširna in kakovostna. Zbornica naj bi financirala polovico honorarja za izdajo tega posebnega zbornika.

Asist. Gordano Živčec Kalan, dr. med., je zanimalo, ali bo naklada dovolj velika.

Predsednik Zbornice je menil, da bo.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 374/11/2001: Zdravniška zbornica Slovenije sofinancira izdajo tematske številke revije Dignitas z naslovom “Začetek in konec življenja - pravna vprašanja abortusa in evtanazije” tako, da pokrije 50 odstotkov stroškov avtorskih honorarjev.

i) Podeljevanje zdravniških licenc tujcem

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je pojasnil, da se v primeru podeljevanja licenc tujcem, starim nad 55 let, zahtevajo priporočila priznanih strokovnjakov. Včasih pa se zgodi, da kateri nima dovolj znanec na tem področju - gre za konkreten primer urologa iz Bosne. Svet za izobraževanje zdravnikov je sedaj v zadregi, saj meni, da bi bilo tega kandidata potrebno poslati na trimesečno usposabljanje. V tem primeru pa je potrebno plačati tudi mentorja, in sicer po eno uro na teden ter pet ur za izdelavo zaključnega mnenja.

Predsednik Zbornice je menil, naj se uporabi pravilnik o zdravniški tarifi, plača pa kandidat sam.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je vprašal, ali je potrebno, da se usposablja tri mesece. V Bosni imajo tako nizke plače, da je to za kandidata velikanski strošek.

Predsednik Zbornice je pripomnil, da pa teh stroškov ne moremo kriti iz članarin ter vprašal, kako imajo to urejeno v Avstriji in Nemčiji.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je odgovoril, da mora naš državljan v ZDA delati specializacijo od začetka do konca na svoje stroške. Mi nimamo tako strogih pogojev, gre pa za prilagajanje slovenskemu zdravstvu.

Predsednik Zbornice je menil, da bi bilo smiselno, da se kandidatu po zdravniški tarifi zaračuna 17 ur, denar pa se nakaže mentorju.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je pripomnil, da račun izstavi Zbornica.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 375/11/2001: Izvršilni odbor sprejme predlog Sveta za izobraževanje zdravnikov, da se zdravnike, starejše od 55 let, z več kot 20 leti specialističnega dela, ki ne morejo posredovati priporočil šestih priznanih strokovnjakov, napoti na trimesečno usposabljanje pod nadzorstvom mentorja. Usposabljanje plača kandidat sam, in sicer se mu zaračuna 17 ur v skladu s pravilnikom o zdravniški tarifi oziroma sklepom izvršilnega odbora. Ta znesek Zbornica nakaže mentorju, s katerim ima sklenjeno pogodbo.

j) Zloženska v zvezi s spremembami zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo

Prim. Anton Židanik, dr. med., je povedal, da so v neki televizijski oddaji predstavili zloženko, v kateri naj bi bilo navedeno, da je tudi skupščina Zbornice proti novi Zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, vendar o tem ni prepričan, ker se na televiziji ni dobro videlo. Poudaril je, da meni, da se Zbornica ni opredeljevala glede vsebine novele, temveč do hitrega postopka sprejemanja, zato ni prav, da se manipulira z imenom Zbornice.

Predsednik Zbornice je prebral sklep skupščine Zbornice ter dejal, da so bili po njegovem mnenju v bistvu proti, saj so vlado pozvali, naj umakne predlog iz nadaljnje obravnave - torej so menili, da je bil predlog nesprejemljiv.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je odgovoril, da so dejali, da ni prav, da je hitri postopek sprejemanja.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je pripomnila, da so to dejali zaradi same vsebine.

Predsednik Zbornice se je s to pripombo strinjal, saj so zaradi vseh razlogov, ki jih je navedel prof. dr. Tomaž Tomažević, dr. med., sklenili, da vlado pozovejo, da umakne predlog. Dodal pa je, da še ni videl nobene od teh zloženk.

Prim. Anton Židanik, dr. med., je ponovno dejal, da ne ve, kaj piše v zloženci; če pa piše, da je bila skupščina Zbornice proti, meni, da to ni bilo tako rečeno.

Predsednik Zbornice je pripomnil, da tudi on ne ve, kaj piše v zloženci; ve pa, da je bil sporen uvoz spolnih celic, ki je brez sledljivosti, in odvzem pooblastil republiški komisiji.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., je dejal, da novela zakona tudi ukinja zgornjo starostno mejo. V zloženci ZA pa je zasledil rasistični segment, saj je navedeno, da se ne bo mogel roditi otrok druge polti.

Predsednik Zbornice je menil, da so povedali, kar so mislili, ter dodal, da jih je tudi minister za zdravje napačno citiral, vendar ne bodo odreagirali na vsako tako stvar. Stroka pa je odreagirala izra-

zito apolitično. V prihodnje bo gotovo še veliko takih izvlečkov, vendar bi si upal trditi, da je bila skupščina Zbornice proti. Ko je bral ministrov stenogram, je bil zanj hud udarec. Dodal je še, da trdi, da spoštujejo demokratičnost svojih postopkov - dokaz je to, da tako predsednik Zbornice kot predsednik skupščine uživata homogeno podporo članstva.

k) Predstavitev Zdravniške zbornice Slovenije na Stomatološki kliniki

Prof. dr. Franc Farčnik, dr. stom., je dejal, da želi izvršilni odbor informirati, da so ga organizatorji podiplomskega študija otroškega in preventivnega zobozdravstva zaprosili, da na Stomatološki kliniki predstavi Zbornico. Zdelo se mu je bolj primerno, da se tako malo kandidatov (dvajset) povabi na Zbornico, kar se je tudi zgodil. Za pomoč se je zahvalil generalnemu sekretarju Zbornice ter povedal, da so bili povabljeni prijetno presenečeni. Ob tem se mu je utrnila misel, da bi bilo zlasti za mlajše primerno ustanoviti dan odprtih vrat.

Predsednik Zbornice je podprl to zamisel ter predlagal, naj bi bil to 28. marec, dan, na katerega je bila Zbornica ustanovljena.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je ob tem pripomnila, da se je spet pokazala potreba po klubski sobi.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 376/11/2001: Izvršilni odbor razglasi 28. marec za dan odprtih vrat. Obvestilo se objavi v glasilu Isis.

l) Imenovanje mentorjev

Asist. Gordano Živčec Kalan, dr. med., je zanimalo, ali je Komisija za specializacije sprejela kakšne sklepe glede tega, kdo so neposredni mentorji.

Prof. dr. Matija Horvat, dr. med., ji je svetoval, naj o tem povpraša mag. Zlatka Frasa, dr. med.

Asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., je tudi želela vedeti, kdaj bodo objavljene dopolnitve pravilnika o vrstah, vsebini in poteku sekundarijata zdravnikov.

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., je pojasnil, da predvidoma naslednji petek.

m) Ustanovitev Sveta javne zdravstvene službe pri Mestni občini Ljubljana

Predsednik Zbornice je dejal, da je izvedel, da naj bi bil pri Mestni občini Ljubljana ustanovljen Svet javne zdravstvene službe.

Igor Praznik, dr. med., je pojasnil, da se je Mestna občina Ljubljana s prošnjo za imenovanje predstavnika obrnila na odbor za zasebno dejavnost, ki je imenoval asist. Deana Klančiča, dr. med. Pri tem so vzpostavili stik tudi z regijskim odborom, kar je vse razvidno iz zapisnika seje odbora za zasebno dejavnost.

Predsednik Zbornice se je strinjal, da je predstavnik Zbornice asist. Dean Klančič, dr. med.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 377/11/2001: Odbor za zasebno dejavnost naj delegira vse predstavnike v svete in o tem zaradi enotne evidence obvesti izvršilni odbor.

n) Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., je pojasnil, da se je udeležil skupščine ZZZZ ter predstavil tamkajšnje dogajanje. ■

Zapiski:

Tina Šapec Mahmutović in Barbara Galuf

Zapisnik 12. seje izvršilnega odbora Zdravniške zbornice Slovenije, ki je potekala 21. junija 2001 v Ljubljani

Soglasno je bil sprejet sklep št. 378/12/2001:

Sprejme se naslednji dnevni red:

1. Stališče do predloga pogodbe o izvajanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila DVZ Vzajemna
2. Predlog za izvedbo ekspertnega strokovnega nadzora
3. Definicija projekta in projektni načrt "Celostna podoba"
4. Definicija projekta "Partnerska kartica"
5. Stališče do Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti
6. Razno

1. točka dnevnega reda: Stališče do predloga pogodbe o izvajanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila DVZ Vzajemna

Stališče o ponujeni pogodbi o izvajanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila je pripravila strokovna služba, dodatno k temu sta podala stališče dr. Dernič in dr. Pinter. V razpravi je bilo podano stališče, da ponujena pogodba ni dobra, zlasti s finančnega vidika, ker omejuje plačilo presegevanja programa. Vpogled v medicinsko dokumentacijo, ki je opredeljen v pogodbi naj ne bi bil sporen, ker gre za prostovoljno zavarovanje, pri katerem se zavarovaneec lahko odloči, ali ga sklene ali ne, in s tem tudi poda ali ne poda soglasja za vpogled v medicinsko dokumentacijo.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 379/12/2001: Izvršilni odbor se je seznanil s prejetimi stališči do predloga pogodbe o izvajanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za doplačila Vzajemne d.v.z. in odsvetuje podpis takšne pogodbe. Do naslednje seje izvršilnega odbora, ko bo podano dokončno stališče, naj odbor za socialno-ekonomska vprašanja ter odbor za zasebno dejavnost s strokovno službo pripravijo dokončno analizo ponujene pogodbe v primerjavi z dosedanjno pogodbo.

2. točka dnevnega reda: Predlog za izvedbo ekspertnega strokovnega nadzora

Na predlog odbora za strokovno medicinska vprašanja je bil *soglasno sprejet sklep št. 380/12/2001:* V primeru zdravljenja pacienta I.B. se izvede ekspertni strokovni nadzor v Psihiatrični kliniki Ljubljana pri zdravniku U.G. Ekspertni nadzor bo izvedla komisija v sestavi:

prof. dr. Vladimir Smrkolj, dr. med., in asist. mag. Srečko Štepec.

3. točka dnevnega reda: Definicija projekta in projektni načrt "Celostna podoba"

Članom izvršilnega odbora je bila predstavljena opredelitev projekta in projektni načrt "Celostna podoba" s poročilom o do sedaj izvedenem delu. Ugotovi se, da je večji del projekta opravljen.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 381/12/2001: Na podlagi projektne opredelitve projekta in načrta "Celostna podoba" z dne 18. 6. 2001 se nadaljuje z izvajanjem projekta "Celostna podoba". Do naslednje

seje izvršilnega odbora se dodatno okvirno ovrednoti še stroške ter predviden urni obseg dela.

4. točka dnevnega reda: Definicija projekta "Partnerska kartica"

Na podlagi definicije projekta "Partnerska kartica" in predloga dosedanje projektne skupine in sodelavcev v skupini je izvršilni odbor soglasno sprejel

sklep št. 382/12/2001: Na podlagi 4. in 15. člena Statuta ZZS ter na podlagi predhodno opravljenega dela ter projektne definicije z dne 18. 6. 2001 se začne izvajati projekt "Partnerska kartica". Na podlagi potrjene opredelitve se pripravi načrt projekta in predloži izvršilnemu odboru v potrditev. Za projektno skupino se določijo:

Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., vodja ter člani Jani Dernič, dr. med., asist. Gordana Živčec Kalan, dr. med., prim. Anton Židanik, dr. med., Barbara Galuf, univ. dipl. prav., Nevenka Novak, univ. dipl. ekon., Darja Klančar, prof., in ga. Cecilija Dolhar.

5. točka dnevnega reda: Stališče do zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti

Izvršilni odbor bo to točko dnevnega reda obravnaval skupaj na sestanku z glavnim odborom Slovenskega zdravniškega društva, ki bo takoj po seji izvršilnega odbora v okviru srečanja med obema zdravniškima organizacijama.

6. točka dnevnega reda: Razno

a) Imenovanje predstavnika ZZS v projektni svet za projekt širitve funkcij sistema kartice zdravstvenega zavarovanja z zdravstvenimi podatki.

Soglasno je bil sprejet sklep št. 383/12/2001: Izvršilni odbor imenuje na poziv Ministrstva za zdravje v projektni svet za projekt širitve funkcij sistema kartice zdravstvenega zavarovanja z zdravstvenimi podatki asist. Gordano Živčec Kalan, dr. med.

b) Zdravniške torbe

Igor Praznik dr. med., je poročal o dosedanjih dogovorih o možnosti ugodnega nakupa zdravniških torb za zainteresirane zdravniške. Po krajši razpravi je bilo zavzeto stališče, da se dodatno preverijo možnosti za količinske popuste, pripravi analiza in predlog za odločitev.

Zapisal:
Brane Dobnikar

Uredniški odbor revije Isis je na svoji 42. seji 5. julija 2001 sprejel navodila za objavljane prispevkov v rubriki "strokovna srečanja". S tem želi vzpostaviti kar najbolj koristno in informativno obveščanje bralcev o posameznih strokovnih srečanjih.

Navodila za objavljane prispevkov v rubriki "strokovna srečanja"

Dolžina prispevkov je omejena na največ dve strani v reviji Isis, objavljena je lahko le ena fotografija, ki se šteje v skupno dolžino. To pomeni, da ima prispevek brez slike lahko največ 10.000 znakov - štetje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman), oziroma 11.500 znakov - štetje s presledki.

Prispevek s sliko ima lahko največ 9.000 znakov - štetje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman), oziroma 10.500 znakov - štetje s presledki.

Vsako poročilo mora obvezno vsebovati kratek zaključek, kaj pomeni srečanje za stroko v Sloveniji; ali in kje oziroma kako je mogoče izsledke prenesti v slovenski prostor. V primeru, da je slovenska stroka v svetovnem vrhu, je potrebno v zaključku na kratko povzeti njeno vlogo v ustreznem merilu.

Prispevkov, ki ne bodo upoštevali zgoraj navedenih navodil, uredništvo ne bo objavilo oziroma bo avtorje prosilo za dopolnitve.

Slovenija v polfinalu svetovnega prvenstva - v nevrologiji

David B. Vodušek

Od 18. do 22. junija 2001 je bil v Londonu Svetovni nevrološki kongres. Za strokovni program je bil odgovoren mednarodni odbor, predvsem Angleži. Ti so še vedno nevrološka velesila, poleg tega pa narod z verjetno najdaljšo nepretrgano tradicijo odličnosti v klinični nevrologiji. Program je vseh 5 dni nepretrgano potekal v osmih dvoranah, posamezni temi je bilo običajno namenjenega pol dneva. Za or-

ganizacijo posameznih vodilnih tem so poskrbele dvojice priznanih strokovnjakov (predsednik, podpredsednik). Program je bil sestavljen tako, da sta bila med petimi vabljenimi predavanji še po dva prispevka, ki so jih izbrali izmed prijavljenih. Vsi ostali prijavljeni prispevki so bili predstavljeni kot posterji. Med vodilnimi temami so bile "običajne": možgansko-žilne bolezni, demenca, epilepsija, multipla skleroza, ekstrapiramid-

ne bolezni, živčno-mišične bolezni, nevrogenetika, glavobol, prionske bolezni; pomembno mesto sta imeli obravnava nevrogenih bolečinskih sindromov in intenzivna nevrološka terapija. Na program so uvrstili tudi pregledne predstavitve vseh posebnih (oziroma mejnih) področij (nevroepidemiologija, nevrooftalmologija, nevroimunologija, nevropsihijatrija, nevrootologija, nevroinfektologija, nevrotoksikologija,

tropska nevrologija, nevroonkologija, uro-nevrologija, nevrorehabilitacija ...). Posebno zasedanje je bilo posvečeno intervencijski nevroradiologiji, ki že zelo uspešno nadomešča vrsto nevrokirurških posegov. Kakor je v zadnjih letih tradicionalno na nevroloških srečanjih, so se uvrstile na program kognitivna nevrologija in motnje spanja. Posebnost sta bili zasedanja, posvečeni nevrološkim boleznim pri ženskah in adolescentni nevrologiji. Samostojna zasedanja smo posvetili posameznim nevrološkim diagnostičnim področjem, in sicer slikovnim tehnikam, posebej nevrosonologiji, klinični nevrofiziologiji, pa tudi preiskavam možgansko-žilne tekočine. Suhoparno naštevane programske teme najsluži predvsem ilustraciji, kako široko so se razvejale klinične nevrološke vede. Poglobljeno delovanje na določenem nevrološkem področju dandanes zahteva "celega" strokovnjaka, tako da nevrologijo v celoti lahko pokrivamo le še na "sekundarnem" nivoju. S tem stopa nevrologija po poti, ki sta jo interna medicina in kirurgija že prehodili: po poti cepljenja na posamezna področja, povezana s posameznimi skupinami bolezenskih stanj s pomembnimi skupnimi značilnostmi, ki zajemajo večje populacije bolnikov. Nevrolog naj jih obravnava v sodelovanju s skupino drugih strokovnjakov (specializiranih medicinskih tehnikov, kliničnih psihologov, nevropsihologov, fizioterapevtov, logopedov, socialnih delavcev ..., npr. v epileptologiji, na področjih ekstrapiramidnih bolezni, možgansko-žilnih bolezni, demielinizacijskih bolezni ...). Razvejanost, ki je razvidna iz programa svetovnega kongresa, je realno stanje v številnih bolnišnicah v Evropi, kjer že imajo samostojne oddelke za intenzivno nevrološko terapijo, enote za možgansko kap, centre za multiplo sklerozo, za ekstrapiramidne bolezni; epileptološki centri so pogosto povsem samostojne ustanove.

Značilnost minulega kongresa je, da smo posebno pozornost posvetili nevrogenim motnjam, ki so posledica okvar avtonomnega živčnega sistema, torej uravnavanju krvnega pritiska in sinkopam, motnjam spodnjih sečil, prebavitel in anorektuma in spolnih funkcij. Naštetim problemom so bila posvečena kar tri zasedanja. Motnje predstavljajo pomembno prizadetost in oviranost pri številnih različnih nevroloških boleznih. Predstavili so jih polnim dvoranam nevrologov, ki se sicer poglobljeno s to problematiko doslej niso srečevali niti v obdobju

Izvrstna ekipa: asist. mag. Saša Šega, dr. med., asist. mag. Maja Trošt, dr. med., Marko Korošec, dr. med., in asist. Uroš Rot, dr. med. (z leve)

specializacije niti pri svojem delu.

"Vodilna tema" - in sploh razlog, da sem se lotil pisanja - pa je bila novost in verjetno posebnost Svetovnega nevrološkega kongresa. Uvedli in organizirali so jo - tipično! - Angleži. Imenovali so jo "Nevrološki turnir". Turnir je bil - kot se je izkazalo - povsem resno in profesionalno pripravljeno tekmovanje. Organizator je dal nacionalnim delegatom že vnaprej pobudo za oblikovanje tekmovalnih ekip, pri čemer je predlagal, naj bodo po sestavi "mlade" (kar naj bi nevrologom na začetku strokovne poti dalo še dodatno stimulacijo za strokovno izpopolnjevanje). V okviru Nevrološke klinike KC smo vsekakor želeli sestaviti ekipo, ugotovili pa smo, da imamo iz lastnih vrst v London namenjenega zgolj enega specializanta (Mar-

ka Korošca, dr. med., s KO Inštitut za klinično nevrofiziologijo). Zato smo v ekipo uvrstili poleg njega še tri "mlade" sodelavce, in sicer asistentki mag. Sašo Šega, dr. med., in mag. Majo Trošt, dr. med., ter asist. Uroša Rota, dr. med. (s KO za nevrologijo). Ob prvem izločitvenem tekmovanju na kongresu se je izkazalo, da so v marsikatero drugo ekipo uvrstili starejše in izkušene kolege, med njimi celo zelo znana imena! Slovenci smo vseeno vztrajali pri predhodno določeni ekipi, še posebej potem, ko se je v prvem "kvalifikacijskem" turnirju uspešno uvrstila med 16 tekmovalnih ekip. Nato se je, na veliko razburjenje naših tekmovalcev, izkazalo, da bodo naslednja tekmovanja "izločitvena" - po dvojicah! Naši ekipe so določili najprej spopad z Italijo, ki jo je sestavljala

ekipa mednarodno priznanih strokovnjakov - profesorjev! Morda pa je prav ta "neenakost" v sorazmerju moči (angleški voditelj turnirja je tekmovalce pozdravil "Ladies and gentlemen", potem pa se je obrnil k našim in dodal "Girls and boys" ...) dala našima kolegicama in kolegoma poleta - vsekakor so ekipo Italije slavno porazili. To je bil res črn dan za Italijo; neljubo v vsej zadevi je bilo zgolj to, da sem imel občutek, da so me kolegi Italijani po tistem nehali pozdravljati. Po slavni zmagi nad Italijo je naša ekipa že skoraj imela pravico počivati na lovoričkah, vendar pa jo je čakal že naslednji dvoboj s Portugalsko. Portugalski so se bili poprej izkazali za zelo dobro izobraženo, učinkovito ekipo, vendar so v soočenju z našimi razigranimi tekmovalci klonili in - Slovenija je prišla v polfinale! Glede na razpored tekmovanja ekip je ta zmaga dejansko pomenila, da je bila Slovenija najbolje uvrščena evropska država. V polfinale sta se uvrstili tudi najresnejši kandidati za organizacijo naslednjega svetovnega kongresa Tajska in Avstralija, poleg njih pa še Čile. Merjenje sil med Slovenijo in Tajsko je bilo do konca izenačeno (obe ekipi sta dosegli 80 točk), nato je za sekundo predolgo razmišljanje naših omogočilo Tajcem, da so hitreje pritisnili na gumb, ki je označeval, da imajo pripravljene odgovore. Naj omenim, da so bila po splošni oceni vprašanja kar precej zahtevna, poleg tega pa je zelo pomembna tudi hitrost. Ekipa je namreč morala pritisniti na gumb, čim je menila, da ima odgovor na postavljeno vprašanje. Ker so bila vprašanja pogosto vezana na prikazane slike (npr. MR - slike ali angiografski prikaz), se je našim tekmovalcem zgodilo, da so na gumb pritisnili, še preden je bilo postavljeno vprašanje. Organizator jih je pokaral in jih hotel "diskvalificirati" z ukazom, da naj kar odgovorijo na vprašanje (čeprav ga ni postavil!). Naši tekmovalci so se slavno rešili s pravilno postavljeno diagnozo ob prikazani angiografiji vratnih in možganskih arterij. Na turnirju je na koncu zmagala Avstralija (s profesorsko ekipo!), Slovenija pa je po točkah polfinala zasedla tretje mesto, kar je glede na kakovost turnirja in število ekip rezultat, ki si ga ne bi nihče upal vnaprej napovedati. Kakor je za "tekme" značilno, je turnir pritegnil veliko zanimanja med udeleženci svetovnega kongresa, dogajanje pa je dnevno komentiral kongresni časopis (slika).

Prispevke na kongresu je imelo več sodelavcev SPS Nevrološka klinika (5 posterjev),

pri čemer velja omeniti, da sta bila pri dveh prva avtorja specializanta (od teh eden specializira za šempetersko bolnišnico). Dodaten slovenski prispevek je (v sodelovanju) imela še doc. dr. Meznaričeva z Anatomskega inštituta MF. Nevrološka klinika je "častno" nastopila na svetovnem kongresu tudi z dvema vabljenima predavateljema (doc. dr. Zvezdan Pirtošek in podpisani, ki sem kot podpredsednik soorganiziral tudi poldnevno temo "Nevrourologija in nevrogene spolne motnje"). Vendar pa - lahko bi imeli še enkrat toliko prispevkov in vabljenih predavanj, pa ne bi toliko naredili za prepoznavnost slovenske nevrologije, kot so zanj naredili naši mladi tekmovalci!

Nevrološki kongres je opazno označil tudi zelo poseben kulturni dogodek, organiziran prav zaradi nas - moderna opera Michaela Nymana po libretu, ki sloni na študiji nevrološkega pacienta z optično agnozijo, ki je vidno doživljanje sveta zamenjal z glasbenim in tako še naprej "funkcioniral". Zgodbo je prvotno mojstrsko napisal (in v zbirki objavil) nevrolog Oliver Sax (The Man Who Mistook His Wife for a Hat), ki je z uvodnim govorom nastopil pred predstavo. Predstavi je sledila zanimiva razprava, ki jo je vodil starosta angleških psihiatrov, sodelovali pa so avtor teksta, avtor libreta, skladatelj (ki je tudi dirigiral) in poslušalci v dvorani!

Če skušam označiti položaj nevrologije v

Sloveniji skozi optiko izkušnje s svetovnega kongresa, lahko s predhodno opisanimi "dokazi" podprto trdim, da je naša "splošna nevrološka kompetentnost" dobra, naši prispevki v svetovno zakladnico znanja z lastnimi raziskavami in izkušnjami pa priznani. Razvoj uha pred nami na področju poglobljenega posvečanja posebnim nevrološkim področjem. Pri tem ne mislim predvsem na raziskave (nikjer ne izvajajo vseh raziskav na enem "dvomilijonskem" področju), pač pa na strokovno-organizacijske vidike dela z bolniki. Pri tem - glede na pomanjkanje sredstev - pač začnemo pri prerazporeditvi dela (ali morda nalaganju novih dolžnosti tistim, ki že sicer veliko delajo?). Tako smo na kliniki že ustanovili (ne pa še do kraja dorekli načine delovanja) Center za epilepsije odraslih, Center za multiplo sklerozo in Center za ekstrapiramidne bolezni; v novi zgradbi klinike načrtujemo Enoto za možgansko kap. Potrebe po novih sodelavcih se kažejo predvsem tam, kjer že od nekdaj zeva praznina - poznavalce razmer pa ne bo presenetilo, da imamo pri tem tudi čisto fizične omejitve; klinika je končno uspela nastaviti 1/3 logopeda - saj, če mu nima ponuditi niti stola in mize (kaj šele prostora) ga res težko nastavimo za polni delovni čas ...

Udeležbo na kongresu nam je omogočilo podjetje Novartis, ki se mu iskreno zahvaljujemo za podporo, še posebej dr. Sotoškovi in dr. Mraku. ■

Center Dolžke Boštjančič Draga,
Socialnovarstveni center za usposabljanje in varstvo vabi k sodelovanju

zdravnika splošne prakse

(1 delavec za določen čas)

zdravnika specialista

(1 delavec za nedoločen čas)

Pogoji:

- končana Medicinska fakulteta,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Delo je vezano na delo z duševno prizadetimi osebami.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na naslov: Center Dolžke Boštjančič, Draga, 1292 Ig.

Obvestila o opravljeni izbiri vam bomo poslali v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Nove tehnologije in diagnostične možnosti v stomatologiji

5. mednarodno srečanje stomatologov dežel srednje Evrope

Matjaž Rode

Vabljeni predavatelja: levo prof. dr. Elmar Reich, desno prof. dr. S. Moss.

vabljeni predavatelja. Prvi vabljeni predavatelj, prof. Elmar Reich iz Nemčije je trenutno predsednik strokovne komisije pri Svetovnem zobozdravniškem združenju - FDI - in eden od pomembnih strokovnjakov, ki mu je vredno prisluhniti. V svojem predavanju je predstavil aparaturo, ki omogoča diagnostiko začetnih karioznih lezij. Aparatura je zasnovana na principu laserskega žarka, je povsem neinvazivna in visoko specifična in sensibilna. V primerjavi z drugimi načini odkrivanja zgodnjih faz zobne gnilobe ima kar precej prednosti in jo lahko uvrstimo v diagnostična pomagala bližnje strokovne prihodnosti.

Prav posebno sem bil vesel, ko nam je uspelo v Portorož pripeljati prof. Mossa iz ZDA. Profesor Stephen J. Moss je eden od svetovno znanih strokovnjakov s področja pediatrične stomatologije - pedontologije - in se v zadnjem času prav posebno ukvarja s pojmom kompleksnosti ustne votline. V sijajnem predavanju, v katerega je vpletel svoje osebno, malce filozofsko razmišljanje, je govoril predvsem o ne vedno povsem smiselnih posegih strokovnjakov v kompleksnost sobivanja in druženja oralnih mikroorganizmov in homeostaznih mehanizmov človeš-

Z že tradicionalno svečano otvoritvijo - nagovorom predsednika Stomatološke sekcije SZD prim. Vrboška, nastopom ansambla Katice in podelitvijo listine častnega člana Stomatološke sekcije prof. dr. Vrbiču in listine Kluba prijateljev Stomatološke sekcije gospodoma Scherzerju in dr. Dobrinu - se je pričelo letošnje druženje zobozdravnikov iz nekaterih evropskih držav v Portorožu od 15. do 16. junija 2001.

Prof. dr. Spiechowicz iz Varšave se je v imenu Kontaktnega odbora zahvalil organizatorjem za ponovno dobro organizirano srečanje.

Letos so organizatorji prvič povabili dva

Resni obrazi organizatorjev nekaj minut pred pričetkom. V prvi vrsti od leve proti desni: dr. Rode, dr. Vrbošek, dr. Velkov.

kega telesa.

Naj navedem vsaj nekaj njegovih misli, ki jih je povedal v Portorožu.

Zobozdravniki že več kot 100 let odstranjujejo karies, šele malo časa pa skušajo preprečevati njegov nastanek. V 70. letih 20. stoletja pa so strokovnjaki ugotovili, da karies in parodontalne bolezni povzročajo stalni prebivalci ustne votline in ne tranzitorne bakterije!! Bolezni se razvijejo zaradi kvantitativnih sprememb teh organizmov. Posamezna mesta v ustni votlini imajo specifične bakterije. Ustna votlina ima dobro razvit samozaščitni obrambni mehanizem.

Glavno vlogo pri obrambi ima oralni epitelij. S svojim stalnim luščenjem odplavlja mikroorganizme, ki so se prilepili na njegovo zunanjo plast. Glavna zaščita stika zob - obzobna tkiva pa so slinski imunoglobulini.

Obloge na zobeh - bakterijski plak - tvorijo biofilm, ki je samosvoj kompartment z zelo zapletenim mehanizmom samovzdrževanja.

Nekritično poseganje z zdravili v te homeostazne mehanizme včasih lahko zato bolj škodi kot koristi.

DNA-testi, ki so že na razpolago, lahko odkrijejo bolj virulentne soje *S. mutansa* in s tem odkrijejo tiste, ki so bolj dovzetni za nastanek kariesa ali parodontalne bolezni.

Drugi predavatelji, ki so prišli iz Italije, Češke, Slovaške, Avstrije (letos so se še po-

V prostorih portoroškega Avditoriuma je bila med srečanjem velika dentalna razstava. Ogleдал si jo je tudi predsednik odbora za zobozdravstvo ZZS, prof. dr. Franc Farčnik.

seбно izkazali, saj so dr. Jesch, prim. dr. Fischer in dr. Truppe prikazali navigacijski sistem implantacije, kar je tehnika prihodnosti), Hrvaške so prikazali nekaj najnovejših strokovnih dognanj, s katerimi se ukvarjajo zobozdravniki v naštetih državah.

Sobotno dopoldne pa je bilo namenjeno poslušanju predavateljev, ki so jih v Portorož povabile nekatere znane tovarne in firme, ki se ukvarjajo z izdelavo ali pa samo s

prodajo vsega, kar pri svojem delu potrebuje zobozdravnik. Tudi zato so v Portorož prišli res vrhunski strokovnjaki.

Odmore so udeleženci - bilo jih je okoli 400 - izkoristili za ogled velike dentalne razstave, ki je bila kot vedno prava paša za oči.

V restavraciji GH Metropol je petkovim predavanjem sledilo večerno srečanje udeležencev kongresa, ki se je vsaj za nekatere zavleklo v jutranje sobotne ure. ■

Prof. dr. Vito Vrbič prejema iz rok predsednika stomatološke sekcije prim. Vrboška listino častnega člana Stomatološke sekcije.

V klub prijateljev Stomatološke sekcije sta letos vstopila gospoda Erwin Scherzer (levi) in dr. Janko Dobrin (desni). V rokah ponosno držita dokazili o članstvu v tem klubu.

Vrh evropske ginekologije v Malmöju

V Malmöju je bil od 6. do 9. junija 16. kongres EAGO/EBCOG (European Association of Gynaecologists and Obstetricians/European Board and College of Gynaecologists and Obstetricians).

Živa Novak Antolič

Pred kongresom je potekala **izmenjava specializantov**, v kateri pa žal ni bilo nobenega iz Slovenije. Pred in med kongresom so se srečali specializanti v okviru ENTOG-a (European Network of Trainees in Obstetrics and Gynaecology) ter razpravljali o najvažnejših vsebinah, ki zadevajo specializante po vsej Evropi. Spletna stran ENTOG-a, kamor ponovno vabim vse specializante, ima naslov: www.entog.org z zelo zanimivimi poglavji - npr. novostmi na različnih področjih in atlasom laparaskopskih slik. Po slabem finančnem in vprašljivem strokovnem uspehu kongresa 2000 v Baslu je bilo tokrat stanje zelo vzpodbudno: bilo je še enkrat več udeležencev, vključno z 11 slovenskimi ginekologi. Prvič so za kongres podeljevali kreditne točke za nenehno podiplomsko izobraževanje zdravnikov (NPIZ). Strokovna vsebina kongresa je obsegala **vabljen predavanja**: centralno živčevje kot ciljni organ za ovarijske steroide, razlike v rojevanju po Evropi, uroginekologija, vakcinacije in vpliv na reproduktivno zdravje žensk, SIL, ekonomika predporodnega varstva, nasilje v družini, etični vidik manipulacije s humanim genomom, dolgoročno sledenje družin po oploditvi z biomedicinsko pomočjo, in **simpozije**: prezgodnji porod, kako svetovati (kontracepcija, HNZ) pri raku dojke, nadzor ploda z novejšimi tehnikami, medicinski splav v Evropi in druge. Da bi se izboljšali vsebino in organizacijo kongresa, je izvršilni odbor predlagal ustanovitev posebnega kongresnega odbora v sklopu EBCOG-a ter predlagal, da bi bili kongresi na 2 leti ali združeni z drugimi srečanji. V t. i. i. Congress Management Committee so: predsednik EAGO-ja, EBCOG-a, generalna sekretarja obeh organizacij, predsednik kongresa, PCO in vabljen predstavnik ENTOG-a.

Ob kongresu je bil tudi **sestanek izvršilnega odbora in sveta EBCOG-a**. Predsed-

nik EBCOG-a prof. Künzel je ponovno poudaril izjemno pomembnost sodelovanja z nacionalnimi združenji. Večina držav ima zelo močna in vplivna združenja ginekologov in porodničarjev: izvršilni odbori se srečujejo vsak mesec (!), vsako leto pa imajo ob letni skupščini strokovni sestanek. Pogrešam sestanke ginekologov v Sloveniji, na katerih bi oblikovali doktrino oziroma priporočila. Ob tem naj spomnim, da strokovno vplivnega združenja nimamo, zelo pa si ga želimo in ga bomo tudi dosegli. Na sestanku izvršilnega odbora in sveta EBCOG-a je bilo tudi dogovorjeno, da spremenimo ustavo in statut, tako da bodo lahko v novi združeni organizaciji EBCOG/EAGO tudi individualni člani. Za podelitev naziva "fellow of the EBCOG" pa se bomo še dogovorili, ali bo potreben izpit. Podpredsednik prof. Wladimiroff je predstavil, katere od 42 točk, začrtanih kot načrt delovanja za leto 2001, so bile uresničene. Tudi ta dokument je dostopen na spletni strani EBCOG-a. EBCOG si prizadeva za izdelavo priporočil in je v stiku z nacionalnimi združenji, ki taka priporočila že imajo.

Prof. Wladimiroff je poročal o opravljenih nadzornih obiskih od 1. 11. 2000 do 1. 7. 2001, ki so bili v naslednjih mestih: Helsinki, Tampere, Oulu, Kuopio, Turku, Lübeck, Aachen, Firenze, Bratislava. Finska bo začela z organizacijo obiskov sama, prav tako Francija. Vedno močnejša je zahteva, da naj ENTOG sodeluje pri obiskih. Prošnje za nadzorne obiske pa so dali: Basel, Erlangen, Halle, Hannover, Jena, Köln, Innsbruck, Osnabrück, Tübingen, Zagreb, Maribor. Glede nadzornih obiskov bo sestanek za posodobitev vprašalnika; želijo vključiti tudi dekana in dobiti več informacij o infrastrukturi. Belgija in Grčija še edini nista zaprosili za obiske; ob tem je treba seveda omeniti, da ima Belgija vzpostavljen sistem nadzornih obiskov s strani RCOG-a. Predsed-

nik odbora za nenehni strokovni razvoj (NSR; Continuous Professional Development - CPD) prof. William Dunlop je odstopil s svoje funkcije, ker je postal predsednik RCOG-a (Royal College of Obstetrics and Gynaecology). V Frankfurtu bo izbran nov predsednik. Poročilo ENTOG-a: v izmenjevalnem programu letos je bilo 20 specializantov iz 15 držav. Priporočilo: ENTOG naj sodeluje, in to vidno, na nacionalnih kongresih. Sledilo je razpravljanje o možnosti stalne izmenjave specializantov preko celega leta. S tem so povezani stroški - mogoče bi se dalo v okviru EU najti kaj denarja; drugo pa je znanje jezika. Danska, Švedska, Finska imajo premalo ginekologov; tam bi verjetno plačali specializantom, če bi jih lahko prepričali, da ostanejo. Dr. Goverde, predsednica ENTOG-a, bo do Frankfurta pripravila priporočilo o tem.

Prof. Milsom je v imenu znanstvenega odbora poročal o kongresu v Malmöju. Bilo je 600-800 udeležencev (vključno z industrijo). Vsebinska je bila dobra, problem pa je bila prisotnost na predavanjih in simpozijih. Prof. Unzeitig, predsednik kongresa v Pragi od 22. do 25. maja 2002, je obljubil, da bosta končni program in drugo obvestilo pripravljena čez šest tednov. Prof. Diedrich bo organizator kongresa v Lübecku 2003. Za kongresa v Atenah 2004 in Bukarešti 2005 velja, da je to le predlog EAGO-ja, s čimer pa se EBCOG zaenkrat ne strinja; zato omenjeni kongresi še niso zanesljivi.

Kot vedno je bilo veliko razpravljanja o denarju: tudi v drugih državah zdravniki menijo, da je prispevek vsem nacionalnim združenjem (zbornici, zdravniškemu društvu, specialističnemu združenju) zelo visok. Iz tega denarja je potrebno plačati tudi članarino UEMS-u (Union European des Medecins Specialists), ki nato večji del pošlje EBCOG-u.

Morebitne dodatne možnosti zasluzka za

EBCOG bi bile:

- CPD - od nacionalnih združenj za pridobitev kreditov,
- individualna članstva,
- publikacije,
- certifikati specializantom (a 30 EUR),
- publiciteta na spletni strani,
- sponzorji,
- v zvezi z EJOGRB (European Journal of Obstetrics and Gynaecology and Reproductive Biology).

Prof. Lansac, predsednik odbora za specializacijo (gl. ISIS 2001; 6:100) je poudaril, da so vsi dokumenti (specializacija, subspecializacije, dnevnik specializanta) na spletni strani.

Kasneje bodo pripravili še dnevnik subspecialista reproduktivne medicine. Vsako nacionalno združenje naj v dnevnik specializanta doda, kar meni, da je specifičnega za državo.

Prof. Lansac je tudi organizator zelo pomembnega in velikanskega podviga na področju posredovanja znanja specializantom: pri založbi Elsevier bodo izšle knjige z najnovejšimi znanji z večjih področij ginekologije in porodništva. Na leto bo izšlo šest knjig.

Sledilo je poročilo EAPM:

- Prof. di Renzo je poročal o prizadevanjih EAPM-a na kongresu v Malmöju. Tudi v Benetkah so imeli skupno temo o raku in nosečnosti.
- Izobraževalni odbor opravlja pregled centrov, ki se ukvarjajo s predrojstno diagnostiko.
- Pripravljajo dnevnik subspecializacije iz perinatalne medicine.
- Pripravljajo že tretjo izdajo priporočil o predrojstni diagnozi. Drugo leto pa bodo v uradnih revijah EAPM, Prenatal and Neonatal Medicine, izšla priporočila o spremljanju, nato bo sledil prispevek o potrdilu o rojstvu (birth certificate): skoraj neverjetno je, da je npr. meja za računanje mrtvorojenosti v različnih evropskih državah različna in zato primerjave niso možne (Slovenija: 22 tednov ali 500 g, nekatere države 24 tednov, nekatere 1.000 g)!

Večno se pojavlja problem opredeljevanja stroke; EBCOG zaenkrat podpira razdelitev v perinatologijo, ginekološko onkologijo in reprodukcijo. Uroginekologija je v Nemčiji vključena v ginekološko onkologijo, v Veliki Britaniji pa je dodatna subspecialnost. Morebiti bi četrti sklop lahko bila

skupina manjših področij. Druga možnost je sodelovanje z drugimi specialnostmi: v uroginekologiji sodelujejo ginekologi in urologi. Dejstvo pa je, da je večina ginekologov splošnih, ne pa subspecialistov. V Frankfurtu bo dokončna diskusija, kako vključiti uroginekologijo; pričakujemo fleksibilen sistem, primeren tudi za druga področja.

Na srečanje sekcije UEMS-a v Frankfurtu novembra 2001 bodo prišli predstavniki UPIG-a. Vedno več je govora o razvoju kariere v posameznih državah - anketo o tem pripravlja dr. Hans Henrik Wagner, predsednik sekcije UEMS-a za ginekologijo in porodništvo. Do sestanka v Frankfurtu novembra 2001 naj bi vsaka država članica EBCOG-a pripravila podatke o številu ginekologov, razmerje v številu žensk in moških ter njihovo število na nivojih I, II in III. Spletna stran UEMS-a je dostopna na www.uems.be. V okviru UEMS-a je sekcija za ginekologijo in porodništvo glede spletnih povezav zelo napredna. UEMS je najmočnejša organizacija zdravnikov v EU; razdeljena je v sekcije. Generalni sekretar prof.

Van Assche nas je obvestil, da bo UEMS izdal novo publikacijo za leto 2002 - prejšnja publikacija je dostopna v ZZS in v knjižnici Ginekološke klinike, tudi kot CD-ROM.

EBCOG, www.EBCOG.org, je organ sekcije, v kateri je 25 držav s ciljem, da izboljša zdravje žensk in otrok z izboljševanjem zdravstvenega varstva v vseh evropskih državah. Za doseg tega cilja EBCOG:

- priporoča standarde za specializacijo ter način vzdrževanja teh standardov,
- preučuje vsebino in kakovost specializacij v državah v Evropi,
- priporoča kriterije, ki naj bi jim zadostili centri, kjer se izvaja specializacija,
- predlaga poenotenje specializacij,
- zagotavlja, da sta znanje in izurjenost specialistov ginekologije in porodništva vzdrževana in se dopolnjujeta z novimi spoznanji,
- razvija, s subspecialisti na področju ginekologije in porodništva, sistem za ugotavljanje in priznavanje kakovosti specializacij,
- promovira raziskave na področju zdravja žensk in otrok,
- olajšuje izmenjavo specializantov med centri za specializacijo v Evropi. ■

Zdravstveni dom Cerknica-Loška dolina objavlja prosto delovno mesto **zobozdravnika**

Pogoji:

- strokovna izobrazba: doktor stomatologije
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije
- trajanje zaposlitve: za določen čas 1 leta, možnost podaljšanja za nedoločen čas,
- vrsta zaposlitve: poln delovni čas.

Kandidate vabimo na razgovor. Za dodatne informacije smo na voljo na tel.: 01 70 50 106.

Racionalna farmakoterapija v pediatriji

Nenehno podiplomsko izpopolnjevanje iz pediatrije

Borut Bratanič

Katedra za pediatrijo Medicinske fakultete v Ljubljani je že devetnajstič organizirala tradicionalne Derčeve pediatrične dneve, ki so potekali v veliki predavalnici Medicinske fakultete v Ljubljani od 1. do 2. junija 2001, eno od stalnih oblik pediatričnega podiplomskega izpopolnjevanja. Ob prijavi smo udeleženci prejeli 13. knjigo iz bogate pediatrične strokovne serije z naslovom "Izbrana poglavja iz pediatrije", ki že od leta 1991 redno izhaja v okviru zbirke univerzitetnih priročnikov Medicinske fakultete v Ljubljani. Tokrat nosi naslov: "**Racionalna farmakoterapija v pediatriji**". Avtorji, uredniki, tehnična urednica, lektor in recenzenti so vložili veliko truda, da je bil učbenik (266 strani) na voljo že na dan strokovnega srečanja. Tiskanje učbenika je podprl Lek d.d. Ljubljana.

V uvodnem delu srečanja je C. Kržišnik čestital za okrogle življenjske jubileje našim zaslužnim upokojenim pediatrinjam in pediatrom: **prof. dr. Zori Konjajev**, **prof. dr. Marjanu Prodanu**, **prim. Dragici Bartenjev** in **prim. Emilu Trudnu**.

Kratek kulturni program je izvedel mešani pevski zbor "Dr. Bogdan Derč", ki letos praznuje 20 let uspešnega delovanja doma in v tujini.

Velika dvorana Medicinske fakultete v Ljubljani je bila ponovno premajhna za vse (več kot 275 uradno prijavljenih udeleženk in udeležencev), ki so se želeli udeležiti tradicionalnega strokovnega srečanja pediatrinj in pediatrov iz vse države.

K polni udeležbi je pripomogla izbira teme in kot se je kasneje izkazalo tudi zelo strokovna ter tehnično zanimiva predstavitve napovedanih tem. Izobraževanje je potekalo v 7 dokaj raznovrstnih sklopih tem, katere je družilo področje racionalnega (strokovno utemeljenega) zdravljenja otrok in mladostnikov.

V prvem tematskem sklopu so prevlado-

vala farmakološko-teoretična predavanja. Uvodno predavanje o "Sodelovanju (compliance) pri zdravljenju v pediatriji" je predstavil **C. Kržišnik**. Zanimivo temo o farmakogenetiki v pediatriji je predavala **K. Breskvar**, **L. Stanovnik** pa je nazorno predstavil "Posebnosti delovanja zdravil pri otrocih". Sklop je zaključila **M. Kržan** s pregledom o "Stranskem delovanju zdravil pri otrocih".

Drugi tematski sklop se je pričel s predavanjem "Dojenje in farmakoterapija doječe matere" (**B. Bratanič**). **T. Battelino** je predstavil prihodnost terapevtskih možnosti v predavanju "Gensko, encimsko in druga zdravljenja v pre- in postnatalnem obdobju".

J. Primožič je razmišljal o "Etičnih vidikih zdravljenja in raziskav zdravil pri otrocih". **P. Truden Dobrin** je predavala o "Na dokazih temelječi medicini". **J. Fürst** je v predavanju "Analiza uporabe zdravil v otroški dobi v Sloveniji in Skandinaviji" ugotovil preveliko uporabo antibiotikov širokega spektra pri nas.

V razpravi je splošno odobravanje poželo mnenje, da je prevelika uporaba antibiotikov v Sloveniji nemara tudi posledica prenapetih časovnih normativov za naše pediatre, ki v časovni stiski med obravnavo svojih pacientov nimajo pravega časa za poglobljen pogovor in edukacijo staršev bolnih otrok.

Pred strokovnim delom XIX. Derčevih pediatričnih dni so priznanja za življenjsko delo in osebne jubileje prejeli v prvi vrsti sedeči kolegice in kolegi (od leve): prim. Emil Truden, prim. Dragica Bartenjev, prof. dr. Marjan Prodan in prof. dr. Zora Konjajev.

Množičen obisk kolegic in kolegov je oba dneva do zadnjega sedišča napolnil veliko predavalnico Medicinske fakultete v Ljubljani.

Tretji tematski sklop je odprl **M. Čizman** z "Racionalno uporabo antibiotikov v pediatriji". Predstavil je, kako pretirana uporaba antibiotikov v najmlajših skupinah otrok (od 0 do 6 let starosti) predstavlja pritisk na normalno bakterijsko floro in seveda poveča možnost razvoja rezistentnih klic. V Sloveniji še vedno otrokom predpišemo relativno veliko antibiotikov (problem, ki je prisoten v našem strokovnem prostoru že več kot deset let). Zadnji del predavanja sta dopolnila **V. Plevnik Vodušek** in **M. Slivnik**, ki sta predstavila kratko primerjalno analizo dela in uporabe zdravil v zasebni in dispanzerski pediatrični ambulanti v mesecu januarju letošnjega leta. **B. Podrumac** je predavala o "Lokalnem zdravljenju kožnih bolezni pri otrocih in mladostnikih". **M. Derganc** pa je povzela "Novosti v diagnostiki in zdravljenju sepse pri otrocih". **B. Bonač** je predavala o "Pogledu proizvajalca zdravil na racionalno farmakoterapijo".

S četrtem tematskim sklopom se je sklenil pester prvi dan devetnajstih Derčevih pediatričnih dni. Prvi je predaval **P. Kotnik**, ki je predstavil skupni prispevek z **M. Kuhar** in **C. Kržišnik** o racionalni uporabi vitaminov in mineralov pri otrocih. **J. Anžič** je pre-

davala o skupnem prispevku z **J. Jazbecem** o "Zdravljenju hipokromnih mikrocitnih anemij". **A. Gregorič** je predstavil "Zdravljenje hipertenzije pri otrocih". **R. Kenda** pa je na koncu povzel "Zdravljenje okužb sečil pri otrocih in mladostnikih - novosti in stare dileme".

Po zaključenem prvem dnevu je v avli fakultete medicinski orkester "Camerata medica Labacensis" za udeležence priložnostno zaigral, sledil je prijeten večerni sprejem za vse prisotne, ki ga je organiziralo podjetje Lek d.d.

Sobotni program (2. 6. 2001) se je pričel s petim tematskim sklopom, ki ga je odprla **D. Mičetić Turk** s predavanjem o "Racionalnem zdravljenju akutnih bolezni prebavil" in nadaljevala **M. Sedmak** z "Racionalnim zdravljenjem kroničnih bolezni prebavil". **M. Todorovič Guid** in **O. Kranjc** sta na koncu sklopa predstavili primer "Farmakoterapije prirojene citomegalovirusne okužbe".

Predzadnji tematski sklop je uvedla **M. Breclj Kobe** s temo "Racionalna uporaba psihostimulativne terapije pri otrocih s hiperkinetičnim sindromom". **N. Potočnik Dajčman** in **H. Gregorič Kumpersčak** sta predavali o "Racionalni psihofarmakotera-

piji v pedopsihiatriji". Sklop sta zaključili endokrinološki temi: **N. Bratanič** je predavala o "Zdravljenju prezgodnje pubertete", **M. Žerjav Tanšek** pa o "Uporabi analogov somatostatina in estrogenov pri visoki rasti".

Sedmi sklop predavanj so pričeli **J. Frelih** in sodelavci **B. Živin**, **D. Neubauer**, **I. Ravnik**, **C. Kržišnik** o "Novih načelih obravnave otrok z vročinskimi krči". **J. Frelih** in **D. Neubauer** sta predstavila "Zdravljenje epileptičnega statusa pri novorojenčkih, malčkah in mladostnikih". **A. Gros** je pregledno povzel temelje kirurškega in medikamentoznega zdravljenja bolezni nosu, ušes in grla pri otrocih. **S. Kopriva** je v enem predavanju povzel zaključke treh pisnih prispevkov (**V. Maček**, **A. Borinc Beden**) na temo vedno aktualnega zdravljenja bolezni zgornjih in spodnjih dihal pri otrocih. Na koncu sta predavali **M. Kuhar** o "Racionalnem zdravljenju alergijskih bolezni" in **M. Accetto** o "Racionalnem zdravljenju revmatskih bolezni pri otrocih".

Zadnja razprava je bila zaključena v soboto okrog 15. ure, ko je **C. Kržišnik** ponovno zelo uspešno organizirano in zelo dobro obiskano strokovno prireditev tudi uradno zaprl. ■

Novosti na področju kostne gostote

Radko Komadina

Od 5. do 10. junija 2001 je potekalo v Madridu prvo skupno srečanje IBMS (International Bone and Mineral Society) in ECTS (European Calcified Tissues Society). IBMS je med najstarejšimi mednarodnimi strokovnimi združenji. Nastala je v 60. letih XX. stoletja z združenjem raziskovalcev kostne presnove. Parathormon je bil odkrit v 80. letih XIX. stoletja. Pionirsko delo o mehanizmu delovanja parathormona na molekularnem nivoju je v 60. letih XX. stoletja privedlo do ustanovitve IBMS, ki že 28 let izdaja revijo Bone. V njej objavljajo članke s področja celične in molekularne biologije, ortopedske kirurgije, osteoporoze in revmatskih bolezni. Mlajša ECTS izdaja Calcified Tissues International in pokriva isto strokovno področje. V Madridu so se zbrali temeljni raziskovalci in klinični strokovnjaki, večinoma vključeni v International Osteoporosis Foundation (IOF).

Pet delovnih dni kongresa je bilo vzorno organiziranih. Dopoldanska in popoldanska sekcija sta se pričeli vedno z dvema 30-minutnima plenarnima predavanjema. Sledila so krajša poročila v zvezi z uvodnima temama. Zbrani cvet bazičnih in kliničnih raziskovalcev je nudil vrhunski strokovni užitek: dušikov oksid (NO) kot homeostatski inhibitor citokrom C oksidaze v mitohondrijih (Moncada, London), vloga vnetnih citokinov v diferenciaciji osteoklastov (Takahashi, Tokyo), moduliranje delovanja osteoklastov (Vaananen, Turku), moška osteoporoza (Orwoll, Portland) (Pols, Rotterdam), genski nadzor delovanja osteoblastov (Ducy, Houston), kriteriji diagnosticiranja osteoporoze (Eastell, Sheffield), znanstveno utemeljena medicina (angl. "evidence based medicine") o učinkovitosti zdravil, ki jih uporabljamo pri zdravljenju osteoporoze (Seeman, Melbourne), regulacija hidrokilacije vitamina D (Kato, Tokyo), molekularna farmakologija agonistov, antagonistov in modulatorjev estrogenskih receptorjev (McDonnell, Durham) itd.

Kaj je prinesel Madrid novega v osteologiji: v prihodnje bo vse več govora o vlogi dušikovega oksida v celični biologiji, osteoklastov in osteoblastov še zdaleč ne pozna-

mo, vendar vse bolj spoznavamo njihovo delovanje, moška osteoporoza se razlikuje od ženske osteoporoze, kaže se histomorfometrično drugače, z manj ozko kortikalis, brez perforacij trabekul, v višji starosti bolnika, z višjim pragom BMD za zlom, morda denzitometrično z nižjo vrednostjo T za postavitev diagnoze. Le alendronat, risedronat in raloksifen imajo izpolnjene vse kriterije "evidence based medicine" o dokazani učinkovitosti. Po anti-resorptivnih zdravilih prihajajo stimulatorji apozicije kosti kot modni hit. Predstavljeni so bili prvi klinični rezultati z intermitentnim zdravljenjem s parathormonom, ki se po 120 letih vrača v ospredje osteološkega raziskovanja. Zdravilo je še v fazi zaključnih kliničnih preiskav le v parenteralni obliki. Z njim se ne povečuje le BMC, temveč se debelijo trabekule, izboljšuje njihova mikroarhitekturna urejenost. Torej se po desetletju zdravil, ki s študijami dokazano zvišujejo kostno gostoto na cm^2 , dokazano pa ne znižujejo njene krhkosti in dokazano ne vplivajo na manjši nastanek zlomov po delovanju minimalne zunanje sile na kost, ne bo več. Začenja se obdobje zdravil, ki bodo znala morda stare kosti pomladiti.

Žal sedanost še ni roznata. Pogosteje odkrijemo osteoporozo ob nastanku zloma kot z meritvami kostne gostote. Po Rotterdamski študiji prejema v letu, ko nastane prvi zlom zaradi krhkosti kostnine, ustrezno medikamentozno zdravljenje le 40 odstotkov bolnikov s prvim zlomom hrbteničnega vretenca in porazni 4 odstotki zlomov kolka. Kadarkoli v življenju je jemalo zdravilo zoper osteoporozo le 14 odstotkov ljudi, ki so doživeli zlom kolka. Za Slovenijo nimamo podatkov.

Zdravnike, ki merijo kostno gostoto, je potrebno kontinuirano izobraževati. Problem, ki ga IOF rešuje že nekaj let z licenčnimi tečaji za denzitometrijo, se širi tudi v naši državi. V sodelovanju s SZO in IOF ga bomo v kratkem pričeli reševati na mednarodno veljaven način v sodelovanju z Zdravniško zbornico. Glede na različne zunanje in notranje vzroke za nastanek osteoporoze (rastle, zemljepisne, prehranske, gibalne kulture, življenjski slog itd.) je potrebno spoz-

nati značilnosti lastne populacije. V evropskem Sredozemlju, na Bližnjem vzhodu in v Skandinaviji poročajo o različnih deležih bolnikov s prvim zlomom zaradi krhkosti kosti in izmerjeno BMD v osteopeničnem področju (vrednost T med -1 in -2,5 standardne deviacije). Pri moških napovedujejo Američani povečano tveganje nastanka zloma zaradi krhkosti kosti že pri -2 standardnih deviacijah vrednosti T, lokalno sliko zabrisuje ponedkod prikrito pomanjkanje vitamina D. Za Slovenijo nimamo podatkov.

Tveganje nastanka prvega zloma zaradi krhkosti kosti pri človeku v osteopeničnem področju ni raziskan. V Rotterdamski študiji so našli 75 odstotkov prvih zlomov hrbteničnega vretenca pri asimptomatskih pomenopavzalnih ženskah, ki so imele BMD višjo od -2,5 standardne deviacije! Libanonci poročajo o kar 40 odstotkih deležu osteopenije pri prvem zlomu kolka. Kakšne so vrednosti pri slovenskih pacientih? Je zgrbljena drža dokaz težkega življenja ali prepoznano odkrite osteoporoze?

Na osteoporozo bi moral pravočasno pomisliti družinski zdravnik in s svojim varovancem ali varovanko pretehtati prisotnost glavnih faktorjev tveganja za osteoporozo.

Za obveščanje prebivalstva postaja vse bolj pomembno delovanje Društva bolnikov in bolnic z osteoporozo. Meritev mineralne kostne gostote (DEXA) je trenutno najboljši način napovedovanja tveganja za nastanek zloma zaradi krhkosti kosti. Idealnih biokemičnih markerjev za osteoporozo ni. Z njimi bolj izključujemo sekundarno osteoporozo. Glede na DEXA, prisotnost faktorjev tveganja, drugih bolezni, spola in starosti pacienta, njegovih razvad in življenjskega sloga, telesne dejavnosti in pacientovih želja izbereta ustrezno medikamentozno zdravljenje, vendar tabletko ne zadošča: potrebno je popraviti navade in razvade, ohranjati telesno gibčnost, opustiti nezdravo prehrano in zaživetiti dejavno. Smo sredi drugega leta Desetletja gibal, ki ga je SZO proučevala 1. 1. 2000. Ne uživajmo v nevednosti, lotimo se spoznavanja in reševanja za Slovenijo specifičnih problemov v zvezi z zlomi zaradi krhkosti kosti. ■

Mednarodne potrditve slovenski družinski medicini

WONCA-Europe 2001, Tampere, Finska

8. konferenca Evropskega združenja zdravnikov družinske medicine

Josip Car, Davorina Petek

Osmo konferenca evropskega združenja zdravnikov družinske/splošne medicine je potekala od 3. do 7. junija 2001 pri finskih gostiteljih v mestu Tampere. Mesto ima kakšnih 200.000 prebivalcev in leži v čudoviti pokrajini jezer in gozdov, je tudi živahno izobraževalno, raziskovalno, kulturno in ekonomsko središče. Konferenčni center je arhitekturno edinstven, saj ima možnost gostiti zelo veliko število udeležencev, pa vendar ustvarjati domačo atmosfero. S tem so bili ustvarjeni idealni pogoji za srečanja družinskih zdravnikov iz vse Evrope. Še prijetnejša so bila družabna srečanja, ki so potekala ob sijočih jezerih in v starem mestnem jedru, le nekaj korakov od konferenčnega centra.

Finska ima v družinski medicini dolgoletno tradicijo. Je okno k baltskim deželam in severovzhodu Evrope, kjer splošna medicina doživlja pomemben razvoj. Finska družinska medicina ima pri tem procesu vodilno vlogo in konferenca je predstavljala odlično možnost za spremljanje tega razvoja.

Strokovni program so organizatorji opremenili tudi s pomočjo srečanj "mrežnih organizacij" združenja WONCA: s področja raziskovanja, poučevanja, kakovosti, preventive in dela na podeželju v družinski medicini, ki so dale najpomembnejši prispevek k srečanju. Tema konference "družinski zdravnik - zdravnik prvega stika" (General Practitioner - the Front-line Clinician) je bila obravnavana z najrazličnejših zornih kotov. Zdravnik družinske medicine ima kot zdravnik prvega stika edinstveno vlogo: svojega bolnika obravnava celostno, je njegov svetovalec, zaupnik, zagovornik in več kot 85 odstotkov bolnikov samostojno "oskrbi". Delo družinskega zdravnika olajšuje tudi poznavanje bolnikove družine ter načina

življenja v skupnosti.

Dnevni program konference je bil zgrajen okrog osrednje teme dneva, ki jo je zastavilo plenarno predavanje, nato pa se je nadaljevala na številnih simpozijih in delavnicah. Plenarni predavatelji so temo predstavili poglobljeno, z osebnega stališča, večkrat tudi filozofsko obarvano. Tako je dr. Juan Gervas razpravljal o moči medicine v zgodnjem odkrivanju težjih bolezni, dr. Anne Luise Kirkengen pa je v čustveno nabitem predavanju govorila o spoštovanju in ponižanju kot dejavnikih zdravja in bolezni. Drugi dan konference sta bili plenarni predavanja na temo informacijska tehnologija in uporaba medicinskih informacij. Posebnega priznanja je bila deležna asist. Mateja Bulc, ki je bila kot podpredsednica UEMO-ja (European Union of General Practitioners) plenarna predavateljica tretjega dneva konference. Na plenarnem sestanku, ki sta mu predsedovala prof. dr. Justin Allen in prof. dr. Paula Vainiomaki, je predstavila predavanje z naslovom Networks in general practice/family medicine of today.

Vseh tem, ki so sledile naslednje tri dni, se ne da naštetih, med njimi pa so bile obravnavane pogostih bolezni v družinski medicini, kot npr. gastroenterološke, kardiovaskularne, mišično-skeletne, pa gerontologija, skrb za nosečnice, ki je marsikje v Evropi v rokah družinskega zdravnika, bolezni odvisnosti, infekcije... Vzporedno so potekale delavnice, prav tako na temo kliničnih problemov, psihosocialnih problemov, znanstveno utemeljene medicine...

Letošnja novost je bila sekcija Moj pacient, kjer so bili predstavljeni klinično zanimivi primeri po diagnostični plati ali pa težavni, pogosti obiskovalci. Tako je enega pacienta predstavila tudi naša kolegica Nena

Prof. dr. Igor Švab, dr. med., je v Tampereju prejel uradno imenovanje za podpredsednika WONCA - Europe.

Kopčavar Guček, ki je sicer predstavila tudi raziskavo o debelosti slovenskih družinskih zdravnikov. Zanimivo je bilo, da je več zdravnikov predstavilo primere, ki so bili izjemno naporni in frustrirajoči in se niso iztekli v "srečen konec". Srečanja z naslovom Moj pacient so ilustrirala spekter problemov, s katerimi se srečuje družinski zdravnik.

Celoten program je dajal veliko priložnosti za osveževanje starega in pridobivanje novega znanja in spretnosti na različnih področjih. V konferenco je bil vključen tudi program nenehnega podiplomskega izobraževanja (CME - continuous medical educa-

tion). Predavanja, pravzaprav bolj delavnice manjših skupin, so vodili predavatelji Medicinske fakultete v Tampereju. Tako smo se v vaji sporazumevanja preko igre vlog zdravnik - bolnik učili senzibilnosti, odprtosti in pozitivnega medosebnega odnosa. Z veseljem pa smo ugotovili, da tak pristop že nekaj let poučujemo tudi na naših domačih delavnicah družinske medicine. Nasprotno od te delavnice so bile nekatere izrazito praktično zasnovane, saj je bila delavnica pregleda vratne hrbtenice podobna vajam iz ortopedije, ki so se začele pri A - anatomiji in prišle do praktičnega konca, ko smo drug dru-

Asist. mag. Danica Rotar Pavlič, dr. med., je bila v Tampereju izvoljena za sekretarko združenja EGPRW.

gemu zvijali vratove v najrazličnejše smeri.

Kot že omenjeno, je bilo srečanje prepleteno s srečanjem mrežnih organizacij združenja WONCA. Prva Evropska skupina za raziskave v družinski medicini (The European General Practice Research Workshop - EGPRW) je organizacija za spodbujanje raziskovanja v družinski medicini v Evropi. Bistvo srečanj EGPRW je kritično presojanje trenutno tekočih raziskovalnih projektov, kakor tudi ocenjevanje predlogov novih evropskih projektov. EGPRW, v katerem dejavno sodeluje 30 držav, ima srečanja, tako kot EURACT in Equip, dvakrat na leto, vsa-

ko tretje leto pa se pridruži ostalim organizacijam, ki delujejo na področju evropske družinske medicine. Tema srečanja EGPRW-ja v času konference je bila znanstveno utemeljena medicina (ang. evidence based medicine) in delo v družinski medicini. Na konferenci je bilo predstavljenih več raziskav o uporabi smernic. V številnih evropskih državah se namreč na temelju znanstveno utemeljene medicine intenzivno razvijajo smernice ali protokoli za obravnavo različnih bolezni in stanj v družinski medicini. Razvoj smernic vse bolj temelji na raziskavah, narejenih v družinski medicini. Njihov pomen je bil eno izmed osrednjih sporočil konference. Lansko jesen je bila na temo znanstveno utemeljene medicine tudi v Sloveniji organizirana serija delavnic za zdravnike družinske medicine.

Strokovna srečanja EGPRW potekajo v nekoliko posebnem vzdušju, saj je običajno število udeležencev manjše, kot na simpozijih konference, zato pa so udeleženci v razpravi izredno intenzivni, tudi kritični in strokovni. Zelo opazno je bilo predavanje asist. mag. Danice Rotar Pavlič, ki je predstavila načela in težave kakovostnega raziskovanja v družinski medicini. Kakovostne raziskave so novost tudi v drugih evropskih državah, saj imajo drugačno metodologijo od nam bolj domačih kakovostnih raziskav.

Na srečanju so bile tudi volitve združenja EGPRW, na katerih je bila za sekretarko EGPRW-ja izvoljena asist. mag. Danica Rotar Pavlič. Izvolitev pomeni potrditev raziskovanih dosežkov, ki so bili v preteklosti narejeni v slovenski družinski medicini.

Druga mrežna organizacija, ki je imela srečanje v času konference, je Evropska akademija učiteljev v družinski medicini (European Academy of Teachers in General Practice - EURACT). EURACT je izobraževalno krilo WONCE, katerega cilj je spodbujanje učenja in poučevanja v družinski medicini. EURACT daje podporo organizacijam in posameznikom, tako na dodiplomski, kakor tudi na podiplomski ravni, ter spodbuja stalno strokovno in akademsko izobraževanje. Na srečanju v Tampereju so obravnavali izobraževanje kot pomemben element razvoja stroke. Večina zasedanj je potekala kot "brainstorming" o temah, kot so: "najboljši modeli specializacije", "kako učiti negotovost", "skrb, ki upošteva kontekst", "pogled pacienta in uporabnika zdravstvenih storitev", "inter-profesionalno skupinsko delo", "analiza zdravnikovega

dela ob kritičnem dogodku".

Tretja izmed mrežnih organizacij WONCE, ki je sočasno imela srečanje v Tampereju, je Evropsko združenje za kakovost v družinski medicini (The European Working Party on Quality in Family Practice - Equip). Cilj Equip-a je podpora in spodbujanje kakovosti v družinski/splošni medicini v Evropi. Na konferenci je bila vrsta zanimivih delavnic, kot so: Temelji razvoja kakovosti, Skupno odločanje (Shared Decision Making), Razvoj v informacijski tehnologiji, Konflikti v pogovoru z bolniki in Od znanstveno utemeljene medicine do stalnega izboljševanja kakovosti. Iz Slovenije so bili predstavljeni posterji asist. Mateje Bulc, Milana Rajtmajerja, asist. dr. Janka Kersnika in avtorjev.

Na konferenci je doživela slovenska družinska medicina veliko potrditev in se, čeprav "mlada", dokazala kot nadvse uspešna. Kar trije slovenski predstavniki v evropskih organizacijah družinske medicine so bili izvoljeni na vodilne položaje. Prav gotovo najpomembnejša je izvolitev prof. dr. Igorja Švaba za podpredsednika Evropskega združenja zdravnikov družinske/splošne medicine (WONCA - Europe). WONCA je organizirana kot akademsko in strokovno združenje in predstavlja okrog 45.000 zdravnikov družinske medicine v Evropi. Izvolitev je nadvse pomembna, saj prav WONCA sprejema odločitve o usmeritvah stroke v Evropi, prednostih, zagotavljanju kakovosti in razvoju.

Finci so vzorno, praktično brez spodrseljavev organizirali konferenco. Družabni program je ponujal za vsakogar nekaj. Lahko si užival v čudoviti pokrajini, lahko si se savnal ali si ogledal in zaplesal njihove plese. Ker je bilo poletje, pa naj bo temperatura kakršnakoli že, so oni organizirali zabavo na prostem. No, za zmrznjence z juga je nekje stal kak šotor z ognjem, da si si pogrel roke. Njihov humor na lastni račun v predstavi Sleepless GP in Tampere (kakšen spanec, ko pa se sploh popolnoma ne stemni) je bil skoraj angleški.

Posebnih odmevov je bila deležna tudi stojnica Združenja zdravnikov družinske medicine Slovenije. Ker je Slovenija na srečanju v Palmi de Mallorci sprejela organizacijo evropskega kongresa WONCA leta 2003, so se dejavnosti že pričele. Na stojnici, "oboroženi z reklamnim gradivom", so vabili na srečanje v Slovenijo. Upamo, da bomo tudi v Ljubljani, tako kot v Tampereju, gostili skoraj 2.000 udeležencev. ■

Travma

Kristjan Nedog

V Ormožu je 15. in 16. junija potekal simpozij Travma. Kaj pomeni organizacija strokovnega srečanja, kakršno je simpozij, v kraju, ki bi mu po nacionalnih kriterijih lahko mirno rekli mestece globoko v provinci in kjer se kaj podobnega že lep čas ni zgodilo, vedo najbrž le tisti, ki so se kdajkoli lotili česa takšnega. Če pa pridamo k temu še željo, da bi na srečanju gostili nekaj uglednih tujih predavateljev s področja psihotravme, potem postane ves projekt seveda še toliko bolj optimistično naravnano. Kljub vsemu se je srečanje zgodilo. In to predvsem po zaslugi neomajnih prizadevanj kolegov iz organizacijskega odbora, med katerimi moramo izpostaviti idejno vodjo simpozija prof. Mileno Srpak, spec. klin. psih., ki si je vso stvar v osnovi zamislila in bila kasneje ves čas tudi nekakšna "pogonska sila" organizacije, ter nenazadnje ob pomoči precejšnjega dela kolektiva Psihiatrične bolnišnice Ormož oziroma tudi občanov Ormoža, saj se je zadnje dni pred simpozijem zdelo, da vse mesto živi nekako v pričakovanju.

Zavedali smo se, da bo treba na vsega lepega vajeno slovensko psihoterapevtsko srednjo narediti že ob prihodu poseben vtis, da nas bodo potem sploh jemali resno. Zato smo za prizorišče dogajanja izbrali ormoški grad: za predavanja grajsko poročno dvorano, za druženje v prostem času pa grajsko dvorišče.

Prvi dan sta udeležence uvodoma pozdravila župan občine Ormož, gospod Vili Trofenik, ter predstavnik Psihiatrične bolnišnice Ormož Dubravko Krmpotič, dr. med., spec. nevropsih. V imenu stroke nas je nato nagovoril doc. dr. Janez Rojšek, spec. klin. psih., in na kratko opredelil izhodišča za dogajanje, ki ga imenujemo psihotravma, za njen nastanek, razvoj ter možnosti zdravljenja. Izrazil je željo, da bi v naslednjih dveh dneh izmenjali čim več izkušenj, prišli do čim več novih strokovnih spoznanj ter se seveda prijetno družili.

Prvo plenarno predavanje je imela prof. dr. Ljiljana Moro, dr. med., z Medicinske fakultete na Reki. Na podlagi svojih bogatih dolgoletnih izkušenj nam je spregovorila o

Dubravko Krmpotič, dr. med., spec. nevropsih. v uvodnem nagovoru udeležencem. Sedita: prof. Milena Srpak, spec. klin. psih., predsednica organizacijskega odbora ter gospod Vili Trofenik, župan občine Ormož (z leve)

etiologiji, klinični sliki in terapiji potravnatske stresne motnje (PTSD). Zatem je prof. dr. Bela Buda, dr. med., psihoanalitik z Medicinske fakultete v Budimpešti, predaval o zgodovinskem razvoju konceptov psihotravme. V zadnjem predavanju dopoldanskega dela prvega dne se nam je predstavila mag. Maria Hoyer, spec. klin. psih., psihoterapevтка, predavateljica na Otvos Lorant FF, oddelku za psihologijo v Budimpešti. Šlo je za zelo zanimivo temo - tako imenovani "izginuli jezik otroštva" oziroma za transgeneracijski prenos psihotravme, predvsem s staršev na otroke, kako in če sploh se psihotravma, ki se je prenesla na otroke, pri njih odraža v odraslosti ter kakšne so možnosti za njeno zdravljenje. Sledil je odmor za kosilo, lahko pa tudi za individualni ogled mesta, ki ga velika večina udeležencev seveda še ni poznala. Zadnje plenarno predavanje prvega dne je po odmoru imel prof. dr. Slavko Ziherl, dr. med., spec. psihiater, s kliničnega oddelka za mentalno zdravje v Ljubljani ter predavatelj na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Večini bralcev je dobro znano,

da je profesor največji strokovnjak v Sloveniji na področju zdravljenja duševno pogojenih spolnih motenj. V svojem predavanju nam je predstavil spolne motnje, ki so posledica spolne zlorabe.

Preostanek popoldneva je bil namenjen prikazom primerov. Najprej sta kolegici iz organizacijskega odbora prof. Milena Srpak, spec. klin. psih., ter Dušanka Logožar Perkovič, dr. med., spec. psih., skupinska analitičarka, predstavili primer psihotične pacientke, ki je po psihiatričnem vodenju z novimi antipsihotiki in hkratni psihoterapevtski obravnavi dosegla socialno in psihično reintegracijo. Zatem je Edo Gošnjak, spec. klin. psih., v prikazu primera spregovoril o težavah začetka obravnave incestne travme. Po odmoru smo videli še tri prikaze primerov. Prvega je predstavil Bojan Filipič, dr. med., spec. psih.; govoril je o tem, kakšne so lahko duševne posledice trpinčenega otroka v odrasli dobi. Za njim je nastopil še tretji od kolegov iz organizacijskega odbora Robert Oravec, dr. med., spec. psih., ki je predočil primer pisne izpovedi pacientke in jo

tematično povezal s Ferenczijevimi koncepti psihotravme. Zadnje predstavitev prvega dne pa je imela Dragica Resman, dr. med., spec. psih.; predstavila nam je zanimiv primer povezanosti bulimije in spolne zlorabe.

Udeleženci so bili po razpravi bolj ali manj enotni v mnenju, da je bil dan v celoti zelo poučen in zanimiv, vendar precej naporen, tako da je bilo potrebno veliko zbravnosti in energije, če si želel slediti vsem predavanjem do konca. Temu primerno se je toliko bolj prilegel večerni program, ki smo ga organizatorji skušali oblikovati čim bolj značilno za naš del Slovenije. Tako smo udeležence popeljali na večerjo s pokušno vin v slikoviti okoliš Jeruzalemskih gor, in sicer na teraso ene najbolj priljubljenih rustikalnih restavracij pri nas. Njihovo navdušenje je presegló tudi naša najbolj smela pričakovanja, tako da se je prijetno druženje ob plezni glasbi zavleklo do zgodnjih jutranjih ur.

Drugi dan se je pričel z lepim, sončnim jutrom in pozdravom ormoške pihalne godbe, ki je z nekaj koračnicami na grajskem dvorišču ustvarila pravcato slovesno vzdušje ter prebudila morebitne dremave udeležence. Strokovni del je pričel prof. dr. Ferenc Eros, dipl. psih., predavatelj na oddelku za socialno psihologijo Jannus Pannonius v Pecu ter član inštituta za psihologijo madžarske AZU. Predstavil nam je sociološke vidike travmatizacije. Sledilo je predavanje Lile Hardi, dr. med., spec. psih, psihoanalitičarke z inštituta za psihiatrijo in nevrologijo v Budimpešti, ki je spregovorila o psihotravmatološki oskrbi beguncev, azilantov in drugih žrtev mučenja. Po odmoru je sledilo še zadnje plenarno predavanje, ki ga je imel Hans Peter Söndergaard. Predstavil je biopsihološke vidike psihotravme. Po njegovem predavanju je sledila razprava ter zaključna beseda primarija Gorazda V. Mrevlje, dr. med., spec. psih., psihoterapevta na kliničnem oddelku za mentalno zdravje, ki je med drugim z nekaj zares pohvalnimi besedami polaskal organizacijskemu odboru.

Pred razhodom smo organizatorji poskrbeli še za "goodbye party" na grajskem dvorišču, kjer smo z udeleženci še nekoliko poklepetali ter dobili prve "feedback" informacije o tem, kako so bili zadovoljni. Razšli smo se v prijetnem razpoloženju, polni vtisov, ki so jih udeleženci izrazili, to moram v imenu organizacijskega odbora neskromno pripomniti, v glavnem s samimi superlativi in poskusi motivacije, da se "tavma" ponovno zgodi prihodnje leto. ■

Klamidijske okužbe

3. Bedjaničev simpozij

Jelka Reberšek Gorišek

Oddelek za nalezljive bolezni in vročinska stanja Splošne bolnišnice Maribor je v sodelovanju z Zdravniškim društvom Maribor in z Združenjem za infektologijo SZD 8. in 9. junija v Mariboru organiziral Bedjaničev simpozij o klamidijskih okužbah. Bedjaničev simpozij v Mariboru organiziramo vsako drugo leto in je postal že tradicionalen. To je bilo 3. srečanje, posvečeno spominu akademika prof. dr. Milka Bedjaniča, prvega predstojnika samostojnega infekcijskega oddelka v Mariboru v letih 1938-1948.

Simpozij je bil v novih prostorih mariborske univerze, ki že sami po sebi zagotavljajo prijetno strokovno vzdušje. Prostore nam je dal na razpolago rektor univerze prof. dr. Ludvik Toplak. Običajno se pričetka takšnih srečanj udeleži tudi sam, saj rad prisluhne udejanjanju novih medicinskih spoznanj v klinični praksi. Zaradi njegove odsotnosti nas je v njegovem imenu pozdravila prof. dr. Dušica Mičetič Turk, dekanica visoke zdravstvene šole v Mariboru.

Za vsak simpozij izberemo temo z interdisciplinarnim pristopom. Prvi simpozij je bil namenjen črevesnim okužbam, drugi okužbam s herpesvirusi. Letos so strokovnjaki različnih specialnosti spregovorili o problemih klamidijskih okužb, ki so pogosto asimptomatske, zaradi tega često neprepoznave in neustrezno zdravljene. Posledice tega so lahko težji zapleti. Zdravniki, ki so se jim na simpoziju pridružili tudi mikrobiologi in farmacevti, so prisluhnili najnovejšim spoznanjem o epidemiološki situaciji, mikrobiološki diagnostiki, spolno prenosljivih klamidijskih okužbah in njihovih posledicah, okužbi dihal, klamidijskih okužbah v povezavi z boleznijo venskih arterij, ateroskleroze in boleznijo srca, prostatitisa, o reaktivnem artritisu in okužbah pri novorojenčkih. Trahom, danes na srečo pri nas pozabljena bolezen, je predstavil infektolog iz Murske Sobote - področja, kjer je bil trahom endemičen. Poleg priznanih domačih strokovnjakov najrazličnejših specialnosti so predavali tudi strokovnjaki iz tuji-

ne. O laboratorijski diagnostiki klamidijskih okužb je predaval prof. dr. G. Stanek z Dunaja, vodja referenčnega laboratorija za klamidijske okužbe in lymsko boreliozo na inštitutu za higieno na Dunaju. Prof. Stanek je eden vodilnih strokovnjakov na področju lymške bolezni. Tokrat smo ga spoznali kot odličnega strokovnjaka tudi na področju klamidijskih okužb. Prof. dr. J. Pavelić iz inštituta Ruler Bošković v Zagrebu je predstavila molekularne genske metode za odkrivanje okužb, povzročenih z bakterijo iz rodu klamidij. Prof. dr. S. Schönvald s sodelavci iz infekcijske klinike dr. Fran Mihajlčević v Zagrebu je obogatil klinični del s prikazom kliničnih izkušenj s področja prostatitisa in klamidijskih okužb.

O zdravljenju je spregovoril naš kolega na začasnem delu v Švici Andrej Trampuž. Častna gostja vseh naših srečanj je prof. dr. Vera Preac Muršič. Po rodu je Mariborčanka, znana predvsem po pionirskem delu na področju lymške borelioze v Evropi. Z veseljem prihaja na naša srečanja in jih pogosto obogati z razpravami iz svojih dolgoletnih izkušenj delovanja na področju mikrobiološke diagnostike na inštitutu v Münchnu.

Skozi vse teme oba dneva simpozija se je prepletala mikrobiološka diagnostika, nje-no udejanjanje v klinični praksi in rezultati kliničnega dela, spremljani z epidemiološkimi podatki.

Glavni sponzor srečanja je bila Pliva, ki je na satelitskem simpoziju predstavila azitromicin pri zdravljenju klamidijskih okužb. Ob tej priliki bi se rada zahvalila vsem sponzorjem, ki so strokovno in finančno podprli naše srečanje.

Strokovno delo smo v petek zvečer nadaljevali z družabnim srečanjem na poti iz Maribora na Ptuj.

Slovenija je majhna dežela, pa se nam včasih zazdi, da je zelo velika, saj marsikaterega kolega redko zanese pot v naše kraje ali jih sploh ne pozna. Zato smo popeljali vse udeležence srečanja na pot z muzejskim vlakom iz Maribora do Ptuja, kjer smo se poveselili v ptujski vinski kleti.

Vožnja z muzejskim vlakom (tistim ta pravim) je bila nekaj posebnega. Že vstop v vlak je pri številnih udeležencih obudil spomine. Najprej na šolske izlete z vlakom, kasneje pa na študijska leta, ko je vlak študentom izven Ljubljane pomenil več kot samo glavno prevozno sredstvo. Vlak je bil tudi kraj srečanj, simpatij, pogovorov in izmenjave mnenj o aktualnih zadevah. In takšna vožnja je bila tudi tokrat. Polna prijetnega vzdušja, pogovorov in zabave. In ko je vlak na povratku zapiskal skozi noč, kurjač naložil še zadnje lopate premoga v peč, da so zažareli v noč slapovi isker iz lokomotive, se nam je zazdelo, da se je čas za hip ustavil. A žal le za hip. Drugo jutro smo nadaljevali delo in zaključili simpozij.

Ob vsakem srečanju in tudi letos smo izdali zbornik vseh predavanj. Na naslovnici zbornika je posnetek klamidij, narejen ob preiskavah v mikrobiološkem centru zavoda za zdravstveno varstvo v Mariboru.

Mislimo, da bo zbornik dobrodošel pripomoček številnim zdravnikom v klinični praksi, pa tudi študentom primerno študijsko gradivo.

Na svidenje čez dve leti na četrtem Bedjaničevem simpoziju v Mariboru. ■

Zdravstveni dom Ljubljana objavlja prosto delovno mesto

zdravnika specialista rentgenologa

v enoti Vič Rudnik za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- *končana medicinska fakulteta,*
- *strokovni izpit,*
- *opravljen specialistični izpit iz radiologije,*
- *veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,*
- *državljanstvo RS in znanje slovenskega jezika,*
- *znanje iz UZ diagnostike abdomna.*

Pisne prijave z življenjepisom ter dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

Zdravstveni dom Ljubljana, Kadrovska služba, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

Simpozij mikrobi in antibiotiki 2001

Manica Mueller Premru

V petek in soboto, od 22. do 23. junija 2001, je v veliki predavalnici Medicinske fakultete (MF) potekal simpozij z mednarodno udeležbo "Mikrobi in antibiotiki 2001". Simpozij sta organizirala Sekcija za klinično mikrobiologijo in hospitalne infekcije SZD in Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo MF. Namenjen je bil splošnim in šolskim zdravnikom, mikrobiologom, infektologom, epidemiologom in drugim zainteresiranim. Ob tej priložnosti je sekcija izdala tudi zbornik z vsemi objavljenimi prispevki, ki je na voljo na Inštitutu za mikrobiologijo in imunologijo MF. Ob otvoritvi je predsednica sekcije prof. dr. Marija Gubina podelila priznanji upravnega odbora sekcije častni član Sekcije za klinično mikrobiologijo in hospitalne infekcije SZD prof. dr. Ani Zlati Dragaš, ustanoviteljici Sekcije, in prof. dr. Pavlu Kornhauserju, ki je leta 1977 sooblikoval strokovno komisijo za antibiotično doktrino v Kliničnem centru (KC) v Ljubljani, ki je bila osnova za razvoj nadzora nad bolnišničnimi okužbami v Sloveniji.

V programu je bilo predstavljenih 26 prispevkov, od tega dva prispevka tujih gostov, profesorja H. Richeta iz Nantesa in profesorice S. Kalenič iz Zagreba. En prispevek je predstavil prof. A. Krbavčič s Fakultete za farmacijo, šest prispevkov avtorji iz Zavodov za zdravstveno varstvo in iz Bolnišnice Golnik, šest prispevkov zdravniki iz KC in Zdravilišča Rogaška in 11 prispevkov avtorji z Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo MF.

Poleg teoretičnih tem o antibiotikih in mehanizmih odpornosti bakterij proti njim, o dejavnostih mikrobioloških laboratorijev in o nadzoru kakovosti dela v njih je bilo največ prispevkov posvečenih prikazu odpornosti bakterij v naših bolnišnicah in v domačem okolju. Znano je, da skoraj polovica bolnikov v času zdravljenja v bolnišnici dobi antibiotik, pogosto brez predhodne mikrobiološke preiskave. Uporaba protimikrobnih zdravil pa je lahko pogosto neustrezna in zelo draga, saj lahko predstavlja 30 do 50 odstotkov vseh sredstev za zdravlila posamezne ustanove, poleg tega pa omogoča pojavljanje in širjenje večkratno odpornih bak-

terij. Klinično odpornost bakterijskih izolatov proti antibiotikom zanesljivo odkrivamo s pravilno uporabo standardizirane metode. Večina mikrobioloških laboratorijev v Sloveniji uporablja metodo difuzije v agarju z diski, po ameriških standardih NCCLS (NCCLS, National Committee for Clinical Laboratory Standards).

Kolman s sod. je predstavila podatke iz regionalnega zavoda za zdravstveno varstvo, kjer je bilo 13 od 102 izolatov bakterije *Streptococcus pyogenes* odpornih proti makrolidom. Štrumbelj s sod. je predstavil podatke iz regionalnega zavoda, kjer je bilo 18,4 odstotka *Streptococcus agalactiae* odpornih proti eritromicinu. Med invazivnimi sevi *Streptococcus pneumoniae* v Sloveniji je bilo leta 1999 14,5 odstotka, v drugi polovici leta 2000 pa 22,5 odstotka odpornih proti penicilinu; 9 odstotkov invazivnih izolatov *Streptococcus pneumoniae* je bilo odpornih proti eritromicinu (Čižman s sod., Kolman s sod.).

V KC skupaj z Onkološkim inštitutom (OI) je bila leta 2000 prevalenca proti metilicilinu odporne bakterije *Staphylococcus aureus* (MRSA) 18 odstotkov (645 bolnikov od 3.588 bolnikov s *Staphylococcus aureus*). MRSA so najpogosteje osamili iz brisov ran in aspiratov traheje. Prevalenca MRSA iz he-

mokultur je bila 28,3 odstotka (34 od 120 bolnikov) (Mueller Premru in sod.). V Učni bolnišnici Maribor pa je bila prevalenca MRSA 6,4 odstotka, med bakteriemijami pa 16,6 odstotka. Ugotovljeno je bilo, da v Učni bolnišnici Maribor več kot 50 odstotkov bolnikov z MRSA zaznajo že z nadzornimi kužninami (Lorenčič Robnik s sod.).

Med po Gramu negativnimi bakterijami so bile predstavljene bakterije, ki izločajo laktamaze beta z razširjenim spektrom delovanja (ESBL-extended spectrum beta-laktamase), ki spadajo med večkratno odporne bakterije. V KC jih je bilo v leta 2000 172, od tega 145 (84 odstotkov) iz rodu *Klebsiella*, 23 (13,4 odstotka) iz vrste *Escherichia coli*, manj pa drugih. Med bakterijami iz rodu *Klebsiella* je 15,3 odstotka izolatov izločalo ESBL (Seme s sod.).

Bakterija *Pseudomonas aeruginosa* pogosto in hitro razvije odpornost. V letu 2000 so pri bolnikih iz KC in OI ugotavljali občutljivost 919 izolatov *Pseudomonas aeruginosa* iz različnih kužnin. Visoka je bila odpornost teh bakterij proti gentamicinu in netilmicinu (od 22 do 40 % glede na vrsto kužnine) in proti ciprofloksacinu (od 20 do 43 %), medtem ko je bila občutljivost za amikacin, ceftazidim in imipenem dobra (od 80 do 90 %) (Križan Hergouth s sod.).

Večina slovenskih laboratorijev za mikrobiologijo je že vključenih v zunanji nadzor kakovosti za področja splošne bakteriologije, določevanja občutljivosti za antibiotike, virologijo, mikologijo in parazitologijo v okviru sheme NEQAS (National Quality Assessment Scheme), ki je mednarodna, saj v njej sodeluje 1.200 kliničnih mikrobioloških laboratorijev v Veliki Britaniji in drugih, predvsem evropskih državah (Andlovic s sod.), en laboratorij pa je vključen v finski nadzor Labquality (Grmek Košnik s sod.).

Slovenski mikrobiologi so vključeni tudi v evropski projekt EARSS (European Antimicrobial Resistance Surveillance System), ki spremlja odpornost bakterij *Staphylococcus aureus* in *Streptococcus pneumoniae* iz hemokultur in likvorjev v 24 evropskih državah. Prevalenca bakterij MRSA, izoliranih iz hemokultur v drugi polovici leta 2000, je

bila v Sloveniji 21,4 odstotka, v Avstriji 22 odstotkov, v Nemčiji 9 odstotkov, v Italiji pa 41 odstotkov (EARSS Annual Report 2000). Odpornost bakterije *Streptococcus pneumoniae* proti penicilinu je bila 22,5 odstotka. Od leta 2001 zbiramo in posredujemo tudi podatke o odpornosti bakterij *Escherichia coli* in *Enterococcus faecalis/faecium* (Gubina s sod.), (Kolman s sod.).

Mikrobiološki laboratorij je pomemben s stališča farmakoekonomike, saj prispeva k racionalnejši rabi antibiotikov, če spodbuja pravi odziv in transport kužnin, uvaja hitre in standardizirane metode za identifikacijo in določanje občutljivosti za antibiotike ter hitro sporoča rezultate. S tem je možen hiter prehod z empiričnega na usmerjeno antibiotično zdravljenje. Zbirni podatki

mikrobiološkega laboratorija so pomembni za prilagajanje doktrine glede empiričnega zdravljenja, za ukrepanje glede rabe antibiotikov in preprečevanja prenosa okužb ter druge ukrepe na lokalni, državni in mednarodni ravni. Štorman s sod. opaža, da v osnovnem zdravstvu število preiskav upada, s čimer se tudi izgublja vpogled v odpornost bakterij v domačem okolju. ■

Osnove klinične alergologije in astme

Mitja Košnik

Alergologija je ena najmlajših in najhitreje rastočih vej medicine. Ni še tako dolgo (leta 1967), odkar so odkrili protitelesa IgE, ki so vzrok večini alergijskih bolezni.

Ker alergijske bolezni prizadanejo predvsem kakovost življenja in manjkrat življenje ogrozijo, jih zdravniki dolgo časa niso jemali tako resno, kot druge internistične bolezni. V zadnjih 20 letih pa se je interes za alergologijo močno povečal. Beseda "alergija" je postala popularna in se je začela uporabljati celo v vsakodnevem žargonu, kadar nekdo želi povedati, da mu neka oseba ali nekaj iz okolja ne prija.

Alergija je mehanizem, ki lahko povzroči ali poslabša številne bolezni. Podobne simptome lahko srečamo pri številnih nealergijskih boleznih. Zato alergologi sodelujemo v skupinah z organsko usmerjenimi specialisti. Slednji poznajo široko diferencialno diagnostiko. Alergologi pa ugotavljamo morebitno vlogo alergenov in imunoloških mehanizmov pri nastanku bolnikovih težav.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je bila alergološka dejavnost v Sloveniji omejena predvsem na klinike za pljučne bolezni, pediatrično kliniko in dermatološko kliniko. V devetdesetih letih se je na Kliniki za pljučne bolezni in alergijo na Golniku alergološko izobrazila generacija zdravnikov različnih specialnosti, s čimer se je ustvarila slovenska mreža alergološke dejavnosti.

Alergijske bolezni so pogoste, kronične in relativno lahko vodljive. Poleg tega potekajo v družinah. Večina alergijskih bolezni je namreč blagih in jih ni težko niti prepoznati niti zdraviti. Na pobudo prof. Eme Mušič

so se sodelavci Kliničnega oddelka za pljučne bolezni in alergijo Bolnišnice Golnik odločili, da bodo organizirali prvo alergološko delavnico, ki naj bi motivirala in izobrazila splošne/družinske zdravnike za vodenje bolnikov z alergijskimi boleznimi. Delavnico sta vodila doc. Mitja Košnik, prof. Stanislav Šuškovič. Organizatorji, predavatelji in slušatelji smo vikend 25. in 26. maja 2001 preživeli v hotelu Lek v Kranjski gori.

Led je prebil prof. Alojz Ihan, ki je v poetičnem slogu pokazal, kako imunski sistem lahko gostitelju koristi in škodi. Kliniki smo predstavili pogoste alergijske bolezni, ki jih zdravniki splošne medicine lahko prepoznajo, diagnosticirajo in zdravijo. Sem sodijo predvsem alergijski rinitis in blaga astma. Nekatere bolnike (anafilaksa, težja astma in atopični dermatitis, kronična urtikarija) pa je kljub vsemu potrebno poslati v specialistično ustanovo. Predstavili smo tudi način, kako zbrati podatke, ki bodo koristili pri specialistični diagnostiki, in način, kako z ustreznostjo komunikacijo med osebnim zdravnikom in specialistično ustanovo to diagnostiko narediti za bolnika čim manj zamudno. Poudarili smo pomen izobraževanja bolnika, ki mora svoje življenjske dejavnosti prilagoditi kronični bolezni in jo zdraviti predvsem s prilagajanjem okolju in urejanjem okolja. Posebno pozornost smo posvetili še preprečevanju nastanka in razvoja alergijske bolezni ter preprečevanju nezaželenih posledic nekaterih zdravil in interakcij zdravil pri bolnikih z alergijsko boleznijo ali astmo.

Na delavnici so prevladovala interaktivna predavanja. Predstavili smo bolnika z značilnimi težavami, ki pride v ambulantno

zdravnika splošne medicine, in ga z glasovanjem vodili skozi diagnostične in terapevtske postopke. Nekatere teme smo predstavili skozi dialog med organsko usmerjenim specialistom in alergologom. Praktično smo vadili temeljne postopke diagnostike in zdravljenja astme (meritev in vrednotenje pljučne funkcije, PEF, uporabo zdravil v inhalacijah), uporabo adrenalinskih avtoinjektorjev. Nekatere postopke, npr. kožno testiranje alergije pa smo praktično predstavili in ugotovili kar nekaj atopikov tudi med udeleženci delavnice in farmacevti. Vse teme so bile z obsežnejšim teoretičnim uvodom in praktičnim zaključkom zapisane v skriptah, tako da udeležencem delavnice ne bo težko narediti zaključnega izpita, ki ga Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo razume kot potrdilo, da slušatelji suvereno opravljajo diagnostiko in zdravljenje alergijskih bolezni in astme odraslih na ravni osnovnega zdravstvenega varstva.

Tudi odmori so bili namenjeni učenju, kajti med nami so bili predstavniki farmacevtske industrije. Farmacevtski industriji, predvsem glavnemu pokrovitelju, tovarni Lek, gre tudi zahvala za materialno pomoč, ki nam je omogočila izvedbo delavnice. Večina slušateljev je v anketi zapisala, da so se veliko novega naučili, ostali pa so vikend ocenili kot prijeten in zabaven. Organizatorjem pa se zdi bistveno, da smo navezali pristen in osebni stik med zdravniki splošne medicine in specialisti v alergoloških ustanovah. V prid bolnikom. Z delavnicami bomo nadaljevali!

Organizator se za strokovno sodelovanje zahvaljuje vsem predavateljem in piscem besedil. ■

Obisk univerzitetne bolnišnice v Baslu

Irena Grmek Košnik, Martina Kavčič

V začetku junija letošnjega leta sva kolegici klinični mikrobiologinji iz Koprca in Kranja odšli na enotedensko strokovno izpopolnjevanje v Univerzitetno kantonsko bolnišnico Basel v Švici. Povabil naju je Andrej Trampuž, specialist infektolog, ki je na oddelku za infekcijske bolezni te bolnišnice zaposlen že dobrih 7 let.

Namen obiska je bil spoznati švicarski model delovanja klinične mikrobiologije in bolnišnične higijene. Posebej naju je zanimala mikrobiološka diagnostika proti meticilinu odpornega stafilokoka (MRSA) in zapletenih okužb, povezanih z umetnimi materiali. Največ časa sva se namenili preživeti v mikrobiološkem laboratoriju, ki je organiziran v sklopu bolnišnice. Andreja Trampuža sva poznali v glavnem iz člankov v časopisih, kjer je opisoval svoje življenje in delo v Švici ter svoje poglede na problem bolnišničnih okužb v Sloveniji. Še preden sva se podali na pot, naju je prijetno presenetila njegova skrb in prijaznost. Rezerviral nama je prenočišče v bolnišnici in sporočil vse podrobnosti v zvezi s potovanjem.

V Baslu sva pripotovali po naporni noči z vlakom v ponedeljek, ko je bil v Švici praznik in dela prost dan. Takoj po prihodu smo se skupaj odpravili v bolnišnico, kjer smo na

delu srečali številne zdravnike, ki so kljub prazniku prišli pogledat svoje bolnike. Močno sva bili začudeni nad njihovim delavnikom. Ta se začne zjutraj in traja vse do poznega večera. Celotno dogajanje v bolnišnici poteka umirjeno in tekoče. Navdušil naju je odnos zdravstvenega osebja do bolnikov. Bolnika vedno pozdravijo z roko in si zanj vzamejo dovolj časa za pogovor ter odgovorijo na vsa vprašanja. Tako je bolnik na koncu pogovora pomirjen, večina dilem in strahov je razrešenih, predstavljeni pa so bili še odprti problemi. Po vsakem stiku z bolnikom si zdravstveno osebje roke dosledno razkuži z alkoholnim razkužilom. Plastenke z razkužilom so nameščene na vidnih in priročnih mestih, tako da jih ob izhodu iz bolniške sobe ni mogoče

Dr. Didi Burki, specializant klinične mikrobiologije, mag. Irena Grmek Košnik, dr. med. in Martina Kavčič, dr. med. (z leve)

spregledati.

V bolnišnici ni posebnega oddelka za infekcijske bolezni, ampak specialist infektolog konziliarno obravnava vse bolnike z infekcijskimi boleznimi po vsej bolnišnici. Vsak dan od 14. do 15. ure traja infektološki raport, katerega se udeležijo skupaj infektologi, mikrobiologi in higieniki bolnišnice. Infektolog najprej predstavi bolnike in njihove klinične slike, mikrobiolog nato sporoči najnovejše izvide mikrobioloških preiskav, nakar razpravo obogati še higienik z vidika epidemiološkega nadzora okužb. Na tem mestu se skupno razpravlja in odloča o najbolj primernem antibiotičnem zdravljenju, potrebi po izolaciji bolnikov in morebitni dodatni diagnostiki. To je konstruktivni dialog med specialisti sorodnih področij, v katerem kritika ni mišljena osebno, temveč je izraz prizadevanj za najboljšo možno zdravstveno oskrbo in čim hitrejšo okrevanje bolnika.

V mikrobiološkem laboratoriju sva spoznali predstojnika, dr. Rena Freia, mednarodno uveljavljenega strokovnjaka s področja mikrobiologije. Seznanili sva se s postopki kultivacije, identifikacije in testiranja občutljivosti bakterij na antibiotike. Laboratorij

Bolnišnica s ptičje perspektive

deluje v skladu s standardi dobre laboratorijske prakse (Good Laboratory Practice), ki so odobreni s FDA (Food and Drug Administration). Na področju testiranja občutljivosti mikroorganizmov za antibiotike pa tako kot v Sloveniji upoštevajo standarde NCCLS (National Committee for Clinical Laboratory Standards). Opremljenost laboratorija je odlična, stopnja izobraženosti laboratorijskih tehnikov pa zelo visoka. Laboratorij sledi najnovejšim dognanjem v mikrobiologiji in vsako preiskavo pred rutinsko uvedbo interno potrjuje. Diagnostika je racionalna z namenom čimprejšnjega sporočanja izvidov zdravnikom na oddelku. Poudarek diagnostike je na mikroskopskih preparatih, obarvanih po Gramu, čemur kliniki dajejo največji pomen pri prvi izbiri antibiotičnega zdravljenja.

Prof. Andreas F. Widmer, predstojnik oddelka za bolnišnično higieno, nama je predstavil epidemiološko stanje MRSA v Švici, predvsem v primerjavi z drugimi evropskimi državami. Švica je na področju higie-

ne naredila velik korak, saj je že pred leti uvedla dosledno razkuževanje rok zdravstvenega osebja kot nadomestilo za umivanje. Baselska univerzitetna bolnišnica tako že štiri leta nima primera bolnišnične okužbe z MRSA. S to bakterijo se praviloma srečajo le, če je bolnik premeščen iz druge države z veliko prevalenco MRSA in je ta že predhodno prisotna na koži ali sluznicah bolnika. Uspeh na področju obvladovanja bolnišničnih okužb je rezultat doslednega razkuževanja rok, izolacije in dekolonizacije bolnikov ter enotne strategije obvladovanja bolnišničnih okužb, ki ima popolno podporo tudi v vodstvu bolnišnice.

Med najinim obiskom sva uspeli spoznati tudi tretjega najpomembnejšega moža te bolnišnice, prof. Wernerja Zimmerlija, ki je idejni oče interdisciplinarnega pristopa k nadzoru bolnišničnih okužb z integracijo infektologa, mikrobiologa in higienika v tesno povezano celoto. Prisostvovali sva njegovemu odličnemu predavanju o okužbah pri splenektomiranih bolnikih. Veliko časa sva

preživel z dr. Andrejem Trampužem in se prepričali, da je Andrej v Švici cenjen in spoštovan med svojimi kolegi zdravniki in bolniki. Veliko znanja si je pridobil v letih mednarodnega sodelovanja in učenja pri naših in tujih strokovnjakih. Njegova velika vrlina je prijaznost in popolna predanost bolniku.

Že nekaj let spremljava problematiko bolnišničnih okužb. Po tem obisku sva prišli do spoznanja, da je za uspešnost preprečevanja bolnišničnih okužb nujno potrebno imeti jasno, enostavno in enotno doktrino ter jo dosledno izvajati in upoštevati po vsej državi. Vsekakor je pri tem koristno upoštevati izkušnje strokovnjakov, ki so svojo uspešnost konkretno dokazali z izkoreninjenjem MRSA iz bolnišnic ter zmanjšanjem bolnišničnih okužb na najnižjo možno raven.

Nenazadnje, v času najinega bivanja v Baslu je bila ravno tam nogometna tekma med našo in švicarsko reprezentanco. Naslednji dan po tekmi se nama je dvignil ugled. Upam, da se bomo Švicarjem tako približali tudi na področju nadzora bolnišničnih okužb. ■

Dentalna implantologija

Željko Jakelič

Zaradi pomembnosti, trenda in hitrega razvoja dentalne implantologije sta se strokovno vodstvo implantoloških centrov v Zagrebu (Dubrava, Gundulićeva) in Hrvatski liječnički zbor - Hrvatsko stomatološko društvo - odločila organizirati strokovno izobraževanje iz dentalne implantologije. Strokovno srečanje je bilo v Umagu 8. in 9. junija letos.

V uvodnem delu prvega srečanja je prof. dr. Goran Knežević kot organizator tečaja orisal pomembnost dentalne implantologi-

je ter številne implantološke sisteme.

Kot prvi predavatelj je nastopil prof. dr. Pavel Kobler in opisal pomembnost pravilne izbire bolnikov ter načine sodelovanja med bolnikom in zdravnikom med implantološkim procesom. Poudaril je dolžnosti slehernega zdravnika, da bolniku prikaže potek implantološkega postopka z vsemi možnimi zapleti, hkrati pa je izpostavil pomembnost motivacije in strpnosti bolnika ter nujno higieno, ki je pomemben dejavnik v celotnemu procesu vsaditve in protetske

suprastrukture.

Vsekakor sta starostna meja ter število implantatov v procesu oskrbe brezzobe čeljusti zelo pomembna. Predavatelj je poudaril, da je spodnja meja vstavitve implantata končana rast čeljusti (18. leto), medtem ko je zgornja meja omejena na biološko starost bolnika. V nadaljevanju je opisal kirurški potek in možne neuspehe, ki se velikokrat pojavijo v mejnih indikacijah, pomanjkljivi sepsi, neprimerni suprastrukturi ter neustreznosti izbiri implantološkega sistema.

Prof. Kobler je v nadaljevanju predstavil ITI implant sistem z vsemi indikacijami. Poudaril je pomembnost števila implantatov, ki se uporabljajo v določenih primerih. S pomočjo številnih slik je predstavil primere uspešnih posegov.

Naslednji predavatelj je bil prof. dr. Gisbert Krekeler s Stomatološke fakultete v Freiburgu in gostujoči predavatelj na Katedri za oralno kirurgijo na Stomatološki fakulteti v Zagrebu.

V svojem predavanju je razložil pomembnost fiksnih konstrukcij pri brezzobih bolnikih in opozoril na kakovost življenja z implantološko oskrbo. Opisal je pomembnost resorpcije kosti pri implantologiji in težave, ki se pri tem procesu pojavljajo. Zelo zanimiva je tudi njegova rešitev kostne resorpcije. Prof. Krekeler zaradi večje osteoinduktivne in osteokonduktivne lastnosti kostnega tkiva zagovarja uporabo lastne kosti pri resorpciji alveolarne kosti (kortikalisa in spongioze, ki ju jemlje s *cristae iliacae*, *caput tibiae*, kosti brade).

Zanimiva so tudi njegova mnenja in izkušnje pri uporabi umetnih materialov. Ne podpira uporabe membran. Če mora uporabljati umetne materiale, potem uporablja mešanico (50 % anorganskih in 50 % organskih delov). Zagovarja tudi mnenje, da membrane niso več v funkciji in da preprečujejo vrast veziva v kost ter da v 50 % lahko pride do zapletov (dehiscence rane in okužbe). Mnenja je, da je lastni periost najboljša membrana.

Pri dvigu sinusnega dna priporoča mešanico spongioze in HA (hydroxyapatit) v razmerju 2 : 1. Vstavitve implantata priporoča po enem letu.

Sledilo je predavanje, na katerem je prof. dr. Knežević predstavil nekatere najbolj pogoste sisteme implantatov, ki se uporabljajo v implantoloških centrih v Zagrebu (Astra Tech dental implant system, Bränemark, IMZ, Integral system). Predstavil je tudi material, iz katerega so implantati narejeni (titan), ter poudaril pomembnost površine implantata v procesu osteointegracije. V procesu vstavljanja implantatov obstajata dve različni metodi (enofazna in dvofazna). Na predavanju je opisal, kako in kje se naredi incizija (ki naj se ne bi dotikala papile) ter

nujnost celotnega intrakostnega položaja implantata. Opisal je tudi pripravo (rtg analiza kosti, klinični pregled) na kirurški poseg. Opisal je uporabo notranjega oktagonalnega sistema, ki onemogoča rotacijo in s tem preprečuje nadaljnje zaplete. Pomanjkljivost tega sistema (Astra tech) je v tem, da določene suprastrukture ne moremo dobiti takrat, ko to želimo.

Doc. dr. Macan je v sledečem predavanju predstavil Ankylos sistem. Predstavil je sistem, indikacije (brezzoba čeljust, distalna brezzobost, estetika prednjih zob) in kontraindikacije pri vstavljanju implantata. Kompatibilnost intraosealnih delov implantata je zelo pomemben dejavnik pri odločitvi o vrsti implantata. Poudaril je, da je za ustrezno protetično suprastrukturo v spodnji čeljusti potrebno čakati 6 mesecev, medtem ko je za proces osteointegracije v zgornji čeljusti potrebno čakati 4 mesece.

V nadaljevanju tečaja je dr. Eisenmann predstavil šestletne izkušnje z Ankylos sistemom implantata. Opisal je prednosti cementiranja in pomanjkljivosti vijačenja protetične suprastrukture. Poudaril je pomembnost individualizacije slehernega implantata ter nujnost paralelizacije vstavitve implantatov. Znano je namreč, da se v določenih primerih stari implantat mora zamenjati z bolj primernim.

Naslednje predavanje je bilo namenjeno IMZ implantološkemu sistemu (Friatec). Doc. Katanec je razložil pomen intramobilnega elementa, ki se nahaja v sistemu in ki omogoča povezavo implantata z naravnim zobom.

Drugi dan tečaja se je začel s predavanjem prof. Krekelerja.

Predavanje je bilo namenjeno zapletom po implantološkem delu ter načinu zdravljenja periimplantitisa. Prof. Krekeler je predstavil zaplet z vsemi kliničnimi in rtg znaki. Kako pomembni so kontrolni (recall) pregledi, je ponazoril s številnimi diapozitivi. Vsakemu stadiju, ki spremlja vnetje (5 klasa), sledi zdravljenje, ki se začne s čiščenjem (niso nujne teflonske kirete, temveč zadostujejo tudi metalne), nadaljuje z antiseptikom (chlorhexidin) in antibiotičnim (tetraciklini) zdravljenjem. Globine kostnih žepov, ki so manjše od 5 mm in se ne morejo zdraviti na konzervativen način, se zdravijo s periodontalno kirurgijo. Za zamenjavo

kostnega defekta in za osteoindukcijo se uporabljajo kostni grafi, HP-hydroxyapatit, TCP-trikalcijevfosfat, Dembon. Kirurški pristop omogoča optimalen rezultat, vendar predhodnega (konzervativnega) zdravljenja seveda ni mogoče prezreti. Pri zdravljenju z antibiotiki obstajajo sheme: 3 x 375 mg amoxicilin in 3 x 200 mg metromidazol v enem tednu; 2 x 500 mg ornidazol skozi 10 dni.

V predavanju, ki je sledilo, je doc. Katanec opisal računalniško denzitometrijo (CADIA) v dentalni implantologiji. Poslušalcem je poskusil predstaviti objektivnost metode v meritvah. Predstavil je tudi pripomočke (dentalna kamera, računalnik, scanner, RVG), ki so nujni pri ugotovitvah sprememb na kostnih strukturah.

Tečaj se je končal v popoldanskem času s predavanjem dr. Varge o kvaliteti (Quality of care) v dentalni implantologiji (Evropsko združenje za kakovost - EOQ - 1993).

Sklepna misel

Tečaj "Dentalna implantologija", ki ga je organiziralo Hrvatsko stomatološko društvo, je bil izredno koristen vodnik za zobozdravnike prakse, ki se pri vsakdanjem delu ukvarjajo z implantologijo.

Teoretično in praktično poznavanje implantoloških sistemov ter načinov kirurških postopkov, ki so bili na tečaju predstavljeni, je nujno potrebno za kakovostno oskrbo brezzobih bolnikov. Poznavanje kliničnih znakov in rtg sprememb na kosti (ki se pojavijo v čeljusti tudi po nekaj letih) ter zapletov in zdravljenja le-teh omogoča zobozdravniku, ki se ukvarja z implantologijo, da pravočasno oceni uspeh zdravljenja. Z neprekinjenim spremljanjem bolnikov (recall), ki so oskrbljeni z implantati in pripadajočo protetično suprastrukturo, lahko ugotovljamo oziroma spremljamo motiviranost bolnika ter kakovost in/ali pomanjkljivosti lastnega dela. ■

Biti ali ne biti, to zdaj ni več vprašanje

(basen)

Aleksander Brunčko

Male živali, ki jih odlikuje hitrost, tako v gibanju kot tudi v mislih, so se morale umakniti pred velikimi roparicami in ujedami iz gozda na planino Vulpio, ki se imenuje po najbolj zviti lisici.

Poljski zajec se je z desetletji spremenil v divjega planinskega kunca, ki je postal še hitrejši in previdnejši. Jelenov je bilo na planini vedno manj, povečalo pa se je število kozorogov, ki so se prilagodili planinskemu področju z manj hrane in vode. Črno podgano je v novem področju in podnebu izpodrinila siva, ki je močnejša in bolj zvita. Jazbece in polhe so zamenjali alpski svizci, ki si znajo skopati globoke in varne rove, kamor se lahko zatečejo pred nevarnostjo in pozimi pred mrzom. Pegatih sov najdemo tudi vse manj, a so se razmnožile velike uharice, ki so zelo previdne živali in se odpravijo na lov le ponoči.

Kot vidimo, so se živali prilagodile novim razmeram. Vse so si izbrale brloge v oddaljenih, slabo dostopnih predelih, v votlinah, jamah, rovih in duplinah redkih dreves. Na lov so se odpravljale večinoma le ponoči, podnevi le, ko so prej natančno preverile, če je varno. Za svojega voditelja so male živali izbrale kozoroga Capricornusa. Ta si je izbral še dve svetovalki: sovo Bubo in podgano Ratto.

Capricornus je zadalžil obe svetovalki, da najdeta nove možnosti v borbi proti roparicam in ujedam iz bližnjega gozda, ki so jih ogrožale, jim spremenile življenjski ritem in slog ter zmanjšale kakovost življenja.

Sova Buba in podgana Ratta sta kmalu sklenili, da ustanovita vsaka svoj znanstveni inštitut, kjer bodo proučevali nove načine borbe, ki morajo seveda temeljiti na večji zvižčnosti, kot so je sposobne roparice, čeprav imajo v svojih vrstah tudi lisice. Buba se je dogovorila z voditeljem zajcev Lepusom, da bodo zajci sodelovali kot poskusne živali pri raziskavah. Pri konkurenčnem inštitutu se je Ratta dogovorila z voditeljico miši Apodemo, da bodo miši udeležene znanstvenih poskusov.

Voditelj Capricornus je razpisal tudi vabljlive nagrade za zmagovalno ekipo, seveda v obliki najbolj okusne hrane. Določil je tudi rok, do katerega naj bi bili znani rezultati, in sicer - tri leta. Nekatere živali se niso strinjale z dolgim rokom, ker so neučakano pričakovale skorajšnje rezultate. Capricornus jim je odgovoril, da bo raziskovalno tekmo lahko tudi prej zaključil, če bo imela katera od ekip zadovoljive rezultate.

Podgana Ratta je kaj kmalu organizirala vohunsko službo na svojem inštitutu z namenom dobiti sveže informacije o poteku raziskave pri sosedih. Velika uharica Buba je dobro poznala metode svoje tekmice in je ponoči postavila za stražo svoje sove in čuke, podnevi pa divje peteline in zajce.

Raziskovalci so se lotili svojega dela zelo intenzivno. Rattina ekipa je proučevala učinke strupenih rastlin: črnega zobnika, kristavca in jesenskega podleska. Bubina skupina se je lotila raziskav na strupenih gobah: na zeleni mušnici, pomladanskem hrčku in na panterjevi mušnici.

Voditeljeva hipoteza je bila najti najbolj primerno rastlino, da bi z njo roparicam zastupili vodo, male živali pa bi postale s posebnim postopkom na ta strup neobčutljive. Seveda mora biti strup dovolj močan, da roparico ubije ali vsaj onesposobi za dalj časa. Začeli so s poskusi. Zavedali so se, da bodo izgubili precej poskusnih živali, vendar so izbrali take, ki se hitro razmnožujejo, saj zajke kotijo štirikrat, miške celo šestkrat na leto. Voditelj Capricornus je zagotovil, da se bodo poskusi izplačali, če bodo rešili male živali in jim izboljšali kakovost življenja.

Pri ekipi svetovalke Ratte so bili učinki slabši in kratkotrajni. Pri poskusih s strupenimi gobami je bilo kar nekaj smrtnih žrtev.

Capricornus je odločil, da naj sovina ekipa proučuje učinke strupov gob, ki se pokažejo kmalu, in podganina skupina tiste, kjer se pojavijo znaki za-

strupitve pozno. Po letu dni poskusov sta se obe ekipi sestali z voditeljem Capricornusom in ugotovili, da je najbolje nadaljevati poskuse z zeleno mušnico, ki ima sicer pozen, a zanesljiv učinek. Izdelali so načrt počasnega in hitrejšega privajanja na strup omenjene gobe. Bubina ekipa je prevzela proučevanje počasnejšega načina, ki bo trajal dve leti, Rattina skupina pa hitrejši način, ki bo trajal pri prvi skupini šest mesecev ali pri drugi eno leto.

Capricornus je postavil hipotezo, da lahko z majhnimi dozami strupa postopoma vplivamo na telo, da bo strup razgradilo ali vezalo na drugo spojino in ga na tak način naredilo nestrupenega. Podgana Ratta je poročala, da ima dobre rezultate glede privajanja telesa podgan na strupe, ki so jih nastavljali ljudje, ko so še živele v njihovih bivališčih. Voditelj je podaljšal čas raziskave še za dve leti in ponovno razpisal nagrade za najbolj uspešno raziskovalno skupino oziroma inštitut.

Rezultati prve skupine preizkusnih miši so bili znani že čez pol leta. Štirideset odstotkov jih je poginilo šest do deset dni po zaužitju zelene mušnice, za katero so dale vedeti, da je sicer zelo okusna. Trideset odstotkov jih je imelo prebavne težave in so močno shujšale, ker so izgubile dosti tekočine. Preostalih trideset odstotkov ni imelo večjih težav. Ko so tem dali popiti pozneje še z zeleno mušnico zastrupljeno vodo, so imele manjše težave, kot lažja driska in bruhanje, a njihovo življenje ni bilo ogroženo.

Po preteku dveh let so končno ugotovili, da je najuspešnejša metoda postopnega poviševanja doze strupa, tako da lahko poje miška četrtno klobuka zelene mušnice in se to ne pozna na njenem zdravju, podobno velja za zajca, ki poje polovico klobuka gobe, in to dosežeta šele po letu in pol. Ko so to ugotovili na poskusnih živalih, so nadaljevali poskuse na prostovoljcih, tako da so izbrali od vsake vrste petnajst živali in leto in pol postopoma zviševali doze strupene gobe zelene mušnice do končnega poskusa z zastrupljeno vodo. Ugotovili so tudi, da so različne vrste živali različno občutljive na strupe zelene mušnice. Miš je npr. desetkrat bolj občutljiva kot podgana.

Po petih letih trdega raziskovalnega dela so ugotovili točne doze strupa in koliko časa mora posamezna vrsta živali postopoma višati dozo. Capricornus se je odločil, da bo nagradil ekipi obeh znanstvenih inštitutov, saj sta pokazali ogromno delovne vneme in znanja.

Vendar pa so se male živali oziroma njihov voditelj in raziskovalci znašli pred novim problemom, sčasoma je začelo primanjkovati zelenih mušnic. Na posvet so poklicali krastačo Bufo Calamito, specialistko za strupene gobe, in se dogovorili, da bodo gojili zeleno mušnico na treh različnih področjih, predvsem tam, kjer rastejo hrasti, bukke, gabri in kostanji. Da jim je zrastle dovolj gob, so potrebovali spet leto dni. Sledilo je obdobje, ko so se vse male živali prilagajale na strupe zelenih mušnic, in ko je bilo še to za njimi, so sklicali posvet pred začetkom velikega dejanja. Vsaka žival je dobila svojo nalogo. Zavedati so se morale, da obstaja tveganje. Če jih kakšna od roparic dobi in poje, je seveda izpostavljena delovanju strupa in bo verjetno umrla. Na ta način bo svarilo svoji vrsti, da naj ne jedo sicer okusnih zajčkov, miši, divjih petelinov in svizcev.

Doba "prosvetljevanja" roparic in ujed je trajala sicer dve leti, poginilo je dosti malih živali, a tudi precej roparic. Na koncu se je izplačalo, male živali so se lahko postopoma vrnila s planinskega v gozdnato področje.

Male živali še vedno dnevno jedo male količine zelenih mušnic, da obdržijo odpornost proti strupu in svojo strupenost. Pojavlja se pa nov problem: zelenih mušnic je v gozdovih vse manj, ker jih uničuje nov sovražnik - clovek.

Nauk basni: Nikdar ni bilo tako, da bi ne bilo kako in nikdar ne bo tako, da ne bo kako.

Ivan Kalinšek: Akademik Božidar Lavrič

Zvonimir Šušteršič

Knjigo, ki s številnimi podatki, dokumenti in dogodki slika, ob prikazu življenja in dela akademika prof. Lavriča, tudi slovensko zdravstvo pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej, sem z zanimanjem prebral. Še posebej me je pritegnila, ker opisuje čase, ki sem jih sam doživljal, deloma celo kot sodelavec slavnega kirurga. Od leta 1939 do 1947 sem bil zaposlen na ljubljanski kirurgiji: prvih 6 let na I. kirurškem oddelku, ki ga je vodil prof. Lavrič. Ko me je prof. Lavrič leta 1948 poslal v Celje, da uredim celjsko kirurgijo in bolnišnico, me je osebno spremljal in predstavil celjskemu županu ter mu pojasnil, zakaj me pošilja v Celje. Tudi vsa leta do svoje bolezni me je nadzoroval in ščitil pri težavah, ki so mi jih občasno povzročali nekateri celjski funkcionarji. Prof. Lavrič je namreč uvedel strokovno kontrolo klinike nad vsemi bolnišnicami v Sloveniji in, kjer delo ni bilo ustrezno, tudi ukrepal.

Te vrstice niso recenzije kakovostne knjige. Za to nimam ne želje ne pristojnosti. Deloma jo je že ocenil prim. Urlep v predgovoru. Avtor sam v uvodu navaja, koliko truda je bilo vložene v zbiranje podatkov, ki so v knjigi tako natančno evidentirani in dokumentirani. Pri tako obsežnem gradivu ni čudno, če pride tu in tam do kakšnega spodrsnjaja. Knjiga vsebuje dragoceno gradivo, ki bo služilo piscem zgodovine teh razgibanih časov. Zato sem se odločil, da opozorim na nekaj netočnosti, ki sem jih opazil. Te so obrobne, za celotno delo komaj pomembne. Utegnejo pa morebitne pisce zgodovine spraviti v zagate, če so v drugih virih podatki drugačni. Zgodovina pa mora biti tudi v podrobnostih natančna in neoporečna.

Na strani 28 je navedeno, da je bil prizidek, dograjen leta 1940, prvotno namenjen II. kirurškemu oddelku, da pa je prof. Lavrič dosegel preimenovanje I. in II. kirurškega oddelka v kirurško kliniko s skupno 312 posteljami. Nato pa je naštetih 11 sodelavcev, ki so delali takrat na tej kliniki. Med temi so dr. Blumauer, dr. Breclj, dr. Rakovec, dr. Bajc, dr. Šušteršič in tri leta volonter dr. Franc Novak.

Ti podatki niso točni. Prizidek je bil res dograjen leta 1940 in samo vanj sta se vselili novo nastali kliniki: kirurška in interna. Celotni prizidek je imel okrog 100 postelj. Kirurška klinika je od tega dobila dobro polovico. Prvi in drugi kirurški oddelek pa sta ostala nespremenjena v stari stavbi pod vodstvom prim. dr. Blumauerja in prim. dr. Guzelja. Na kirurško kliniko je ob njenem nastanku novo izvoljeni redni profesor dr. Božidar Lavrič sprejel naslednje sodelavce: dr. Milana Žumra, dr. Franca Derganca, dr. Roberta Kukovca (padel v partizanih), dr. Martina Benedika. Onih, ki so prihajali po letu 1941, ne zajemam.

Na I. kirurškem oddelku so do konca vojne 1945 poleg predstojnika dr. Blumauerja bili dr. Oton Bajc, dr. Boris Kunc, dr. Marina Masten, dr. Zvonimir Šušteršič, dr. Janez Janež. Dr. Bogdan Breclj pa je vodil ortopedski odsek, ki je bil v sklopu I. kirurškega oddelka.

Vodstvo II. kirurškega oddelka je po odhodu prof. Lavriča na kliniko prevzel prim. dr. Guzelj s sodelavci: dr. Venčeslav Arko, dr. Ivan Peršič, pa volonterji dr. Mirko Derganc, dr. Edvard Pohar, dr. Franc

Žvanut, dr. Franc Debevc. Dr. Slavko Rakovec je vodil urološki odsek, ki je bil v sklopu II. kirurškega oddelka.

Dr. Franc Novak je kot volonter - specializant delal v bolnišnici za ženske bolezni do leta 1938, nato pa je bil zaposlen kot specialist ginekolog na Onkološkem inštitutu do leta 1942, ko je odšel v partizane. Pri prof. Lavriču je opravil le enoletni obvezni kirurški staž v okviru specializacije iz ginekologije (torej ne tri leta).

Šele po osvoboditvi, sredi leta 1945, je prof. Lavrič združil vse tri kirurške oddelke v enotno kirurško kliniko in zdravnike, ki so ostali na teh enotah, obdržal kot sodelavce. Teh je bilo malo. Tisti, ki so bili v partizanih, še niso bili demobilizirani, oni iz koncentracijskih taborišč se še niso vrnili. Tisti, ki so sodelovali z okupatorjem, so emigrirali ali pa bili zaprti. Tu naj dodam: prof. Lavrič je za 2 posredoval pri oblasteh, da sta prišla iz zapora oziroma emigracije. Oba sta kasneje zasedla vodilna mesta, eden celo kot redni profesor. Oni, ki so sicer bili proti okupatorju, a se niso dejavno udeleževali odpora, so morali v vojaško službo. Dr. Breclj je ustanovil samostojno ortopedsko kliniko v Šlajmerjevem domu, dr. Arko pa je bil imenovan za šefa kirurškega oddelka v Mariboru. Na združeni kirurški kliniki, ki je imela 312 postelj, so ostali dr. Vladimir Guzelj, dr. Robert Blumauer, dr. Marina Masten, dr. Zvonimir Šušteršič, dr. Mirko Derganc, ki je postal že leta 1943 klinični asistent, in dr. Savko Rakovec, ki je obdržal vodstvo urološke enote. Poleg teh je bilo še nekaj mlajših kolegov, ki so med vojno volontirali na kliniki ali enem od kirurških oddelkov.

Iz navedenega je razvidno, da dr. Bogdan Breclj (ortoped) in dr. Oton Bajc nista nikoli sodelovala s prof. Lavričem na kirurški kliniki. Oba sta bila zaposlena na I. kirurškem oddelku: dr. Bajc do konca vojne, ko je bil poklican v vojsko, dr. Breclj pa do odhoda v partizane leta 1943. Prvi kirurški oddelek je bil do II. kirurškega in klinike v stanju stalne napetosti in rivalstva. Dr. Bajc bi torej težko sodeloval s prof. Lavričem, čeprav je bil ta do starejših kirurgov, ki so prišli pod njegovo vodstvo, korekten. Vendar pa je dosledno vodil personalno politiko tako, da je na kliniki sčasoma razvil skupino sodelavcev, ki so izhajali iz njegove šole.

Naj bo to dovolj. Za oris dogajanj v ljubljanskih bolnišnicah tistih burnih časov bi bila potrebna cela knjiga. Menim, da ni pisca, ki bi jo mogel napisati. Pisnih podatkov ni dovolj, tiste, ki smo to doživljali, bi lahko naštel na prste ene roke. In vsi smo že na pragu Hada.

V Kalinškovi knjigi bi opozoril še na naslednjo navedbo. Na 65. strani piše, da sta na kliniki intratrahealno anestezijo uvedla dr. Drago Hočevar in dr. Miro Košak. Res pa je, da je to anestezijo leta 1946 vpeljal dr. Košak, ki jo je, čeprav nerad, tudi opravljal več let. Dr. Drago Hočevar je prišel na kliniko koncem leta 1947 iz Celja, da bi se izpopolnil iz kirurgije. O intratrahealni anesteziji še ni vedel ničesar. Prof. Lavrič ga je usmeril v anestezijo in vanjo ga je uvedel dr. Košak. Kasneje je bil poslan na specializacijo na Dansko. Po dveh letih se je vrnil kot prvi slovenski specialist te stroke. ■

Od Calgaryja do Victorie

Tomaž Rott

“Dulce cum utili”, prijetno s koristnim, kot je davno tega baje dejal Horac. Res, prav nespametno bi bilo, če ne bi kadarkoli izkoristil dolgega potovanja na vrhunski strokovni sestanek tudi s spoznavanjem daljnih krajev. V relativno kratkem času ob premišljenem načrtu lahko vidiš marsikaj, da ne trpi delo, kot se nekateri s pikrimi (zavistnimi?) pripombami neupravičeno bojijo. Tako sva s sopotnico tudi tokrat, ko sva že bila v osrčju kanadskega Skalnega gorovja, namenila nekaj časa napol zimskemu obisku dveh najbolj znanih kanadskih narodnih parkov, Banffa in Jasperja. Ker ni bilo razlike, ali se vrneva domov skozi Calgary ali skozi Vancouver, sva se namenila tudi v prelepo mesto na pacifiški obali in na otok Vancouver z glavnim mestom Britanske Kolumbije, Victorio.

Oba omenjena narodna parka sta v kanadski pokrajini Alberta, jugovzhodno je Banff s svojimi 6.000 km², severozahodno pa se nadaljuje Jasper z 10.800 km² površine. Na zahodni strani parka Banff sta še dva

manjša, Kootenay in Yoho. Vsi štirje skupno s krajevnimi parki Hamber, Mount Robson (istoimenska gora je najvišji vrh kanadskega Skalnega gorovja s 3.954 m) in Mount Assiniboine (gora spominja na Matterhorn) sodijo pod Unescovo svetovno dediščino in predstavljajo enega največjih zaščitenih področij na svetu. Vprašanje pa je, če bo tako tudi ostalo ob komercialno pogojenih zahtevah po širitvi smučišč in terenov za golf.

Milijonsko mesto **Calgary** s 420 km² površine predstavlja eno najbolj razprostranih mest v Kanadi, ki se je razvilo zaradi bogatih naftnih nahajališč. Danes je takoj za Torontom najpomembnejši finančni center v Kanadi in gosti številne pomembne kanadske korporacije. Slovenci se Calgaryja spominjamo zaradi dveh olimpijskih medalj naših smučarskih skakalcev leta 1988. Mesto leži na višini preko 1.000 m, ob sotočju rek Elbow in Bow.

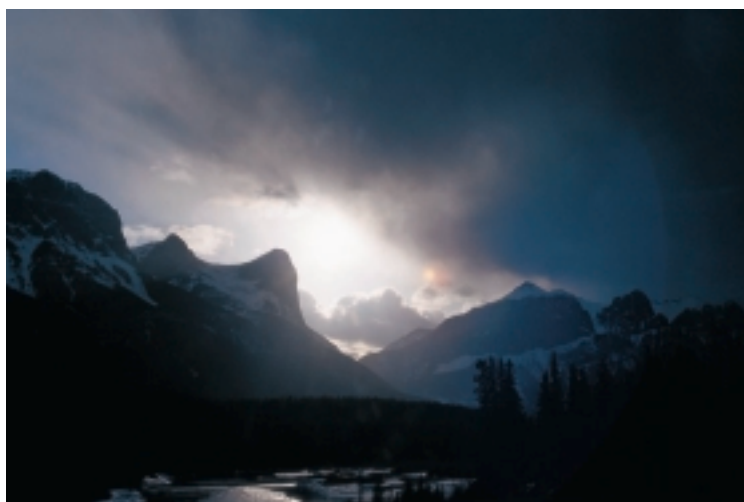
Slednja priteče iz **Banffa**, kamor je mogoče priti po slabih dveh urah trajajoče slikovite vožnje z avtobusom. Banff je glavno mesto istoimenskega najstarejšega kanadskega narodnega parka. Že leta 1885 so kmalu po odkritju vročih vrelcev zavaro-

vali prvih 25 km² ozemlja.

V parku je mogoče vse leto gojiti raznovrstne dejavnosti. 3.000 m visoke gore z ostrimi vrhovi, globoke doline in čudovita ledeniška jezera poleg planinarjenja omogočajo zimske športe, vključno z ekstremnim smučanjem, pohodništvom, vodnimi športi, tudi ribištvo ter uživanjem v neokrnjeni naravi, v bogatem živalskem in rastlinskem svetu. Lahko srečaš velike kanadske jelene, vapitije, in drugo srnjad, debeloroge divje ovce (samci z veličastnim zavitim rogovjem, mladiči in samice z zašiljenimi kratkimi rožički), raznovrstne drevesne in zemeljske veeverice, od ptičev pa pogoste vrane, žolne in šoje ter predvsem velike kanadske divje gosi. V času selitev ptic se pojavijo številni orli. Seveda pa je možno sicer redkejša srečanja s posebno vrsto belih, močno poraslih divjih koz, s kojotom, volkom, lisico, losom, črnim medvedom in celo vedno nevarnim medvedom grizlijem. Sprehod vzdolž reke Bow naju je pripeljal do srečanja z neživimi okamenelimi zlimi duhovi oziroma velikani, ki jih imenujejo **Hoodoos** in so posledica nenavadne erozije zemlje. Na poti sva videla glede na čas redke cvetlice, velikonočnice. V parku je več jezer, neposredno ob Banffu so tri jezera **Vermilion**, nekaj dlje je veliko umetno jezero **Minne-**

Urška in Tomaž

Na poti v Banff.

Banff: jezero Vermilion z goro Rundle v ozadju

wanka, 60 km oddaljeno pa je eno najlepših, **Louisino jezero**, dragulj Skalnega gorovja, ki ga je belec zagledal šele ob koncu 19. stoletja. Louise je bila ena od hčera kraljice Viktorije. Po slednji so poimenovali veličasten ledenik na obrobju jezera. Ob najinem obisku se je ta videl le v meglicah, zato pa je bilo mogoče videti dovolj ledu v zamrznjenem jezeru. Prav tako nisva imela sreče z vremenom ob obisku **Johnstonove soteske** s slapovi. Vendar naju je tu razveselila čipmunku podobna zemeljska veverica.

Med večernimi sprehodi po Banffu (dnevna svetloba se je ohranila še po deveti uri zvečer) sva srečevala predvsem mlade fante in dekleta, ki si s priložnostnimi deli v gostinstvu zaslužijo za prijetne, bodisi zimske bodisi poletne počitnice. Med turisti pa so prevladovali Japonci. Kanadčani so izredno prijazni in pristrčni, ustrezljivi in nevsiljivi. Čutiti je precej sproščene, vendar nenadležne nezavrtosti. Nekatera ortodoksna evropska merila in načela se tu podirajo. Tradicionalnost je tu treba meriti z drugim časom, saj je za njih že stara tovarna testenin s "špageterijo" izpred slabih 30 let. V restavracijah s sicer zelo okusno hrano me niso zmotile nekoliko nenavadne stvari. Napis na eni od restavracij, da strežejo zajtrk od sedmih zjutraj do štirih popoldne, si lahko razlagaš, kakor hočeš. Nič nenavadnega ni bilo, da so prav v tej restavraciji ponujali kombinacijo pečenih telečjih rebrc s perutnino ali jastogom, da, rebrcja z jastogom! V drugi restavraciji so stregli pijačo, obvezno vodo in druge pijače, kar v kozarcih za vlaganje. Pristrčno se mi je zde-

lo, ko sem na hrbtni strani računa zagledal napisano "Thank You", narisano srček in ime prijaznega dekleta, ki je stregla.

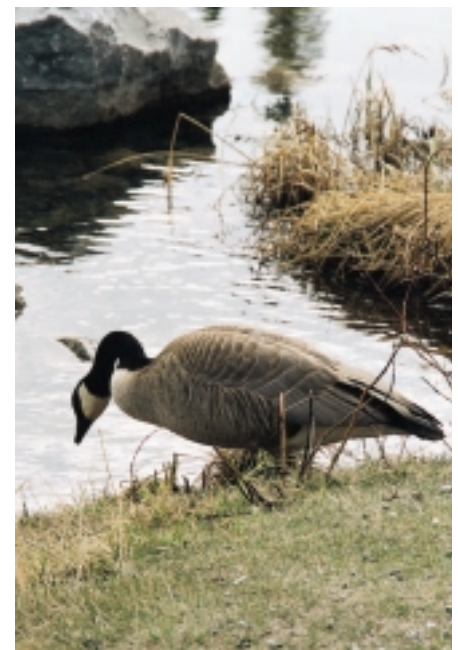

V bližini kraja Banff je **dolina Sunshine**, obdana s hribi, ki segajo do višine 2.900 m. Z njih se spuščajo smučišča za smučarje različnih sposobnosti, tudi tistih, ki uživajo v ekstremnem smučanju. Kanadčani najbolj uživajo v globokem snegu, tudi preko metra debeli plasti pršiča. "Ekstremni smučarji" morajo nositi s seboj obvezno lopato, da se ob padcu v preglobok sneg lahko izkopljejo. S smučišč je mogoče opazovati že omenjeno 3.618 m visoko, Matterhornu podobno, slikovito goro Mt. Assiniboine. Zaradi slikovite pokrajine v njeni okolici je zaželen, a tudi zahteven cilj hribolazcev.

Na poti iz Banffa proti severozahodu se cesta prevesi v bližini 3.747 m visoke gore Columbia v narodni park **Jasper**. Ob cesti, ki se tu dvigne 2.000 m visoko, je **ledenik Athabasca**, del verjetno največjega ledenika izven arktičnega področja v Severni Ameriki. Pokriva preko 320 km² površine in je debel do 300 m. Izklesani kamni z letnicami 1925,

1935, 1945 pred ledenikom nazorno kažejo na njegovo manjšanje. Na ledenik se je mogoče zapeljati s posebnim vozilom, kar sva zaradi pozne popoldanske ure zamudila. Kmalu po spustu z ledeniškega področja se z reko Sunwapta (wapta = tekoča voda) prične povirje **reke Athabasca**, ki teče po večjem delu parka. Park Jasper so ustanovili leta 1907, ime pa je dobil po Jasperju Hawesu, ki je vodil trgovsko postojanko za kožuho-vino. Povprečna nadmorska višina Jasperja je nekoliko nižja od Banffa, zato je rastlinstvo in živalstvo še bogatejše. V širokih dolinah in po hribih se razprostirajo veliki gozdovi iglavcev. Široki travnati pasovi ob cestah vabijo na pašo srnjad, ki je promet pretirano ne moti.

Zaradi zimskih razmer s snegom, ledom in meglo nisva mogla uživati vseh lepot parka Jasper. V bližini samega kraja Jasper je Piramidna gora, ki spominja na naš Storžič, pod njo pa slikovito Piramidno jezero. Ob njem sva preživela čudovit vikend. Tudi zaradi poklicne radovednosti sva si v Jasperju morala ogledati **Maligni kanjon**, Medicinsko jezero in Maligno jezero. Malignost nima nobene zveze z onkologijo, ampak s vzklikom "Cette maligne rivière!" belgijskega duhovnika. Verjetno zanj ni bila spodobna kletvica, ko so mu med raziskovanjem teh krajev visoke stene kanjona za nekaj časa preprečile napredovanje. Ob kanjonu so se

Kanadska gos

pasle divje ovce oziroma mufloni in se samovšečno nastavljali pred fotoaparate. 23 km dolgo **Maligno jezero**, obdano z vencem visokih gora, naj bi bilo sploh eno najlepših in največjih med ledeniški jezeri na svetu. Žal sva ga videla le v ledu, snegu in megli. Med jezerom in Malignim kanjonom je **Medicinsko jezero**. Nihanju gladine vode v tem jezeru so Indijanci pripisovali zdravilne lastnosti. Jezero je z enim največjih podzemskih rečnih sistemov v Severni Ameriki povezano z Malignim kanjonom oziroma Maligno reko, ki se izliva v reko Athabasco.

Pot do vročih vrelcev v Jasperju, ki bi se prilegli po hladnem in vetrovnem vremenu, je bila zaprta, verjetno tudi zaradi zimskih razmer. Nekatere visokogorske doline so namreč zelo ozke, ujete med strme, žagasto koničaste planine, s katerih lahko kadarkoli zgrmijo plazovi. Prav to nama je preprečilo, da tudi nisva šla v narodni park Yoho, v bližini Louisinega jezera, kjer je v eni izmed dolin eden najvišjih stopničastih slapov v Severni Ameriki, visok preko 250 m.

Skoraj 800 km dolga pot od **Jasperja do Vancouvra** je lahko zelo slikovita. Žal nama je znova oblačno vreme z občasnim sneženjem, ponekod dežjem in meglo, preprečilo uživati ob pogledu na najvišjo goro v "Rockyjih", Mt. Robson. Zaradi vremena sva izbrala najkrajšo pot do Vancouvra. Vseeno so se med potjo tu in tam razkrili s sne-

Zemeljska veeverica

gom pokriti vršaci, ponekod pa velika ali manjša jezera. Ponekod je pokrajina spominjala na domače kraje. Približno 100 km pred Vancouvrom naju je zvalila na ogled tabla z napisom **Bridal Veil Falls**. Čeprav omenjeni slap ni tako znan kot podobno imenovani slap v amerškem narodnem parku, je zanimiv zaradi okolice. Tu sva opazovala netropski deževni gozd, za katerega je značilna predvsem razrast preko 250 vrst raznovrstnih mahov, po tleh in drevesih. Popoldansko sonce, ki se je štrnasto prebijalo med grmičevjem in drevesi, poraslimi z mahovi, je dajalo čarobno, skorajda pravljnično igro svetlobe in senc.

Vancouver nosi ime po britanskem kapitanu, ki je leta 1791 raziskoval zaradi glo-

Dolgonoga divja ovca (muflon)

boko v celino segajočih fjordov in slikovite delte reke Fraser razgibano obalo. Univerzitetno mesto z dvema znanima univerzama, British Columbia in Simon Fraser, so lani proglasili za najlepše mesto na svetu. Razprostira se na obsežnem področju. Pretežno nizko grajene stavbe se skrivajo v obilnem zelenju, ki ga je manj le v moderno oblikovanem centru mesta s številnimi visokimi zgradbami. Vancouver je največje mesto BBC, kar ne pomeni znane britanske radijske postaje, ampak domačini tako s ponosom in upravičeno imenujejo kanadsko pokrajino, "Beautiful British Columbia". Glavno mesto pokrajine, Victoria, je na otoku Vancouver Island.

V centru mesta je arhitektonsko zanimiv

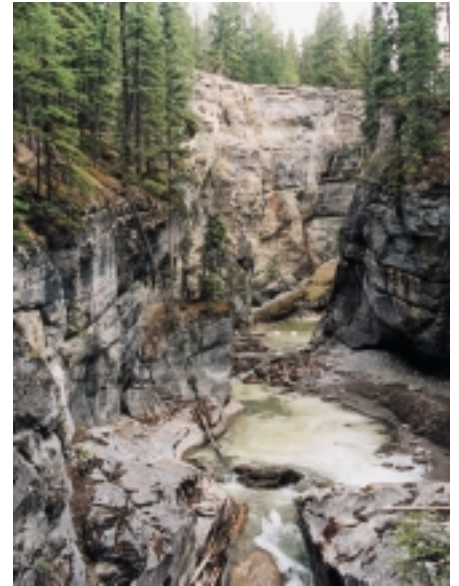
Banff: okameneli velikani

Jasper: ledenik Athabasca

Jasper: Piramidno jezero

Jasper: Maligni kanjon

trg Canada s hotelom in kongresnim centrom. Streha slednjega je oblikovana kot flo-
ta velikih jadrnic z napetimi krili. V nepo-
sredni bližini je večji informacijski center,
kjer me je kar prijetno pogrelo, ko smo na
vratih opazili napis, da govorijo špansko,
francosko, "Slovenština", nemško in japo-
nsko. Vsaj nekje smo med petimi najbolj po-
membnimi na svetu! Vzrok ni nenavaden.

Slikovita pokrajina z bližnjimi hribi, jezeri
in rekami spominja na Slovenijo in je priva-
bila številne naše zdomce. Nostalgčno so zve-
nele besede mladega kanadskega študenta slo-
venskega rodu (ki večkrat obiše kraje svojih
"korenin" in dobro pozna Slovenijo), da je
hvaležen očetu, ker se je naselil v Kanadi prav
v tem lepem mestu s slikovito okolico.

Nekaj sto metrov stran od moderno ob-

likovanega trga lahko opazuješ živahni utrip
trgovskega mesta. Nas je zanimala predvsem
baje edina še ohranjena in delujoča **parna
ura**. Ob dvanajstih je kot lokomotiva z raz-
ličnimi piščalmi zapiskala motiv londonske-
ga Big Bena.

Na geografskem središču Vancouvra je
park kraljice Elizabete z najvišjo točko me-
sta. Na 150 m visokem vrhu je geometrično
oblikovana kupola iz stekla in aluminija, v
kateri so razstavljeni primerki puščavske in
tropske vegetacije. Neposredno ob kupoli je
manjšemu vulkanskemu kraterju podobna
dolinica. Zaradi bogatih raznobarnih na-
sadev cvetja, grmovnic in drevja, med kate-
rimi so sprehajalne poti, jo imenujejo "po-
topljeni vrt". Z vrha grička je lep razgled na
mesto in okolico. Pravo razsežnost mesta je
lepše opazovati z oddaljenega razgledišča na
področju severno ležečega krajevnega **par-
ka Cypress**. Nedaleč od tega je morda kar
preveč turistično promoviran 200 m dolg vi-
seči most nad **kanjonom Capilano**. Pred ne-
kaj meseci se je tu pripetila žalostna zgodba,
ko naj bi se mlada mati spotaknila, tako da
ji je otrok z Downovim sindromom zletel iz
rok preko visoke varovalne ograje v 70 m
globoki kanjon!? Otrok je skorajda čudež-
no preživel, saj so njegov padec ublažile veje
dreves.

Severno od središča mesta je polotok,
Stanleyev park, ki predstavlja veliko rekrea-
cijsko področje, s sprehajalnimi potmi med
majhnimi jezerci in gozdovi, indijanskimi

Deževni gozd z mabovi

Vancouver: parna ura

Beli kit - beluga.

totemi in akvarijem. V akvariju smo imeli redko priložnost videti simpatične in igrive bele kite, beluge. Bazeni za zobate kite ubijalce, orke, so samevali, glede na kratkoživost ork v ujetništvu morda na srečo.

Vancouver Island je s svojimi 32.000 km² največji otok na pacifiški obali Severne Amerike. Na njem se dvigajo preko 2.100 m visoke gore. V notranjosti otoka ohranjajo na omejenem področju, imenovanem **Cathedral Grove**, stara drevesa, ki segajo tudi preko 70 m visoko. Že v času Kolumba so bila stara več sto let. Del razgibane zahodne obale sodi v **narodni park Pacific Rim** z deževnimi gozdovi, dolgimi plažami, ki so raj za deskarje, z morskimi levi in kiti. Obiskovalce vabi ogled kitov na odrptem Pacifiku, ki pa ga odsvetujejo srčnim bolnikom in noseč-

nicam. Če že nisva uspela videti kitov v Južni Ameriki, sva to poskusila še v Tofinu. Hitro glisiranje velikega čolna v valovitem morju med majhnimi otočki in čermi je bil dogodek zase in zaradi trdih udarcev čolna ob morske valove res ni za vsakogar. Nenavadno hitro gibljive kite oziroma boljše njihovo brizganje vode, hrbte in repe smo na trenutke sicer videli, vendar ni bilo prilike, da bi jih pobožali po glavi.

Na otoku je glavno mesto Britanske Kolumbije, **Victoria**, z mogočno stavbo parlamenta v bližini пристanišča. Za razliko od nekoliko bolj svetovljanskega in razgibanega Vancouverja sem v sicer zelo kratkem času dobil vtis bolj angleško dostojanstvenega in umirjenega mesta.

Polet nazaj v Evropo se je pričel v silnem

Otok Vancouver: slapovi Little Qualicum

dežju. Približno nad Banffom so se oblaki za kratek čas raztrgali, kasneje nad Severnim teritorijem, Grenlandijo in severnim delom Islandije pa smo preživljali dan brez noči, s čudovitimi pogledi na brezčasno pokrajino v ledu in snegu, zaledenela morja, ponekod s plavajočimi ledenimi gorami, jezikastimi ledeniki med konicastimi gorami Grenlandije in Islandije, ki jih je oblivalo jutranje sonce. Bilo mi je žal, da mi je zmanjkalo filmov. In to ne prvic.

Ne samo zaradi tega, temveč zaradi prijaznih ljudi, čudovitih krajev, umirjenega življenjskega utripa, ki se kaže tudi v urejenem prometu idr., bi bilo te kraje vredno ponovno obiskati, toda v nekoliko bolj spomladanskih razmerah. Upam, da se bo to zgodilo ...

Totemi v parku Stanley

Otok Vancouver: trillium

Dva recepta

Marjan Kordaš

Heretičen recept: učinkovit in prijeten

V februarju 1998 sem si - z nelagodnim občutkom - kupil elektronsko tehtnico. Ko sem stopil nanjo, je nelagodje preskočilo v osuplost, saj sem tehtal skoraj 74 kg. A bil sem toliko priseben, da sem si rekel "zdaj ali nikoli" in začel stradati. Se pravi, jedel sem kakovostno *normalno*, količinsko pa približno *dvakrat* manj. Vrh tega velikanske količine korenja in zelja, tako da odtlej korenja ne maram več. Stradanje - in nenehno preklinjanje človekovega nečloveškega biokemizma - je trajalo do maja 1998, ko sem prijadral do 70,5 kg. Pravzaprav sem hotel prignati do 69,5 kg, a mi je zmanjkalo energije. Med tremi meseci stradanja sem se pogosto spominjal izjave nekega neznanega debeluha, češ, da "so shujševalne kure eno samo sranje. Človek pol leta nič ne je, shujša pa za 20 dkg."

V začetku julija 2000 sem dobil novo (tj. četrto) kolo. Ko sem ga opremil po svojem okusu, sem ga začel preskušati in primerjati z ostalimi (tremi) kolesi. Pri preskušanju je seveda šlo predvsem za vprašanje, kakšno povprečno hitrost dosežem s posameznim kolesom na isti progi. Torej sem se z različnimi kolesi preganjal na progi Bled - Bohinjska Bistrica - Bled (40 km) in nekajkrat dosegel povprečno hitrost skoraj 24 km/h. Tako sem v prvem tednu preskušanja samo z novim kolesom prevozil nekaj več kot 300 km. Medtem ko sem dopolne kolesaril, sem se popoldne ubadal z običajnim servisiranjem novega kolesa (centriranje, nastavljanje zavor in obeh menjalnikov). Nekajkrat pa mi je uspelo, da sem se dirkanja osvobodil in bolj zložno kolesaril po klancih v Radovno ter v Bohinj čez Pokljuko.

Čez kakih deset dni se me je lotila nekakšna utrujenost in zaradi nje je hudo trpelo popoldansko servisiranje. Tako sem celo odložil menjavo pnevmatik (preskušanje kotalnega upora) pri novem kolesu. Ker se je utrujenost nadaljevala, sem jo začel raziskovati. Nesprejemljivo se mi je zdelo, da bi bil utrujen zaradi vsakdanjega kolesarjenja. In tako sem spet stopil na tehtnico in z grozo ugotovil, da tehtam komaj 68 kg. Od skrbi

nekaj dni nisem mogel spati in v tihih nočnih urah ugotovil, da skozi (shujšano) trebušno steno razločno tipam peristaltiko. Tumorja sicer nisem otipal nobenega, a obsedla me je misel, da bi šel na pregled za okultno krvavitev. Na srečo sem si pred tem postavil tole vprašanje:

Če bi bil npr. zdravnik jaz, kaj bi rekel "pacientu", ki bi se mu zdela ta preiskava indicirana zato, ker je po kolesarjenju - en teden vsak dan vsaj 40 km, povprečna hitrost nad 20 km/h - utrujen?

Rekel bi mu nekaj zelo nespodobnega.

Točno se spomnim, da je bilo nekoč zvečer, ko sem se spomnil rešilnega vprašanja:

"Morda pa gre preprosto za negativno energijsko bilanco?"

Da bi dobil odgovor, sem si ročno pripravil večerjo: zavitek tortelinov (s pršutom, *Grande*, 8 minut kuhanja), velikansko skledo paradiznikove solate in steklenico piva (Union, 0,5 l). Po večerji te vrste sem se počutil odlično in ker še enega zavitka tortelinov ni bilo v hladilniku, si ga nisem mogel skuhati. Naslednji dan sem običajno kolesarsko progo podaljšal do Zlatoroga in nazaj na Bled (60 km) in kolesaril malo bolj počasi (22 km/h). Kot prerojen! Brez utrujenosti! Takoj sem se odpravil v Zasip (gostilna "pri Kureju") in pogoltnil kosilo (goveja juha, dva kotleta, porcija pomfrija in porcija praženega krompirja, skleda zeljnate solate, dve steklenici piva Amber po 0,33 l). Sicer bi lahko pojedel več, a sem se vzdržal, ker pretiravanje ni zdravo.

Svoj povečan vnos hrane - seveda med nenehnim kolesarjenjem - sem skrbno nadzoroval. Nekaj količinskih podatkov: če sem odpotoval z Bleda v Ljubljano, sem tu trikrat zavil k *Štorčlji* (hrustljivo zapečena rasa, dve porciji dušenega riža, skleda zeljnate solate, dve steklenici piva Amber po 0,33 l), večkrat pa v gostilno *Una* (pleskavica, dve lepinji, šopska solata, ena steklenica piva Union, 0,5 l). Enkrat sem si zaželel svojo radost ob dobri hrani deliti z dvema članicama našega skupnega gospodinjstva. Pri "Kureju" v Zasipu sem naročil zgoraj omenjene kotlete, ženski pa zrezke z gobami. Na srečo nista mogli pojesti vsega, zato sem vskočil jaz, kotletom dodal nekaj ostankov zrezkov

in gob ter se nekako nasitil.

Seveda večinoma nisem jedel v gostilnah, temveč doma, in sicer sirove ali orehove štruklje (pekarna Pečjak, 25 minut kuhanja), torteline, kapelete, raviole (*Grande*, 6 do 10 minut kuhanja), prelite z zlatorumeno - to se mi zdi pomembno poudariti - na maslu zapečenimi krušnimi drobtinami ter z ustreznimi prilogami. Na novo sem odkril dober polbel kruh, namazan z maslom in medom (če sem slednje konsumiral ob računalniku, sem skrbno pazil, da med ni kapljal na računalnikovo tipkovnico, saj ji to škoduje). Ali lonček kisle smetane (200 ml) in ustrezna količina kruha. Ali zlatorumeno zapečen zelenjavni zrezek s solato in pivom. Ali kranjska klobasa s prilogami ter pivom. Ali ocvrto puranje meso. Skratka: odkril sem, da imam v zvezi s hrano ne le dobro razvito fantazijo, temveč tudi voljo za njeno udejanjanje.

Moram pa priznati, da sem se ob tej zvrsti prehrane počutil nekako nelagodno. Sicer sem skrbel za vlaknine, vse drugo pa je bilo v hudem nasprotju s tem, kar uči sodobna preventivna medicina (1). V obrambi svojega (prijetnega) prehranjevanja sem se skliceval na neizpodbitne dokaze o negativni energijski bilanci. Tako sem se počutil kot vernik, ki je od najvišje cerkvene oblasti dobil dispens, da lahko brez smrtnega greha smrtno greši. Ali kot vitez križar, ki je za grehe v Sveti deželi dobil odpustek za naprej in nazaj!

Terapija je bila uspešna in teža se je pričela - počasi, a vendar - povečevati. Nekajkrat sem dosegel že 70,2 kg. Ker pa nisem bil dovolj discipliniran pri ustreznem velikem vnosu hrane, sem takoj spet zdrsnil pod 70 kg.

Bilanca dopusta 2000 se mi zdi izjemno dobra. Po eni strani sem prekrasno kolesaril, več kot 1.000 km v dobrem mesecu in pol (od tega 700 km z novim kolesom). Po drugi strani pa mi je bilo dovoljeno uživati v razkošni hrani, saj nekakšno neprebavljivo, vlaknin bogato žaganje ni bilo indicirano iz bilančno-energijskih razlogov. Tako npr. mi bo kolesarjenje na Vršič ostalo v najlepšem spominu tudi zaradi kosila v Koči na Gozdu (med spustom v dolino, seveda), sestojedečega iz odlične zelenjavne juhe, jelenovega golaža, dobrega črnega kruha in steklenice piva (tokrat Zlatorog, 0,5 l). Poudarjam pa, da

pivo pijem previdno, saj vemo, kaj je alkoholizem!

Naj povzamem: Medtem ko je bilo moje hujšanje leta 1998 pravo mučenje kristjanov, sem poleti 2000 shujšal brez navora. Tako rekoč ne da bi se tega zavedel! Ne da bi mig-nil z mezincem! Z največjim užitek in apetitom! A ker me je še vedno nekako pekla vest (zaradi lipidov in podobnih reči), sem zavil v bližnji laboratorij na pregled krvi. Izvid je bil spodbuden, tj. skoraj do pike enak kot pred nekaj leti. Zaradi hrustljivo zapečene rase, pleskavice, smetane, kranjske klobase in zlatorumeno zapečenih krušnih drobtin bom tu zapisal le relevantne podatke (razpredelnica 1, stolpec jesen 2000).

In če nekaj časa ležim, je tudi arterijski tlak spodoben: 125/64.

Poudarjam, da za to zvrst hujšanja v načelu ni treba imeti štirih koles. Pomaga pa, saj je imeti štiri kolesa skoraj tako, kot da bi človek imel štiri prijateljice (ali prijatelje) in bi želel vsem (seveda ne hkrati, temveč sukcesivno) enakomerno kazati svojo (erotično) naklonjenost. Deluje pa tudi eno samo kolo, seveda le, če po kakovosti in uporabi odtehta ostala tri.

Vsem, ki bodo preskusili to zvrst hujšanja, voščim dober tek!

Razpredelnica 1: Vpliv heretične prehrane ter hkratnega kolesarjenja na nekatere relevantne dejavnike v plazmi

	jesen 2000	pomlad 2001
holesterol	4,5	4,4
HDL	1,7	2,2
LDL	2,2	1,3
trigliceridi	1,3	1,5
glukoza	5,5	5,4

Še bolj heretičen recept: Ni recepta!

Ta zgodba se je začela že zdavnaj. Nanjo se skoraj vedno spomnim med kolesarjenjem po klancu navzgor. Če bi o njej pisal kdo drug, bi ji dal naslov *Zdravnik kot bolnik*. Na to me med kolesarjenjem vedno znova spominja motnjava v obliki pike v desnem očesu. Posebno dobro sem jo videl julija 2000, nekega nedeljskega dopoldneva okoli 11 ure, ko sem v peklenski vročini dobesedno v potu svojega obraza kolesaril po klancu od Blejske Dobrave proti Kočni. In malo pod vrhom sem ugotovil, da je minilo že nekaj več kot 4 leta od odstopa steklovine v mojem desnem očesu. "No, zdaj pa je že skrajni čas, da bi se to zgodilo tudi v levem," sem si rekel. A ker sem že čez nekaj minut prikole-

saril na vrh, sem pozabil na vse tegobe. Predal sem se udobnosti hladilnega vetriča zaradi dolgega spusta navzdol do Spodnjih Gorij ter mimo Zasipa do Bleda.

Pravzaprav sem imel srečo. Prvič srečo, da sem svoje novo kolo lahko odpeljal z Bleda v Ljubljano, ne z avtom, temveč sem pri-kolesaril. Drugič pa srečo, da se dogodki, opisani spodaj, niso dogajali poleti, temveč od septembra 2000 do marca 2001.

Najprej mi je odstopila steklovina v levem očesu. Dogajanje sem lahko opazoval - kot danes to opisujemo - *on line*, seveda na kolesu. A do živega - pravzaprav sem se na smrt prestrašil - mi je simptomatika prišla šele potem, ko sem bi že daleč doli pri Savi. Torej sem se ustavil, kolo zasukal za 180° in - razmeroma počasi - odkolesaril domov. Subjektivno je bilo kar dramatično, tako da sem tisti dan (petek) skoraj kot pribit obležal v postelji. Brati nisem mogel, predvsem zaradi črnogledih misli, ki so rojevale črnogledne scenarije, tudi o **tisti drugi** ablaciji. Pravzaprav sem imel eno samo željo: čimprej priti do okulista. A ker je bil petek in ker se znam disciplinirati, sem počakal do nedelje zvečer, ko sem poslal elektronsko pošto s prošnjo za pregled. Odgovor sem dobil takoj: za pregled očesnega ozadja sem bil naročen v sredo. Bilo je le nekaj vrstic, vendar neznan-sko olajšanje; olajšanje, ki je skoraj doživetje. Tudi zelo učinkovita terapija. In ko sem na Laserskem oddelku Poliklinike čakal, da pridem na vrsto, sem ugotovil, da sem med čakajočimi verjetno najstarejši pacient. Mar ni to sreča? Kljub tej sreči pa me je presenetila želja, da bi vsem in vsakomur na dolgo in široko razlagal, da mi je odstopila steklovina v levem očesu. In opazovanje simptomatike je postalo prava strast, tako da še vedno ne vem, kaj v tej simptomatiki je in česa ni.

Potem sem si polomil desno koleno. Na *prvi pogled* ni prave zveze med odstopom steklovine (v levem očesu) in desnim kolonom. Na *drugi pogled* pa je zveza jasna. Bilo mi je namreč rečeno, da v mojem (očesnem) stanju "ni dobro kolesariti **preveč**." Torej sem nehal kolesariti in se lotil čiščenja - vseh štirih koles. In tako sem enkrat počepnil, prijel kolo, ga dvignil nad glavo in vstal. Ko me je zbolelo v desnem kolenu, sem se spomnil, da morda dvig kolesa nad glavo ni dober za oko, a bilo je že prepozno. Bolečina v desnem kolenu se je počasi stopnjevala. Po ravnem sem šepal in čez kaka dva tedna sem le še s težavo hodil po stopnicah. K obsednosti opazovanja očesne simptomatike se je

pridružila še kolenska. Poleg želje po neskončnih posvetih z okulistom sem si zaželel tudi posvetov z ortopedom.

In nazadnje so se pojavile ekstrasistole. Najprej tiste s kompenzatorno pavzo, nato pa tudi takšne, ki presejajo moje znanje. Zalotil sem se, da si celo med hojo po cesti otipavam pulz na karotidih. Spraševal sem se, ali se mi že med hojo po ravnem pojavlja dispneja. Razmišljal sem o EKG-ju ter o Holterju. Počutil sem se bedno in začel ustrezno hujšati. Zaželel sem si, da bi imel na voljo posvet z okulistom, ortopedom in kardiologom.

Kaj pa psiholog ali celo psihiater?

Končno, potem ko je omenjena simptomatika obstajala nekaj mesecev - sem se spomnil, da sem zaradi vseh tegob ter drugih okoliščin popolnoma zanemaril gibanje. Vprašal sem se, kaj bi se zgodilo, če bi npr. - tako kot v starih dobrih časih - tekkel po stopnicah navzgor. Ne da bi pred tem s svojimi težavami moril zdravnike.

Od vseh ljudi, ki jih poznam, sem (jaz) najbolj radoveden človek. Vprašanje, zapisano zgoraj, me je obsedalo nekaj dni in me končno premagalo.

Prvi poskus sem opravil kar na domačem stopnišču. Ko sem - kar precej dispoičen - prijadral v 6. nadstropje, sem počakal, da je ugasnila luč. Tako sem si lahko v trdi temi pogledal v oči, obremenil desno koleno in prisluhnil svojemu srcu. Ker ni bilo nič razburljivega, sem poskus nekajkrat ponovil in se končno odločil za standarden vzpon, v 8. nadstropje Kliničnega centra. Zaradi slabe kondicije je vzpon trajal 10 sekund dlje, o očesnih, srčnih in kolenskih težavah pa ne duha ne sluha. Povrnil se mi je apetit in nekaj večerov zapored sem si pripravil odlični mlečni riž (*Dr. Oetker*, s cimetom in jabolki, na mleku s 3,2 odstotka maščobe). Dalje: za zajtrk se h kavi prileže marmorni kolač (pekarna Por, tržnica Ljubljana), za kosilo sem se pa naučil kupovati dober radič (dve srednjeveliki glavici, kis in žlica olja), ki je odlična priloga k pljučni pečenki (dva zrezka, približno 5 minut na treh žlicah zelo vročega olja) s pol štruca dobrega belega kruha. Če se prav spomnim, sem si prvo kosilo te vrste pripravil na dan svojega prvega letošnjega kolesarjenja. Seveda si pogosto privoščim tudi tiste zvrsti prehrane, ki sem jo opisal v prejšnjem poglavju. S telesno težo nimam težav; če se poveča za 0,5 kg, skočim na kolo in zadeva je takoj urejena. Za duševno težo, ki je ni mogoče izmeriti, pa mi ni jasno. Nekateri menijo, da sem postal težak, a to mi ne

povzročila kakih posebnih skrbi.

Odtlej gre - razen pri telesni teži - le še navzgor. V levem očesu je precej več motnjav kot v desnem. V senčnatem gozdu na makadamski cesti moram voziti bolj počasi, da pravočasno razločim meje med kotanjami. Desno koleno čutim, a me ne boli več. Skrajna fleksija je sicer za malenkost manjša, a nimam prav nobene težave počepniti in napihniti zračnico. Ekstrasistole? Nimam pojma. Zadeva postaja tem bolj nezanimiva, čim več kolesarim in čim več je strmih klancev. In če je stopnišče v Kliničnem centru prosto, pridem v 8. nadstropje že v svojem običajnem referenčnem času.

Recept, da ni recepta, je dober recept.

Ugodno je tudi, da v mojih letih ni več potrebno kako dolgoročno načrtovanje!

Zaradi opisanega dekurzusa simptomatike in prehranjevalnih grehov se mi je zdelo smiselno ponoviti že omenjene preiskave (razpredelnica 1, stolpec pomlad 2001). Menim, da so rezultati spodbudni. Za tokratno razmerje HDL/LDL dopuščam, da je laboratorijska napaka. A tudi recipročna vrednost je sprejemljiva. Zato sem trdno odločen nadaljevati s pregrešno prehrano ter duhovnim, duševnim in telesnim gibanjem (predvsem kolesarjenjem). V svoj življenjski ritem sem vnesel le eno samo spremembo: priskrbel sem si mobilni telefon. Če me bo med kolesarjenjem doletelo kaj očesne-

ga, kolenskega ali srčnega, bom poklical taksi. Seveda takšnega, v katerega bo mogoče naložiti ne le mene, temveč tudi kolo. Ni mi sicer jasno, kam ga bom spravil, ko bom prispeli na cilj (okulistiko, ortopedijo, kardiologijo ali sodno medicino), a o tem se bom ubadal takrat, ko me bo doletelo neizogibno.

Dotlej se bom pa veselil dejstva, da je življenje smrtno nevarno.

Da je prav zato zanimivo in vredno življenja!

(1) Bralca opozarjam na duhovito poročilo prof. A. Žemve (Isis, 9: 101; 2000) o prehrani na 10. evropskem kongresu o debelosti. Med kongresom namreč nihče od udeležencev ni shujšal...

PERSONALIA

Vabilo k sodelovanju

Uredniški odbor revije Isis je na svoji 42. seji, 5. julija 2001, sprejel sklep, da povabi vse bolnišnice, zdravstvene domove, druge zdravstvene institucije, zdravnice in zdravnike, da sporočajo vsa morebitna imenovanja v domačih in tujih organizacijah in združenjih. Na primer: vodja kliničnega oddelka, klinike, ipd.; vodilna mesta v stanovskih organizacijah (predsednik, podpredsednik, generalni sekretar); nacionalni predstavniki v različnih organizacijah ...

Podatke bomo objavljali v rubriki "personalia".

Izvršilni odbor Zdravniške zbornice Slovenije je na 13. seji, 12. julija 2001, na predlog predsednikov kolegijev za posamezna specialistična področja ter na podlagi 5. člena poslovnika za delo kolegijev specialističnih dejavnosti, sprejetega na seji izvršilnega odbora dne 5. 10. 2000, imenoval člane kolegijev.

Kolegij za anesteziologijo in reanimatologijo

Predsednica:

prof. dr. Vesna Paver Eržen, dr. med.

Člani: Slavenka Beljanski Rogan, dr. med., prim. Miša Habinc Hribar, dr. med, Marko Hauptfeld, dr. med., doc. dr. Boriana Kremžar, dr. med, prof. dr. Aleksander Ma-

noin dr. med., prim. mag. Vika Rus Vau-pot, dr. med., Majda Šarman, dr. med., Jan-da Špiler, dr. med., prim. Zoran Zabavnik, dr. med.

Kolegij za dermatovenerologijo

Predsednik:

prim. mag. Marko Potočnik, dr. med.

Člani: prim. Jože Arzenšek, dr. med., asist. mag. Igor Bartenjev, dr. med., prim. Božo Fakin, dr. med., asist. Milena Kristan, dr. med., asist. mag. Tomaž Lunder, dr. med., Marta Penko, dr. med., prim. mag. Božana Podrumac, dr. med., prim. Dušan Rems, dr. med.

Kolegij za genetiko

Predsednik:
doc. dr. Borut Peterlin, dr. med.

Članici: Anamarija Brezigar, dr. med.,
doc. dr. Nadja Kokalj Vokač, dr. med.

Kolegij za ginekologijo in porodništvo

Predsednik:
prof. dr. Stelio Rakar, dr. med.

Člani: prim. mag. Alenka Fetih, dr. med.,
doc. dr. Borut Gorišek, dr. med., mag. Irena Kirar Fazarinc, dr. med., Marija Koželj Ilijaš, dr. med., prof. dr. Helena Meden Vrtovec, dr. med., prof. dr. Živa Novak Antolič, dr. med., doc. dr. Andrej Vogler, dr. med., Vladimir Weber, dr. med.

Kolegij za infekcijske bolezni

Predsednik:
prof. dr. Franjo Pikelj, dr. med.

Brez članov.

Kolegij za interno medicino

predsednik:
prof. dr. Andreja Kocijančič, dr. med.

prof. dr. Černelč Peter, dr. med., doc. dr. Hojs Radovan, dr. med., prim. Kos Golja Mojca, dr. med., doc. dr. Koželj Mirta, dr. med., prof. dr. Šorli Jurij, dr. med., Železnik Vesna, dr. med., prim. mag. Žitko Anton, dr. med.

Kolegij za kirurgijo

Predsednica:
prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med.

Člani: prim. Vasja Klavara, dr. med., Gregor Pivec, dr. med., asist. mag. Andrej Šikovec, dr. med., mag. Jana Wahl, dr. med., asist. mag. Matjaž Veselko, dr. med., Stanislav Mahne, dr. med., doc. dr. Pavle Košorok, dr. med.

Kolegij za laboratorijsko medicino

predsednik:
prim. Jože Pretnar, dr. med.

Kolegij za nevrologijo

Predsednik:
doc. dr. Anton Mesec, dr. med.

Člani: prof. dr. David B. Vodusek, dr. med., asist. mag. Bojana Žvan, dr. med., doc. dr. Erik Tetičkovič, dr. med., Jelka Kadunc Repič, dr. med.

Kolegij za oftamologijo

Predsednica:
doc. dr. Branka Stirn Krajnc, dr. med.

Člani: doc. dr. Marko Hawlina, dr. med., doc. dr. Brigita Drnovšek, dr. med., prim. Peter Dovšak, dr. med., asist. dr. Dušica Pahor, dr. med., Marjan Irman, dr. med., prim. dr. Irena Zupančič Brovet, dr. med.

Kolegij za onkologijo

Predsednik:
doc. dr. Peter Fras, dr. med.

Člani: prof. dr. Zvonimir Rudolf, dr. med., prof. dr. Marija Us Krašovec, dr. med., prof. dr. Marija Auersperg, dr. med., doc. dr. Borut Štabuc, dr. med., doc. dr. Jurij Lindtner, dr. med., prof. dr. Tanja Čufer, dr. med., doc. dr. Hotimir Lešničar, dr. med., doc. dr. Marko Snoj, dr. med., Ana Žličar, dipl. ekon.

Kolegij za otorinolaringologijo

Predsednik:
prof. dr. Miha Žargi, dr. med.

Člani: doc. dr. Avgust Župevc, dr. med., asist. dr. Anton Gros, dr. med., asist. dr. Irena Hočevar Boltežar, dr. med., asist. prim. Jernej Podboj, dr. med., prim. dr. Jagoda Vavtovec, dr. med., dr. Igor Fajdiga, dr. med., Bojan Rok, dr. med.

Kolegij za ortopedijo

Predsednik:
prof. dr. Vinko Pavlovčič, dr. med.

Člana: prof. dr. Srečko Herman, dr. med., Miro Gorenšek, dr. med.

Kolegij za pediatrijo

Predsednik:
prof. dr. David Neubauer, dr. med.

Člani: prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med., prim. Marijana Kuhar, dr. med., prof. dr. Dušica Mičetič Turk, dr. med., asist. Ajda Cimperman, dr. med., asist. mag. Polona Bracar, dr. med.

Kolegij za psihiatrijo

Predsednik:
prim. Jože Darovec, dr. med.

Člani: doc. dr. Marga Kocmur, dr. med., Marta Cerar Lotrič, dr. med., Ana Marija Zihherl, dr. med., asist. dr. Rok Tavčar, dr. med., Janko Predan, dr. med., mag. Marko Pišljar, dr. med.

Kolegij za urologijo

Predsednik:
doc. dr. Bojan Tršinar, dr. med.

Člani: Karel Kisner, dr. med., prim. Nado Vodopija, dr. med., prim. Milan Žuntar, dr. med., Tone Trček, dr. med., prim. Marko Stanonik, dr. med.

Izvršilni odbor Zdravniške zbornice Slovenije je na 13. seji, 12. julija 2001, na predlog Slovenskega ortodontskega društva in s podporo odbora za zobozdravstvo ZZS imenoval člane **kolegija za ortodontijo**:

prof. dr. Franc Farčnik, dr. stom.,
prim. Majda Korpar, dr. stom.,
prim. mag. Metoda Rejc Novak, dr. stom.,
Evgenij Komljanec, dr. stom.,
asist. mag. Maja Ovsenik, dr. stom.,
Mojca Velikonja Vagner, dr. stom.,
Marinko Vidoševič, dr. stom.

Negativizem

Janko Kostnapfel

Vsako življenje je že samo po sebi dovolj zapleteno. Kadar Rusi razmišljajo o človeškem življenju, radi uporabijo pregovor: življenje je najbolj zapletena stvar (žizn, eto složnejsaja štuka).

Človek začne bolj izrazito iskati in opazovati ter razčlenjevati svojo podobo v mladostnem obdobju, ki je osebnostno značilno labilno. Takšno opravilo pa za mlade ljudi sploh ni lahko. Zato tudi toliko spodrseljave mladostnikov, med katerimi mnogi razodevajo vsakršne vedenjske motnje, nekateri celo kriminal, začnejo kaditi, uživati alkoholne pijače, poskušajo že druge droge... V naši deželici je neka raziskava (T. K. R., 1996) pokazala, da prične jemati nedovoljeno drogo pred 15. letom starosti kar 40,6 odstotka mladostnikov, do 18. leta pa skupaj 80,8 odstotka. Povprečna starost začetka jemanja droge je bila tedaj 16,5 leta. Prva droga je bila pri 77,9 odstotka vzdrževancev v metadonskem programu marihuana. V povprečju so prešli v 4,4 leta na heroin.

Že v obdobju adolescence si človek poskuša utreti svojo življenjsko pot. Sicer pa jo vsakdo išče pravzaprav celo življenje, čeprav izgleda, da si jo že zdavnaj določil in se zanjo odločil. Nekateri pa množico kolovozov sploh pogosto menjavajo in se ob takšnem početju opravičujejo, da je tisti, ki nikoli ne spremeni svojega "mišljenja" - tako poimenujejo svoje odvratne premete - bodisi nor ali pa mrtev. No, najbrž ni čisto tako. Svoje osnovne, bolj ali manj po lastni volji izbrane ceste - svobodne volje seveda ne gre absolutizirati - se kaže v glavnem le držati kar skozi celo življenje.

Mnogi mladeniči se z velikim poštenjem navdušijo za idejo oziroma vero, ki ji kasneje sledijo in jo poglobljajo. Pogosto pa se zgodi, da njihova vizija ne pripelje do tistih ciljev, ki jih je mlad človek pričakoval, oziroma spozna, da v njegovem življenju ne bo dosegla želenega cilja... Nekateri od njih, manj kritični, potem rečejo, da so bili zapeljani, prevarani, indoktrinirani. V teh izjavah uporabljajo v glavnem pasiv, čeprav so sami "indoktrinirali" druge in si sami izbrali vero, ki je bila prava, ker so pač vse vere prave. Ljudje nismo vselej pravi!

V svojem razočaranju takšne osebe, ki so morda tudi kaj hudega prestale, kar otrpnejo, ohromijo ali pa se celo aktivno obrnejo v nasprotno smer od tiste, ki so jo nekoč zagovarjale, v tisto pač, kamor po novem pihlja veter. Starih vrednosti, čeprav nedvomnih in potrjenih, ne vidijo več, se jim ognejo ali celo aktivno uprejo ter jih zanikajo. Narodno zaslužen borec lahko reče: svojim otrokom in vnukom pač ne bom več pridigal o kakšni domovinski ljubezni... Samo denar in borza kaj veljata...

Takšni otrplosti ali ohromelosti bi pravzaprav lahko rekli negativizem, ki predstavlja mišljenje ali ravnanje, ki temelji na negativnem odnosu do vsega.

V psihiatriji pomeni negativizem psihopatološki fenomen, pri katerem se bolnik brez očitnega razloga pasivno ali aktivno brani, da bi se ustrezno odzval na zunanjo pobudo.

Ko zdravnik na viziti ponudi takšnemu pacientu desnico v pozdrav, mu ta ne "vrne" svoje roke (pasivni negativizem) ali pa jo ob ponudbi celo skrije za svoj hrbet (aktivni negativizem). Ko zdravnik zaradi pregleda prosi bolnika, da naj odpre usta, on tega ne bo storil ali pa jih bo celo močno stisnil skupaj (tako reagira večkrat otrok na pregledu zaradi strahu pred možmi v belem). Ko zdravnik med nevrološko preiskavo prosi bolnika, da naj močneje odpre oči in pogleda navzgor, tega ne bo napravil ali bo celo zažmeril. Odklanjanje hrane na primer pa je seveda zelo resna zadeva, tekočine še bolj.

Nekateri ljudje v višji starosti, zaradi svojih slabih in nepričakovanih življenjskih izkušenj, prenehajo z vsako družbeno in družabno dejavnostjo. Nekateri pa se obrnejo na drugo stran, najbrž zato, da bi "popravili" svoje nekdanje "zavoženo" življenje.

Za slednje se postavlja seveda vprašanje, ali bodo imeli še dovolj časa za uresničitev svoje namere?

V dom upokojencev so sprejeli starejšega občana. Njegova življenjska zgodba je na kratko takšna: kot mladenič se je vpisal na teološko fakulteto. Čez čas je spoznal, da bo ta poklic zanj kar preveč zahteven in omejevalen, zato je študij opustil. Kasneje si je ustvaril družino s kopico otrok, ampak živel in vedel se sploh ni spodobno. Za svojo številno družino ni skrbel in otroci so v nepotrebni revščini hudo trpeli. Sam je stopil na pot uživanja. Zanimale so ga samo bučne zabave in lepe ženske... La vita dolce... Tako je preživel dobršen del svojega življenja. Ko sem ga srečal v domu za starejše osebe in se seznanil z njegovim življenjem, tudi po pripovedovanju njegovih še vedno zelo prizadetih, čeprav že odraslih otrok, sem ga lahko zbadljivo vprašal: kaj pa sedaj, gospod, ob koncu življenja? Odgovor: Sedaj bi se pa lahko spet z bogal...

Konvertite - spreobrnjence in renegate - odpadnike so v zgodovini nekateri posamezniki in krogi cenili (beseda pride od cene!) in nagrajevali, vendar jih niso spoštovali.

Koledar zdravniških srečanj

ENOTNA PRIJAVNICA ZA UDELEŽBO NA ZDRAVNIŠKIH SREČANJIH, OBJAVLJENIH V IZIDI

(velja tudi fotokopirana prijavnica)

prijavljam se za udeležbo prosim, pošljite informacije drugo

srečanje

udeleženec/udeleženka

ime in priimek

naslov stalnega bivališča

Izjava - davčni zavezanec (obkroži) da ne davčna številka:

Izpolniti v primeru, ko udeleženec ni plačnik; plačnik je bolnišnica, zavod ali kdo drug

Plačnik udeležbe - kotizacije Naziv plačnika

Točen naslov sedeža plačnika

Telefon Faks E-pošta Kontaktna oseba

Izjava - davčni zavezanec (obkroži) da ne davčna številka:

Izpolniti samo za tista strokovna srečanja, ki jih želite uveljavljati za podaljšanje licence

Kraj rojstva Datum rojstva

Naziv delovne organizacije Delovno mesto

Telefon Faks E-pošta

Želim sodelovati:

kot predavatelj (predavanje, poster, drugo)

kot udeleženec

na praktičnem usposabljanju

Prosim informacije o možnostih nočitve

da ne

Kotizacijo za srečanje bom poravnal/a

s položnico ob registraciji

Datum

Podpis

Datum	Pričetek	Kraj	Tema	Število kandidatov	Vsebina
SEPTEMBER 2001					
1.	9.30	Slovenske Konjice, golf igrišče Zlati grič	DRŽAVNO PRVENSTVO ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV V GOLFU	ni omejeno	športni dogodek pod pokroviteljstvom Leka za zobozdravnike in zdravnike
3.–6.	9.00	Ljubljana, Cankarjev dom, Prešernova 10	6th EUROPEAN CONFERENCE FOR THE ADVANCEMENT OF ASSISTIVE TECHNOLOGY	500	mednarodna konferenca za zdravnike, ki se ukvarjajo s podpornimi tehnologijami
4.–8.	9.00	Bled, hotel Park	10. MEDNARODNI TEČAJ: DELO ZDRAVNIKA IZVEN AMBULANTE	30	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine, sekundarije
5.	18.00	Bled, hotel Park	SLAVNOSTNA SKUPŠČINA ZDRUŽENJA ZDRAVNIKOV DRUŽINSKE MEDICINE OB 35-LETNICI DELOVANJA	100	slavnostna skupščina
8.–9.	9.00	Ljubljana, igrišča Olimpije pri Hali Tivoli	V. DRŽAVNO PRVENSTVO ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV V TENISU	ni omejeno	peto državno prvenstvo v tenisu za vse zdravnike in zobozdravnike
15.	9.30	Ljubljana, Medicinska fakulteta	INTERNATIONAL SOCIETY OF MEDICINE ADDICTION "ISAM SATELLITE SYMPOSIUM"	ni omejeno	simpozij za zdravnike in terapevte, ki se pri delu srečujejo s problemi odvisnosti
18.	17.00	Ljubljana, Štihova dvorana, Cankarjev dom	JAVNI FORUM O KOMUNICIRANJU Z BOLNIKOM	***	javni forum
20.–22.	***	***	ZLORABA OTROK - NASILJE V DRUŽINI - ZAŠČITA OTROK	35	seminar za strokovne delavce v zdravstvu, vrtcih, šolah, centrih za socialno delo, policiji, tožilstvu, nevladnih organizacijah, sodiščih, itd.
23.	8.30	Ljubljana, dvorana Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva 24	DRUGA MEDNARODNA ŠOLA IMUNOGENETIKE V TRANSFUZIJSKI MEDICINI	100	podiplomski seminar: Molekularne in celične osnove imunosti in aloimunosti za specialiste in podiplomce na področju transfuzijske medicine in transplantacije krvotvornega tkiva
24.	9.30	Maribor, Služba za ginekologijo in perinatologijo, Oddelek za repro- duktivno medicino in ginek. endokrinologijo, SB Maribor	UČNA DELAVNICA: TEHNIKE ASISTIRANE REPRODUKCIJE	10	učna delavnica za ginekologe, ki želijo razširiti znan- je o tehnikah zanositve z biomedicinsko pomočjo
27.–29.	***	Ljubljana, Medicinska fakulteta, Korytkova 2	1. KONGRES ZDRUŽENJA INTERNISTOV SZD	200	kongres z mednarodno udeležbo za interniste in zdravnike v osnovnem zdravstvu
28.–29.	15.30	Otočec, hotel Šport	7. KRKINI REHABILITACIJSKI DNEVI	***	strokovno srečanje
28.	14.00	Ljubljana, ZD Ljubljana – enota Šiška	ŠOLA ZDRAVLJENJA DEBELOSTI	6–8	tečaj in individualno delo s posamezno skupino za zdravnike družinske/ splošne medicine in medicinske sestre
28.	10.00	Idrija, Psihiatrična bolnišnica Idrija	DUŠEVNE MOTNJE PRI BOLNIKU Z EPILEPSIJO	ni omejeno	strokovno srečanje za psihiatre in nevrologe

Organizator, moderator	Naslov za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	Kotizacija	Žiro račun	Število kred. točk	Podroben program
Športno društvo "Medicus", Sekcija za golf, Sabina Markoli, dr. stom.	prijave: po telefonu direktno na golf igrišče Zlati grič do 29. 8. 2001, tel.: 03 75 80 362, informacije: Sabina Markoli, dr. stom., GSM: 041 705 884, Andreja Omerzel Topalovič, dr. stom., GSM: 031 833 118	***	***	***	Isis 8-9/2001
Inštitut RS za rehabilitacijo, prof. dr. Črt Marinček, dr. med.	g. Gorazd Čad, Cankarjev dom, Prešernova 10, 1000 Ljubljana, tel.: 01 24 17 134, faks: 01 24 17 296, e-pošta: gorazd.cad@cd-cc.si	before April, 27: full-380 EUR, aaate member 350 EUR, students 120 EUR	50100-603-41427, sklic na št. 05-6211058	***	Isis 5/2001
Združenje zdravnikov družinske medicine, Katedra za družinsko medicino MF, doc. dr. Igor Švab, dr. med., mag. Leopold Zonik	ga. Ana Artnak, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	20.000,00 SIT	***	***	***
Združenje zdravnikov družinske medicine SZD, asist. dr. Janko Kersnik, dr. med.	asist. dr. Janko Kersnik, dr. med., Koroška 2, 4280 Kranjska Gora, tel.: 04 58 84 601, faks: 04 58 84 601, e-pošta: janko.kersnik@zs5.net, ga. Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p. p. 2218, 1104 Ljubljana, tel.: 01 43 86 915, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	kotizacije ni	***	***	Isis 8-9/2001
Slovensko športno zdravniško društvo Medicus	Slovensko športno zdravniško društvo Medicus, Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana, tel.: 01-30 72 153, faks: 01-30 72 159, e-pošta: medicus@zss-mcs.si. Informacije: dr. Stanko Vidmar, 041-503 877	prijavnine ni	***	***	Isis 5/2001
Koordinacija centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog pri Ministrstvu za zdravstvo, asist. Andrej Kastelic, dr. med.	asist. Andrej Kastelic, dr. med., ga. Tanja Čulafič, Ustanova Odsev se sliši, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, tel.: 01 54 21 350, 54 21 355, faks: 01 54 21 354	do 15. 8. 2001, 16.000,00 SIT, po tem datumu 25.000,00 SIT (DDV je vključen)	50100-678-000-0710497, DŠ: 65768809	***	Isis 7/2001
Zavod za razvoj paliativne oskrbe Ljubljana	ga. Amila Adrovič, Zavod za razvoj paliativne oskrbe, Vegova 8, 1000 Ljubljana, tel.: 01 42 56 450, faks: 01 42 63 329	kotizacije ni	***	***	Isis 8-9/2001
Združenje proti spolnemu zlorabljanju	Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Masarykova 23, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 13 341, GSM: 041 856 903	20.000,00 SIT	***	***	Isis 8-9/2001
Zavod republike Slovenije za transfuzijsko medicino, prof. dr. Mateja Bohinjec, dipl. biol.	Organizacijski odbor Mednarodne podiplomske šole imunogenetike v transfuzijski medicini, Šlajmerjeva 6, 1000 Ljubljana, dr. Primož Rožman, prof. Mateja Bohinjec, tel.: 01 54 38 147/ 54 38 100, faks: 01 23 02 224	60.000 SIT	APP 50101-603-45746 (Schimmgen)	20	Isis 5/2001
Splošna bolnišnica Maribor, Služba za ginekologijo in perinatologijo, Oddelek za reproduktivno medicino in ginek. endokrinologijo, prof. dr. Veljko Vlaisavljevič, dr. med.	ga. Suzana Knuplež, Služba za ginekologijo in perinatologijo, Splošna bolnišnica Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, tel.: 02 32 12 178, faks: 02 33 12 393, e-pošta: gin.perinat@sb-mb.si	50.000,00 SIT (DDV je vključen)	51800-743-47228, sklic na št. 30-08	v postopku	Isis 8-9/2001
Združenje internistov, Slovensko zdravniško društvo, prim. mag. Primož Vidali, dr. med.	g. Tilen Grenc, Slovensko zdravniško društvo, Združenje internistov, Komenskega 4, 1000 Ljubljana, tel.: 041 972 369, faks: 01 23 01 955, 51 24 446, e-pošta: bostjan.grenc@guest.arnes.si	30.000,00 SIT	50101-678-48620, sklic na št. 20800	20	Isis 4/2001
Združenje zdravnikov družinske medicine, Krka Zdravilišča	ga. Natalija Košmerl, tel.: 07 30 75 701, faks: 07 30 75 420	15.000,00 SIT	52100-601-59993	v postopku	Isis 7/2001
Zdravstveni dom Ljubljana – enota Šiška, Milena Kovač Blaž, dr. med.	ga. Danica Lavrenčič, ZD Ljubljana – enota Šiška, Derčeva ul. 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 58 15 200, 58 15 234, faks: 01 50 53 542	10.000,00 SIT	plačilo po izstavljenem računu	***	Isis 7/2001
psihiatrična bolnišnica Idrija, Združenje psihiatrov Slovenije, Epiklub, mag. Marko Pišljar, dr. med.	mag. Marko Pišljar, dr. med., Psihiatrična bolnišnica Idrija, Pot sv. Antona 49, 5280 Idrija, tel.: 05 37 34 400, faks: 05 37 73 651, e-pošta: marko.pisljar@pb-idrija.si	kotizacije ni	***	v postopku	Isis 8-9/2001

Datum	Pričetek	Kraj	Tema	Število kandidatov	Vsebina
SEPTEMBER 2001					
30.9.– 1.10.	11.30	Bled, Grand hotel Toplice	EUROPEAN PAEDIATRIC SLEEP CLUB	50	simpozij o motnjah spanja pri otrocih za pediatre, nefro fiziologe, somnologue
OKTOBER 2001					
1.	9.00	Ljubljana, Inštitut za patologijo, Medicinska fakulteta	UČNA DELAVNICA IZ GINEKOLOŠKE CITOPATOLOGIJE	praktični del: 40, predavanje: ni omejeno	strokovno srečanje za citopatologe, presejalce brisov vratu maternice
3.–7.	16.00	Portorož, Grand hotel Metropol	12. MEDNARODNI BALINTOV KONGRES IN 2. SLOVENSKI BALINTOVI DNEVI	ni omejeno	kongres za zdravnike v osnovnem zdravstvu, psihiatre, psihologe, socialne delavce, medicinske sestre, študente medicine
4.–6.	***	***	ZLORABA OTROK - NASILJE V DRUŽINI - ZAŠČITA OTROK	35	seminar za strokovne delavce v zdravstvu, vrtcih, šolah, centrih za socialno delo, policiji, tožilstvu, nevladnih organizacijah, sodiščih, itd.
5.	14.00	Murska Sobota, Splošna bolnišnica	***	***	strokovno srečanje za pediatre in zdravnike šolske medicine
5.	10.00	Ljubljana, Cankarjev dom	PULMOLOGIJA IN ALERGOLOGIJA V SLOVENIJI V 21. STOLETJU	ni omejeno	strokovno srečanje ob 80-letnici Bolnišnice Golnik in slavnostna akademija za vse zdravnike
5.–6.	9.00	Moravske Toplice, hotel Termal	9. DNEVI ORALNEGA ZDRAVJA SLOVENIJE	350	zobozdravstvena preventiva – kaj in kako naj jem, da bom zdrav... za zobozdravnike, sestre, vzgojitelje, učitelje, zobotehniko, starše...
5.–6.	9.00	Ljubljana, velika predavalnica Lek d.d., Verovškova 57	ORTODONTSKO ZDRAVLJENJE V VSEH STAROSTNIH OBDOBJIH - INTERDISCIPLINARNA ORTODONTSKA, PARODONTOLOŠKA IN PREDPROTETIČNA OBRAVNAVA BOLNIKA	ni omejeno	seminar za vse zobozdravnike in specialiste iz zobozdravstva
5.–6.	8.30	Celje, Modra kongresna dvorana celjskega sejma	INFEKTOLOŠKI SIMPOZIJ	80-100	simpozij namenjen zlasti infektologom, mikrobiologom, epidemiologom in zdravnikom splošne medicine
5.–6.	12.00	Preddvor pri Kranju, Hotel Bor – Grad Hrib	OSKRBA DIABETIČNEGA STOPALA	do 40	učna delavnica za delovne skupine (zdravnikov in sester) v osnovnem zdravstvu, diabetoloških in kirurških ambulantah
11.–13.	11.00	Bled, Hotel Kompas	3. KONGRES ANESTEZIOLOGOV SLOVENIJE	neomejeno	anestezilogom, veterinarskim anestezilogom, sestram – tehnikom pri anesteziji
11.–13.	***	***	ZLORABA OTROK - NASILJE V DRUŽINI - ZAŠČITA OTROK	35	seminar za strokovne delavce v zdravstvu, vrtcih, šolah, centrih za socialno delo, policiji, tožilstvu, nevladnih organizacijah, sodiščih, itd.
12.–13.	8.00	Laško, Kulturni center Laško	II. SIMPOZIJ: "DOJENJE V NOvem TISOČLETJU"	***	simpozij za zdravnike, medicinske sestre, patronažne sestre in druge

Organizator, moderator		Kotizacija	Žiro račun	Število kred. točk	Podroben program
Sekcija za otroško nevrologijo SZD, prof. dr. David Neubauer, dr. med.	ga. Barbara Gnidovec, prof. dr. David Neubauer, dr. med., Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01 30 03 273, faks: 01 23 10 246	kotizacije ni	***	***	Isis 7/2001
Sekcija za citopatologijo SZD, Živa Pohar Marinšek, dr. med.	Živa Pohar Marinšek, dr. med., Onkološki inštitut, Oddelek za citopatologijo, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 23 23 063, faks: 01 43 14 180, e-pošta: zpohar@onko-i.si	5.000,00 SIT	50101-678-48620, sklic na št.: 23-307	***	Isis 8-9/2001
Cor + Medico, Cankarjev dom Ljubljana, Zlata Kralj, dr. med.	ga. Teja Alič, Cankarjev dom, Prešernova 10, 1000 Ljubljana, tel.: 01 24 17 135, Zlata Kralj, dr. med., Cor + Medico, Trubarjeva 51 a, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 15 252, faks: 01 43 15 252, e-pošta: zlata.kralj@guest.arnes.si	***	***	***	Isis 8-9/2001
Združenje proti spolnemu zlorabljanju	Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Masarykova 23, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 13 341, GSM: 041 856 903	20.000,00 SIT	***	***	Isis 8-9/2001
SZD, Združenje za pediatrijo, prim. Majda Benedik Dolničar, dr. med., Lipovec Alenka, tel.: 01 30 03 221, faks: 01 23 10 246	***	***	***	***	***
Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo Golnik	ga. Irena Dolhar, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo Golnik, Golnik 36, 4204 Golnik, tel.: 04 25 69 111, faks: 04 25 69 117, e-pošta: irena.dolhar@klinika-golnik.si	***	***	***	Isis 7/2001
Društvo za oralno zdravje Slovenije, prim. Danica Homan, dr. stom.	Nada Toth Bošnjak, dr. stom., Mlinska ul. 8, 9220 Lendava, Bojana Rajbar, dr. stom., in Melita Trop, tel.: 02 53 41 303 in 031 695 131	28.000,00 SIT	50700-678-80737	v postopku	Isis 7/2001
Slovensko ortodontsko društvo, predavatelj: prof. dr. Bjørn U. Zachrisson	Marinko Vidoševič, dr. stom., Koprška c. 94, 1000 Ljubljana, tel.: 01 42 32 210, faks: 01 42 32 210	***	***	***	***
Oddelek za nalezljive bolezni in vročinska stanja Splošne bolnišnice Celje, Združenje za infektologijo pri SZD, Zdravniško društvo Celje, prim. prof. dr. Gorazd Lešničar, dr. med.	Oddelek za nalezljive bolezni in vročinska stanja – Splošna bolnišnica Celje, mag. Branko Šibanc, dr. med., Ivica Keblič, tel.: 03 54 41 133, int. št. 23-41 in 23-63, faks: 03 54 82 112, e-pošta: branko.sibanc@guest.arnes.si	21.000	50700-603-31871, sklic na št. 9075-274010 s pripisom Infektološki simpozij	8	Isis 5/2001
Klinični center – KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, predstojnica prof. dr. Andreja Kocijančič, dr. med., vodja seminarja: mag. Vilma Urbančič, dr. med.	mag. Vilma Urbančič, dr. med., Klinični center – KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, tel./faks: 01 43 17 224, e-pošta: vilma.urbancic@kclj.si	40.000 SIT	plačilo na podlagi računa, ki ga pošljemo po predhodni prijavi	***	***
Združenje za anesteziologijo in intenzivno medicino, asist. mag. Neli Vintar, dr. med.	Klinični oddelek za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok, KC Ljubljana, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, asist. Mateja Lapuh, dr. med., tel./faks: +386/01/ 43 22 341, e-pošta: mlopuh@hotmail.com/ SZAIM@mf.uni-lj.si	45.000 SIT	50101- 678-48620, sklic 23325, s pripisom za "KONGRES 2001"	***	Isis 5/2001
Združenje proti spolnemu zlorabljanju	Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Masarykova 23, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 13 341, GSM: 041 856 903	20.000,00 SIT	***	***	Isis 8-9/2001
Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja, Slovenski odbor za UNICEF, ginekološko-porodniški oddelek SB Celje	ga. Vesna Savnik, Slovenski odbor za UNICEF, Pavšičeva 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01 51 93 143, faks: 01 50 56 366, e-pošta: vesna.savnik@unicef-slo.si	25.000,00 SIT, za upokojeince in študente 5.000,00 SIT	***	***	Isis 7/2001

Datum	Pričetek	Kraj	Tema	Število kandidatov	Vsebina
OKTOBER 2001					
12.–13.	9.00	Ljubljana, Dvorana TR 3 d. o. o., Trg republike 3	25. MEDNARODNO SREČANJE OFTALMOLOGOV ALPE-ADRIA	ni omejeno	mednarodni simpozij in tečaj (uporaba laserja ERYAG v okuloplastični kirurgiji, predpis toričnih, bifokalnih kontaktnih leč) za oftalmologe in ostale zdravnike
12.–13.	11.30	Preddvor, grad Hrib, hotel Bor	MIDVA, EROS ... - SKUPINSKA ANALITIČNA EKSPLOKACIJA ODNOSOV MED SPOLOMA	50	učna delavnica z vabljenim predavateljem Johnom Schlapobersky, skup. analitikom in spec. zakonske psihoterapije iz Londona, za vse, ki jih zanima psihodinamika odnosov med spoloma
18.–20.	9.30	Portorož, Kongresni center Bernardin	2. SLOVENSKI PSIHIATRIČNI KONGRES	ni omejeno	kongres za psihiatre, nevrologe, zdravnike v osnovnem zdravstvu
19.	14.00	Ljubljana, ZD Ljubljana – enota Šiška	ŠOLA ZDRAVLJENJA DEBELOSTI	6–8	tečaj in individualno delo s posamezno skupino za zdravnike družinske/ splošne medicine in medicinske sestre
19.–20.	***	Maribor	138. SKUPŠČINA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA	***	skupščina in strokovno srečanje za vse zdravnike in zobozdravnike
25.	16.00	Ljubljana, Medicinska fakulteta	SIMPOZIJ O GASTROESOFAGEALNI REFLUKSNI BOLEZNI	ni omejeno	simpozij za vse zdravnike, farmacevte
26.–27.	10.30	Begunje, Psihiatrična bolnišnica Begunje	NA STIČIŠČIH PSIHIATRIJE IN INTERNE MEDICINE II. DEL	ni omejeno	strokovno srečanje za psihiatre, interniste, splošne zdravnike in druge, ki jih tema zanima
oktober	***	Ljubljana, Pediatrična klinika, Ul. stare pravde 4, predavalnica Pediatrične klinike	PODIPLOMSKI TEČAJ OTROŠKE NEVROLOGIJE	15	podiplomski tečaj za pediatre in zdravnike v razvojnih ambulantah
oktober 2001–junij 2002	***	Ljubljana, predavalnica Pediatrične klinike, Ul. stare pravde 4	PODIPLOMSKI TEČAJ OTROŠKE NEVROLOGIJE	15	podiplomski tečaj za pediatre in zdravnike v razvojnih ambulantah
NOVEMBER 2001					
8.–10.	17.00	Rogaška Slatina, Zdravilišče Rogaska Slatina	XV. REPUBLIŠKI STROKOVNI SEMINAR DZDS – STROKOVNA DOKTRINA STOMATOLOŠKE KLINIKE	350	strokovni seminar za vse zobozdravstvene delavce
9.	14.30–16.00	Ljubljana, sejna soba CIP, Poliklinika	STROKOVNO SREČANJE	***	predavanje z razpravo: Dušica Grgič, Dušan Žagar – Balintove skupine vodi Vita Pukl Gabrovšek
9.–10.	10.00	Portorož, Grand hotel Emona, Kongresni center Bernardin	43. TAVČARJEVI DNEVI	neomejeno	podiplomsko izobraževanje za zdravnike v osnovnem varstvu, interniste in sekundarije
15.–16.	8.30	Ljubljana, 1. predavalnica Kliničnega centra	SPECIALIZIRAN DVODNEVNI TEČAJ IZ REANIMACIJE OTROKA	***	strokovno srečanje

Organizator, moderator	Naslov za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	Kotizacija	Žiro račun	Število kred. točk	Podroben program
Združenje oftalmologov Slovenije, doc. dr. Brigita Drnovšek Olup, dr. med.	g. Gorazd Čad, Cankarjev dom, Prešernova 10, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241 71 34, faks: 01 241 72 96, doc. dr. Brigita Drnovšek Olup, dr. med., Očesna klinika, Zaloška 29 a, 1000 Ljubljana, tel.: 01 543 17 00, faks: 01 543 19 60	tečaj ERYAG 100 EUR v SIT, gala večerja 50 EUR v SIT	50100-603-41427, APP, sklic 026211 084 01 - 09722 - 200019 ali s kreditno kartico po izstavitvi računa	***	***
Slovensko društvo za skupinsko analizo, Psihiatrična klinika Ljubljana, prim. Franc Peternel, dr. med.	ga. Darja Pečenko in prim. Franc Peternel, dr. med., Psihiatrična klinika, CIP, Njegoševa 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 23 15 990, 43 44 517, faks: 01 52 84 618, Lev Požar, dr. med., Psihiatrična klinika Ljubljana, KOMZ-PO, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, e-pošta: lev.pozar@guest.arnes.si	25.000,00 SIT	50100-620-133-05-1016113-138002	***	***
Združenje psihiatrov Slovenije, Psihiatrična klinika Ljubljana, Katedra za psihiatrijo MF Ljubljana, asist. mag. Blanka Kores Plesničar, dr. med.	Urban Groleger, dr. med., Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, 1260 Ljubljana Polje, tel.: 01 52 85 451 kotizacije ni za sekundarije, mlade raziskovalce in študente medicine	40.000,00 SIT, enodnevna 20.000,00 SIT	50100-603-41427, sklic na št.: 02 661100601 09721 200019	v postopku	Isis 8-9/2001
Zdravstveni dom Ljubljana – enota Šiška, Milena Kovač Blaž, dr. med.	ga. Danica Lavrenčič, ZD Ljubljana – enota Šiška, Derčeva ul. 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 58 15 200, 58 15 234, faks: 01 50 53 542	10.000,00 SIT	plačilo po izstavljenem računu	***	Isis 7/2001
Slovensko zdravniško društvo, Zdravniško društvo Maribor, prim. Matija Cevc, dr. med., Martin Bigec, dr. med.	ga. Tatjana Mauko, ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, Vošnjakova 2, 2000 Maribor, tel.: 02 22 86 356, faks: 02 22 86 581, e-pošta: tatjana.mauko@zd-mb.si	***	***	***	***
Matjaž Koželj, dr. med., Klinični oddelk za gastroenterologijo, SPS Interna klinika	prijave: H.B.S. d.o.o., Cesta Dolomitskega odreda 44, 1000 Ljubljana, informacije: Andrej Gruden, dr. med., Klinični oddelk za gastroenterologijo, SPS Interna klinika, tel.: 01 23 16 952, faks: 01 43 34 190	8.000,00 SIT	50100-601-272266, sklic na št.: 05-112-2001, s pripisom "simpozij"	***	***
Psihiatrična bolnišnica Begunje, Janez Romih, dr. med.	prim. Andrej Žmitek, dr. med., Psihiatrična bolnišnica Begunje, tel.: 01 04 53 33 315, faks: 04 53 07 221	27.000,00 SIT	51540-603-31525 s pripisom "za strokovno srečanje"	v postopku	***
Pediatrična klinika, Klinični oddelek za nevrologijo, prof. dr. David Neubauer, dr. med.	prof. dr. David Neubauer, dr. med., prim. mag. Štefan Kopač, dr. med., Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana, tel.: 01 30 03 273, faks: 01 23 10 246, e-pošta: david.neubauer@mf.uni-lj.si	500.000 SIT	Medicinska fakulteta, 50103-603-41175, sklic na št. 230-16	***	Isis 10/2000
Klinični oddelek za nevrologijo, Pediatrična klinika, prof. dr. David Neubauer, dr. med.	prof. dr. David Neubauer, dr. med., Klinični oddelek za nevrologijo, Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana, tel.: 01 30 03 273, faks: 01 23 10 246	500.000,00 SIT	50103-603-41175, sklic na št.: 230-16	***	***
Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije, prof. dr. Uroš Skalerič, dr. stom.	ga. Martina Kajzer, Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije, Hrvatski trg 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01 30 02 110, faks: 01 43 22 148	glej rumene strani	50103-678-47366	***	Isis 8-9/2001
Slovensko društvo za skupinsko analizo	prim. Franc Peternel, dr. med., tel.: 01 23 15 990, 43 44 517, Lev Požar, e-mail: lev.pozar@guest.arnes.si	***	***	***	Isis 8-9/2001
Medicinska fakulteta, Katedra za interno medicino, prof. dr. Andreja Kocijančič, dr. med.	Medicinska fakulteta, Katedra za interno medicino, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, prim. Franc Mrevlje, dr. med., tel./ faks: 01 43 30 288	40.000,00 SIT	Slovensko osteološko društvo, 50103-678-700-595, Agencija za plačilni promet	12,5	Isis 7/2001
Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, SPS Kirurška klinika, KC Ljubljana in Slovensko združenje za urgentno medicino – Svet za reanimacijo	prijave: H.B.S. d.o.o., Cesta Dolomitskega odreda 44, 1000 Ljubljana, tel.: 01 25 74 555, faks: 01 25 74 555	28.000,00 SIT, za sekundarije 14.000,00 SIT, za študente ni kotizacije	50100-601-272266, sklic na št.: 05-130-01	v postopku	Isis 8-9/2001

Datum	Pričetek	Kraj	Tema	Število kandidatov	Vsebina
NOVEMBER 2001					
16.–17.	9.00	Lenart v Slovenskih Goricah	18. UČNE DELAVNICE: DELO ZDRAVNIKA IZVEN AMBULANTE – SRČNI BOLNIK	30	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine, sekundarije
16.–17.	12.00	Ljubljana, Klinični center	SLADKORNA BOLEZEN TIPA 2 – PODIPLOMSKA ŠOLA	30	podiplomska šola z učno delavnico za zdravnike splošne medicine, specializante interne medicine
17.	***	Ptuj, Terme Ptuj	UPORABA NARAVNIH FAKTORJEV V REHABILITACIJI	ni omejeno	jesenski sestanek za člane združenja za FMR
22.–23.	***	Celje, Splošna in učna bolnišnica	TEČAJ KIRURŠKIH TEHNIK: OSTEOSINTEZA Z ZUNANJIM FIKSATORJEM	15	tečaj za specializante ortopedije in travmatologije
22.–24.	15.00	Kranjska Gora, hotel Lek	OSNOVE KLINIČNE ALERGOLOGIJE IN ASTME – POUK BOLNIKA Z ASTMO	20	učna delavnica za zdravnike splošne medicine in specialiste
23.	14.00	Ljubljana, ZD Ljubljana – enota Šiška	ŠOLA ZDRAVLJENJA DEBELOSTI	6–8	tečaj in individualno delo s posamezno skupino za zdravnike družinske/ splošne medicine in medicinske sestre
30.	14.00	Ljubljana	ETIKA V PEDIATRIJI	***	strokovno srečanje za pediatre, zdravnike šolske medicine
30.11.–1.12.	9.00	Brdo pri Kranju, hotel Kokra	III. FAJDIGOVI DNEVI: INFEKCIJE V OSNOVNEM ZDRAVSTVU	120	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine in ostale zdravnike v osnovnem zdravstvu ter sekundarije
30.11.–1.12.	***	Kranjska Gora, hotel Lek	XI. STROKOVNI SESTANEK SLOVENSKEGA NEFROLOŠKEGA DRUŠTVA	50	strokovni sestanek za nefrologe, pediatre, interniste in tudi zdravnike splošne medicine
november 2001–marec 2002	***	Ljubljana, Pediatrična klinika, Medicinska fakulteta, Inštitut za varovanje zdravja	ZDRAVSTVENO VARSTVO ŽENSK, OTROK IN MLADINE	35	podiplomski tečaj – osvežilni za pediatre in splošne zdravnike
DECEMBER 2001					
14.	14.30–16.00	Ljubljana, sejna soba CIP, Poliklinika	STROKOVNO SREČANJE	***	poročilo z delavnice: Vladislava Stamos, Vlasta Klavara – Preddvor po Preddvoru (Midva, Eros...), vodi: Roman Korenjak
14.–15.	9.00	Dobrna, Zdravilišče Dobrna	18. UČNE DELAVNICE: DELO ZDRAVNIKA IZVEN AMBULANTE – PLJUČNI BOLNIK	30	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine, sekundarije
8.	20.00	Ljubljana, Cankarjev dom	IZIDIN PLES	400	družabno srečanje
JANUAR 2002					
18.	11.00–15.00	Vojnik, Psihiatrična bolnišnica	DELAVNICA V PSIHIATRIČNI BOLNIŠNICI VOJNIK	***	predavanje z razpravo: Vesna Novak Rast in (raz)vrednotenje psihoterapevtskega dela, male skupine, srednja skupina, vodi: Iztok Lešer

Organizator, moderator	Naslov za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	Kotizacija	Žiro račun	Število kred. točk	Podroben program
Združenje zdravnikov družinske medicine, Katedra za družinsko medicino MF, asist. Mateja Bulc, dr. med., Franc Šuta, dr. med.	ga. Ana Artnak, katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	20.000,00 SIT	***	***	***
Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, prim. Miha Koselj, dr. med.	prim. Miha Koselj, dr. med., Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Klinični center, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, tel.: 01 43 30 288, 43 17 224, faks: 01 43 30 288	***	***	v postopku	Isis 8-9/2001
Združenje za FMR pri SZD, prim. mag. Aleš Demšar, dr. med.	prim. mag. M. Prešeren Štrukelj, dr. med., tel.: 01 47 58 213	***	***	***	***
MF Ljubljana, Katedra za kirurgijo in Splošna in učna bolnišnica Celje, vodja tečaja: Radko Komadin, dr. med.	Katedra za kirurgijo MF, Zaloška 7, Ljubljana	40.000 SIT	***	***	***
Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo Golnik, prof. dr. Jurij Šorli, dr. med.	ga. Irena Dolhar, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo Golnik, Golnik 36, 4204 Golnik, tel.: 04 25 69 111	45.000,00 SIT (vključuje bivanje v hotelu)	???	***	Isis 7/2001
Zdravstveni dom Ljubljana – enota Šiška, Milena Kovač Blaž, dr. med.	ga. Danica Lavrenčič, ZD Ljubljana – enota Šiška, Derčeva ul. 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 58 15 200, 58 15 234, faks: 01 50 53 542	10.000,00 SIT	plačilo po izstavljenem računu	***	Isis 7/2001
SZD, Združenje za pediatrijo, prim. Majda Benedik Dolničar	Lipovec Alenka, tel.: 01 30 03 221	***	***	***	***
Združenje zdravnikov družinske medicine, Katedra za družinsko medicino MF, asist. mag. Janko Kersnik, dr. med.	ga. Jožica Krevh, Osnovno zdravstvo Gorenjske, Gosposvetska 9, 4000 Kranj, tel.: 04 20 82 523, faks: 04 20 26 718, e-pošta: janko.kersnik@s5.net	20.000,00 SIT	***	***	Isis 8-9/2001
SZD-Slovensko nefrološko društvo, prim. doc. dr. Marko Malovrh, dr. med.	prim. doc. dr. Marko Malovrh, dr. med., Center za hemodializo Leonišče, Klinični center, Zaloška 13, 1525 Ljubljana, tel.: 01 23 15 790, faks: 01 23 15 790, e-pošta: marko.malovrh@mf.uni-lj.si	kotizacije ni	***	***	Isis 4/2001
Medicinska fakulteta – Katedra za pediatrijo, IVZ RS, prof. dr. David Neubauer, dr. med., Polona Brcar, dr. med.	ga. Tatjana Banič, Inštitut za varovanje zdravja RS, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 27 295	20.000,00 SIT	50103-603-41175, sklic na št.: 230-31	***	Isis 7/2001
Slovensko društvo za skupinsko analizo	prim. Franc Peternel, dr. med., tel.: 01 23 15 990, 43 44 517, Lev Požar, e-mail: lev.pozar@guest.arnes.si	***	***	***	Isis 8-9/2001
Združenje zdravnikov družinske medicine, Katedra za družinsko medicino MF, Maja Klemenc, dr. med., Milan Rajtmajer, dr. med., Jana Govc Eržen, dr. med.	ga. Ana Artnak, katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	20.000,00 SIT	***	***	***
Zdravniška zbornica Slovenije	Uredništvo revije Isis, Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana, tel.: 01 30 72 152, faks: 01 30 72 159, e-pošta: isis@zsz-mcs.si	***	***	***	ISIS 8-9/2001
Slovensko društvo za skupinsko analizo	prim. Franc Peternel, dr. med., tel.: 01 23 15 990, 43 44 517, Lev Požar, e-mail: lev.pozar@guest.arnes.si	***	***	***	Isis 8-9/2001

Datum	Pričetek	Kraj	Tema	Število kandidatov	Vsebina
JANUAR 2002					
25.–26.	9.00	Ljubljana, Katedra za družinsko medicino	18. UČNE DELAVNICE: DELO ZDRAVNIKA IZVEN AMBULANTE – KRONIČNA BOLEČINA	30	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine, sekundarije
FEBRUAR 2002					
2.	***	Ljubljana, 1. predavalnica Kliničnega centra	XXXVIII. PODIPLOMSKI TEČAJ KIRURGIJE	***	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine
MAREC 2002					
3.–7.	17.00	Ljubljana, Cankarjev dom	13. MEDNARODNA KONFERENCA O ZMANJŠEVANJU ŠKODE ZARADI DROG IN 2. MEDNARODNI KONGRES ŽENSKO IN DROGE	ni omejeno	mednarodna konferenca za vse, ki se pri delu srečujejo s problemi odvisnosti
14.–16.	13.00	Ljubljana, Psihiatrična klinika, Studenec 48	SHIZOFRENIJA IV.	ni omejeno	mednarodni simpozij za psihiatre, psihologe, zdravnike splošne prakse
15.–16.	9.00	Ljubljana, Linhartova dvorana Cankarjevega doma	6. SCHROTOVI DNEVI	150	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine
22.–23.	***	Maribor, hotel Habakuk	XII. SREČANJE PEDIATROV V MARIBORU	ni omejeno	simpozij za pediatre, šolske zdravnike, splošne zdravnike in druge
APRIL 2002					
18.–20.	14.00	Kranjska Gora, hotel Kompas	3. SPOMINSKO SREČANJE JANIJA KOKALJA, DR. MED.: POŠKODBE V OSNOVNEM ZDRAVSTVU	150	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine
20.	13.00	Murska Sobota, stadion pri OŠ I	II. PREKMURSKI ZDRAVNIŠKI TEK	ni omejeno	tek za zdravnike, zobozdravnike, zdravstvene sodelavce in udeležence izven kategorije
MAJ 2002					
17.–18.	9.00	Ljubljana, Smelt, Dunajska c. 160	29. SREČANJE DELOVNIH SKUPIN V OSNOVNEM ZDRAVSTVU: IZBRANI ZDRAVNIK IN AMBULANTNO VODENJE BOLNIKA	150	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine

Organizator, moderator	Naslov za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	Kotizacija	Žiro račun	Število kred. točk	Podroben program
Združenje zdravnikov družinske medicine, Katedra za družinsko medicino MF, asist. mag. Gojmir Žorž, dr. med., Franc Šuta, dr. med.	ga. Ana Artnak, katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	20.000,00 SIT	***	***	***
Medicinska fakulteta, Katedra za kirurgijo, prof. dr. Vladimir Smrkolj, dr. med.	Katedra za kirurgijo, Medicinska fakulteta, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, tel.: 52 47 384, 43 13 113 int. 25 25	***	***	***	Isis 8-9/2001
International Harm Reduction Association, Odsev se sliši, asist. Andrej Kastelic, dr. med.	asist. Andrej Kastelic, dr. med., Center za zdravljenje odvisnih od drog, Klinični oddelek za mentalno zdravje, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, tel.: 01 54 21 350, 54 02 030, faks: 01 54 21 354, e-pošta: andrej.kastelic@guest.arnes.si, ga. Teja Alič, Cankarjev dom, Prešernova 10, 1000 Ljubljana, e-pošta: teja.alic@cd-cc.si	***	***	***	Isis 7/2001
Psihiatrična klinika, asist. dr. Marga Kocmur, dr. med.	ga. Nina Osrečki, Psihiatrična klinika, Studenec 48, 1000 Ljubljana, tel.: 01 58 72 461, faks: 01 52 94 111	20.000,00 SIT	50103-603-403974	***	***
Katedra za družinsko medicino in Združenje zdravnikov družinske medicine, Tonka Poplas Susič, dr. med.	ga. Ana Artnak, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	25.000,00 SIT	***	***	***
KOP za pediatrijo SB Maribor, VŽOM ZD Maribor, prof. dr. Alojz Gregorič, dr. med.	Martin Bigec, dr. med., direktor, VŽOM, ZD Maribor, Vošnjakova 4, 2000 Maribor, tel.: 02 22 86 356, faks: 02 22 86 581, prof. dr. Alojz Gregorič, dr. med., SB Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, tel.: 02 32 12 465, faks: 02 33 12 393	***	***	***	***
Osnovno zdravstvo Gorenjske – ZD Jesenice, Združenje zdravnikov družinske medicine, Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Gorenjske in Katedra za družinsko medicino, asist. dr. Janko Kersnik, dr. med.	ga. Jožica Krevh, Osnovno zdravstvo Gorenjske, Gosposvetska 9, 4000 Kranj, tel.: 04 20 82 523, faks: 04 20 26 71, asist. dr. Janko Kersnik, dr. med., Koroška 2, 4280 Kranjska Gora, tel.: 04 58 81 426, faks: 04 58 81 426, e-pošta: janko.kersnik@s5.net	25.000,00 SIT	***	***	***
Zdravniško društvo Pomurja, Zdravniško športno društvo Medicus, Mitja Lainščak, dr. med.	Vlasta Petric, dr. med., tel.: 02 53 21 010, mag. Alojz Horvat, dr. med., tel.: 02 53 41 300, Mitja Lainščak, dr. med., e-pošta: mitja@s-gms.ms.edus.si, SB Murska Sobota, Dr. Vrbnjaka 6, 9000 Murska Sobota, "Il. Pomurski zdravniški tek"	***	***	***	***
Združenje zdravnikov družinske medicine, Katedra za družinsko medicino, Društvo medicinskih sester in Inštitut za varovanje zdravja RS	Davorina Petek, dr. med., Nena Kopčaver Guček, dr. med., Aleksandar Stepanović, dr. med., Nada Prešeren, dr. med., asist. mag. Danica Rotar Pavlič, dr. med., informacije: Davorina Petek, dr. med., Nena Kopčaver Guček, dr. med., tel.: 01 436 81 93 Aleksandar Stepanović, dr. med., Nada Prešeren, dr. med., asist. mag. Danica Rotar Pavlič, dr. med., tel.: 01 432 32 45 prijave: ga. Ana Artnak, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	25.000,00 SIT	***	***	***

Datum	Pričetek	Kraj	Tema	Število kandidatov	Vsebina
MAJ 2002					
17.–22.	***	***	3. SLOVENSKI KONGRES PREVENTIVNE MEDICINE	200	kongres za vse zdravstvene delavce in sodelavce
22.–25.	***	Portorož	III. KONGRES ZDRUŽENJA KIRURGOV SLOVENIJE	***	Multidisciplinarna obravnava poškodb, Kirurško zdravljenje raka, Proste teme
JUNIJ 2002					
6.–7.	17.00	Brdo pri Kranju	THE 5TH EUROPEAN BASIC MULTIDISCIPLINARY HEMODIALYSIS ACCESS COURSE	***	strokovno srečanje
13.–15.	***	Ljubljana	13. LETNI KONGRES EVROPSKEGA ZDRUŽENJA ZA PEDIATRIČNO IN NEONATALNO INTENZIVNO TERAPIJO (ESPNIC) združen z EVROPSKIM SIMPOZIJEM MEDICINSKIH SESTER ZA PEDIATRIČNO INTENZIVNO TERAPIJO	***	strokovno srečanje
NOVEMBER 2002					
29.–30.	9.00	Maribor, Zavarovalnica Maribor, Cankarjeva 3	2. MARIBORSKO SREČANJE DRUŽINSKE MEDICINE FIZIKALNA MEDICINA	150	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine
JUNIJ 2003					
18.–21.	18.00	Ljubljana, Cankarjev dom	WONCA 2003 – 9TH CONFERENCE OF THE EUROPEAN SOCIETY OF GENERAL PRACTICE/FAMILY MEDICINE: CHALLENGE OF THE FUTURE FAMILY MEDICINE/ FAMILY DOCTOR	1.800	strokovno srečanje za zdravnike družinske medicine
AVGUST 2004					
22.–26.	***	Ljubljana, Cankarjev dom	1. SVETOVNI KONGRES RAZVOJNE MEDICINE	1.600	kongres za raziskovalce in klinike
AVGUST 2007					
26.–30.	***	Ljubljana	7. EVROPSKI KONGRES OTROŠKE NEVROLOGIJE	1.600	kongres

Organizator, moderator	Naslov za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	Kotizacija	Žiro račun	Število kred. točk	Podroben program
Sekcija za preventivno medicino SZD, prim. Metka Macarol Hiti, dr. med.	ga. Valerija Marenče, Inštitut za varovanje zdravja RS, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 23 245, faks: 01 23 23 940, e-pošta: valerija.marence@ivz-rs.si, http://www.sigov.si/ivz/index.html	***	***	***	***
Združenje kirurgov Slovenije, doc. dr. Radko Komadin, dr. med., predsednik združenja	Katedra za kirurgijo MF, Zaloška 7, Ljubljana	35.000 SIT do 31. 1. 2001, po tem datumu 40.000 SIT, za specialiste in sekundarije 20.000 SIT brez popusta v predplačilu	***	***	***
Vascular Access Society, Slovenian Society of Nephrology, Department of Nephrology University Medical Center Ljubljana	prim. doc. dr. Marko Malovrh, dr. med., Klinični oddelek za nefrologijo, Klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, tel.: 01 54 23 478, faks: 01 23 15 790, e-pošta: marko.malovrh@mf.uni-lj.si	glej rumene strani	***	***	Isis 8-9/2001
Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo Kirurške klinike Kliničnega centra, Ljubljana	doc. dr. Janez Primožič, dr. med., tel.: 01 43 01 714, faks: 01 43 01 714	***	***	***	***
ZD Dr. Adolfa Drolca Maribor in Združenje zdravnikov družinske medicine, Suzana Židanik, dr. med., Majda Masten, dr. med.	informacije: Suzana Židanik, dr. med., Majda Masten, dr. med., tel.: 02 22 86 200, prijave: ga. Ana Artnak, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si	25.000,00 SIT	***	***	***
prof. dr. Igor Švab, dr. med.	ga. Ana Artnak, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 86 910, faks: 01 43 86 910, e-pošta: kdrmed@mf.uni-lj.si, http://www.woncaeuropa2003.org/frames.htm	***	***	***	***
Pediatrična klinika, Klinični center Ljubljana, Milivoj Veličkovič Perat, dr. med.	Milivoj Veličkovič Perat, dr. med., Pediatrična klinika, Klinični center Ljubljana, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana, tel.: 01 23 24 297, faks: 01 23 24 293, e-pošta: milivoj.velickovic@mf.uni-lj.si, home page: http://www2.mf.uni-lj.si/~velickovic/mainpage.htm	***	***	***	***
Pediatrična klinika, Klinični center Ljubljana, Milivoj Veličkovič Perat, dr. med.	Milivoj Veličkovič Perat, dr. med., Pediatrična klinika, Klinični center Ljubljana, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana, tel.: 01 23 24 297, faks: 01 23 24 293, e-pošta: milivoj.velickovic@mf.uni-lj.si, home page: http://www2.mf.uni-lj.si/~velickovic/mainpage.htm	***	***	***	***

Uredništvu revije Isis

Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana

V reviji Isis želimo objaviti priloženo obvestilo o strokovni prireditvi. Prvo obvestilo želimo objaviti v številki Izide.

Ustrezni program strokovnega srečanja naj bo objavljen v številki Izide.

Za objavo podatkov v **Koledarju strokovnih prireditev** pošiljamo naslednje podatke:

Mesec prireditve

Prostor, kjer bo prireditev

Dan prireditve

Pričetek, ura

Naslov strokovnega srečanja

Kraj

Številolušateljev (če je določeno)

(neomejeno)

Vsebina in vrsta strokovne prireditve (podiplomski seminar, simpozij, posvetovanje, učna delavnica...)

Komu je namenjena (vsem zdravnikom, zdravnikom v osnovnem zdravstvu, kirurgom, internistom...)

Organizator (Medicinska fakulteta, klinika, sekcija Zdravniškega društva...)

Predstavnik ali strokovni vodja

Naslov za pošiljanje prijav

Informacije, kontaktne osebe

Njihove tel. številke in št. faksa

Višina kotizacije

Naslov in številka žiro računa

Število kreditnih točk

Kraj in datum

Podpis organizatorja

Isis

Glasilno Zdravniške zbornice Slovenije

The professional public journal of the Medical Chamber of Slovenia

Impressum

LETO X, ŠT. 8, 1. avgust - september 2001

UDK 61(497.12)(060.55)

UDK 06.055:61(497.12)

ISSN 1318-0193 CODEN: ISISF9

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

PUBLISHED BY

The Medical Chamber of Slovenia

Zdravniška zbornica Slovenije

Dalmatinova 10, p. p. 1630,

1001 Ljubljana

tel.: 01/30 72 100

faks: 01/30 72 109

E-pošta: zdravniska.zbornica@zzs-mcs.si

Ziro račun št.: 50101-637-58629

UREDNIŠTVO • EDITORIAL OFFICE

Dalmatinova 10, p. p. 1630,

1001 Ljubljana

tel.: 01/30 72 152

faks: 01/30 72 159

E-pošta: isis@zzs-mcs.si

ODGOVORNI IN GLAVNI UREDNIK

EDITOR-IN-CHIEF AND RESPONSIBLE

EDITOR

prof. dr. Eldar M. Gadžijev, dr. med.

E-pošta: eldar.gadzijev@sb-mb.si

Tel.: 02/32 11 244

UREDNIKA • EDITOR

Elizabeta Bobnar Najžer, prof. sl., ru.

E-pošta: eb.najzer@zzs-mcs.si

UREDNIŠKI ODBOR

EDITORIAL BOARD

prof. dr. Zoran Arnež, dr. med.

Martin Bigec, dr. med.

prof. dr. Nenad Funduk, dr. stom.

prof. dr. Anton Grad, dr. med.

prof. dr. Alojz Ihan, dr. med.

prof. dr. Boris Klun, dr. med.

prof. dr. Marjan Kordaš, dr. med.

prof. dr. Črt Marinček, dr. med.

mag. Danica Rotar Pavlič, dr. med.

prof. dr. Jože Trontelj, dr. med.

prof. dr. David B. Vodusek, dr. med.

doc. dr. Matjaž Zwitter

LEKTORICA • REVISION

Aleksandra Šarman

TAJNICA UREDNIŠTVA • SECRETARY

Marija Cimperman

RAČUNALNIŠKA POSTAVITEV IN

PRIPRAVA ZA TISK • DTP

Camera d.o.o.

Ob Dolenjski železnici 182, Ljubljana

tel.: 01/420 12 00

TRŽENJE • MARKETING

Atelier IM d.o.o.,

Design•Promocija•Komunikacije

Breg 22, Ljubljana,

tel.: 01/24 11 930

faks: 01/24 11 939

E-pošta: atelier-im@siol.net

TISK • PRINTED BY

Tiskarna Povše, Povšetova 36 a,

Ljubljana

tel.: 01/230 15 42

The Isis Journal

The Isis Journal is issued on the first day of each month. The annual subscription for non-members is 11.760,00 SIT. A single issue costs 980,00 SIT. The tax is included in price. Manuscripts are not returned to authors. An honorarium is paid for selected articles. Printed 7.000 copies. Postage for the Journal Isis paid at the 1102 Ljubljana post office.

The name of the journal is by the Isis, an Egyptian goddess, of all the gods and goddesses. The legend describes her as both the sister and the wife of Osiris, the first king in history. Isis had healing powers. She could also give new life into the body with her wings. According to the legend, her power extended all over the world. Each person is a drop of her blood. She was considered as the founder of medicine. A detail on a granite sarcophagus of Ramses III from the XXth dynasty shows her as a symbolic picture. This image and her name were chosen to be the title of the journal of the Medical Chamber of Slovenia, the goal of which is to unite and link together doctors in their efforts towards the welfare of all people, the drops of blood from the goddess Isis.

Sodelujoči

Asist. dr. Borut Bratanič, dr. med., zdravnik, Pediatrična klinika, Klinični center, Ljubljana • Prim. Aleksander Brunčko, dr. med., zdravnik, Klinični oddelek za pediatrijo, Splošna bolnišnica Maribor • Edi Bubnič, Zavarovalnica Adriatic d. d., Ljubljana • Asist. mag. Josip Car, dr. med., zdravnik, Inštitut za varovanje zdravja RS, Ljubljana • Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Prof. dr. Franc Farčnik, dr. stom., Zdravniška zbornica Slovenije • Asist. dr. Matjaž Fležar, dr. med., zdravnik, Bolnišnica Golnik, Klinični

oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik • Barbara Galuf, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Vojko Gatnik, dr. med., zdravnik, Splošna bolnišnica "dr. Franc Derganc", Šempeter pri Gorici • Mag. Irena Grmek Košnik, dr. med., zdravnica, Zavod za zdravstveno varstvo Kranj • Majda Guzej, Splošna bolnišnica Celje • Asist. mag. Robert Juvan, dr. med., zdravnik, Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo, SPS Kirurška klinika, Klinični center, Ljubljana • Martina Kavčič, dr. med., zdravnica, Zavod za zdravstveno varstvo Koper • Asist. dr. Janko Kersnik, dr. med., zdravnik, Zdravstvena postaja Kranjska Gora • Prof. dr. Boris Klun, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Doc. dr. Radko Komadina, dr. med., zdravnik, Travmatološki oddelek, Splošna bolnišnica Celje • Prof. dr. Marjan Kordaš, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Prof. Pavle Kornhauser, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Prof. dr. Janko Kostnapfel, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Roman Košir, dr. med., zdravnik, Oddelek za travmatologijo, Splošna bolnišnica Maribor • Asist. dr. Mitja Košnik, dr. med., zdravnik, Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik • Konrad Kuštrin, dr. med., zdravnik, Sindikat Fides, Ljubljana • Mag. Nina Mazi, dr. med., zdravnica, Ljubljana • Doc. dr. Manica Mueller Premru, dr. med., zdravnica, Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Medicinska fakulteta Ljubljana • Prof. dr. Ema Mušič, dr. med., svetica, zdravnica, Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik • Kristjan Nedog, dr. med., zdravnik, Psihiatrična bolnišnica Ormož • Prof. dr. Živa Novak Antolič, dr. med., zdravnica, SPS Ginekološka klinika, Klinični center Ljubljana • Davorina Petek, dr. med., zdravnica, Zdravstveni zavod Zdravje, Ljubljana • Tatjana Praprotnik, KUD dr. Lojz Kraigher, Klinični center Ljubljana • Prim. Jelka Rebershek Gorišek, dr. med., zdravnica, Splošna bolnišnica Maribor • Prof. dr. Matjaž Rode, dr. stom., zobozdravnik, Zdravstveni dom Ljubljana Šiška • Asist. mag. Danica Rotar Pavlič, dr. med., zdravnica, Inštitut za varovanje

zdravja RS, Ljubljana • Prof. dr. Tomaž Rott, dr. med., zdravnik, Inštitut za patologijo, Medicinska fakulteta Ljubljana • Tina Šapec Mahmutović, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Aleksandra Šarman, Zdravniška zbornica Slovenije • Prof. dr. Jurij Šorli, dr. med., zdravnik, Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik • Zvonimir Šusteršič, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Tanja Urdih Lazar, Inštitut za varovanje zdravja RS, Ljubljana • Prof. dr. David B. Vodusek, dr. med., zdravnik, SPS Nevrološka klinika, Klinični center Ljubljana • Saša Zupanič, Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik • Doc. dr. Matjaž Zwitter, dr. med., zdravnik, Onkološki inštitut Ljubljana

Navodila avtorjem

Rok za oddajo vseh prispevkov za objavo v reviji Isis je do 10. v mesecu (prejeto v uredništvu) za naslednji mesec. Članki naj bodo natipkani ali računalniško izpisani tako, da je 30 vrst na stran in 60 znakov v vrsti. Članki naj ne presegajo šest tipkanih strani. Prispevek lahko vsebuje tudi angleški povzetek (naslov in največ 300 znakov). Avtorjem sporočamo, da svoje prispevke lahko oddajajo na disketah. Disketi mora biti priložen tudi izpis. Prispevku priložite svoj polni naslov, občino stalnega bivališča, EMŠO, davčno številko in številko žiro računa.

Revija izhaja prvega v mesecu. Letna naročnina za nečlane (naročnike) je 11.760,00 SIT, posamezna številka za nečlane stane 980,00 SIT. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceni ter se ga obračunava in plačuje po 8-odstotni stopnji. Rokopisov ne vračamo. Izbrane in naročene članke honoriramo. Naklada 7.000 izvodov. Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

The President of the Medical Chamber

Marko Bitenc, M.D., M.Sc.

E-mail: marko.bitenc@zzs-mcs.si

The vice-president of the Medical Chamber

Andrej Možina, M.D.

The vice-president of the Medical Chamber

Prof. Franc Farčnik, M.S., Ph.D.

The President of the Assembly

Prim. Anton Židanik, M.D.

The vice-president of the Assembly
Živo Bobič, S.D.

Executive board of the Medical Chamber of Slovenia

The president of the

Educational council

Prof. Matija Horvat, M.D., Ph. D.

The president of the Professional medical committee

Prof. Vladislav Pegan,

M.D., Ph. D.

The president of the Primary health care committee

Gordana Živčec Kalan, M. D.

The president of the Hospital health care committee

Prim. Andrej Možina, M.D.

The president of the Dentistry health care committee

Prof. Franc Farčnik, M.S., Ph.D.

The president of the Legal-ethical committee

Žarko Pinter, M.D., M.Sc.

The president of the Social-economic committee

Jani DERNIČ, M.D.

The president of the Private practice committee

Igor Praznik, M. D.

The Secretary General

Brane Dobnikar, L.L.B.

Public Relations Department

Elizabeta Bobnar Najzer, B.A.

Legal and General Affairs Department

Vesna Habe Pranjčič, L. L. B.

Finance and Accounting Department

Jožica Osolnik, Econ.

Health Economics,

Planning and Analysis

Department

Nika Sokolič, B. Sc. Econ.

Training and Professional

Supervision Department

Mojca Vrečar, M. B. A.

The Medical Chamber of Slovenia

Founded in 1893 as The Medical Chamber for the Carniola Province.

The Medical Chamber of Slovenia was subsequently founded in 1992.

Tasks

The Medical Chamber of Slovenia is an independent professional organisation of medical doctors and dentists. Membership is an honour and obligation for all those that work as physicians or dentists in Slovenia and have a direct contact with the patients.

The Medical Chamber of Slovenia protects and represents the interests of the medical profession, and helps to ensure the correct behaviour of doctors and uphold their reputation by:

- Having and issuing a Code of Medical Ethics, monitoring the behaviour of doctors and administering any measures necessary for violations of the Code.
- Maintaining a register of members and issuing membership cards.
- Issuing, extending and revoking the doctors' licences for independent work.
- Participating in the development of the undergraduate education programme for doctors.
- Managing (planning, monitoring and supervising) the secondments of the two year compulsory postgraduate training in hospitals; secondments for specialisations; other postgraduate professional training, and examination.
- Organising professional seminars, meetings and other types of professional development.
- The professional auditing and appraisal of each doctor practising in Slovenia.
- Participating in the preparation of regulations, planning and staffing plans in health care issues.
- Determining doctors' fees and participating in agreeing the prices of health care services.
- Representing the interests of doctors in determining contracts with the Institute of Health Insurance of Slovenia.
- Participating in the negotiation of collective contracts, and agreeing them on behalf of private doctors as employees, thereby managing the value of medical professional' salaries.
- Providing legal assistance and advice to members on insurance against medical compensation claims.
- Maintaining a Welfare Fund to help members and their families.
- Monitoring the demand for doctors and helping unemployed doctors find job.
- Assisting members to find suitable locums during their absence.
- Publishing activities, editing activities; issuing a free journal to members, publishing books and other publications.
- Encouraging co-operation between members and arbitrating in disputes.
- Encouraging the cultural and social activities of members; organising the cultural, sporting and other social events and activities.
- Monitoring alternative methods of treatment.
- Deterring prohibited and unacceptable medical practices.
- Providing a free permanent consulting service to members.
- Undertaking other tasks pursuant to legal regulations and the statute.

Historical background

The first Slovenian Medical Chamber was founded on May 15th, 1893 as the "Medical Chamber for the Carniola Province". It functioned until 1918. After five years, on April 28th 1923, the "Medical Chamber for Slovenia" was established. It functioned until 1946. Slovenia gained independence in 1991 and the Medical Chamber was re-established on March 28th 1992. In the few years from being newly established it has taken over many responsibilities, including some delegated legal authority. At present it is organized according to modern-day and European standards.

Naročilnice

Desetletja, morda celo stoletja je bilo zdravniku¹ prepuščeno, da sam usmerja svoje ravnanje. Zdravnik je bil tisti, ki je vedel, kaj je bolniku v korist in kaj bi mu lahko škodilo. Odločanje je pogosto teklo mimo bolnika. Malo je bilo besed o tveganem zdravljenju, malo o neugodni napovedi bolezni, ki bi lahko bolnika samo vznemirila. Za diagnozo maligne bolezni so vedeli vsi sorodniki, le bolniku je bila boleča resnica prikrita. Pokroviteljski odnos, s tujko paternalizem.

Kaj je sprožilo zasuk, da je paternalizem v desetletju ali dveh izgubil čar vodilnega etičnega načela in se celo znašel na zatožni klopi? Je prav, da danes kot glavno etično načelo vseprek poudarjamo le avtonomijo, torej pravico, da vsakdo na osnovi popolne in nepristranske informacije sam odloča o sebi? Naj pravica do avtonomije velja le za bolnika, ali pa ima morda tudi zdravnik pravico, da avtonomno odloča, kaj želi početi in česa ne bo delal?

Bolnikove pravice in bolnikova svobodna volja so v zadnjih letih toliko v ospredju, da je zdravnik s svojo osebnostjo, prepričanjem in vestjo povsem v senci. V vseh pogovorih, v časopisnih člankih, pa tudi v parlamentarnih razpravah so zdravnika ponižali na raven tehničnega delavca. Če bo gospa tako želela, naj ji zdravnik zaplodi otroka. Ali, da smo natančnejši: gospe Moniki, ki si srčno želi otroka, pa ima zaradi travme v mladosti odpor do moških, naj naredi deklico. Da ne bomo vsako leto tiskali novih naročilnic, priporočam še nekaj novih rubrik. Le malo časa nas loči od odkritja, ko bo moč v umetni izventelesni maternici vzrediti zarodek od spočetja do devetega meseca starosti. Tedaj se bo za očetovstvo prijavil tudi gospod Borut, skupaj s svojim partnerjem. Nobenega zgražanja, prosim: saj smo vendar odprta družba brez predsodkov.

Ne dosti drugače kot o začetku se pogovarjamo tudi o koncu življenja. Spet je zdravnik tisti, ki naj poskrbi za smrt po naročilu. Ne le brez bolečin, tudi ob pravem času: na Nizozemskem se stari in hudo bolni ljudje za evtanazijo znatno pogosteje prijavijo v juniju, tako da se otroci in vnuki lahko mirno odpravijo na poletne počitnice.

Nam ostaja srednja pot, ko bo zdravnik lahko ravnal po svojem prepričanju, ne da bi ga obtožili nedopustnega paternalizma?

Past, pa tudi rešitev iz zadrege je v novem imenu našega ministrstva. Nič več Ministrstvo za zdravstvo, pač pa Ministrstvo za zdravje. Zdravje, pravijo, ni le odsotnost bolezni, pač pa tudi vsakršna sreča - torej urejene družinske, socialne, poklicne, stanovanjske in kaj vem kakšne razmere še. Kako lepo - in kako daleč od tega, na kar še lahko vpliva zdravnik.

Predlagam, da ob naslednjem preurejanju našega ministrstva ustanovimo Oddelek za bolne in ga zaupamo v skrb zdravnikom. Druge oddelke, tako tudi tistega za oploditve in za usmrčitve, pa lahko prevzamejo drugi.

Doc. dr. Matjaž Zwitter,
dr. med.

¹ Naj mi bo oproščeno, da zaradi gladke pripovedi uporabljam besedi "zdravnik" in "bolnik" le v moškem spolu.